

Evandjelja

Evandjelje po Mateju (Mt.)

I. ROĐENJE I DJETINJSTVO ISUSOVO (Mt 1,1)

Kraljevsko rodoslovlje Isusovo (Mt 1,1)

(Lk 3,23-38)

Mt 1.

Rodoslovlje Isusa Krista, sina Davidova, sina Abrahamova.

²Abrahamu se rodi Izak. Izaku se rodi Jakov. Jakovu se rodi Juda i njegova braća. ³Judi Tamara rodi Peresa i Zeraha. Peresu se rodi Hesron. Hesronu se rodi Ram. ⁴Ramu se rodi Aminadab. Aminadabu se rodi Nahšon. Nahšonu se rodi Salma. ⁵Salmi Rahaba rodi Boaza. Boazu Ruta rodi Obeda. Obedu se rodi Jišaj. ⁶Jišaju se rodi David kralj.

Davidu bivša žena Urijina rodi Salomona. ⁷Salomonu se rodi Roboam. Roboamu se rodi Abija. Abiji se rodi Asa. ⁸Asi se rodi Jozafat. Jozafatu se rodi Joram. Joram se rodi Ahazja. ⁹Ahazji se rodi Jotam. Jotamu se rodi Ahaz. Ahazu se rodi Ezekija. ¹⁰Ezekiji se rodi Manaše. Manašeu se rodi Amon. Amonu se rodi Jošija. ¹¹Jošiji se rodi Jehonija i njegova braća u vrijeme progonstva u Babilon.

¹²Poslije progonstva u Babilon Jehoniji se rodi Šealtiel. Šealtielu se rodi Zerubabel. ¹³Zerubabelu se rodi Abiud. Abiudu se rodi Elijakim. Elijakimu se rodi Azor. ¹⁴Azoru se rodi Sadok. Sadoku se rodi Akim. Akimu se rodi Elijud. ¹⁵Elijudu se rodi Eleazar. Eleazaru se rodi Matan. Matanu se rodi Jakov. ¹⁶Jakovu se rodi Josip, muž Marije, od koje se rodio Isus koji se zove Krist.

¹⁷U svemu dakle: od Abrahama do Davida četrnaest naraštaja; od Davida do progonstva u Babilon četrnaest naraštaja; poslije progonstva u Babilon do Krista četrnaest naraštaja.

Navještenje Josipu (Mt 1,18)

(Lk 2,1-7)

¹⁸A rođenje Isusa Krista zbilo se ovako. Njegova majka Marija, zaručena s Josipom, prije nego se sastadoše, nađe se trudna po Duhu Svetom. ¹⁹A Josip, muž njezin, pravedan, ne htjede je izvrgnuti sramoti, nego naumi da je potajice napusti. ²⁰Dok je on to snovao, gle, anđeo mu se Gospodnji ukaza u snu i reče: "Josipe, sine Davidov, ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga. ²¹Rodit će sina, a ti ćeš mu nadjenuti ime Isus jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih."

²²Sve se to dogodilo da se ispuni što Gospodin reče po proroku:

²³*Evo, Djeвица će začeti i roditi sina
i nadjenut će mu se ime Emanuel
- što znači: S nama Bog!*

²⁴Kad se Josip probudi oda sna, učini kako mu naredi anđeo Gospodnji: uze k sebi svoju ženu. ²⁵I ne upozna je dok ne rodi sina. I nadjenu mu ime Isus.

Poklon mudraca (Mt 2,1)

Mt 2.

Kad se Isus rodio u Betlehemu judejskome u dane Heroda kralja, gle, mudraci se s Istoka pojaviše u Jeruzalemu ²raspitujući se: "Gdje je taj novorođeni kralj židovski? Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti."

³Kada to doču kralj Herod, uznemiri se on i sav Jeruzalem s njime. ⁴Sazva sve glavare svećeničke i pismoznance narodne pa ih ispitivaše gdje se Krist ima roditi. ⁵Oni mu odgovoriše: "U Betlehemu judejskome jer ovako piše prorok:

⁶*A ti, Betleheme, zemljo Judina!
Nipošto nisi najmanji
među kneževstvima Judinim
jer iz tebe će izaći vladalac
koji će pasti narod moj - Izraela!*

⁷Tada Herod potajno dozva mudrace i razazna od njih vrijeme kad se pojavila zvijezda. ⁸Zatim ih posla u Betlehem: "Pođite, reče, i pomno se raspitajte za dijete. Kad ga nađete, javite mi da i ja pođem te mu se poklonim."

⁹Oni saslušavši kralja, pođoše. I gle, zvijezda kojoj vidješe izlazak iđашe pred njima sve dok ne stiže i zaustavi se povrh mjesta gdje bijaše dijete. ¹⁰Kad ugledaše zvijezdu, obradovaše se radošću veoma velikom. ¹¹Uđu u kuću, ugledaju dijete s Marijom, majkom njegovom, padnu ničice i poklone mu se. Otvore zatim svoje blago i prinesu mu darove: zlato, tamjan i smirnu. ¹²Upućeni zatim u snu da se ne vraćaju Herodu, otiđoše drugim putem u svoju zemlju.

Bijeg u Egipat (Mt 2,13)

¹³A pošto oni otiđoše, gle, anđeo se Gospodnji u snu javi Josipu: "Ustani, reče, uzmi dijete i majku njegovu te bježi u Egipat i ostani ondje dok ti ne rekнем jer će Herod tražiti dijete da ga pogubi. ¹⁴On ustane, uzme noću dijete i majku njegovu te krene u Egipat. ¹⁵I osta ondje do Herodova skončanja - da se ispuni što Gospodin reče po proroku: *Iz Egipta dozvah Sina svoga.*

Pokolj nevine dječice (Mt 2,16)

¹⁶Vidjevši da su ga mudraci izigrali, Herod se silno rasrdi i posla poubijati sve dječake u Betlehemu i po svoj okolici, od dvije godine naniže - prema vremenu što ga razazna od mudraca. ¹⁷Tada se ispuni što je rečeno po proroku Jeremiji:

¹⁸*U Rami se glas čuje,
kukjava i plač gorak:
Rahela oplakuje sinove svoje
i neće da se utješi
jer više ih nema.*

Povratak iz Egipta u Nazaret (Mt 2,19)

¹⁹Nakon Herodova skončanja, gle, anđeo se Gospodnji javi u snu Josipu u Egiptu: ²⁰"Ustani, reče, uzmi dijete i njegovu majku te pođi u zemlju izraelsku jer su umrli oni koji su djetetu o glavi radili." ²¹On ustane, uzme dijete i njegovu majku te uđe u zemlju izraelsku. ²²Ali saznajući da Arhelaj vlada Judejom namjesto svoga oca Heroda, bojao se poći onamo pa, upućen u snu, ode u kraj galilejski. ²³Dođe i nastani se u gradu zvanu Nazaret - da se ispuni što je rečeno po prorocima: Zvat će se Nazarećanin.

II. PROGLAŠENJE NOVOGA BOŽJEG SVIJETA - KRALJEVSTVA NEBESKOGA (Mt 3,1)

1. PRIPOVJEDNI DIO (Mt 3,1)

Propovijedanje Ivana Krstitelja (Mt 3,1)

(Mk 1,1-8; Lk 3,1-18; Iv 1,19-28)

Mt 3.

U one dane pojavi se Ivan Krstitelj propovijedajući u Judejskoj pustinji: ²"Obratite se jer približilo se kraljevstvo nebesko!" ³Ovo je uistinu onaj o kom proreče Izaija prorok:

*Glas viče u pustinji:
Pripravite put Gospodinu,
poravnite mu staze!*

⁴Ivan je imao odjeću od devine dlake i kožnat pojas oko bokova; hranom mu bijahu skakavci i divlji med. ⁵Grnuo k njemu Jeruzalem, sva Judeja i sva okolica jordanska. ⁶Primali su od njega krštenje u rijeci Jordanu ispovijedajući svoje grijehе.

⁷Kad ugleda mnoge farizeje i saduceje gdje mu dolaze na krštenje, reče im: "Leglo gujinje! Tko li vas je samo upozorio da bježite od skore srdžbe? ⁸Donosite dakle plod dostojan obraćenja. ⁹I ne usudite se govoriti u sebi: 'Imamo oca Abrahama!' Jer, kažem vam, Bog iz ovoga kamenja može podići djecu Abrahamovu. ¹⁰Već je sjekira položena na korijen stablima. Svako dakle stablo koje ne donosi dobroga roda, siječe se i u oganj baca."

¹¹"Ja vas, istina, krstim vodom na obraćenje, ali onaj koji za mnom dolazi jači je od mene. Ja nisam dostojan obuće mu nositi. On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem. ¹²U ruci mu vijača, pročistit će svoje gumno i skupiti žito u svoju žitnicu, a pljevu spaliti ognjem neugasivim."

Krštenje Isusovo (Mt 3,13)

(Mk 1,9-11; Lk 3,21-22)

¹³Tada dođe Isus iz Galileje na Jordan Ivanu da ga on krsti. ¹⁴Ivan ga odvrćaše: "Ti mene treba da krstiš, a ti da k meni dolaziš?" ¹⁵Ali mu Isus odgovori: "Pusti sada! Ta dolikuje nam da tako ispunimo svu

pravednost!" Tada mu popusti. ¹⁶Odmah nakon krštenja izađe Isus iz vode. I gle! Otvoriše se nebesa i ugleda Duha Božjega gdje silazi kao golub i spušta se na nj. ¹⁷I eto glasa s neba: "Ovo je *Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina!*"

Kušnja u pustinji (Mt 4,1)

(Mk 1,12-13; Lk 4,1-13)

Mt 4.

Duh tada odvede Isusa u pustinju da ga đavao iskuša. ²I propostivši četrdeset dana i četrdeset noći, napokon ogladnje.

³Tada mu pristupi napasnik i reče: "Ako si Sin Božji, reci da ovo kamenje postane kruhom." ⁴A on odgovori: "Pisano je: *Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta.*"

⁵Đavao ga tada povede u Sveti grad, postavi ga na vrh Hrama ⁶i reče mu: "Ako si Sin Božji, baci se dolje! Ta pisano je:

*Anđelima će svojim zapovjediti za tebe
i na rukama će te nositi
da se gdje nogom ne spotakneš
o kamen."*

⁷Isus mu kaza: "Pisano je također: *Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!"*

⁸Đavao ga onda povede na goru vrlo visoku i pokaza mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu ⁹pa mu reče: "Sve ću ti to dati ako mi se ničice pokloniš." ¹⁰Tada mu reče Isus: "Odlazi, Sotono! Ta pisano je:

*Gospodinu, Bogu svom se klanjaj
i njemu jedinom služi!"*

¹¹Tada ga pusti đavao. I gle, anđeli pristupili i služili mu.

Povratak u Galileju i početak javnog djelovanja (Mt 4,12)

(Mk 1,14-15; Lk 4,14-15)

¹²A čuvši da je Ivan predan, povuče se u Galileju. ¹³Ostavi Nazaret te ode i nastani se u Kafarnaumu, uz more, na području Zebulunovu i Naftalijevu ¹⁴da se ispuni što je rečeno po proroku Izaiji:

*¹⁵Zemlja Zebulunova i zemlja Naftalijeva,
Put uz more, s one strane Jordana,
Galileja poganska -*

¹⁶narod što je sjedio u tmini

svjetlost vidje veliku;

onima što mrkli kraj smrti obitavahu

svjetlost jarka osvanu.

¹⁷Otada je Isus počeo propovijedati: "Obratite se jer približilo se kraljevstvo nebesko!"

Četiri prva učenika (Mt 4,18)

(Mk 1,16-20; Lk 5,1-11; Iv 1,35-42)

¹⁸Prolazeći uz Galilejsko more, ugleda dva brata, Šimuna zvanog Petar i brata mu Andriju, gdje bacaju mrežu u more; bijahu ribari. ¹⁹I kaže im: "Hajdete za mnom, učinit ću vas ribarima ljudi!" ²⁰Oni brzo ostave mreže i pođu za njim.

²¹Pošavši odande, ugleda druga dva brata, Jakova Zebedejeva i brata mu Ivana: u lađi su sa Zebedejem, ocem svojim, krpali mreže. Pozva i njih. ²²Oni brzo ostave lađu i oca te pođu za njim.

Isus poučava i ozdravlja (Mt 4,23)

(Mk 1,39; Lk 6,17-19)

²³I obilazio je Isus svom Galilejom naučavajući po njihovim sinagogama, propovijedajući Evanđelje o Kraljevstvu i liječeći svaku bolest i svaku nemoć u narodu.

²⁴I glas se o njemu pronese svom Sirijom. I donosili su mu sve koji bolovahu od najrazličitijih bolesti i patnja - opsjednute, mjesečare, uzete - i on ih ozdravljaše.

²⁵Za njim je pohrlio silan svijet iz Galileje, Dekapola, Jeruzalema, Judeje i Transjordanije.

2. EVANĐEOSKA BESJEDA NA GORI

(Mt 5,1)

Blaženstva (Mt 5,1)

(Lk 6,20-23)

Mt 5.

Ugledavši mnoštvo, uziđe na goru. I kad sjede, pristupe mu učenici. ²On progovori i stane ih naučavati:

³"Blago siromasima duhom:
njihovo je kraljevstvo nebesko!

⁴Blago ožalošćenima:
oni će se utješiti!

⁵Blago krotkima:
oni će baštiniti zemlju!

⁶Blago gladnima i žednima pravедnosti:
oni će se nasititi!

⁷Blago milosrdnima:
oni će zadobiti milosrđe!

⁸Blago čistima srcem:
oni će Boga gledati!

⁹Blago mirotvorcima:
oni će se sinovima Božjim zvati!

¹⁰Blago progonjenima zbog pravédnosti:
njihovo je kraljevstvo nebesko!"

¹¹"Blago vama kad vas - zbog mene - pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! ¹²Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima! Ta progonili su tako proroke prije vas!"

Sol zemlje i svjetlost svijeta (Mt 5,13)

(Mk 9,50; 4,21; Lk 14,34-35; 8,16)

¹³"Vi ste sol zemlje. Ali ako sol obljutavi, čime će se ona osoliti? Nije više ni za što, nego da se baci van i da ljudi po njoj gaze."

¹⁴"Vi ste svjetlost svijeta. Ne može se sakriti grad što leži na gori. ¹⁵Niti se užiče svjetiljka da se stavi pod posudu, nego na svijećnjak da svijetli svima u kući. ¹⁶Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima."

Kršćanski zakon usavršenje Mojsijeva (Mt 5,17)

¹⁷"Ne mislite da sam došao ukinuti Zakon ili Proroke. Nisam došao ukinuti, nego ispuniti. ¹⁸Zaista, kažem vam, dok ne prođe nebo i zemlja, ne, ni jedno slovo, ni jedan potezić iz Zakona neće proći, dok se sve ne zbude. ¹⁹Tko dakle ukine jednu od tih, pa i najmanjih zapovijedi i tako nauči ljude, najmanji će biti u kraljevstvu nebeskom. A tko ih bude vršio i druge učio, taj će biti velik u kraljevstvu nebeskom."

Nova pravédnost veća od stare (Mt 5,20)

²⁰"Uistinu kažem vam: ne bude li pravédnost vaša veća od pravédnosti pismoznana i farizeja, ne, nećete ući u kraljevstvo nebesko."

Srdžba (Mt 5,21)

(Lk 12,57-59)

²¹"Čuli ste da je rečeno starima: *Ne ubij!* Tko ubije, bit će podvrgnut sudu. ²²A ja vam kažem: Svaki koji se srdi na brata svoga, bit će podvrgnut sudu. A tko bratu rekne 'Glupane!', bit će podvrgnut Vijeću. A tko reče: 'Luđače!', bit će podvrgnut ognju paklenomu."

²³"Ako dakle prinosiš dar na žrtvenik pa se ondje sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ²⁴ostavi dar ondje pred žrtvenikom, idi i najprije se izmiri s bratom, a onda dođi i prinesi dar."

²⁵"Nagodi se brzo s protivnikom dok si još s njim na putu, da te protivnik ne preda sucu, a sudac tamničaru, pa da te ne bace u tamnicu. ²⁶Zaita, kažem ti, nećeš izići odande dok ne isplatiš do posljednjeg novčića."

Preljub (Mt 5,27)

(Mt 18,8-9; Lk 9,43-48)

²⁷"Čuli ste da je rečeno: *Ne čini preljuba!* ²⁸A ja vam kažem: Tko god s požudom pogleda ženu, već je s njome učinio preljub u srcu. ²⁹Ako te desno oko sablažnjava, iskopaj ga i baci od sebe. Ta bolje je da ti propadne jedan od udova, nego da ti cijelo tijelo bude bačeno u pakao. ³⁰Ako te desnica tvoja sablažnjava, odsijeci je i baci od sebe. Ta bolje je da ti propadne jedan od udova, nego da ti cijelo tijelo ode u pakao."

Rastava (Mt 5,31)

(Mt 19,9; Mk 10,11-12; Lk 16,18)

³¹"Rečeno je također: *Tko otpusti svoju ženu, neka joj dade otpusnicu.* ³²A ja vam kažem: Tko god otpusti svoju ženu - osim zbog bludništva - navodi je na preljub i tko se god otpuštenom oženi, čini preljub."

Zakletva (Mt 5,33)

³³"Čuli ste još da je rečeno starima: *Ne zaklinji se krivo, nego izvrši Gospodinu svoje zakletve.* ³⁴A ja vam kažem: Ne kunite se nikako! Ni *nebom* jer je *prijestolje Božje.* ³⁵Ni *zemljom* jer je *podnožje njegovim nogama.* Ni Jeruzalemom jer *grad je Kralja velikoga!* ³⁶Ni svojom se glavom ne zaklinji jer ni jedne vlasi ne možeš učiniti bijelom ili crnom. ³⁷Vaša riječ neka bude: 'Da, da, - ne, ne!' Što je više od toga, od Zloga je."

Osveta (Mt 5,38)

(Lk 6,29-30)

³⁸"Čuli ste da je rečeno: *Oko za oko, zub za zub!* ³⁹A ja vam kažem: Ne opirite se Zlomu! Naprotiv, pljusne li te tko po desnom obrazu, okreni mu i drugi. ⁴⁰Onomu tko bi se htio s tobom parničiti da bi se domogao tvoje donje haljine prepusti i gornju. ⁴¹Ako te tko prisili jednu milju, pođi s njim dvije. ⁴²Tko od tebe što zaište, podaj mu! I ne okreni se od onoga koji hoće da mu pozajmiš."

Ljubav prema neprijateljima (Mt 5,43)

(Lk 6,27-28. 32-36)

⁴³"Čuli ste da je rečeno: *Ljubi svoga bližnjega, a mrzi neprijatelja.* ⁴⁴A ja vam kažem: Ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone ⁴⁵da budete sinovi svoga oca koji je na nebesima, jer on daje da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima. ⁴⁶Jer ako ljubite one koji vas ljube, kakva li vam plaća? Zar to isto ne čine i carinici? ⁴⁷I ako pozdravljate samo braću, što osobito činite? Zar to isto ne čine i pogani?"

⁴⁸"*Budite dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski!*"

Milostinja u skrovitosti (Mt 6,1)

Mt 6.

"Pazite da svoje pravednosti ne činite pred ljudima da vas oni vide. Inače, nema vam plaće u vašeg Oca koji je na nebesima. ²Kada dakle dijeliš milostinju, ne trubi pred sobom, kako to u sinagogama i na ulicama čine licemjери da bi ih ljudi hvalili. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću. ³Ti naprotiv, kada daješ milostinju - neka ti ne zna ljevica što čini desnica, ⁴da tvoja milostinja bude u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti!"

Molitva u skrovitosti (Mt 6,5)

⁵"Tako i kad molite, ne budite kao licemjери. Vole moliti stojeći u sinagogama i na raskršćima ulica da se pokažu ljudima. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću. ⁶Ti naprotiv, kad moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata i pomoli se svomu Ocu, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti."

Prava molitva. Očenaš (Mt 6,7)

(Lk 11,2-4)

⁷"Kad molite, ne blebećite kao pogani. Misle da će s mnoštva riječi biti uslišani. ⁸Ne nalikujte na njih. Ta zna vaš Otac što vam treba i prije negoli ga zaištete. ⁹Vi, dakle, ovako molite:

'Oče naš, koji jesi na nebesima!

Sveti se ime tvoje!

¹⁰Dođi kraljevstvo tvoje!

Budi volja tvoja

kako na nebu tako i na zemlji!

¹¹Kruh naš svagdanji daj nam danas!

¹²I opusti nam duge naše

kako i mi otpustismo

dužnicima svojim!

¹³I ne uvedi nas u napast,

nego izbavi nas od Zloga!"

¹⁴"Doista, ako vi otpustite ljudima njihove prijestupke, otpustit će i vama Otac vaš nebeski. ¹⁵Ako li vi ne otpustite ljudima, ni Otac vaš neće otpustiti vaših prijestupaka."

Post u skrovitosti (Mt 6,16)

¹⁶"I kad postite, ne budite smrknuti kao licemjери. Izobličuju lica da pokažu ljudima kako poste. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću. ¹⁷Ti naprotiv, kad postiš, pomaži glavu i umij lice ¹⁸da ne zapaze ljudi kako postiš, nego Otac tvoj, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti."

Osigurano blago (Mt 6,19)

(Lk 12,33-34)

¹⁹"Ne zgrćite sebi blago na zemlji, gdje ga moljac i rđa nagriza i gdje ga kradljivci potkapaju i krađu.
²⁰Zgrćite sebi blago na nebu, gdje ga ni moljac ni rđa ne nagriza i gdje kradljivci ne potkapaju niti krađu.
²¹Doista, gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce."

Nutarnja svjetlost (Mt 6,22)

(Lk 11,34-36)

²²"Oko je tijelu svjetiljka. Ako ti je dakle oko bistro, sve će tijelo tvoje biti svijetlo. ²³Ako ti je pak oko nevaljalo, sve će tijelo tvoje biti tamno. Ako je dakle svjetlost koja je u tebi - tamna, kolika će istom tama biti?"

Ne može se služiti dvojici gospodara (Mt 6,24)

(Lk 16,13)

²⁴"Nitko ne može služiti dvojici gospodara. Ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti; ili će uz jednoga prijanjati, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu."

Pouzdanje u Božju providnost (Mt 6,25)

(Lk 12,22-31)

²⁵"Zato vam kažem: Ne budite zabrinuti za život svoj: što ćete jesti, što ćete piti; ni za tijelo svoje: u što ćete se obući. Zar život nije vredniji od jela i tijelo od odijela?"

²⁶"Pogledajte ptice nebeske! Ne siju, ne žanju niti sabiru u žitnice, pa ipak ih hrani vaš nebeski Otac. Zar niste vi vredniji od njih? ²⁷A tko od vas zabrinutošću može svome stasu dodati jedan lakat? ²⁸I za odijelo što ste zabrinuti? Promotrite poljske ljiljane, kako rastu! Ne muče se niti predu. ²⁹A kažem vam: ni Salomon se u svoj svojoj slavi ne zaodjenu kao jedan od njih. ³⁰Pa ako travu poljsku, koja danas jest a sutra se u peč baca, Bog tako odijeva, neće li još više vas, malovjerni?"

³¹"Nemojte dakle zabrinuto govoriti: 'Što ćemo jesti?' ili: 'Što ćemo piti?' ili: 'U što ćemo se obući?' ³²Ta sve to pogani ištu. Zna Otac vaš nebeski da vam je sve to potrebno. ³³Tražite stoga najprije Kraljevstvo i pravednost njegovu, a sve će vam se ostalo dodati. ³⁴Ne budite dakle zabrinuti za sutra. Sutra će se samo brinuti za se. Dosta je svakom danu zla njegova."

Ne sudite! (Mt 7,1)

(Lk 6,37-38, 41-42)

Mt 7.

"Ne sudite da ne budete suđeni! ²Jer sudom kojim sudite bit ćete suđeni. I mjerom kojom mjerite mjerit će vam se. ³Što gledaš trun u oku brata svojega, a brvna u oku svome ne opažaš? ⁴Ili kako možeš reći bratu svomu: 'De da ti izvadim trun iz oka', a eto brvna u oku tvom? ⁵Licemjere, izvadi najprije brvno iz oka svoga pa ćeš onda dobro vidjeti izvaditi trun iz oka bratova!"

Ne obeščaćujte svetinje! (Mt 7,6)

⁶"Ne dajte svetinje psima! Niti svoga biserja bacajte pred svinje da ga ne pogaze nogama pa se okrenu i rastrgaju vas."

Uspješnost molitve (Mt 7,7)

(Lk 11,9-13)

⁷"Ištite i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se! ⁸Doista, tko god ište, prima; i tko traži, nalazi; i onomu koji kuca otvorit će se. ⁹Ta ima li koga među vama da bi svojemu sinu, ako ga zaište kruha, kamen dao? ¹⁰Ili ako ribu zaište, zar će mu zmiju dati? ¹¹Ako dakle vi, iako zli, znate dobrim darima darivati djecu svoju, koliko li će više Otac vaš, koji je na nebesima, dobrima obdariti one koji ga zaištu!"

Zlatno pravilo (Mt 7,12)

¹²"Sve, dakle, što želite da ljudi vama čine, činite i vi njima. To je, doista, Zakon i Proroci."

Dva puta (Mt 7,13)

(Lk 13,24)

¹³"Uđite na uska vrata! Jer široka su vrata i prostran put koji vodi u propast i mnogo ih je koji njime idu. ¹⁴O kako su uska vrata i tijesan put koji vodi u Život i malo ih je koji ga nalaze!"

Lažni proroci (Mt 7,15)

(Lk 6,43-44)

¹⁵"Čuvajte se lažnih proroka koji dolaze k vama u ovčjem odijelu, a iznutra su vuci grabežljivi. ¹⁶Po njihovim ćete ih plodovima prepoznati. Bere li se s trnja grožđe ili s bodljike smokve? ¹⁷Tako svako dobro

stablo rađa dobrim plodovima, a nevaljalo stablo rađa plodovima zlim. ¹⁸Ne može dobro stablo donijeti zlih plodova niti nevaljalo stablo dobrih plodova. ¹⁹Svako stablo koje ne rađa dobrim plodom siječe se i u oganj baca. ²⁰Dakle: po plodovima ćete ih njihovim prepoznati."

Pravi učenici (Mt 7,21)

(Lk 13,25-27)

²¹"Neće u kraljevstvo nebesko ući svaki koji mi govori: 'Gospodine, Gospodine!', nego onaj koji vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima. ²²Mnogi će me u onaj dan pitati: 'Gospodine, Gospodine! Nismo li mi u tvoje ime prorokovali, u tvoje ime đavle izgonili, u tvoje ime mnoga čudesa činili?' ²³Tada ću im kazati: 'Nikad vas nisam poznavao! *Nosite se od mene, vi bezakonici!*'"

Kuća na stijeni i kuća na pijesku. (Mt 7,24)

Zaključak besjede na gori (Mt 7,24)

(Lk 6,47-49)

²⁴"Stoga, tko god sluša ove moje riječi i izvršava ih, bit će kao mudar čovjek koji sagradi kuću na stijeni. ²⁵Zapljušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi i sruče se na tu kuću, ali ona ne pada. Jer - utemeljena je na stijeni."

²⁶"Naprotiv, tko god sluša ove moje riječi, a ne vrši ih, bit će kao lud čovjek koji sagradi kuću na pijesku. ²⁷Zapljušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi i sruče se na tu kuću i ona se sruši. I bijaše to ruševina velika."

²⁸Kad Isus završi ove svoje besjede, mnoštvo osta zaneseno njegovim naukom. ²⁹Ta učio ih kao onaj koji ima vlast, a ne kao njihovi pismoznanci.

III. PROPOVIJEDANJE NOVOGA BOŽJEG SVIJETA (Mt 8,1)

1. PRIPOVJEDNI DIO: DESET ČUDESA (Mt 8,1)

Ozdravljenje gubavca (Mt 8,1)

(Mk 1,40-45; Lk 5,12-16)

Mt 8.

Kad je Isus sišao s gore, pohrli za njim silan svijet. ²I gle, pristupi neki gubavac, pokloni mu se do zemlje i reče: "Gospodine, ako hoćeš, možeš me očistiti." ³Isus pruži ruku i dotakne ga se govoreći: "Hoću, očisti se!" I odmah se očisti od gube. ⁴Kaže mu Isus: "Pazi, nikomu ne kazuj, nego idi, *pokaži se svećeniku* i prinesi dar što ga propisa Mojsije, njima za svjedočanstvo."

Vjera jednoga rimskog satnika (Mt 8,5)

(Lk 7,1-10; Iv 4,43-54)

⁵Kad uđe u Kafarnaum, pristupi mu satnik pa ga zamoli: ⁶"Gospodine, sluga mi leži kod kuće uzet, u strašnim mukama." ⁷Kaže mu: "Ja ću doći izliječiti ga." ⁸Odgovori satnik: "Gospodine, nisam dostojan da uđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i izliječen će biti sluga moj. ⁹Ta i ja, premda sam čovjek pod vlašću, imam pod sobom vojnike pa rekнем jednomu: 'Idi!' - i ode, drugomu: 'Dođi!' - i dođe, a služi svomu: 'Učini to' - i učini."

¹⁰Čuvši to, zadivi se Isus i reče onima koji su išli za njim: "Zaista, kažem vam, ni u koga u Izraelu ne nađoh tolike vjere. ¹¹A kažem vam: Mnogi će *s istoka i zapada* doći i sjesti za stol s Abrahamom, Izakom i Jakovom u kraljevstvu nebeskom, ¹²a sinovi će kraljevstva biti izbačeni van u tamu. Ondje će biti plač i škrgut zubi."

¹³I reče Isus satniku: "Idi, neka ti bude kako si vjerovao!" I ozdravi sluga u taj čas.

Ozdravljenje Petrove punice i drugih bolesnika (Mt 8,14)

(Mk 1,29-34; Lk 4,38-41)

¹⁴Ušavši u kuću Petrovu, Isus ugleda njegovu punicu koja ležaše u ognjici. ¹⁵Dotače joj se ruke i pusti je ognjica. Ona ustade i posluživaše mu.

¹⁶A uvečer mu doniješe mnoge opsjednute. On izagna duhove riječju i sve bolesnike ozdravi - ¹⁷da se ispuni što je rečeno po Izaiji proroku: *On slabosti naše uze i boli ponese.*

Zahtjevi apostolskog zvanja (Mt 8,18)

(Lk 9,57-62)

¹⁸Kad Isus vidje mnoštvo oko sebe, zapovjedi da se prijeđe prijeko. ¹⁹I pristupi jedan pismoznanc te mu reče: "Učitelju, za tobom ću kamo god ti pošao." ²⁰Kaže mu Isus: "Lisice imaju jazbine i ptice nebeske gnijezda, a Sin Čovječji nema gdje bi glavu naslonio."

²¹Drugi mu od učenika reče: "Gospodine, dopusti mi da prije odem i pokopam svoga oca." ²²Isus mu kaže: "Hajde za mnom i pusti neka mrtvi pokapaju svoje mrtve."

Stišana oluja (Mt 8,23)

(Mk 4,35-41; Lk 8,22-25)

²³Kad uđe u lađu, pođoše za njim njegovi učenici. ²⁴I gle, žestok vihor nastu na moru tako da lađu prekrivahu valovi. A on je spavao. ²⁵Oni pristupiše i probudiše ga govoreći: "Gospodine, spasi, pogibosmo!" ²⁶Kaže im: "Što ste plašljivi, malovjerni?" Tada ustade i zaprijeti vjetrovima i moru te nastu velika utiha. ²⁷A ljudi su u čudu pitali: "Tko je taj da mu se i vjetrovi i more pokoravaju?"

Opsjednuti iz Gadare (Mt 8,28)

(Mk 5,1-20; Lk 8,26-39)

²⁸I kada dođe prijeko, u gadarski kraj, eto mu u susret dvaju opsjednutih: izlazili su iz grobnica, silno goropadni, te nitko nije mogao proći onim putem. ²⁹I gle, povikaše: "Što ti imaš s nama, Sine Božji? Došao si ovamo prije vremena mučiti nas?"

³⁰A podalje od njih paslo je veliko krdo svinja. ³¹Zlodusi ga zaklinjahu: "Ako nas istjeraš, pošalji nas u ovo krdo svinja." ³²On im reče: "Idite!" Oni iziđoše i uđoše u svinje. I gle, sve krdo jurnu niz obronak u more i podavi se u vodama.

³³A svinjari pobjegoše, odoše u grad te razglasiše sve, napose o opsjednutima. ³⁴I gle, sav grad iziđe u susret Isusu. Kad ga ugledaše, zamole ga da ode iz njihova kraja.

Ozdravljenje uzetoga (Mt 9,1)

(Mk 2,1-12; Lk 5,17-26)

Mt 9.

I ušavši u lađu, preplovi i dođe u svoj grad. ²Kad gle, doniješe mu uzetoga koji je ležao na nosiljci. Vidjevši njihovu vjeru, reče Isus uzetomu: "Hrabro, sinko, otpuštaju ti se grijesi!"

³A gle, neki od pismoznanca rekoše u sebi: "Ovaj huli!" ⁴Prozrevši njihove misli, Isus reče: "Zašto snujete zlo u srcima? ⁵Ta što je lakše reći: 'Otpuštaju ti se grijesi' ili reći: 'Ustani i hodi'? ⁶Ali da znate: vlastan je Sin Čovječji na zemlji otpuštati grijeha!" Tada reče uzetomu: "Ustani, uzmi nosiljku i pođi kući!" I on usta te ode kući.

⁸Kad mnoštvo to vidje, zaprepasti se i poda slavu Bogu koji takvu vlast dade ljudima.

Poziv Mateja (Mt 9,9)

(Mk 2,13-17; Lk 5,27-32)

⁹Odlazeći odande, ugleda Isus čovjeka zvanog Matej gdje sjedi u carinarnici. I kaže mu: "Pođi za mnom!" On usta i pođe za njim.

¹⁰Dok je Isus bio u kući za stolom, gle, mnogi carinici i grešnici dođoše za stol s njime i njegovim učenicima. ¹¹Vidjevši to, farizeji stanu govoriti: "Zašto vaš učitelj jede s carinicima i grešnicima?"

¹²A on, čuvši to, reče: "Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima. ¹³Hajdete i proučite što znači: *Milosrđe mi je milo, a ne žrtva*. Ta ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike."

Rasprava o postu (Mt 9,14)

(Mk 2,18-22; Lk 5,33-39)

¹⁴Tada pristupe k njemu Ivanovi učenici govoreći: "Zašto mi i farizeji postimo, a učenici tvoji ne poste?" ¹⁵Nato im Isus reče: "Mogu li svatovi tugovati dok je s njima zaručnik? Doći će već dani kad će im se ugrabiti zaručnik, i tada će postiti!"

¹⁶"A nitko ne stavlja krpe od sirova sukna na staro odijelo, jer zakrpa vuče s odijela pa nastane još veća rupa."

¹⁷"I ne ulijeva se novo vino u stare mješine. Inače se mješine proderu, vino prolije, a mješine propadnu. Nego, novo se vino ulijeva u nove mješine pa se oboje sačuva."

Ozdravljenje bolesne žene i uskrišenje Jairove kćeri (Mt 9,18)

(Mk 5,21-43; Lk 8,40-56)

¹⁸Dok im on to govoraše, gle, pristupi neki glavar, pokloni mu se do zemlje i reče: "Kći mi, evo, umrije, ali dođi, stavi ruku na nju, i oživjet će."

¹⁹Isus usta te s učenicima pođe za njim. ²⁰I gle, neka žena koja bolovaše dvanaest godina od krvarenja priđe odostraga i dotaknu se skuta njegove haljine. ²¹Mislila je: "Dotaknem li se samo njegove haljine, spasit ću se." ²²A Isus se okrenu i vidjevši je reče: "Hrabro, kćeri, vjera te tvoja spasila." I žena bi spašena od toga časa.

²³I uđe Isus u kuću glavarovu. Ugleda svirače i bučno mnoštvo pa ²⁴reče: "Odstupite! Djevojka nije umrla, nego spava." Oni mu se podsmijehivahu.

²⁵A kad je svijet bio izbačen, uđe on, primi djevojku za ruku i ona bi uskrišena. ²⁶I razglasi se to po svem onom kraju.

Dva slijepca (Mt 9,27)

²⁷Kad je Isus odlazio odande, pođu za njim dva slijepca vičući: "Smiluj nam se, Sine Davidov!" ²⁸A kad uđe u kuću, pristupe mu slijepci. Isus im kaže: "Vjerujete li da mogu to učiniti?" Kažu mu: "Da, Gospodine!" ²⁹Tada se dotače njihovih očiju govoreći: "Neka vam bude po vašoj vjeri." ³⁰I otvoriše im se oči. A Isus im poprijeti: "Pazite da nitko ne dozna!" ³¹Ali oni, izišavši, razniješe glas o njemu po svem onom kraju.

Opsjednuti njemak (Mt 9,32)

³²Tek što oni iziđoše, gle, doniješe mu njemaka opsjednuta. ³³Pošto izagna đavla, progovori njemak. Mnoštvo se čudom čudilo i govorilo: "Nikada se takvo što ne vidje u Izraelu!" ³⁴A farizeji govorahu: "Po poglavici đavolskome izgoni đavle."

Ovce bez pastira (Mt 9,35)

³⁵I obilazio je Isus sve gradove i sela učeći po njihovim sinagogama, propovijedajući Evanđelje o Kraljevstvu i liječeći svaku bolest i svaku nemoć.

³⁶Vidjevši mnoštvo, sažali mu se nad njim jer bijahu izmučeni i ophrvani *kao ovce bez pastira*. ³⁷Tada reče svojim učenicima: "Žetve je mnogo, a radnika malo. ³⁸Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju."

2. APOSTOLSKA BESJEDA (Mt 10,1)

Ustanovljenje dvanaestorice (Mt 10,1)

(Mk 3,13-19; Lk 6,12-16)

Mt 10.

Dozva dvanaesticu svojih učenika i dade im vlast nad nečistim dusima: da ih izgone i da liječe svaku bolest i svaku nemoć.

²A ovo su imena dvanaestorice apostola: prvi Šimun, zvani Petar, i Andrija, brat njegov; i Jakov, sin Zebedejev, i Ivan brat njegov; ³Filip i Bartolomej; Toma i Matej carinik; Jakov Alfejev i Tadej; ⁴Šimun Kananaj i Juda Iškariotski, koji ga izda.

Poslanje dvanaestorice (Mt 10,5)

(Mk 6,7-13; Lk 9,1-6)

⁵Tu dvanaesticu posla Isus uputivši ih: "K poganima ne idite i ni u koji samarijski grad ne ulazite! ⁶Pođite radije k izgubljenim ovcama doma Izraelova! ⁷Putom propovijedajte: 'Približilo se kraljevstvo nebesko!' ⁸Bolesne liječite, mrtve uskrisujte, gubave čistite, zloduhe izgonite! Besplatno primiste, besplatno dajte! ⁹Ne stječite zlata, ni srebra, ni mjedi sebi u pojase, ¹⁰ni putne torbe, ni dviju haljina, ni obuće, ni štapa. Ta vrijedan je radnik hrane svoje."

¹¹"U koji god grad ili selo uđete, razvidite tko je u njemu dostojan: ondje ostanite sve dok ne odete. ¹²Ulazeći u kuću, zaželite joj mir. ¹³Bude li kuća dostojna, neka mir vaš siđe na nju. Ne bude li dostojna, neka se mir vaš k vama vrati. ¹⁴Gdje vas ne prime i ne poslušaju riječi vaših, iziđite iz kuće ili grada toga i prašinu otresite sa svojih nogu. ¹⁵Zaista, kažem vam, lakše će biti zemlji sodomskoj i gomorskoj na Dan sudnji negoli gradu tomu."

Apostole čeka progonstvo (Mt 10,16)

(Mk 13,9-13; Lk 21,12-17)

¹⁶"Evo, ja vas šaljem kao ovce među vukove. Budite dakle mudri kao zmije, a bezazleni kao golubovi! ¹⁷Čuvajte se ljudi, jer će vas predavati vijećima i po svojim će vas sinagogama bičevati. ¹⁸Pred upravitelje i kraljeve vodit će vas poradi mene, za svjedočanstvo njima i poganima. ¹⁹Kad vas predadu, ne budite zabrinuti kako ili što ćete govoriti. Dat će vam se u onaj čas što ćete govoriti. ²⁰Ta ne govorite to vi, nego Duh Oca vašega govori u vama!"

²¹"Brat će brata predavati na smrt i otac dijete. *Djeca će ustajati na roditelje* i ubijati ih. ²²Svi će vas zamrziti zbog imena moga. Ali tko ustraje do svršetka, bit će spašen."

²³"Kad vas stanu progoniti u jednom gradu, bježite u drugi. Zaista, kažem vam, nećete obići gradova izraelskih prije nego što dođe Sin Čovječji."

²⁴"Nije učenik nad učiteljem niti sluga nad gospodarom svojim. ²⁵Dosta je da učenik bude kao njegov učitelj i sluga kao njegov gospodar. Ako su domaćina Beelzebulom nazvali, koliko će više njegove ukućane?"

Propovijedati treba otvoreno i smjelo (Mt 10,26)

(Lk 12,2-9)

²⁶"Ne bojte ih se dakle. Ta ništa nije skriveno što se neće otkriti ni tajno što se neće doznati. ²⁷Što vam govorim u tami, recite na svjetlu; i što na uho čujete, propovijedajte na krovovima."

²⁸"Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti. Bojte se više onoga koji može i dušu i tijelo pogubiti u paklu."

²⁹"Ne prodaju li se dva vrapca za novčić? Pa ipak ni jedan od njih ne pada na zemlju bez Oca vašega. ³⁰A vama su i vlasni na glavi sve izbrojene. ³¹Ne bojte se dakle! Vredniji ste nego mnogo vrabaca."

³²"Tko god se, dakle, prizna mojim pred ljudima, priznat ću se i ja njegovim pred Ocem, koji je na nebesima. ³³A tko se odreče mene pred ljudima, odreći ću se i ja njega pred svojim Ocem, koji je na nebesima."

Veliko dijeljenje svijeta: zašto progon apostola (Mt 10,34)

(Lk 12,51-53)

³⁴"Ne mislite da sam došao mir donijeti na zemlju. Ne, nisam došao donijeti mir, nego mač. ³⁵Ta došao sam rastaviti čovjeka od oca njegova i kćer od majke njezine i snahu od svekrve njezine; ³⁶i neprijatelji će čovjeku biti ukućani njegovi."

Treba se odreći svega (Mt 10,37)

(Lk 14,26-27)

³⁷"Tko ljubi oca ili majku više nego mene, nije mene dostojan. Tko ljubi sina ili kćer više nego mene, nije mene dostojan. ³⁸Tko ne uzme svoga križa i ne pođe za mnom, nije mene dostojan. ³⁹Tko nađe život svoj, izgubit će ga, a tko izgubi svoj život poradi mene, naći će ga."

Zaključak apostolske besjede (Mt 10,40)

(Mk 9,41)

⁴⁰"Tko vas prima, mene prima; a tko prima mene, prima onoga koji je mene poslao. ⁴¹Tko prima proroka jer je prorok, primit će plaću proročku; tko prima pravednika jer je pravednik, primit će plaću pravedničku. ⁴²Tko napoji jednoga od ovih najmanjih samo čašom hladne vode zato što je moj učenik, zaista, kažem vam, neće mu propasti plaća."

IV. OTAJSTVO NOVOGA BOŽJEG SVIJETA

(Mt 11,1)

1. PRIPOVJEDNI DIO

(Mt 11,1)

Mt 11.

Pošto Isus završi upućivati dvanaestoricu učenika, ode odande naučavati i propovijedati po njihovim gradovima.

Pitanje i svjedočanstvo Ivanovo (Mt 11,2)

(Lk 7,18-35)

²A kad Ivan u tamnici doču za djela Kristova, posla svoje učenike ³da ga upitaju: "Jesi li ti Onaj koji ima doći ili drugoga da čekamo?" ⁴Isus im odgovori: "Pođite i javite Ivanu što ste čuli i vidjeli: ⁵*Slijepi progledaju*, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, *siromasima se navješćuje Evanđelje*. ⁶I blago onom tko se ne sablazni o mene."

⁷Kad oni odoše, poče Isus govoriti mnoštvu o Ivanu: "Što ste izišli u pustinju gledati? Trsku koju vjetar ljulja? ⁸Ili što ste izišli vidjeti? Čovjeka u mekušasto odjevena? Eno, oni što se mekušasto nose po kraljevskim su dvorima. ⁹Ili što ste izišli? Vidjeti proroka? Da, kažem vam, i više nego proroka. ¹⁰On je onaj o kome je pisano:

Evo, ja šaljem glasnika svoga

*pred licem tvojim
da pripravi put pred tobom.*

¹¹Zaista, kažem vam, između rođenih od žene ne usta veći od Ivana Krstitelja. A ipak, i najmanji u kraljevstvu nebeskom veći je od njega! ¹²A od dana Ivana Krstitelja do sada kraljevstvo nebesko silom se probija i siloviti ga grabe. ¹³Uistinu, svi proroci i Zakon prorokovahu do Ivana. ¹⁴Zapravo ako hoćete: on je Ilija koji ima doći."

¹⁵"Tko ima uši, neka čuje."

Isusov sud o suvremenicima (Mt 11,16)

¹⁶"A komu da prisposodobim ovaj naraštaj? Nalik je djeci što sjede na trgovima pa jedni drugima dovikuju:

¹⁷'Zasvirasmo vam i ne zaigraste,
zakukasmo i ne zaplakaste.'"

¹⁸"Doista, dođe Ivan. Nije jeo ni pio, a govori se: 'Đavla ima.' ¹⁹Dođe Sin Čovječji koji jede i pije, a govori se: 'Gle, izjelice i vinopije, prijatelja carinika i grešnika!' Ali opravda se Mudrost djelima svojim."

Prijetnja neobraćenim gradovima (Mt 11,20)

(Lk 10,13-15)

²⁰Tada stane prekoraćivati gradove u kojima se dogodilo najviše njegovih čudesa, a oni se ne obratiše: ²¹"Jao tebi, Korozaine! Jao tebi, Betsaido! Da su se u Tiru i Sidonu zbila čudesa koja su se dogodila u vama, odavna bi se već oni u kostrijeti i pepelu bili obratili. ²²Ali kažem vam: Tiru i Sidonu bit će na Dan sudnji lakše negoli vama."

²³"I ti, Kafarnaume! *Zar ćeš se do neba uzvisiti? Do u Podzemlje ćeš se strovaliti!* Doista, da su se u Sodomi zbila čudesa koja su se dogodila u tebi, ostala bi ona do danas. ²⁴Ali kažem vam: Zemlji će sodomskoj biti na Dan sudnji lakše nego tebi."

Evandjelje jednostavnima (Mt 11,25)

(Lk 10,21-22)

²⁵U ono vrijeme reče Isus: "Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima. ²⁶Da, Oče, tako se tebi svidjelo. ²⁷Sve je meni predao Otac moj i nitko ne pozna Sina doli Otac niti tko pozna Oca doli Sin i onaj kome Sin hoće objaviti."

Spasiteljski poziv (Mt 11,28)

²⁸"Dođite k meni svi koji ste izmoredeni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. ²⁹Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i *naći ćete spokoj dušama svojim*. ³⁰Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako."

Trganje klasja u subotu (Mt 12,1)

(Mk 2,23-28; Lk 6,1-5)

Mt 12.

U ono vrijeme prolazio je Isus subotom kroz usjeve. Učenici su njegovi ogladnjeli te počeli trgati klasje i jesti. ²Vidjevši to, farizeji mu rekoše: "Gle, učenici tvoji čine što nije dopušteno činiti subotom." ³On im reče: "Niste li čitali što učini David kad ogladnje on i njegovi pratioci? ⁴Kako uđe u Dom Božji te pojedošu prinesene kruhove, a to ne bijaše slobodno jesti ni njemu ni njegovim pratiocima, nego samo svećenicima? ⁵Ili zar niste čitali u Zakonu da subotom svećenici u Hramu krše subotu, a bez krivnje su? ⁶A velim vam: veće od Hrama jest ovdje! ⁷I kad biste razumjeli što ono znači: *Milosrđe mi je milo, a ne žrtva*, ne biste osudili ove nekrive. ⁸Ta Sin Čovječji gospodar je subote!"

Ozdravljenje u subotu (Mt 12,9)

(Mk 3,1-6; Lk 6,6-11)

⁹Otišavši odande, dođe u njihovu sinagogu, ¹⁰kad gle čovjeka s usahlom rukom. A oni upitaše Isusa da bi ga mogli optužiti: "Je li dopušteno subotom liječiti?" ¹¹On im reče: "Tko to od vas jedinu ovcu koju ima ne bi subotom prihvatio i izvadio kad bi mu upala u jamu? ¹²A koliko je čovjek vredniji od ovce! Tako, slobodno je subotom činiti dobro!"

¹³Tada reče čovjeku: "Ispruži ruku!" On je ispruži, i - ruka mu zdrava kao i druga! ¹⁴A farizeji iziđoše i održaše vijećanje protiv njega, kako da ga pogube.

Isus "Sluga Jahvin" (Mt 12,15)

¹⁵Kad Isus to dozna, ukloni se odande. Za njim je išlo mnoštvo. On ih sve ozdravi ¹⁶i poprijeti im da ga ne prokazuju - ¹⁷da se ispuni što je rečeno po Izaiji proroku:

¹⁸*Evo Sluge mojega, koga sebi izabrah:*

*mog ljubimca, miljenika duše moje!
Stavit ću Duha svoga na njega:
naviještati će pravo narodima;
19preti se neće, neće bučiti,
glas mu se neće čuti po trgovima;
20trske stučene prelomiti neće,
stijenja što tek tinja neće ugasiti -
sve dok do pobjede ne izvede pravo.
21Ime njegovo nada je narodima!*

Odakle Isusu snaga (Mt 12,22)

(Mk 3,20-30; Lk 11,14-23)

22Tada mu donesoše opsjednuta, slijepa i nijema. I ozdravi ga te njemak progovori i progleda. 23I sve ono mnoštvo zapanjeno govoraše: "Da ovo nije Sin Davidov?" 24A farizeji čuvši to rekoše: "Ne može ovaj izgoniti đavle osim po Beelzebulu, poglavici đavolskom."

25A on, znajući njihove misli, reče im: "Svako kraljevstvo u sebi razdijeljeno opustjet će i svaki grad ili kuća u sebi razdijeljena neće opstati. 26Ako Sotona Sotonu izgoni, u sebi je razdijeljen. Kako će dakle opstati kraljevstvo njegovo? 27I ako ja po Beelzebulu izgonim đavle, po kome ih sinovi vaši izgone? Zato će vam oni biti suci. 28Ali ako ja po Duhu Božjem izgonim đavle, zbilja je došlo k vama kraljevstvo Božje."

29"Ili kako bi tko mogao ući u kuću jakoga i oplijeniti mu pokućstvo ako prije ne sveže jakoga? Tada će mu kuću oplijeniti."

30"Tkome nije sa mnom, protiv mene je, i tko ne sabire sa mnom, rasipa."

Grieh protiv istine (Mt 12,31)

31"Zato kažem vam: svaki će se grijeh i bogohulstvo oprostiti ljudima, ali rekne li tko bogohulstvo protiv Duha, neće se oprostiti. 32I rekne li tko riječ protiv Sina Čovječjega, oprostit će mu se. Ali tko rekne protiv Duha Svetoga, neće mu se oprostiti ni na ovom svijetu ni u budućem."

"Iz obilja srca usta govore" (Mt 12,33)

(Lk 6,43-45)

33"Uzmite: dobro stablo i plod mu je dobar. Ili uzmite: trulo stablo i plod mu je truo. Ta po plodu se stablo poznaje. 34Leglo gujinje! Kako možete govoriti dobro kad ste opaki. Ta iz obilja srca usta govore! 35Dobar čovjek iz riznice dobre vadi dobro, a zao čovjek iz riznice zle vadi zlo. 36A kažem vam: za svaku bezrazložnu riječ koju ljudi reknu dat će račun na Dan sudnji. 37Doista, tvoje će te riječi opravdati i tvoje će te riječi osuditi."

Znak Jonin (Mt 12,38)

(Mk 8,11-12; Lk 11,29-32)

38Jednom zapodjenuše s njime razgovor neki pismoznanci i farizeji: "Učitelju, htjeli bismo od tebe vidjeti znak." 39A on im odgovori: "Naraštaj opak i preljubnički znak traži, ali mu se znak neće dati doli znak Jone proroka. 40Doista, kao što Jona bijaše u utrobi kitovoj tri dana i tri noći, tako će i Sin Čovječji biti u srcu zemlje tri dana i tri noći. 41Ninivljani će ustati na Sudu zajedno s ovim naraštajem i osuditi ga jer se oni na propovijed Joninu obratiše, a evo, ovdje je i više od Jone! 42Kraljica će Juga ustati na Sudu zajedno s ovim naraštajem i osuditi ga jer je s krajeva zemlje došla čuti mudrost Salomonovu, a evo, ovdje je i više od Salomona!"

Ponovni pad (Mt 12,43)

(Lk 11,24-26)

43"A kad nečisti duh iziđe iz čovjeka, luta bezvodnim mjestima tražeći spokoja, ali ne nalazi! 44Tada rekne: 'Vratit ću se u kuću odakle iziđoh.' I došavši, nađe je praznu, pometenu i uređenu. 45Tada ode i uzme sa sobom sedam drugih duhova, gorih od sebe, te uđu i nastane se ondje. Na kraju bude s onim čovjekom gore nego na početku. Tako će biti i s ovim opakim naraštajem."

Prava rodbina Isusova (Mt 12,46)

(Mk 3,31-35; Lk 8,19-21)

46Dok on još govoraše mnoštvu, eto majke i braće njegove. Stajahu vani tražeći da s njime govore. 47Reče mu netko: "Evo majke tvoje i braće tvoje, vani stoje i traže da s tobom govore." 48Tomu koji mu to javi on odgovori: "Tko je majka moja, tko li braća moja?" 49I pruži ruku prema učenicima: "Evo, reče, majke moje i braće moje! 50Doista, tko god vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima, taj mi je brat i sestra i majka."

2. BESJEDA U PRISPODOBAMA (Mt 13,1)

Uvod (Mt 13,1)

(Mk 4,1-3; Lk 8,4)

Mt 13.

Onoga dana Isus iziđe iz kuće i sjede uz more. ²I nagru k njemu silan svijet te je morao ući u lađu: sjede, a sve ono mnoštvo stajaše na obali. ³I zborio im je mnogo u prisposodobama:

Sijač (Mt 13,3b)

(Mk 4,4-9; Lk 8,5-8)

"Gle, iziđe sijač sijati. ⁴I dok je sijao, nešto zrnja pade uz put, dođoše ptice i pozobaše ga. ⁵Nešto opet pade na kamenito tlo, gdje nemaše dosta zemlje, i odmah izniknu jer nemaše duboke zemlje. ⁶A kad sunce ogranu, izgorje i jer nemaše korijena, osuši se. ⁷Nešto opet pade u trnje, trnje uzraste i uguši ga. ⁸Nešto napokon pade na dobru zemlju i davaše plod: jedno stostruk, drugo šezdesetostruk, treće tridesetostruk."

⁹"Tko ima uši, neka čuje!"

Zašto Isus govori u prisposodobama (Mt 13,10)

(Mk 4,10-12; Lk 8,9-10)

¹⁰I pristupe učenici pa ga zapitaju: "Zašto im zboriš u prisposodobama?" ¹¹On im odgovori: "Zato što je vama dano znati otajstva kraljevstva nebeskoga, a njima nije dano. ¹²Doista, onomu tko ima dat će se i obilovat će, a onomu tko nema oduzet će se i ono što ima. ¹³U prisposodobama im zborim zato što gledajući ne vide i slušajući ne čuju i ne razumiju."

¹⁴"Tako se ispunja na njima proroštvo Izaijino koje govori:

*Slušat ćete, slušati - i nećete razumjeti;
gledat ćete, gledati - i nećete vidjeti!*

¹⁵Jer usalilo se srce naroda ovoga:

*uši začepiše,
oči zatvoriše
da očima ne vide,
ušima ne čuju,
srcem ne razumiju
te se ne obrate
pa ih izliječim.*

¹⁶A blago vašim očima što vide, i ušima što slušaju. ¹⁷Zaista, kažem vam, mnogi su proroci i pravednici željeli vidjeti što vi gledate, ali nisu vidjeli; i čuti što vi slušate, ali nisu čuli."

Tumačenje prisposdobe o sijaču (Mt 13,18)

(Mk 4,13-20; Lk 8,11-15)

¹⁸"Vi, dakle, poslušajte prisposdobu o sijaču. ¹⁹Svakomu koji sluša Riječ o Kraljevstvu, a ne razumije, dolazi Zli te otima što mu je u srcu posijano. To je onaj uz put zasijan. ²⁰A zasijani na tlo kamenito - to je onaj koji čuje Riječ i odmah je s radošću prima, ²¹ali nema u sebi korijena, nego je nestalan: kad zbog Riječi nastane nevolja ili progonstvo, odmah se pokoleba. ²²Zasijani u trnje - to je onaj koji sluša Riječ, ali briga vremenita i zavodljivost bogatstva uguše Riječ, te ona ostane bez ploda. ²³Zasijani na dobru zemlju - to je onaj koji Riječ sluša i razumije, pa onda, dakako, urodi i daje: jedan stostruko, jedan šezdesetostruko, a jedan tridesetostruko."

Kukolj (Mt 13,24)

²⁴Drugu im prisposdobu iznese: "Kraljevstvo je nebesko kao kad čovjek posije dobro sjeme na svojoj njivi. ²⁵Dok su njegovi ljudi spavali, dođe njegov neprijatelj, posije posred žita kukolj i ode. ²⁶Kad usjev uzraste i isklasa, tada se pokaza i kukolj. ²⁷Sluge pristupe domaćinu pa mu reku: 'Gospodaru, nisi li ti dobro sjeme posijao na svojoj njivi? Odakle onda kukolj?' ²⁸On im odgovori: 'Neprijatelj čovjek to učini.' Nato mu sluge kažu: 'Hoćeš li, dakle, da odemo pa da ga pokupimo?' ²⁹A on reče: 'Ne! Da ne biste sabirući kukolj iščupali zajedno s njim i pšenicu. ³⁰Pustite nek oboje raste do žetve. U vrijeme žetve reći ću žeteocima: Pokupite najprije kukolj i svežite ga u snopove da se spali, a žito skupite u moju žitnicu.'"

Zrno gorušičino (Mt 13,31)

(Mk 4,30-32; Lk 13,18-19)

³¹I drugu im prisposobu iznese: "Kraljevstvo je nebesko kao kad čovjek uze gorušičino zrno i posija ga na svojoj njivi. ³²Ono je doduše najmanje od svega sjemenja, ali kad uzraste, veće je od svega povrća. Razvije se u stablo te *dolaze ptice nebeske i gnijezde mu se po granama.*"

Kvasac (Mt 13,33)

(Lk 13,20-21)

³³I drugu im kaza prisposobu: "Kraljevstvo je nebesko kao kad žena uze kvasac i zamijesi ga u tri mjere brašna dok sve ne uskisne."

Isus poučava narod u prisposobama (Mt 13,34)

(Mk 4,33-34)

³⁴Sve je to Isus mnoštvu zborio u prisposobama. I ništa im nije zborio bez prisposoba - ³⁵da se ispuni što je rečeno po proroku:

*Otvorit ću u prisposobama usta svoja,
iznijet ću što je sakriveno
od postanka svijeta.*

Isus tumači prisposobu o kukolju (Mt 13,36)

³⁶Tada otpusti mnoštvo i uđe u kuću. Pristupe mu učenici govoreći: "Razjasni nam prisposobu o kukolju na njivi." ³⁷On odgovori: "Sijač dobroga sjemenja jest Sin Čovječji. ³⁸Njiva je svijet. Dobro sjeme sinovi su Kraljevstva, a kukolj sinovi Zloga. ³⁹Neprijatelj koji ga posija jest đavao. Žetva je svršetak svijeta, a žeteci anđeli. ⁴⁰Kao što se kukolj sabire i ognjem sažiže, tako će biti na svršetku svijeta. ⁴¹Sin će Čovječji poslati svoje anđele da pokupe iz njegova kraljevstva sve zavodnike i bezakonike ⁴²i bace ih u peć ognjenu, gdje će biti plač i škrgut zubi. ⁴³Tada će pravednici zasjati poput sunca u kraljevstvu Oca svojega."

"Tko ima uši, neka čuje!"

Blago i dragocjeni biser (Mt 13,44)

⁴⁴"Kraljevstvo je nebesko kao kad je blago skriveno na njivi: čovjek ga pronade, sakrije, sav radostan ode, proda sve što ima i kupi tu njivu."

⁴⁵"Nadalje, kraljevstvo je nebesko kao kad trgovac traga za lijepim biserjem: ⁴⁶pronađe jedan dragocjeni biser, ode, rasproda sve što ima i kupi ga."

Ribarska mreža (Mt 13,47)

⁴⁷"Nadalje, kraljevstvo je nebesko kao kad mreža bačena u more zahvati svakovrsne ribe. ⁴⁸Kad se napuni, izvuku je na obalu, sjednu i skupe dobre u posude, a loše izbace. ⁴⁹Tako će biti na svršetku svijeta. Izići će anđeli, odijeliti zle od pravednih ⁵⁰i baciti ih u peć ognjenu, gdje će biti plač i škrgut zubi."

Završetak prisposoba: nove i stare istine (Mt 13,51)

⁵¹"Jeste li sve ovo razumjeli?" Odgovore mu: "Jesmo." ⁵²A on će im: "Stoga svaki pismoznanc upućen u kraljevstvo nebesko sličan je čovjeku domaćinu koji iz svoje riznice iznosi novo i staro."

V. CRKVA - PRVINE NOVOGA BOŽJEG SVIJETA (Mt 13,53)

1. PRIPOVJEDNI DIO (Mt 13,53)

Posjet Nazaretu (Mt 13,53)

(Mk 6,1-6; Lk 4,16-30)

⁵³Kad Isus završi sve ove prisposobe, ode odande. ⁵⁴I dođe u svoj zavičaj. Naučavaše ih u njihovoj sinagogi te zapanjeni govorahu: "Odakle ovomu ta mudrost i te čudesne sile? ⁵⁵Nije li ovo drvodjeljin sin? Nije li mu majka Marija, a braća Jakov, i Josip, i Šimun, i Juda? ⁵⁶I sestre mu nisu li sve među nama? Odakle mu sve to?" ⁵⁷I sablažnjavahu se o njega. A Isus im reče: "Nije prorok bez časti doli u svom zavičaju i u svom domu." ⁵⁸I ne učini ondje mnogo čudesa zbog njihove nevjere.

Herod i Isus (Mt 14,1)

(Mk 6,14-29; Lk 9,7-9)

Mt 14.

U ono vrijeme doču Herod tetrah za Isusa ²pa reče svojim slugama: "To je Ivan Krstitelj! On uskrsnu od mrtvih i zato čudesne sile djeluju u njemu." ³Herod doista bijaše uhitio Ivana te ga svezana bacio u tamnicu zbog Herodijade, žene brata svoga Filipa. ⁴Jer Ivan mu govoraše: "Ne smiješ je imati!" ⁵Htjede ga ubiti, ali se bojao naroda jer su ga smatrali prorokom. ⁶Na Herodov rođendan zaplesa kći Herodijadina pred svima i svidje se Herodu. ⁷Zato se zakle dati joj što god zaište. ⁸A ona nagovorena od matere: "Daj mi, reče, ovdje na pladnju glavu Ivana Krstitelja." ⁹Ražalosti se kralj, ali zbog zakletve i sustolnika zapovjedi da se dade. ¹⁰Posla odrubiti glavu Ivanu u tamnici. ¹¹I doniješe glavu njegovu na pladnju, dadoše djevojci, a ona je odnijela materi.

¹²A učenici njegovi dođu, uzmu njegovo tijelo i pokopaju ga pa odu i jave Isusu.

Isus hrani pet tisuća ljudi (Mt 14,13)

(Mk 6,30-44; Lk 9,10-17; Iv 6,1-14)

¹³Kad je Isus to čuo, povuče se odande lađom na samotno mjesto, u osamu. Dočuo to narod pa pohrli pješice za njim iz gradova. ¹⁴Kad on iziđe, vidje silan svijet, sažali mu se nad njim te izliječi njegove bolesnike.

¹⁵Uvečer mu pristupe učenici pa mu reknu: "Pust je ovo kraj i već je kasno. Otpusti dakle svijet: neka odu po selima kupiti hrane." ¹⁶A Isus im reče: "Ne treba da idu, dajte im vi jesti." ¹⁷Oni mu kažu: "Nemamo ovdje ništa osim pet kruhova i dvije ribe." ¹⁸A on će im: "Donesite mi ih ovamo." ¹⁹I zapovjedi da mnoštvo posjeda po travi.

On uze pet kruhova i dvije ribe, pogleda na nebo, izreče blagoslov pa razlomi i dade kruhove učenicima, a učenici mnoštvu.

²⁰I jeli su svi i nasitili se. Od preteklih ulomaka nakupiše dvanaest punih košara. ²¹A blagovalo je oko pet tisuća muškaraca, osim žena i djece.

Isus hoda po vodi (Mt 14,22)

(Mk 6,45-52; Iv 6,15-21)

²²I odmah prisili učenike da uđu u lađu i da se prebace prijeko dok on otpusti mnoštvo. ²³A pošto otpusti mnoštvo, uziđe na goru, nasamo, da se pomoli. Uvečer bijaše ondje sam.

²⁴Lađa se već mnogo stadija bila ostisla od kraja, šibana valovima. Bijaše protivan vjetar. ²⁵O četvrtoj noćnoj straži dođe on k njima hodeći po moru. ²⁶A učenici ugledavši ga kako hodi po moru, prestrašeni rekoše: "Utvara!" I od straha kriknuše. ²⁷Isus im odmah progovori: "Hrabro samo! Ja sam! Ne bojte se!" ²⁸Petar prihvati i reče: "Gospodine, ako si ti, zapovjedi mi da dođem k tebi po vodi!" ²⁹A on mu reče: "Dođi!" I Petar siđe s lađe te, hodeći po vodi, pođe k Isusu. ³⁰Ali kad spazi vjetar, poplaši se, počne tonuti te krikne: "Gospodine, spasi me!" ³¹Isus odmah pruži ruku, dohvati ga i kaže mu: "Malovjerni, zašto si posumnjao?" ³²Kad udoše u lađu, utihnu vjetar. ³³A oni na lađi poklone mu se ničice govoreći: "Uistinu, ti si Sin Božji!"

Ozdravljenja u genezaretskom kraju (Mt 14,34)

(Mk 6,53-56)

³⁴Pošto preploviše, dođu na kraj, u Genezaret. ³⁵I ljudi ga onoga kraja prepoznaju pa razglase po svojoj okolini. I donošahu mu sve bolesnike ³⁶te ga moljahu da se samo dotaknu skuta njegove haljine. I koji bi se dotakli, ozdravili bi.

Prepirke o farizejskim predajama (Mt 15,1)

(Mk 7,1-23)

Mt 15.

Tada pristupe Isusu farizeji i pismoznanci iz Jeruzalema govoreći: ²"Zašto tvoji učenici prestupaju predaju starih? Ne umivaju ruku prije jela!" ³On im odgovori: "A zašto vi prestupate zapovijed Božju radi svoje predaje? ⁴Ta reče Bog: *Poštuj oca i majku!* I: *Tko prokune oca ili majku, smrću neka se kazni!* ⁵A vi velite: 'Rekne li tko ocu ili majci: Pomoć koja te od mene ide neka bude sveti dar, ⁶ne treba da poštuje oca svoga ni majku svoju.' Tako dokinuste riječ Božju radi svoje predaje. ⁷Licemjeri, dobro prorokova o vama Izaija:

⁸*Narod me ovaj usnama časti,
a srce mu je daleko od mene.*

⁹*Uzalud me štiju
naučavajući nauke - uredbu ljudske."*

¹⁰Tada dozove mnoštvo i reče: "Slušajte i razumijte! ¹¹Ne onečišćuje čovjeka što ulazi u usta, nego što iz usta izlazi - to čovjeka onečišćuje."

¹²Tada pristupe k njemu učenici i kažu mu: "Znaš li da su se farizeji sablaznili kad su čuli tu riječ?" ¹³On im odgovori: "Svaki nasad koji ne posadi Otac moj nebeski iskorijenit će se. ¹⁴Pustite ih! Slijepi su, vođe slijepaca! A ako slijepac slijepca vodi, obojica će u jamu pasti." ¹⁵Petar prihvati i reče mu: "Protumači nam tu prisposobu!" ¹⁶A on reče: "I vi još uvijek ne razumijete? ¹⁷Ne shvaćate li: sve što ulazi na usta, ide u trbuh

te se izbacuje u zahod. ¹⁸Naprotiv, što iz usta izlazi, iz srca izvire i to onečišćuje čovjeka. ¹⁹Ta iz srca izvire opake namisli, ubojstva, preljubi, bludništva, krađe, lažna svjedočanstva, psovke. ²⁰To onečišćuje čovjeka; a jesti neopranih ruku ne onečišćuje čovjeka."

Strankinja vjeruje u Isusa (Mt 15,21)

(Mk 7,24-30)

²¹Isus zatim ode odande i povuče se u krajeve tirske i sidonske. ²²I gle: žena neka, Kanaanka iz onih krajeva, iziđe vičući: "Smiluj mi se, Gospodine, Sine Davidov! Kći mi je teško opsjednuta!" ²³Ali on joj ne uzvratni ni riječi. Pristupe mu na to učenici te ga moljahu: "Udovolji joj jer više za nama." ²⁴On odgovori: "Poslan sam samo k izgubljenim ovcama doma Izraelova." ²⁵Ali ona priđe, pokloni mu se ničice i kaže: "Gospodine, pomoz mi!" ²⁶On odgovori: "Ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psićima." ²⁷A ona će: "Da, Gospodine! Ali psići jedu od mrvica što padaju sa stola njihovih gospodara!" ²⁸Tada joj Isus reče: "O ženo! Velika je vjera tvoja! Neka ti bude kako želiš." I ozdravi joj kći toga časa.

Mnoga ozdravljenja uz Galilejsko more (Mt 15,29)

²⁹Otišavši odande, dođe Isus do Galilejskog mora, uziđe na goru i sjede ondje. ³⁰Tada nagrnu k njemu silan svijet s hromima, kljastima, slijepima, nijemima i mnogima drugima. Polože mu ih do nogu, a on ih izliječi. ³¹Gledajući kako su nijemi progovorili, kljasti ozdravili, hromi prohodali, slijepi progledali, divilo se mnoštvo i slavilo Boga Izraelova.

Isus hrani četiri tisuće ljudi (Mt 15,32)

(Mk 8,1-10)

³²A Isus dozva svoje učenike pa im reče: "Žao mi je naroda jer su već tri dana uza me, a nemaju što jesti. Otproviti ih gladne neću da ne klonu putem." ³³Kažu mu učenici: "Odakle nam u pustinji toliko kruha da nahranimo toliko mnoštvo?" ³⁴A Isus im reče: "Koliko kruhova imate?" Oni će: "Sedam, i malo riba."

³⁵Nato zapovjedi mnoštvu da posjeda po zemlji, ³⁶uze sedam kruhova i ribe, zahvali, razlomi i davaše učenicima, a učenici mnoštvu.

³⁷I jeli su i nasitili se. A od preteklih ulomaka nakupiše sedam punih košara. ³⁸A blagovalo je četiri tisuće muškaraca, osim žena i djece.

³⁹Tada otpusti mnoštvo, uđe u lađu i ode u kraj magadanski.

Znak Jonin (Mt 16,1)

(Mk 8,11-13; Lk 12,54-56)

Mt 16.

Pristupe k njemu farizeji i saduceji. Iskušavajući ga, zatraže da im pokaže kakav znak s neba. ²On im odgovori: "Uvečer govorite: 'Bit će vedro, nebo se žari.' ³A ujutro: 'Danas će nevrijeme, nebo se tamno zacrvenjelo.' Lice neba znadete rasuditi, a znakove vremena ne znate. ⁴Naraštaj opak i preljubnički znak traži, ali mu se znak neće dati doli znak Jonin." Tada ih ostavi i ode.

Kvasac farizejski i saducejski (Mt 16,5)

(Mk 8,14-21)

⁵Učenici dođoše prijeko, a zaboraviše ponijeti kruha. ⁶A Isus im reče: "Pazite, čuvajte se kvasca farizejskog i saducejskog!" ⁷Oni zamišljeni među sobom govorahu: "Kruha ne ponijesmo." ⁸Zamijetio to Isus pa reče: "Što ste zamišljeni, malovjerni, da kruha nemate? ⁹Zar još ne shvaćate, ne sjećate li se onih pet kruhova na pet tisuća i koliko košara nakupiste? ¹⁰I onih sedam kruhova na četiri tisuće i koliko košara nakupiste? ¹¹Kako onda ne shvaćate da vam to ne rekoš o kruhu? Nego, čuvajte se kvasca farizejskog i saducejskog." ¹²Tada razumješe kako im ne reče da se čuvaju kvasca krušnoga, nego nauka farizejskog i saducejskoga.

Ispovijest Petrova (Mt 16,13)

(Mk 8,27-30; Lk 9,18-21)

¹³Kad Isus dođe u krajeve Cezareje Filipove, upita učenike: "Što govore ljudi, tko je Sin Čovječji?" ¹⁴Oni rekoše: "Jedni da je Ivan Krstitelj; drugi da je Ilija; treći opet da je Jeremija ili koji od proroka." ¹⁵Kaže im: "A vi, što vi kažete, tko sam ja?" ¹⁶Šimun Petar prihvati i reče: "Ti si Krist-Pomazanik, Sin Boga živoga." ¹⁷Nato Isus reče njemu: "Blago tebi, Šimune, sine Jonin, jer ti to ne objavi tijelo i krv, nego Otac moj, koji je na nebesima. ¹⁸A ja tebi kažem: Ti si Petar-Stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati. ¹⁹Tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga, pa što god svežeš na zemlji, bit će svezano na nebesima; a što god odriješiš na zemlji, bit će odriješeno na nebesima." ²⁰Tada zaprijeti učenicima neka nikomu ne reknu da je on Krist.

Prvi navještaj muke i uskrsnuća (Mt 16,21)

(Mk 8,31-9,1; Lk 9,22-27)

²¹Otada poče Isus upućivati učenike kako treba da pođe u Jeruzalem, da mnogo pretrpi od starješina, glavara svećeničkih i pismoznanaca, da bude ubijen i treći dan da uskrsne.

²²Petar ga uze na stranu i poče odvrćati: "Bože sačuvaj, Gospodine! Ne, to se tebi ne smije dogoditi!"

²³Isus se okrene i reče Petru: "Nosi se od mene, sotonu! Sablazan si mi jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko!"

Uvjeti nasljedovanja Isusova (Mt 16,24)

²⁴Tada Isus reče svojim učenicima: "Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom. ²⁵Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga, a tko izgubi život svoj poradi mena, naći će ga. ²⁶Ta što će koristiti čovjeku ako sav svijet stekne, a životu svojemu naudi? Ili što će čovjek dati u zamjenu za život svoj? ²⁷Doći će, doista, Sin Čovječji u slavi Oca svoga s anđelima svojim i *tada će naplatiti svakomu po djelima njegovim.*"

²⁸"Zaista, kažem vam, neki od ovdje nazočnih neće okusiti smrti dok ne vide Sina Čovječjega gdje dolazi sa svojim kraljevstvom."

Preobraženje (Mt 17,1)

(Mk 9,2-13; Lk 9,28-36)

Mt 17.

Nakon šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i Ivana, brata njegova, te ih povede na goru visoku, u osamu, ²i preobrazi se pred njima. I zasja mu lice kao sunce, a haljine mu postadoše bijele kao svjetlost. ³I gle: ukazaše im se Mojsije i Ilija te razgovarahu s njime. ⁴A Petar prihvati i reče Isusu: "Gospodine, dobro nam je ovdje biti. Ako hoćeš, načinit ću ovdje tri sjenice, tebi jednu, Mojsiju jednu i Iliji jednu."

⁵Dok je on još govorio, gle, svijetao ih oblak zasjeni, a glas iz oblaka govoraše: "*Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina! Slušajte ga!*" ⁶Čuvši glas, učenici padoše licem na zemlju i silno se prestrašise. ⁷Pristupi k njima Isus, dotakne ih i reče: "Ustanite, ne bojte se!" ⁸Podigoše oči, ali ne vidješe nikoga doli Isusa sama.

⁹Dok su silazili s gore, zapovjedi im Isus: "Nikomu ne kazujte viđenje dok Sin Čovječji od mrtvih ne uskrsne."

¹⁰Upitaše ga učenici: "Što dakle pismoznanci govore da prije treba da dođe Ilija?" ¹¹On im odgovori: "*Ilija* će doduše doći i *sve obnoviti*. ¹²No velim vam: Ilija je već došao, ali ga ne upознаše, već učiniše s njim što im se prohtjelo. Tako je i Sinu Čovječjemu trpjeti od njih." ¹³Tada razumješe učenici da im to reče o Ivanu Krstitelju.

Opsjednuti padavičar (Mt 17,14)

(Mk 9,14-29; Lk 9,37-43)

¹⁴Kada dođoše k mnoštvu, pristupi mu čovjek, padne pred njim na koljena ¹⁵i reče: "Gospodine, smiluj se sinu mojemu jer je mjesečar i zlo mu je. Često doista pada u oganj i često u vodu. ¹⁶Dovedoh ga tvojim učenicima i ne mogoše ga izliječiti." ¹⁷A Isus odgovori: "O rode nevjerni i opaki! Dokle mi je biti s vama! Dokle li vas podnositi! Dovedite mi ga ovamo!" ¹⁸I zaprijeti Isus zloduhu te on iziđe iz njega. I ozdravi dječak toga časa.

¹⁹Tada učenici pristupiše nasamo k Isusu i rekoše: "Zašto ga mi ne mogosmo izagnati?" ²⁰Kaže im: "Zbog vaše malovjernosti. Zaista, kažem vam, ako imadnete vjere koliko je zrna gorušičino te reknete ovoj gori: 'Premjesti se odavde onamo!', premjestit će se i ništa vam neće biti nemoguće." ²¹.

Drugi navještaj muke i uskrsnuća (Mt 17,22)

(Mk 9,30-32; Lk 9,43-45)

²²A kad su se skupili u Galileji, reče im Isus: "Sin Čovječji ima biti predan ljudima u ruke ²³i ubit će ga, ali on će treći dan uskrsnuti." I ožalostiše se silno.

Hramski porez (Mt 17,24)

²⁴Kad stigoše u Kafarnaum, pristupe Petru oni što ubiru dvodrahme pa mu rekoše: "Učitelj vaš ne plaća dvodrahme?" ²⁵"Plaća", odgovori. A kad on uđe u kuću, pretekne ga Isus: "Što ti se čini, Šimune? Kraljevi zemaljski od koga ubiru carinu ili porez? Od svojih sinova ili od tuđih?" ²⁶Kad on odgovori: "Od tuđih!", reče mu Isus: "Sinovi su, dakle, oslobođeni. ²⁷Ali da ih ne sablaznimo, pođi k moru, baci udicu i prvu ribu koja naiđe uzmi, otvori joj usta i naći ćeš stater. Uzmi ga pa im ga podaj za me i za se."

2. BESJEDA O CRKVI (Mt 18,1)

Tko je najveći (Mt 18,1)

(Mk 9,33-37; Lk 9,46-48)

Mt 18.

U onaj čas pristupe učenici Isusu pa ga zapitaju: "Tko je, dakle, najveći u kraljevstvu nebeskom?"² On dozove dijete, postavi ga posred njih³ i reče: "Zaista, kažem vam, ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko."⁴ Tko god se dakle ponizi kao ovo dijete, taj je najveći u kraljevstvu nebeskom.⁵ I tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima."

Sablazan (Mt 18,6)

(Mk 9,42-48; Lk 17,1-2)

⁶"Onomu, naprotiv, tko bi sablaznio jednoga od ovih najmanjih što vjeruju u mene bilo bi bolje da mu se o vrat objesi mlinski kamen pa da potone u dubinu morskou."

⁷"Jao svijetu od sablazni! Neizbježno dolaze sablazni, ali jao čovjeku po kom dolazi sablazan.⁸ Pa ako te ruka ili noga sablažnjava, odsijeci je i baci od sebe. Bolje ti je ući u život kljastu ili hromu, nego s obje ruke ili s obje noge biti bačen u oganj vječni.⁹ I ako te oko sablažnjava, izvadi ga i baci od sebe. Bolje ti je jednooku u život ući, nego s oba oka biti bačen u pakao ognjeni."

¹⁰"Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih najmanjih jer, kažem vam, anđeli njihovi na nebu uvijek gledaju lice Oca mojega, koji je na nebesima."¹¹

Izgubljena ovca (Mt 18,12)

(Lk 15,3-7)

¹²"Što vam se čini? Ako neki čovjek imadne sto ovaca i jedna od njih zaluta, neće li on ostaviti onih devedeset i devet u gorama i poći u potragu za zalutalom?¹³ Posreći li mu se te je nađe, zaista, kažem vam, raduje se zbog nje više nego zbog onih devedeset i devet koje nisu zalutale.¹⁴ Tako ni Otac vaš, koji je na nebesima, neće da propadne ni jedan od ovih malenih."

Bratska opomena i zajednička molitva (Mt 18,15)

(Lk 17,3)

¹⁵"Pogriješi li tvoj brat, idi i pokaraj ga nasamo.¹⁶ Ako te poslušaj, stekao si brata. Ne poslušaj li te, uzmi sa sobom još jednoga ili dvojicu, *neka na iskazu dvojice ili trojice svjedoka počiva svaka tvrdnja*.¹⁷ Ako ni njih ne poslušaj, reci Crkvi. Ako pak ni Crkve ne poslušaj, neka ti bude kao poganin i carinik."

¹⁸"Zaista, kažem vam, što god svežete na zemlji, bit će svezano na nebu; i što god odriješite na zemlji, bit će odriješeno na nebu."

¹⁹"Nadalje, kažem vam, ako dvojica od vas na zemlji jednodušno zaištu što mu drago, dat će im Otac moj, koji je na nebesima.²⁰ Jer gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima."

Oproštenje uvreda (Mt 18,21)

²¹Tada pristupi k njemu Petar i reče: "Gospodine, koliko puta da oprostim bratu svomu ako se ogriješi o mene? Do sedam puta?"²² Kaže mu Isus: "Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam."

Prispodoba o okrutnom dužniku

²³"Stoga je kraljevstvo nebesko kao kad kralj odluči urediti račune sa slugama.²⁴ Kad započne obračunavati, dovedoše mu jednoga koji mu dugovaše deset tisuća talenata.²⁵ Kako nije imao odakle vratiti, zapovjedi gospodar da se proda on, žena mu i djeca i sve što ima te se podmiri dug.²⁶ Nato sluga padne ničice preda nj govoreći: 'Strpljenja imaj sa mnom, i sve ću ti vratiti.'²⁷ Gospodar se smilova tomu sluzi, otpusti ga i dug mu oprostio."

²⁸"A kad taj isti sluga izađe, naiđe na jednoga svoga druga koji mu dugovaše sto denara. Uhvati ga i stane ga daviti govoreći: 'Vrati što si dužan!'²⁹ Drug padne preda nj i stane ga zaklinjati: 'Strpljenja imaj sa mnom i vrati ću ti.'³⁰ Ali on ne htjede, nego ode i baci ga u tamnicu dok mu ne vrati duga."

³¹"Kad njegovi drugovi vidješe što se dogodilo, silno ražalošćeni odoše i sve to dojavije gospodaru.³² Tada ga gospodar dozva i reče mu: 'Slugo opaki, sav sam ti onaj dug oprostio jer si me zamolio.³³ Nije li trebalo da se i ti smiluješ svome drugu, kao što sam se i ja tebi smilovao?'³⁴ I gospodar ga, rasrđen, preda mučiteljima dok mu ne vrati svega duga.³⁵ Tako će i Otac moj nebeski učiniti s vama ako svatko od srca ne oprostio svomu bratu."

VI. SKORA BUDUĆNOST NOVOGA BOŽJEG SVIJETA (Mt 19,1)

1. PRIPOVJEDNI DIO (Mt 19,1)

Nerazrješivost ženidbe (Mt 19,1)

(Mk 10,1-12)

Mt 19.

Kad Isus završi ove besjede, ode iz Galileje i dođe u judejski kraj s onu stranu Jordana. ²Za njim je išao silan svijet. Ondje ih izliječi.

³Pristupe mu tada farizeji pa, da ga iskušaju, kažu: "Je li dopušteno otpustiti ženu s kojega god razloga?" ⁴On odgovori: "Zar niste čitali: Stvoritelj od početka *muško i žensko stvori ih* ⁵i reče: *Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; i dvoje njih bit će jedno tijelo?* ⁶Tako više nisu dvoje, nego jedno tijelo. Što, dakle, Bog združi, čovjek neka ne rastavlja."

⁷Kažu mu: "Zašto onda Mojsije zapovjedi *dati otpusno pismo i - otpustiti?*" ⁸Odgovori im: "Zbog tvrdoće srca vašega dopusti vam Mojsije otpustiti žene, ali od početka ne bijaše tako. ⁹A ja vam kažem: Tko otpusti svoju ženu - osim zbog bludništva - pa se oženi drugom, čini preljub."

Dragovoljna uzdržljivost (Mt 19,10)

¹⁰Kažu mu učenici: "Ako je tako između muža i žene, bolje je ne ženiti se." ¹¹A on im reče: "Ne shvaćaju toga svi, nego samo oni kojima je dano. ¹²Doista, ima za ženidbu nesposobnih koji se takvi iz utrobe materine rodiše. Ima nesposobnih koje ljudi onesposobiše. A ima nesposobnih koji sami sebe onesposobiše poradi kraljevstva nebeskoga. Tko može shvatiti, neka shvati."

Isus i djeca (Mt 19,13)

(Mk 10,13-16; Lk 18,15-17)

¹³Tada mu doniješe dječicu da na njih stavi ruke i pomoli se. A učenici im branili. ¹⁴Nato će im Isus: "Pustite dječicu i ne priječite im k meni jer takvih je kraljevstvo nebesko!" ¹⁵I položi ruke na njih pa krene odande.

Bogati mladić (Mt 19,16)

(Mk 10,17-22; Lk 18,18-23)

¹⁶I gle, pristupi mu netko i reče: "Učitelju, koje mi je dobro činiti da imam život vječni?" ¹⁷A on mu reče: "Što me pitaš o dobrome? Jedan je samo dobar! Ali ako hoćeš u život ući, čuvaj zapovijedi." ¹⁸Upita ga: "Koje?" A Isus reče:

Ne ubij!

Ne čini preljuba!

Ne ukradi!

Ne svjedoči lažno!

¹⁹*Poštuj oca i majku!*

I ljubi svoga bližnjega

kao sebe samoga!"

²⁰Kaže mu mladić: "Sve sam to čuvao. Što mi još nedostaje?" ²¹Reče mu Isus: "Hoćeš li biti savršen, idi, prodaj što imaš i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom." ²²Na tu riječ ode mladić žalostan jer imao je velik imetak.

Opasnost od bogatstva (Mt 19,23)

(Mk 10,23-26; Lk 18,24-26)

²³A Isus reče svojim učenicima: "Zaista, kažem vas, teško će bogataš u kraljevstvo nebesko. ²⁴Ponovno vam velim: Lakše je devi kroz uši iglene nego bogatašu u kraljevstvo Božje."

²⁵Čuvši to, učenici se silno snebivahu govoreći: "Tko se onda može spasiti?" ²⁶A Isus upre u njih pogled pa im reče: "Ljudima je to nemoguće, ali *Bogu je sve moguće.*"

Nagrada Isusovim sljedbenicima (Mt 19,27)

(Mk 10,27-31; Lk 18,27-30)

²⁷Tada Petar prihvati pa upita: "Evo, mi sve ostavismo i pođosmo za tobom. Što ćemo za to dobiti?" ²⁸Reče im Isus: "Zaista, kažem vam, vi koji pođoste za mnom, o preporodu, kad Sin Čovječji sjedne na prijestolje svoje slave, i vi ćete sjediti na dvanaest prijestolja i suditi dvanaest plemena Izraelovih. ²⁹I tko

god ostavi kuće, ili braću, ili sestre, ili oca, ili majku, ili ženu, ili djecu, ili polja poradi imena mojega, stostruko će primiti i život vječni baštiniti."

³⁰"A mnogi prvi bit će posljednji, i posljednji prvi."

Radnici posljednjeg sata (Mt 20,1)

Mt 20.

"Kraljevstvo je nebesko kao kad domaćin rano ujutro izađe najmiti radnike u svoj vinograd. ²Pogodi se s radnicima po denar na dan i pošalje ih u svoj vinograd. ³Izađe i o trećoj uri i vidje druge gdje stoje na trgu besposleni ⁴pa i njima reče: 'Idite i vi u moj vinograd pa što bude pravo, dat ću vam.' ⁵I oni odoše. Izađe opet o šestoj i devetoj uri te učini isto tako. ⁶A kad izađe o jedanaestoj uri, nađe druge gdje stoje i reče im: 'Zašto ovdje stojite vazdan besposleni?' ⁷Kažu mu: 'Jer nas nitko ne najmi.' Reče im: 'Idite i vi u vinograd.'"

⁸"Uvečer kaže gospodar vinograda svojemu upravitelju: 'Pozovi radnike i podaj im plaću počevši od posljednjih pa sve do prvih.' ⁹Dođu tako oni od jedanaeste ure i prime po denar. ¹⁰Pa kada dođu oni prvi, pomisle da će primiti više, ali i oni prime po denar. ¹¹A kad primiše, počеше mrmljati protiv domaćina: ¹²'Ovi posljednji jednu su uru radili i izjednačio si ih s nama, koji smo podnosili svu tegobu dana i žegu.'"

¹³"Nato on odgovori jednomu od njih: 'Prijatelju, ne činim ti krivo. Nisi li se pogodio sa mnom po denar?' ¹⁴Uzmi svoje pa idi. A ja hoću i ovomu posljednjemu dati kao i tebi. ¹⁵Nije li mi slobodno činiti sa svojim što hoću? Ili zar je oko tvoje zlo što sam ja dobar?'"

¹⁶"Tako će posljednji biti prvi, a prvi posljednji."

Treći navještaj muke i uskrsnuća (Mt 20,17)

(Mk 10,32-34; Lk 18,31-34)

¹⁷Dok je Isus uzlazio u Jeruzalem, uze dvanaesticu nasamo te im putem reče: ¹⁸"Evo, uzlazimo u Jeruzalem i Sin Čovječji bit će predan glavarima svećeničkim i pismoznancima. Osudit će ga na smrt ¹⁹i predati poganima da ga izrugaju, izbičuju i razapnu, ali on će treći dan uskrsnuti."

Ne gospodujte nego služite! (Mt 20,20)

(Mk 10,35-45)

²⁰Tada mu pristupi mati sinova Zebedejevih zajedno sa sinovima, pade ničice da od njega nešto zaište. ²¹A on će joj: "Što želiš?" Kaže mu: "Reci da ova moja dva sina u tvome kraljevstvu sjednu uza te, jedan tebi zdesna, drugi slijeva."

²²Isus odgovori: "Ne znate što ištete. Možete li piti čašu koju ću ja piti?" Kažu mu: "Možemo!" ²³A on im reče: "Čašu ćete moju doduše piti, ali sjesti meni zdesna ili slijeva - to nisam ja vlastan dati, to je onih kojima je pripravoio moj Otac."

²⁴Kada su to čula ostala desetorica, razgnjeve se na dva brata. ²⁵Zato ih Isus dozva i reče: "Znate da vladari gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. ²⁶Neće tako biti među vama! Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj. ²⁷I tko god hoće da među vama bude prvi, neka vam bude sluga."

²⁸"Tako i Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge."

Dva jerihonska slijepca (Mt 20,29)

(Mk 10,46-52; Lk 18,35-43)

²⁹Kad su izlazili iz Jerihona, pođe za njim silan svijet. ³⁰I gle, dva slijepca sjedahu kraj puta. Čuvši da Isus prolazi, povikaše: "Gospodine, smiluj nam se, Sine Davidov!" ³¹Mnoštvo ih ušutkivalo, ali oni još jače viknuše: "Gospodine, smiluj nam se, Sine Davidov!"

³²Isus se zaustavi, dozove ih i reče: "Što hoćete da vam učinim?" ³³Kažu mu: "Gospodine, da nam se otvore oči." ³⁴Isus se ganut dotače njihovim očiju i oni odmah progledaše. I pođoše za njim.

Mesijanski ulazak u Jeruzalem (Mt 21,1)

(Mk 11,1-11; Lk 19,28-38; Iv 12,12-19)

Mt 21.

Kad se približiše Jeruzalemu te dođoše u Betfagu, na Maslinskoj gori, posla Isus dvojicu učenika ²govoreći: "Pođite u selo pred vama i odmah ćete naći privezanu magaricu i uz nju magare. Odriješite ih i dovedite k meni. ³Ako vam tko što rekne, recite: 'Gospodinu trebaju', i odmah će ih pustiti."

⁴To se dogodi da se ispuni što je rečeno po proroku:

⁵*Recite kćeri Sionskoj:*

Evo kralj ti tvoj dolazi,

krotak, jašuć na magarcu,

na magaretu, mladetu magaričinu.

⁶Učenici odu i učine kako im naredi Isus. ⁷Dovedu magaricu i magare te stave na njih haljine i Isus uzjaha na njih. ⁸Silan svijet prostrije svoje haljine po putu, a drugi rezahu grane sa stabala i sterahu ih po putu. ⁹Mnoštvo pak pred njim i za njim klicaše: "Hosana Sinu Davidovu! *Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana u visinama!*"

¹⁰Kad uđe u Jeruzalem, uskomešao se sav grad i govorio: "Tko je ovaj?" ¹¹A mnoštvo odgovaraše: "To je Prorok, Isus iz Nazareta galilejskoga."

Izgon trgovaca iz Hrama (Mt 21,12)

(Mk 11,15-19; Lk 19,45-48; Iv 2,13-22)

¹²Isus uđe u Hram i izagna sve koji su prodavali i kupovali u Hramu. Mjenjačima isprevrta stolove i prodavačima golubova klupe. ¹³Kaže im: "Pisamo je: *Dom će se moj zvati Dom molitve*, a vi od njega činite *pećinu razbojničku.*"

¹⁴U Hramu mu priđoše slijepi i hromi i on ih ozdravi.

¹⁵A kad glavari svećenički i pismoznanci vidješe čudesa koja učini i djecu što viču Hramom: "Hosana Sinu Davidovu!", gnjevni ¹⁶mu rekoše: "Čuješ li što ovi govore?" Kaže im Isus: "Da! A niste li čitali:

*Iz usta djece i dojenčadi
sebi si pripravio hvalu?"*

¹⁷On ih ostavi, pođe iz grada u Betaniju te ondje prenoći.

Neplodna smokva (Mt 21,18)

(Mk 11,12-14. 20-24)

¹⁸Ujutro se vraćao u grad i ogladnje. ¹⁹Ugleda smokvu kraj puta i priđe k njoj, ali ne nađe na njoj ništa osim lišća pa joj kaže: "Ne bilo više ploda s tebe do vijeka!" I smokva umah usahnu.

²⁰Vidjevši to, učenici se začude: "Kako umah smokva usahnu!" ²¹Isus im odvratil: "Zaista, kažem vam, ako budete imali vjeru i ne posumnjate, činit ćete ne samo ovo sa smokvom, nego - reknete li i ovoj gori: 'Digni se i baci u more!', bit će tako. ²²I sve što zaištete u molitvi vjerujući, primit ćete."

Odakle Isusu vlast? (Mt 21,23)

(Mk 11,27-33; Lk 20,1-8)

²³I uđe u Hram. Dok je naučavao, pristupiše mu glavari svećenički i starješine narodne te ga upitaše: "Kojom vlašću to činiš? Tko ti dade tu vlast?"

²⁴Isus im odgovori: "I ja ću vas jedno upitati. Ako mi na to odgovorite, ja ću vama kazati kojom vlašću ovo činim. ²⁵Krst Ivanov odakle li bijaše? Od Neba ili od ljudi?" A oni umovahu među sobom: "Reknemo li 'Od Neba', odvratio će nam: 'Zašto mu, dakle, ne povjerovaste?' ²⁶A reknemo li 'Od ljudi', strah nas je mnoštva. Ta svi Ivana smatraju prorokom." ²⁷Zato odgovore Isusu: "Ne znamo." I on njima reče: "Ni ja vama neću kazati kojom vlašću ovo činim."

Prispodoba o dva sina (Mt 21,28)

²⁸"A što vam se čini? Čovjek neki imao dva sina. Priđe prvomu i reče: 'Sinko, hajde danas na posao u vinograd!' ²⁹On odgovori: 'Neću!' No poslije se predomisli i ode. ³⁰Priđe i drugomu pa mu reče isto tako. A on odgovori: 'Evo me, gospodaru!' i ne ode. ³¹Koji od te dvojice izvrši volju očevu?" Kažu: "Onaj prvi." Nato će im Isus: "Zaista, kažem vam, carinici i bludnice pretekoše vas u kraljevstvo Božje! ³²Doista, Ivan dođe k vama putom pravednosti i vi mu ne povjerovaste, a carinici mu i bludnice povjerovaše. Vi pak, makar to vidjeste, ni kasnije se ne predomisliste da mu povjerujete."

Vinogradari ubojice (Mt 21,33)

(Mk 12,1-12; Lk 20,9-19)

³³"Drugom prispodobu čujte! Bijaše neki domaćin koji *posadi* vinograd, ogradi ga ogradom, iskopa u njemu tijasak i podiže *kulu* pa ga iznajmi vinogradarima i otputova. ³⁴Kad se približilo vrijeme plodova, posla svoje slugе vinogradarima da uzmu njegov urod. ³⁵A vinogradari pograbe njegove slugе pa jednoga istukoše, drugog ubiše, a trećega kamenovaše. ³⁶I opet posla druge slugе, više njih nego prije, ali oni i s njima postupiše jednako."

³⁷"Naposlijetku posla k njima sina svoga misleći: 'Poštovat će mog sina.' ³⁸Ali kad vinogradari ugledaju sina, rekoše među sobom: 'Ovo je baštinik! Hajde da ga ubijemo i imat ćemo baštinu njegovu!' ³⁹I pograbe ga, izbace iz vinograda i ubiju."

⁴⁰"Kada dakle dođe gospodar vinograda, što će učiniti s tim vinogradarima?" ⁴¹Kažu mu: "Opake će nemilo pogubiti, a vinograd iznajmiti drugim vinogradarima što će mu davati urod u svoje vrijeme."

⁴²Kaže im Isus: "Zar nikada niste čitali u Pismima:

*Kamen što ga odbaciše graditelji
postade kamen zaglavni.*

*Gospodnje je to djelo -
kakvo čudo u očima našim!*

⁴³Zato će se - kažem vam - oduzeti od vas kraljevstvo Božje i dat će se narodu koji donosi njegove plodove! ⁴⁴I tko padne na taj kamen, smrskat će se, a na koga on padne, satrt će ga.)"

⁴⁵Kad su glavari svećenički i farizeji čuli te njegove prispedobe, razumjeli su da govori o njima. ⁴⁶I tražili su da ga uhvate, ali se pobojaše mnoštva jer ga je smatralo prorokom.

Prispodobna o svadbenoj gozbi (Mt 22,1)

(Lk 14,15-24)

Mt 22.

Isus im ponovno prozbori u prispedobama: ²"Kraljevstvo je nebesko kao kad neki kralj pripravi svadbu sinu svomu. ³Posla sluge da pozovu uzvanike na svadbu. No oni ne htjedoše doći. ⁴Opet posla druge sluge govoreći: 'Recite uzvanicima: Evo, objed sam ugotovio. Junci su moji i tovljenici poklani i sve pripravljeno. Dođite na svadbu!'"

⁵"Ali oni ne mareći odoše - jedan na svoju njivu, drugi za svojom trgovinom. ⁶Ostali uhvate njegove sluge, zlostave ih i ubiju. ⁷Nato se kralj razgnjevi, posla svoju vojsku i pogubi one ubojice, a grad im spali."

⁸"Tada kaže slugama: 'Svadba je, evo, pripravljena ali uzvanici ne bijahu dostojni. ⁹Pođite stoga na raskršća i koga god nađete, pozovite na svadbu!'"

¹⁰"Sluge iziđoše na putove i sabraše sve koje nađoše - i zle i dobre. I svadbena se dvorana napuni gostiju. ¹¹Kad kralj uđe pogledati goste, spazi ondje čovjeka koji ne bijaše odjeven u svadbeno ruho. ¹²Kaže mu: 'Prijatelju, kako si ovamo ušao bez svadbenoga ruha?' A on zanižem. ¹³Tada kralj reče poslužiteljima: 'Svežite mu ruke i noge i bacite ga van u tamu, gdje će biti plač i škrgut zubi.' ¹⁴Doista, mnogo je zvanih, malo izabranih."

Porez caru (Mt 22,15)

(Mk 12,13-17; Lk 20,20-26)

¹⁵Tada farizeji odoše i održaše vijeće kako da Isusa uhvate u riječi. ¹⁶Pošalju k njemu svoje učenike s herodovcima da ga upitaju: "Učitelju! Znamo da si istinit te po istini putu Božjem učiš i ne mariš tko je tko jer nisi pristran. ¹⁷Reci nam, dakle, što ti se čini: je li dopušteno dati porez caru ili nije?"

¹⁸Znajući njihovu opakost, reče Isus: "Zašto me iskušavate, licemjeri? ¹⁹Pokažite mi porezni novac!" Pružiše mu denar. ²⁰On ih upita: "Čija je ovo slika i natpis?" ²¹Odgovore: "Carev." Kaže im: "Podajte dakle caru carevo, a Bogu Božje."

²²Čuvši to, zadive se pa ga ostave i odu.

Uskrsnuće mrtvih (Mt 22,23)

(Mk 12,18-27; Lk 20,27-40)

²³Toga dana pristupiše k njemu saduceji, koji vele da nema uskrsnuća, i upitaše ga: ²⁴"Učitelju, Mojsije reče: *Umre li tko bez djece, neka se njegov brat oženi njegovom ženom te podigne porod bratu svomu.* ²⁵Bijaše tako u nas sedmero braće. Prvi se oženi i umrije bez poroda ostavivši ženu svom bratu. ²⁶Tako i drugi i treći, sve do sedmog. ²⁷A nakon svih umrije i žena. ²⁸Kojemu će dakle od te sedmorice biti žena o uskrsnuću? Jer sva su je sedmorica imala."

²⁹Odgovori im Isus: "U zabludi ste jer ne razumijete Pisama ni sile Božje. ³⁰Ta u uskrsnuću niti se žene niti udavaju, nego su kao anđeli na nebu. ³¹A što se tiče uskrsnuća mrtvih, zar niste čitali što vam reče Bog: ³²*Ja sam Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljev?* Nije on Bog mrtvih, nego živih!"

³³Čuvši to, mnoštvo osta zaneseno njegovim naukom.

Najveća zapovijed (Mt 22,34)

(Mk 12,28-34; Lk 10,25-28)

³⁴A kad su farizeji čuli kako ušutka saduceje, okupiše se, ³⁵a jedan od njih, zakonoznanac, da ga iskuša, upita: ³⁶"Učitelju, koja ja zapovijed najveća u Zakonu?" ³⁷A on mu reče: "*Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim.* ³⁸To je najveća i prva zapovijed. ³⁹Druga, ovoj slična: *Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga.* ⁴⁰O tim dvjema zapovijedima visi sav Zakon i Proroci."

Krist, sin i Gospodin Davidov (Mt 22,41)

(Mk 12,35-37; Lk 20,41-44)

⁴¹Kad se farizeji skupiše, upita ih Isus: ⁴²"Što mislite o Kristu? Čiji je on sin?" Kažu mu: "Davidov." ⁴³A on će njima: "Kako ga onda David u Duhu naziva Gospodinom, kad veli:

⁴⁴Reče Gospod Gospodinu mojemu:

'Sjedi mi zdesna

dok ne položim neprijatelje tvoje

za podnožje nogama tvojim?'

⁴⁵Ako ga dakle David naziva Gospodinom, kako mu je sin?" ⁴⁶I nitko mu nije mogao odgovoriti ni riječi, niti se od toga dana tko usudio upitati ga bilo što.

Licemjerje i taština pismoznanaca i farizeja (Mt 23,1)

(Mk 12,37-40; Lk 20,45-47)

Mt 23.

Tada Isus prozbori mnoštvu i svojim učenicima: ²"Na Mojsijevu stolicu zasjedoše pismoznanci i farizeji. ³Činite dakle i obdržavajte sve što vam kažu, ali se nemojte ravnati po njihovim djelima jer govore, a ne čine. ⁴Vežu i ljudima na pleća tovare teška bremena, a sami ni da bi ih prstom makli. ⁵Sva svoja djela čine zato da ih ljudi vide. Doista, proširuju zapise svoje i produljuju rese. ⁶Vole pročelja na gozbama, prva sjedala u sinagogama, ⁷pozdrave na trgovima i da ih ljudi zovu 'Rabbi'. ⁸Vi pak ne dajte se zvati 'Rabbi', jer jedan je učitelj vaš, a svi ste vi braća. ⁹Ni ocem ne zovite nikoga na zemlji jer jedan je Otac vaš - onaj na nebesima. ¹⁰I ne dajte da vas vođama zovu, jer jedan je vaš vođa - Krist. ¹¹Najveći među vama neka vam bude poslužitelj. ¹²Tko se god uzvisuje, bit će ponižen, a tko se ponizuje, bit će uzvišen."

"Jao vama pismoznanci i farizeji!" (Mt 23,13)

(Lk 11,39-52)

¹³"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Zaključavate kraljevstvo nebesko pred ljudima; sami ne ulazite, a ne date ući ni onima koji bi htjeli." ¹⁴

¹⁵"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Obilazite morem i kopnom da pridobijete jednog sljedbenika. A kad ga pridobijete, promećete ga u sina paklenoga dvaput goreg od sebe."

¹⁶"Jao vama! Slijepi vođe! Govorite: 'Zakune li se tko Hramom, nije ništa. Ali ako se zakune hramskim zlatom, veže ga zakletva.' ¹⁷Budale i slijepci! Ta što je veće: zlato ili Hram što posvećuje zlato? ¹⁸Nadalje: 'Zakune li se tko žrtvenikom, nije ništa. Ali ako se zakune darom što je na njemu, veže ga zakletva.' ¹⁹Slijepci! Ta što je veće: dar ili žrtvenik što dar posvećuje? ²⁰Tko se dakle zakune žrtvenikom, kune se njime i svime što je na njemu. ²¹I tko se zakune Hramom, kune se njime i Onim koji u njemu prebiva. ²²I tko se zakune nebom, kune se prijestoljem Božjim i Onim koji na njemu sjedi."

²³"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Namirujete desetinu od metvice i kopra i kima, a propuštate najvažnije u Zakonu: pravednost, milosrđe, vjernost. Ovo je trebalo činiti, a ono ne propuštati. ²⁴Slijepi vođe! Cijedite komarca, a gutate devu!"

²⁵"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Čistite čašu i zdjelu izvana, a iznutra su pune grabeža i pohlepe. ²⁶Farizeju slijepi! Očisti najprije nutrinu čaše da joj i vanjšina bude čista."

²⁷Jao vama pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Nalik ste na obijeljene grobove. Izvana izgledaju lijepi, a iznutra su puni mrtvačkih kostiju i svakojake nečistoće. ²⁸Tako i vi izvana ljudima izgledate pravedni, a iznutra ste puni licemjerja i bezakonja."

²⁹"Jao vama, pismoznanci i farizeji! Licemjeri! Gradite grobnice prorocima i kitite spomenike pravednicima ³⁰te govorite: 'Da smo mi živjeli u dane otaca svojih, ne bismo bili njihovi sudionici u prolivanju krvi proročke.' ³¹Tako sami protiv sebe svjedočite da ste sinovi ubojica proroka. ³²Dopunite samo mjeru otaca svojih!"

Skora kazna (Mt 23,33)

(Lk 11,49-51)

³³"Zmije! Leglo gujinje! Kako ćete uteći osudi paklenoj? ³⁴Zato evo ja šaljem vama proroke i mudrace i pismoznance. Jedne ćete od njih ubiti i raspeti, druge bičevati po svojim sinagogama i progoniti od grada do grada ³⁵da tako na vas dođe sva pravedna krv, prolivena na zemlji od krvi Abela pravednoga pa do krvi Zaharije, sina Barahijina, kojega ubiste između Hrama i žrtvenika. ³⁶Zaista, kažem vam, sve će to doći na ovaj naraštaj!"

Prijekor Jeruzalemu (Mt 23,37)

(Lk 13,34-35)

³⁷"Jeruzaleme, Jeruzaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one što su tebi poslani! Koliko li puta htjedoh okupiti djecu tvoju kao što kvočka okuplja piliće pod krila, i ne htjedoste. ³⁸Evo, napuštena vam kuća. ³⁹Doista, kažem vam, odsada me nećete vidjeti dok ne reknete: *Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje!*"

2. ESHATOLOŠKA BESJEDA - DOVRŠENJE BOŽJEG DJELA (Mt 24,1)

Uvod (Mt 24,1)

(Mk 13,1-2; Lk 21,5-6)

Mt 24.

Isus iziđe iz Hrama. Putom mu pristupiše učenici pokazujući mu hramsko zdanje. ²A on im reče: "Ne vidite li sve ovo? Zaista, kažem vam, ne, neće se ovdje ostaviti ni kamen na kamenu nerazvaljen."

Početak nevolja (Mt 24,3)

(Mk 13,3-13; Lk 21,7-19)

³Dok je zatim na Maslinskoj gori sjedio, pristupiše k njemu učenici nasamo govoreći: "Reci nam kada će to biti i koji će biti znak tvojega Dolaska i svršetka svijeta?"

⁴Isus im odgovori: "Pazite da vas tko ne zavede! ⁵Mnogi će doista doći u moje ime i govoriti: 'Ja sam Krist!' I mnoge će zvesti."

⁶"A čut ćete za ratove i za glasove o ratovima. Pazite, ne uznemirujte se. Doista *treba da se to dogodi*, ali to još nije svršetak. ⁷*Narod će ustati protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva*; bit će gladi i potresa po raznim mjestima. ⁸Ali sve je to samo početak trudova."

⁹"Tada će vas predavati na muke i ubijati vas. I svi će vas narodi zamrziti zbog imena moga. ¹⁰*Mnogi će se tada sablazniti*, izdavati će jedni druge i mrziti se među sobom. ¹¹Ustat će mnogi lažni proroci i mnoge zvesti. ¹²Razmahat će se bezakonje i ohladnjeti ljubav mnogih. ¹³Ali tko ustraje do svršetka, bit će spašen."

¹⁴"I propovijedat će se ovo evanđelje Kraljevstva po svem svijetu za svjedočanstvo svim narodima. Tada će doći svršetak."

Razorenje Jeruzalema (Mt 24,15)

(Mk 13,14-23; Lk 21,20-24)

¹⁵"Kada dakle vidite da *grozota pustoši*, po proroštvu Daniela proroka, stoluje *na svetome mjestu* - tko čita, neka razumije: ¹⁶koji se tada zateknu u Judeji, neka bježe u gore; ¹⁷tko bude na krovu, neka ne silazi uzeti što iz kuće; ¹⁸i tko bude u polju, neka se *ne okreće natrag* da uzme haljinu!"

¹⁹"A jao trudnicama i dojiljama u one dane!"

²⁰"I molite da bijeg vaš ne bude zimi ili subotom ²¹jer tada će biti velika *tjeskoba kakve ne bijaše od početka svijeta sve do sada*, a neće je ni biti."

²²"I kad se ne bi skratili dani oni, nitko se ne bi spasio. No poradi izabranih skratit će se dani oni."

²³"Ako vam tada tko rekne: 'Gle, evo Krista!' ili: 'Eno ga!' - ne povjerujte! ²⁴Ustat će, doista, lažni kristi i *lažni proroci i iznijeti znamenja velika i čudesa* da, bude li moguće, zavedu i izabrane."

²⁵"Eto, pretekao sam vam."

Dolazak Sina čovječjega (Mt 24,26)

(Mk 13,24-27; Lk 25-28)

²⁶"Reknu li vam dakle: 'Evo, u pustinji je!', ne izlazite; 'Evo ga u ložnicama!', ne vjerujte. ²⁷Jer kao što munja izlazi od istoka i bljesne do zapada, tako će biti i s dolaskom Sina Čovječjega."

²⁸"Gdje bude strvine, ondje će se skupljati orlovi."

²⁹"A odmah nakon nevolje onih dana

sunce će pomrčati

i mjesec neće više svijetljeti

i zvijezde će s neba padati

i sile će se nebeske poljuljati."

³⁰"I tada će se pojaviti znak Sina Čovječjega na nebu. I *tada će proplakati sva plemena zemlje*. I ugledat će Sina Čovječjega *gdje dolazi na oblacima nebeskim* s velikom moći i slavom. ³¹I razaslat će anđele svoje *s trubljom velikom i sabrat će mu izabranike s četiri vjetra, s jednoga kraja neba do drugoga."*

Iznenadnost ovih događaja (Mt 24,32)

(Mk 13,28-37; Lk 21,29-33; 17,26-30. 34-36)

³²"A od smokve se naučite prisposdobi! Kad joj grana već omekša i lišće potjera, znate: blizu je ljeto. ³³Tako i vi kad sve to ugledate, znajte: blizu je, na vratima!"

³⁴"Zaista, kažem vam, ne, neće uminuti naraštaj ovaj dok se sve to ne zbude. ³⁵Nebo će i zemlja uminuti, ali riječi moje ne, neće uminuti."

³⁶"A o onom danu i času nitko ne zna, pa ni anđeli nebeski, ni Sin, nego samo Otac. ³⁷Kao u dane Noine, tako će biti i Dolazak Sina Čovječjega. ³⁸Kao što su u dane one - prije potopa - jeli i pili, ženili se i udavali do dana *kad Noa uđe u korabiju* ³⁹i ništa nisu ni slutili dok ne dođe potop i sve odnije - tako će biti i Dolazak Sina Čovječjega. ⁴⁰Dvojica će tada biti u polju: jedan će se uzeti, drugi ostaviti. ⁴¹Dvije će mljeti u mlinu: jedna će se uzeti, druga ostaviti."

⁴²"Bdijte dakle jer ne znate u koji dan Gospodin vaš dolazi. ⁴³A ovo znajte: kad bi domaćin znao o kojoj straži kradljivac dolazi, bdio bi i ne bi dopustio potkopati kuće. ⁴⁴Zato i vi budite pripravniji jer u čas kad i ne mislite Sin Čovječji dolazi."

Prispodoba o budnom upravitelju (Mt 24,45)

(Lk 12,41-48)

⁴⁵"Tko li je onaj vjerni i razumni sluga što ga gospodar postavi nad svojim ukućanima da im izda hranu u pravo vrijeme? ⁴⁶Blago onome sluzi kojega gospodar kada dođe nađe da tako radi! ⁴⁷Zaista, kažem vam, postavit će ga nad svim imanjem svojim."

⁴⁸"No rekne li taj zli sluga u srcu: 'Okasnit će gospodar moj' ⁴⁹pa stane tući sudrugove, jesti i piti s pijanicama, ⁵⁰doći će gospodar toga sluge u dan u koji mu se ne nada i u čas u koji i ne sluti; ⁵¹rasjeći će ga i dodijeliti mu udes među licemjerima. Ondje će biti plač i škrgut zubi."

Prispodoba o deset djevica (Mt 25,1)

Mt 25.

"Tada će kraljevstvo nebesko biti kao kad deset djevica uzeše svoje svjetiljke i iziđoše u susret zaručniku. ²Pet ih bijaše ludih, a pet mudrih. ³Lude uzeše svjetiljke, ali ne uzeše sa sobom ulja. ⁴Mudre pak zajedno sa svjetiljkama uzeše u posudama ulja."

⁵"Budući da je zaručnik okasnio, sve one zadrijemaše i pozaspaše. ⁶O ponoći nastade vika: 'Evo zaručnika! Iziđite mu u susret!' ⁷Tada ustadoše sve one djevice i urediše svoje svjetiljke. ⁸Lude tada rekoše mudrima: 'Dajte nam od svoga ulja, gase nam se svjetiljke!' ⁹Mudre im odgovore: 'Nipošto! Ne bi doteklo nama i vama. Pođite radije k prodavačima i kupite!'"

¹⁰"Dok one odoše kupiti, dođe zaručnik: koje bijahu pripravne, udoše s njim na svadbu i zatvore se vrata. ¹¹Poslije dođu i ostale djevice pa stanu dozivati: 'Gospodine! Gospodine! Otvori nam!' ¹²A on im odgovori: 'Zaista kažem vam, ne poznajem vas!' ¹³Bdijte dakle jer ne znate dana ni časa!"

Prispodoba o talentima (Mt 25,14)

(Lk 19,11-27)

¹⁴"Doista, kao kad ono čovjek, polazeći na put, dozva sluge i dade im svoj imetak. ¹⁵Jednomu dade pet talenata, drugomu dva, a trećemu jedan - svakomu po njegovoj sposobnosti. ¹⁶I otputova. Onaj koji je primio pet talenata odmah ode, upotrijebi ih i stekne drugih pet. ¹⁷Isto tako i onaj sa dva stekne druga dva. ¹⁸Onaj naprotiv koji je primio jedan ode, otkopa zemlju i sakri novac gospodarov."

¹⁹"Nakon dugo vremena dođe gospodar tih slugu i zatraži od njih račun. ²⁰Pristupi mu onaj što je primio pet talenata i donese drugih pet govoreći: 'Gospodaru! Pet si mi talenata predao. Evo, drugih sam pet talenata stekao!' ²¹Reče mu gospodar: 'Valjaš, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim ću te postaviti! Uđi u radost gospodara svoga!'"

²²"Pristupi i onaj sa dva talenta te reče: 'Gospodaru! Dva si mi talenta predao. Evo, druga sam dva talenta stekao!' ²³Reče mu gospodar: 'Valjaš, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim ću te postaviti! Uđi u radost gospodara svoga.'"

²⁴"A pristupi i onaj koji je primio jedan talenat te reče: 'Gospodaru! Znao sam te: čovjek si strog, žanješ gdje nisi sijao i kupiš gdje nisi vijao. ²⁵Pobojah se stoga, odoh i sakrih talenat tvoj u zemlju. Evo ti tvoje!' ²⁶A gospodar mu reče: 'Slugo zli i lijeni! Znao si da žanjem gdje nisam sijao i kupim gdje nisam vijao! ²⁷Trebalo je dakle da uložiš moj novac kod novčara i ja bih po povratku izvadio svoje s dobitkom.'"

²⁸"Uzmite stoga od njega talenat i podajte onomu koji ih ima deset. ²⁹Doista, onomu koji ima još će se dati, neka ima u izobilju, a od onoga koji nema oduzet će se i ono što ima. ³⁰A beskorisnoga slugu izbacite van u tamu. Ondje će biti plač i škrgut zubi."

Posljednji sud (Mt 25,31)

³¹"Kad Sin Čovječji dođe u slavi i svi anđeli njegovi s njime, sjest će na prijestolje slave svoje. ³²I sabrat će se pred njim svi narodi, a on će ih jedne od drugih razlučiti kao što pastir razlučuje ovce od jaraca. ³³Postavit će ovce sebi zdesna, a jarce slijeva."

³⁴"Tada će kralj reći onima sebi zdesna: 'Dođite, blagoslovljeni Oca mojega! Primate u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta! ³⁵Jer ogladnjeh i dadoste mi jesti; ožednjeh i napojiste me; stranac bijah i primiste me; ³⁶gol i zaogrnuh me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dođoste k meni.'"

³⁷"Tada će mu pravednici odgovoriti: 'Gospodine, kada te to vidjesmo gladna i nahranismo te; ili žedna i napojismo te? ³⁸Kada te vidjesmo kao stranca i primismo; ili gola i zaogrnuh te? ³⁹Kada te vidjesmo bolesna ili u tamnici i dođosmo k tebi?' ⁴⁰A kralj će im odgovoriti: 'Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!'"

⁴¹"Zatim će reći i onima slijeva: 'Odlazite od mene, prokleti, u oganj vječni, pripremljen đavlu i anđelima njegovim! ⁴²Jer ogladnjeh i ne dadoste mi jesti; ožednjeh i ne dadoste mi piti; ⁴³stranac bijah i ne primiste me; gol i ne zaogrnuoste me; bolestan i u tamnici i ne pohodiste me!'"

⁴⁴"Tada će mu i oni odgovoriti: 'Gospodine, a kada te to vidjesmo gladna, ili žedna, ili stranca, ili gola, ili bolesna, ili u tamnici, i ne poslužismo te?' ⁴⁵Tada će im on odgovoriti: 'Zaista, kažem vam, što god ne učiniste jednomu od ovih najmanjih, ni meni ne učiniste.'"

⁴⁶"I otići će ovi u muku vječnu, a pravednici u život vječni."

VII. MUKA I USKRSNUĆE (Mt 26,1)

Zavjera protiv Isusa (Mt 26,1)

(Mk 14,1-2; Lk 22,1-2; Iv 11,45-53)

Mt 26.

I kad Isus završi sve te besjede, reče svojim učenicima: ²"Znate da je za dva dana Pasha, i Sin Čovječji predaje se da se razapne." ³Uto se sabraše glavari svećenički i starješine narodne u dvoru velikoga svećenika imenom Kajfe ⁴i zaključiše Isusa na prijevaru uhvatiti i ubiti. ⁵Jer se govorilo: "Nikako ne o Blagdanu da ne nastane pobuna u narodu."

Pomazanje u Betaniji (Mt 26,6)

(Mk 14,3-9; Iv 12,1-8)

⁶Kad je Isus bio u Betaniji, u kući Šimuna Gubavca, ⁷pristupi mu neka žena s alabastrenom posudicom skupocjene pomasti i polije ga po glavi, dok je on bio za stolom. ⁸Vidjevši to, učenici negodovahu: "Čemu ta rasipnost? ⁹Moglo se to skupo prodati i dati siromasima."

¹⁰Zapazio to Isus pa im reče: "Što dodijavate ženi? Dobro djelo učini prema meni. ¹¹Ta siromaha svagda imate uza se, a mene nemate svagda. ¹²Izlila je tu pomast na moje tijelo - za ukop mi to učini. ¹³Zaista, kažem vam, gdje se god bude propovijedalo ovo evanđelje, po svem svijetu, navješćivat će se i ovo što ona učini - njoj na spomen."

Judina izdaja (Mt 26,14)

(Mk 14,10-11; Lk 22,3-6)

¹⁴Tada jedan od dvanaestorice, zvan Juda Iškariotski, pođe glavarima svećeničkim ¹⁵i reče: "Što ćete mi dati i ja ću vam ga predati." A oni mu *odmjeriše trideset srebrnjaka*. ¹⁶Otada je tražio priliku da ga preda.

Pashalna večera (Mt 26,17)

(Mk 14,12-21; Lk 22,7-14. 21-23; Iv 13,21-30)

¹⁷Prvog dana Beskvasnih kruhova pristupiše učenici Isusu i upitaše: "Gdje hoćeš da ti pripravimo te blaguješ pashu?" ¹⁸On reče: "Idite u grad tomu i tomu i recite mu: 'Učitelj veli: Vrijeme je moje blizu, kod tebe slavim pashu sa svojim učenicima.'" ¹⁹I učine učenici kako im naredi Isus i pripreve pashu.

²⁰Uvečer bijaše Isus za stolom s dvanaesticom. ²¹I dok su blagovali, reče: "Zaista, kažem vam, jedan će me od vas izdati." ²²Silno ožalošćeni, stanu mu jedan za drugim govoriti: "Da nisam ja, Gospodine?" ²³On odgovori: "Onaj koji umoči sa mnom ruku u zdjelu, taj će me izdati. ²⁴Sin Čovječji, istina, odlazi kako je o njemu pisano, ali jao čovjeku onomu koji predaje Sina Čovječjega. Tomu bi čovjeku bolje bilo da se ni rodio nije." ²⁵A Juda, izdajnik, prihvati i reče: "Da nisam ja, učitelju?" Reče mu: "Ti kaza."

Ustanovljenje Euharistije - Večere Gospodnje (Mt 26,26)

(Mk 14,22-26; Lk 22,15-20; 1 Kor 11,23-25)

²⁶I dok su blagovali, uze Isus kruh, izreče blagoslov pa razlomi, dade svojim učenicima i reče: "Uzmite i jedite! Ovo je tijelo moje!" ²⁷I uze čašu, zahvali i dade im govoreći: "Pijte iz nje svi! ²⁸Ovo je krv moja, krv Saveza koja se za mnoge proljeva na otpuštenje grijeha. ²⁹A kažem vam: ne, neću od sada piti od ovog roda trsova do onoga dana kad ću ga - novoga - s vama piti u kraljevstvu Oca svojega." ³⁰Otpjevavši hvalospjeve, zaputiše se prema Maslinskoj gori.

Proroštvo o Petrovoj zataji (Mt 26,31)

(Mk 14,27-31; Lk 22,31-34; Iv 13,36-38)

³¹Tada im reče Isus: "Svi ćete se vi još ove noći sablazniti o mene. Ta pisano je:

Udarit će pastira

i stado će se razbjeći.

³²Ali kad uskrsnem, ići ću pred vama u Galileju.' ³³Nato će mu Petar: "Ako se i svi sablazne o tebe, ja se nikada neću!" ³⁴Reče mu Isus: "Zaista, kažem ti, još ove noći, prije negoli se pijetao oglasi, triput ćeš me zatajiti!" ³⁵Kaže mu Petar: "Bude li trebalo i umrijeti s tobom, ne, neću te zatajiti." Tako rekoše i svi učenici.

Molitva u Getsemanskom vrtu (Mt 26,36)

(Mk 14,32-42; Lk 22,39-46)

³⁶Tada dođe Isus s njima u predio zvan Getsemani i kaže učenicima: "Sjednite ovdje dok ja odem onamo pomoliti se." ³⁷I povede sa sobom Petra i oba sina Zebedejeva. Spopade ga žalost i tjeskoba. ³⁸Tada im reče: "*Duša mi je nasmrt žalosna. Ostanite ovdje i bdijte sa mnom!*"

³⁹I ode malo dalje, pade ničice moleći: "Oče moj! Ako je moguće, neka me mimoide ova čaša. Ali ne kako ja hoću, nego kako hoćeš ti."

⁴⁰I dođe učenicima i nađe ih pozaspale pa reče Petru: "Tako, zar niste mogli jedan sat probdjeti sa mnom? ⁴¹Bdijte i molite da ne padnete u napast! Duh je, istina, voljan, no tijelo je slabo." ⁴²Opet, po drugi put, ode i pomoli se: "Oče moj! Ako nije moguće da me čaša mine da je ne pijem, budi volja tvoja!" ⁴³I ponovno dođe i nađe ih pozaspale, oči im se sklapale. ⁴⁴Opet ih ostavi, pođe i pomoli se po treći put ponavljajući iste riječi.

⁴⁵Tada dođe učenicima i reče im: "Samo spavajte i počivajte! Evo, približio se čas! Sin Čovječji predaje se u ruke grešničke! ⁴⁶Ustanite, hajdemo! Evo, približio se moj izdajica."

Isus uhvaćen (Mt 26,47)

(Mk 14,43-50; Lk 22,47-53; Iv 18,3-12)

⁴⁷Dok je on još govorio, gle, dođe Juda, jedan od dvanaestorice, i s njime silna svjetina s mačevima i toljagama poslana od glavarova svećeničkih i starješina narodnih. ⁴⁸A izdajica im dao znak: "Koga poljubim, taj je, njega uhvatite!" ⁴⁹I odmah pristupi Isusu i reče: "Zdravo, Učitelju!" I poljubi ga. ⁵⁰A Isus mu reče: "Prijatelju, zašto ti ovdje!" Tada pristupe, podignu ruke na Isusa i uhvate ga.

⁵¹I gle, jedan od onih koji bijahu s Isusom maši se rukom, trgnu mač, udari slugu velikoga svećenika i odsiječe mu uho. ⁵²Kaže mu tada Isus: "Vrati mač na njegovo mjesto jer svi koji se mača laćaju od mača i ginu. ⁵³Ili zar misliš da ja ne mogu zamoliti Oca svojega i eto umah uza me više od dvanaest legija anđela?"

⁵⁴No kako bi se onda ispunila Pisma da tako mora biti?"

⁵⁵U taj čas reče Isus svjetini: "Kao na razbojnika iziđoste s mačevima i toljagama da me uhvatite? Danomice sjedah u Hramu naučavajući i ne uhvatiste me." ⁵⁶A sve se to dogodilo da se ispune Pisma proročka. Tada ga svi učenici ostave i pobjegnu.

Isus pred Vijećem (Mt 26,57)

(Mk 14,53-65; Lk 22,54-55. 63-71; Iv 18,13-14. 19-24)

⁵⁷Nato uhvatiše Isusa i odvedoše ga velikomu svećeniku Kajfi, kod kojega se sabraše pismoznanci i starješine. ⁵⁸A Petar je išao za njim izdaleka do dvora velikog svećenika; i ušavši unutra, sjedne sa stražarima da vidi svršetak.

⁵⁹A glavari svećenički i cijelo Vijeće tražili su kakvo lažno svjedočanstvo protiv Isusa da bi ga mogli pogubiti. ⁶⁰Ali ne nađoše premda pristupiše mnogi lažni svjedoci. Napokon pristupe dvojica ⁶¹i reknu: "Ovaj reče: 'Mogu razvaliti Hram Božji i za tri ga dana sagraditi.'"

⁶²Usta nato veliki svećenik i reče mu: "Zar ništa ne odgovaraš? Što to ovi protiv tebe svjedoče?" ⁶³Isus je šutio. Reče mu veliki svećenik: "Zaklinjem te Bogom živim: Kaži nam jesi li ti Krist, Sin Božji?" ⁶⁴Reče mu Isus: "Ti kaza! Štoviše, kažem vam: Odsada ćete gledati *Sina Čovječjega gdje sjedi zdesna Sile i dolazi na oblacima nebeskim.*" ⁶⁵Nato veliki svećenik razdrije haljine govoreći: "Pohulio je! Što nam još trebaju svjedoci! Evo, sada ste čuli hulu! ⁶⁶Što vam se čini?" Oni odgovoriše: "Smrt zaslužuje!"

⁶⁷Tada su mu pljuvali u lice i udarali ga, a drugi ga pljuskali ⁶⁸govoreći: "Proreci nam, Kriste, tko te udario?"

Petar se odriče Isusa (Mt 26,69)

(Mk 14,66-72; Lk 22,56-62; Iv 18,15-18. 25-27)

⁶⁹A Petar je sjedio vani u dvorištu. I pristupi mu jedna sluškinja govoreći: "I ti bijaše s Isusom Galilejcem." ⁷⁰On pred svima zanijeka: "Ne znam što govoriš." ⁷¹Kad iziđe u predvorje, spazi ga druga i kaže nazočnima: "Ovaj bijaše s Isusom Nazarećaninom." ⁷²On opet zanijeka sa zakletvom: "Ne znam toga čovjeka."

⁷³Malo zatim nazočni pristupiše Petru i rekoše: "Doista, i ti si od njih! Ta govor te tvoj izdaje!" ⁷⁴On se tada stane zaklinjati i preklinjati: "Ne znam toga čovjeka." I odmah se oglasi pijetao. ⁷⁵I spomenu se Petar riječi koju mu Isus reče: "Prije nego se pijetao oglasi, triput ćeš me zatajiti." I iziđe te gorko zaplaka.

Isus predan Pilatu (Mt 27,1)

(Mk 15,1; Lk 23,1-2; Iv 18,28-32)

Mt 27.

A kad objutri, svi su glavari svećenički i starješine narodne održali vijećanje protiv Isusa da ga pogube. ²I svezana ga odveli i predali upravitelju Pilatu.

Judina smrt (Mt 27,3)

(Dj 1,18-19)

³Kada Juda, njegov izdajica, vidje da je Isus osuđen, pokaja se i vrati trideset srebrnjaka glavarima svećeničkim i starješinama ⁴govoreći: "Sagriješih predavši krv nedužnu!" Odgovoriše: "Što se to nas tiče? To je tvoja stvar!" ⁵I bacivši srebrnjake u Hram, ode te se objesi.

⁶Glavari svećenički uzeše srebrnjake i rekoše: ⁷"Nije dopušteno staviti ih u hramsku riznicu jer su krvarina." Posavjetuju se i kupe za njih lončarovu njivu za ukop stranaca. ⁸Stoga se ona njiva zove "Krvava njiva" sve do danas. ⁹Tada se ispuni što je rečeno po proroku Jeremiji: *Uzeše trideset srebrnjaka - cijenu Neprocjenjivoga kojega procijeniše sinovi Izraelovi - ¹⁰i dadoše ih za njivu lončarovu kako mi naredi Gospodin.*

Pred Pilatom (Mt 27,11)

(Mk 15,2-15; Lk 23,3-5. 13-25; Iv 18,33-19,16)

¹¹Dovedoše dakle Isusa pred upravitelja. Upita ga upravitelj: "Ti li si kralj židovski?" On odgovori: "Ti kažeš." ¹²I dok su ga glavari svećenički i starješine narodne optuživale, ništa nije odgovarao. ¹³Tada mu reče Pilat: "Ne čuješ li što sve protiv tebe svjedoče?" ¹⁴I ne odgovori mu ni na jednu riječ te se upravitelj silno čudio.

¹⁵A o Blagdanu upravitelj je običavao svjetini pustiti jednoga uznika, koga bi već htjeli. ¹⁶Tada upravo bijaše u njih poznati uznik zvan Baraba. ¹⁷Kad se dakle sabraše, reče im Pilat: "Koga hoćete da vam pustim: Barabu ili Isusa koji se zove Krist?" ¹⁸Znao je doista da ga predadoše iz zavisti.

¹⁹Dok je sjedio na sudačkoj stolici, poruči nu njegova žena: "Mani se ti onoga pravednika jer sam danas u snu mnogo pretrpjela zbog njega."

²⁰Međutim, glavari svećenički i starješine nagovore svjetinu da zaište Barabu, a Isus da se pogubi. ²¹Upita ih dakle upravitelj: "Kojega od ove dvojice hoćete da vam pustim?" A oni rekoše: "Barabu!" ²²Kaže im Pilat: "Što dakle da učinim s Isusom koji se zove Krist?" Oni će: "Neka se razapne." ²³A on upita: "A što je zla učinio?" Vikahu još jače: "Neka se razapne!"

²⁴Kad Pilat vidje da ništa ne koristi, nego da biva sve veći metež, uzme vodu i opere ruke pred svjetinom govoreći: "Nevin sam od krvi ove! Vi se pazite!" ²⁵Sav narod nato odvrati: "Krv njegova na nas i na djecu našu!" ²⁶Tada im pusti Barabu, a Isusa, izbičevana, preda da se razapne.

Trnova kruna (Mt 27,27)

(Mk 15,16-20; Iv 19,2-3)

²⁷Onda vojnici upraviteljevi uvedoše Isusa u dvor upraviteljev i skupiše oko njega cijelu četvu. ²⁸Svukoše ga pa zaogrnuše skrletnim plaštem. ²⁹Spletoše zatim vijenac od trnja i staviše mu na glavu, a tako i trsku u desnicu. Prigibajući pred njim koljena, izrugivahu ga: "Zdravo, kralju židovski!" ³⁰Onda pljujući po njemu, uzimahu trsku i udarahu ga njome po glavi.

³¹Pošto ga izrugашe, svukoše mu plašt, obukoše mu njegove haljine pa ga odvedoše da ga razapnu.

Raspeće (Mt 27,32)

(Mk 15,21-32; Lk 23,26-43; Iv 19,17-27)

³²Izlazeći nađu nekoga čovjeka Cirenca, imenom Šimuna, i prisile ga da mu ponese križ.

³³I dođoše na mjesto zvano Golgota, to jest Lubanjsko mjesto, ³⁴dadoše mu *piti* vino sa *žući* pomiješano. I kad okusi, ne htjede piti. ³⁵A pošto ga razapeše, *razdijeliše među se haljine njegove bacivši kocku.* ³⁶I sjedeći ondje, čuvahu ga.

³⁷I staviše mu ponad glave krivicu napisanu: "Ovo je Isus, kralj židovski."

³⁸Tada razapeše s njime dva razbojnika, jednoga zdesna, drugoga slijeva.

³⁹A prolaznici su ga pogrdivali mašući glavama: ⁴⁰"Ti koji razvaljuješ Hram i za tri ga dana sagradiš, spasi sam sebe! Ako si Sin Božji, siđi s križa!" ⁴¹Slično i glavari svećenički s pismoznancima i starješinama, rugajući se, govorahu: ⁴²"Druge je spasio, sebe ne može spasiti! Kralj je Izraelov! Neka sada siđe s križa pa ćemo povjerovati u nj!" ⁴³*Uzdao se u Boga! Neka ga sad izbavi ako mu omilje!* Ta govorio je: "Sin sam Božji!" ⁴⁴Tako ga vrijeđahu i s njim raspeti razbojnici.

Isusova smrt (Mt 27,45)

(Mk 15,33-41; Lk 23,44-49; Iv 19,28-30)

⁴⁵Od šeste ure nastaje tama po svojoj zemlji - do ure devete. ⁴⁶O devetoj uri povikao Isus iz glasa: "Eli, Eli, lema sabahtani?" To će reći: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?" ⁴⁷A neki od nazočnih, čuvši to, govoraše: "Ovaj zove Iliju." ⁴⁸I odmah pritrčao jedan od njih, uze spužvu, natopio je octom, natakne je na trsku i pruži mu piti. ⁴⁹A ostali rekoše: "Pusti da vidimo hoće li doći Ilija da ga spasi." ⁵⁰A Isus opet povikao iz glasa i ispusti duh.

⁵¹I gle, zavjesa se hramska razdrije odozgor dodolje, nadvoje; zemlja se potrese, pećine se raspukoše, ⁵²grobovi otvoriše i tjelesa mnogih svetih preminulih uskrsnuše ⁵³te iziđoše iz grobova nakon njegova uskrsnuća, uđoše u sveti grad i pokazaše se mnogima.

⁵⁴A satnik i oni koji su s njime čuvali Isusa vidješe potres i što se zbiva, silno se prestrašiše i rekoše: "Uistinu, Sin Božji bijaše ovaj."

⁵⁵A bijahu ondje i izdaleka promatrahu mnoge žene što su iz Galileje išle za Isusom poslužujući mu; ⁵⁶među njima Marija Magdalena i Marija, Jakovljeva i Josipova majka, i majka sinova Zebedejevih.

Ukop (Mt 27,57)

(Mk 15,42-47; Lk 23,50-56; Iv 19,38-42)

⁵⁷Uvečer dođe neki bogat čovjek iz Arimateje, imenom Josip, koji i sam bijaše učenik Isusov. ⁵⁸On pristupi Pilatu i zaista traži tijelo Isusovo. Tada Pilat zapovjedi da mu se dadne. ⁵⁹Josip uze tijelo, povi ga u čisto platno ⁶⁰i položi u svoj novi grob koji bijaše isklesao u stijeni. Dokotrlja velik kamen na grobna vrata i otiđe.

⁶¹A bijahu ondje Marija Magdalena i druga Marija: sjedile su nasuprot grobu.

Straža na grobu (Mt 27,62)

⁶²Sutradan, to jest dan nakon Pripreme, sabraše se glavari svećenički i farizeji kod Pilata ⁶³te mu rekoše: "Gospodaru, sjetismo se da onaj varalica još za života kaza: 'Nakon tri dana uskrsnut ću.'" ⁶⁴Zapovjedi dakle da se grob osigura sve do trećega dana da ne bi možda došli njegovi učenici, ukrali ga pa rekli narodu: "Uskrsnuo je od mrtvih!" I bit će posljednja prijevara gora od prve." ⁶⁵Reče im Pilat: "Imate stražu! Idite i osigurajte kako znate!" ⁶⁶Nato oni odu i osiguraju grob: zapečate kamen i postave stražu.

Uskrsnuće Isusovo (Mt 28,1)

(Mk 16,1-8; Lk 24,1-12; Iv 20,1-10)

Mt 28.

Po suboti, u osvit prvoga dana u tjednu, dođe Marija Magdalena i druga Marija pogledati grob. ²I gle, nastade žestok potres jer anđeo Gospodnji siđe s neba, pristupi, otkotrlja kamen i sjede na nj. ³Lice mu bijaše kao munja, a odjeća bijela kao snijeg. ⁴Od straha pred njim zadrhtaše stražari i obamriješe.

⁵A anđeo progovori ženama: "Vi se ne bojte! Ta znam: Isusa Raspetoga tražite! ⁶Nije ovdje! Uskrsnuo kako reče. Hajde, vidite mjesto gdje je ležao ⁷pa pođite žurno i javite njegovim učenicima da uskrsnu od mrtvih. I evo, ide pred vama u Galileju. Ondje ćete ga vidjeti. Evo, rekoh vam."

⁸One otiđoše žurno s groba te sa strahom i velikom radošću otrčaoše javiti njegovim učenicima. ⁹Kad eto im Isusa u susret! Reče im: "Zdravo!" One polete k njemu, objuče mu noge i ničice mu se poklone. ¹⁰Tada im Isus reče: "Ne bojte se! Idite, javite mojoj braći da pođu u Galileju! Ondje će me vidjeti!"

Prijevara židovskih glavarica (Mt 28,11)

¹¹Dok su one odlazile, gle, neki od straže dođoše u grad i javiše glavarima svećeničkim sve što se dogodilo. ¹²Oni se sabraše sa starješinama na vijećanje, uzeše mnogo novaca i dadoše vojnicima ¹³govoreći: "Recite: 'Noću dok smo mi spavali, dođoše njegovi učenici i ukradoše ga.'" ¹⁴Ako to dočuje upravitelj, mi ćemo ga uvjeriti i sve učiniti da vi budete bez brige." ¹⁵Oni uzeše novac i učiniše kako bijahu poučeni. I razglasilo se to među Židovima - sve do danas.

Ukazanje u Galileji. Sveopće poslanje (Mt 28,16)

(Mk 16,14-18; Lk 24,36-49; Iv 20,19-23; Dj 1,6-8)

¹⁶Jedanaestorica pođoše u Galileju na goru kamo im je naredio Isus. ¹⁷Kad ga ugledaše, padoše ničice preda nj. A neki posumnjaše. ¹⁸Isus im pristupi i prozbori:

"Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! ¹⁹Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga ²⁰i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!" I evo, ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta."

Evandjelje po Marku (Mk.)

I. PRIPRAVA ZA ISUSOVO DJELOVANJE (Mk 1,1)

Propovijedanje Ivana Krstitelja (Mk 1,1)

(Mt 3,1-12; Lk 3,1-18; Iv 1,19-27)

Mk 1.

Početak Evanđelja Isusa Krista Sina Božjega. ²Pisano je u Izaiji proroku:

*Evo šaljem glasnika svoga
pred licem tvojim
da ti pripravi put.*

³*Glas viče u pustinji:*

*Pripravite put Gospodinu,
poravnite mu staze!*

⁴Tako se pojavi Ivan: krstio je u pustinji i propovijedao krst obraćenja na otpuštenje grijeha. ⁵Grnula k njemu sva judejska zemlja i svi Jeruzalemcii: primali su od njega krštenje u rijeci Jordanu ispovijedajući svoje grijeha.

⁶Ivan bijaše odjeven u devinu dlaku, s kožnatim pojasom oko bokova; hranio se skakavcima i divljim medom.

⁷I propovijedao je:

"Nakon mene dolazi jači od mene. Ja nisam dostojan sagnuti se i odriješiti mu remenje na obući. ⁸Ja vas krstim vodom, a on će vas krstiti Duhom Svetim."

Isusovo krštenje (Mk 1,9)

(Mt 3,13-17; Lk 1,21-22; Iv 1,29-34)

⁹Onih dana dođe Isus iz Nazareta galilejskoga i primi u Jordanu krštenje od Ivana. ¹⁰I odmah, čim izađe iz vode, ugleda otvorena nebesa i Duha poput goluba gdje silazi na nj, ¹¹a glas se zaori s nebesa: *Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!*

Kušnja u pustinji (Mk 1,12)

(Mt 4,1-11; Lk 4,1-13)

¹²I odmah ga Duh nagna u pustinju. ¹³I bijaše u pustinji četrdeset dana, gdje ga je iskušavao Sotona; bijaše sa zvijerima, a anđeli mu služahu.

II. ISUSOVO DJELOVANJE U GALILEJI (Mk 1,14)

Početak propovijedanja (Mk 1,14)

¹⁴A pošto Ivan bijaše predan, otiđe Isus u Galileju. Propovijedao je evanđelje Božje: ¹⁵"Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!"

Prva četiri učenika (Mk 1,16)

(Mt 4,12-22; Lk 4,14-15; 5,1-11; Iv 1,35-51)

¹⁶I prolazeći uz Galilejsko more, ugleda Šimuna i Andriju, brata Šimunova, gdje ribare na moru; bijahu ribari. ¹⁷I reče im Isus: "Hajdete za mnom i učinit ću vas ribarima ljudi!" ¹⁸Oni odmah ostaviše mreže i pođoše za njim.

¹⁹Pošavši malo naprijed, ugleda Jakova Zebedejeva i njegova brata Ivana: u lađi su krpali mreže. ²⁰Odmah pozva i njih. Oni ostave oca Zebedeja u lađi s nadničarima i otiđu za njim.

Poučavanje i čudo u kafarnaumskoj sinagogi (Mk 1,21)

(Lk 4,31-37)

²¹I stignu u Kafarnaum. Odmah u subotu uđe on u sinagogu i poče naučavati. ²²Bijahu zaneseni njegovim naukom. Ta učio ih je kao onaj koji ima vlast, a ne kao pismoznanci.

²³A u njihovoj se sinagogi upravo zatekao čovjek opsjednut nečistim duhom. On povika: ²⁴"Što ti imaš s nama, Isuse Nazarećanine? Došao si da nas uništiš? Znam tko si: Svetac Božji!" ²⁵Isus mu zaprijeti: "Umukni i iziđi iz njega!" ²⁶Nato nečisti duh potrese njime pa povika iz svega glasa i iziđe iz njega.

²⁷Svi se zaprepastiše te se zapitkivahu: "Što li je ovo? Nova li i snažna nauka! Pa i samim nečistim dusima zapovijeda, i pokoravaju mu se."

²⁸I pročulo se odmah o njemu posvuda, po svoj okolici galilejskoj.

Ozdravljenje Petrove punice (Mk 1,29)

(Mt 8,14-15; Lk 4,38-39)

²⁹I odmah pošto iziđoše iz sinagoge, uđe s Jakovom i Ivanom u kuću Šimunovu i Andrijinu. ³⁰A punica Šimunova ležala u ognjici. I odmah mu kažu za nju. ³¹On pristupi, prihvati je za ruku i podiže. I pusti je ognjica. I posluživaše im.

Druga ozdravljenja (Mk 1,32)

(Mt 8,6-17; Lk 4,40-41)

³²Uvečer, kad sunce zađe, donošahu preda nj sve bolesne i opsjednute. ³³I sav je grad nagrnuo k vratima. ³⁴I on ozdravi bolesnike - a bijahu mnogi i razne im bolesti - i zloduhe mnoge izagna. I ne dopusti zlodusima govoriti jer su ga znali.

Isus potajno ostavlja Kafarnaum i propovijeda po Galileji (Mk 1,35)

(Mt 4,23; Lk 4,42-44)

³⁵Rano ujutro, još za mraka, ustane, iziđe i povuče se na samotno mjesto i ondje se moljaše. ³⁶Potražiše ga Šimun i njegovi drugovi. ³⁷Kad ga nađoše, rekoše mu: "Svi te traže." ³⁸Kaže im: "Hajdemo drugamo, u obližnja mjesta, da i ondje propovijedam! Ta zato sam došao." ³⁹I prođe svom Galilejom: propovijedao je u njihovim sinagogama i zloduhe izgonio.

Ozdravljenje gubavca (Mk 1,40)

(Mt 8,1-4; Lk 5,12-16)

⁴⁰I dođe k njemu neki gubavac, klekne i zamoli: "Ako hoćeš, možeš me očistiti!" ⁴¹Isus ganut pruži ruku, dotače ga se pa će mu: "Hoću, budi čist!" ⁴²I odmah nesta s njega gube i očisti se. ⁴³Isus se otrese na nj i odmah ga otpravi ⁴⁴riječima: "Pazi, nikomu ništa ne kazuj, nego idi, *pokaži se svećeniku* i prinesi za svoje očišćenje što propisa Mojsije, njima za svjedočanstvo." ⁴⁵Ali čim iziđe, stane on uvelike pripovijedati i razglavati događaj tako da Isus više nije mogao javno ući u grad, nego se zadržavao vani na samotnim mjestima. I dolazahu k njemu odasvud.

Ozdravljenje uzetoga (Mk 2,1)

(Mt 9,1-8; Lk 5,17-26)

Mk 2.

I pošto nakon nekoliko dana opet uđe u Kafarnaum, pročulo se da je u kući. ²I skupiše se mnogi te više nije bilo mjesta ni pred vratima. On im navješćivaše Riječ. ³I dođu noseći k njemu uzetoga. Nosila ga četvorica. ⁴Budući da ga zbog mnoštva nisu mogli unijeti k njemu, otkriju krov nad mjestom gdje bijaše Isus. Načinivši otvor, spuste postelju na kojoj je uzeti ležao. ⁵Vidjevši njihovu vjeru, kaže Isus uzetome: "Sinko! Otpuštaju ti se grijesi." ⁶Sjedjeli su ondje neki pismoznanci koji počеше mudrovati u sebi: ⁷"Što to ovaj govori? Huli! Ta tko može grijeha otpuštati doli Bog jedini?" ⁸Isus duhom odmah proniknu da tako mudruju u sebi, pa će im: "Što to mudrujete u sebi? ⁹Ta što je lakše? Reći uzetomu: 'Otpuštaju ti se grijesi' ili reći: 'Ustani, uzmi svoju postelju i hodi?' ¹⁰Ali da znate: vlastan je Sin Čovječji na zemlji otpuštati grijeha!" I reče uzetomu: ¹¹"Tebi zapovijedam, ustani, uzmi postelju i pođi kući!" ¹²I on usta, uze odmah postelju i iziđe na očigled svima. Svi su zaneseni slavili Boga govoreći: "Takvo što nikad još ne vidjesmo!"

Poziv Levija. Gozba s grešnicima (Mk 2,13)

(Mt 9,9-13; Lk 5,27-32)

¹³Isus ponovno iziđe k moru. Sve je ono mnoštvo gnulo k njemu i on ih poučavaše. ¹⁴Prolazeći ugleda Levija Alfejeva gdje sjedi u carinarnici. I kaže mu: "Pođi za mnom!" On usta i pođe za njim.

¹⁵Kada zatim Isus bijaše za stolom u njegovoj kući, nađoše se za stolom s njime i njegovim učenicima i mnogi carinici i grešnici. Bilo ih je uistinu mnogo. A slijedili su ga ¹⁶i pismoznanci farizejske sljedbe pa vidjevši da jede s grešnicima i carinicima rekoše njegovim učenicima: "Zašto jede s carinicima i grešnicima?" ¹⁷Čuvši to, Isus im reče: "Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima! Ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike."

Rasprava o postu (Mk 2,18)

(Mt 9,14-17; Lk 5,33-39)

¹⁸Ivanovi su učenici i farizeji postili. I dođu neki i kažu mu: "Zašto učenici Ivanovi i učenici farizejski poste, a tvoji učenici ne poste?" ¹⁹Nato im Isus reče: "Mogu li svatovi postiti dok je zaručnik s njima? Dokle god

imaju zaručnika sa sobom, ne mogu postiti. ²⁰Doći će već dani kad će im se ugrabiti zaručnik i tada će postiti u onaj dan!"

²¹"Nitko ne prišiva krpe od sirova sukna na staro odijelo. Inače nova zakrpa vuče sa starog odijela pa nastane još veća rupa."

²²"I nitko ne ulijeva novo vino u stare mješine. Inače će vino poderati mješine pa propade i vino i mješine. Nego - novo vino u nove mješine!"

Trganje klasja u subotu (Mk 2,23)

(Mt 12,1-8; Lk 6,1-5)

²³Jedne je subote prolazio kroz usjeve. Njegovi učenici počеше putem trgati klasje. A farizeji mu rekoše: ²⁴"Gle! Zašto čine što subotom nije dopušteno?"

²⁵Isus im odgovori: "Zar nikad niste čitali što učini David kad ogladnje te se nađe u potrebi on i njegovi pratoci? ²⁶Kako za velikog svećenika Ebjataru uđe u Dom Božji i pojede prinesene kruhove kojih ne smije jesti nitko osim svećenika; a on dade i svojim pratiocima?"

²⁷I govoraše im: "Subota je stvorena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote. ²⁸Tako, Sin Čovječji gospodar je subote!"

Ozdravljenje u subotu (Mk 3,1)

(Mt 12,9-14; Lk 6,6-11)

Mk 3.

Uđe ponovno u sinagogu. Bio je ondje čovjek usahle ruke. ²A oni vrebahu hoće li ga Isus u subotu izliječiti, da ga optuže. ³On kaže čovjeku usahle ruke: "Stani na sredinu!" ⁴A njima će: "Je li subotom dopušteno činiti dobro ili činiti zlo, život spasiti ili pogubiti?" No oni su šutjeli.

⁵A on, ražalošćen okorjelošću srca njihova, srdito ih ošinu pogledom pa reče tom čovjeku: "Ispruži ruku!" On ispruži - i ruka mu zdrava!

⁶Farizeji iziđu i dadnu se odmah s herodovcima na vijećanje protiv njega kako da ga pogube.

Narod grne za Isusom (Mk 3,7)

(Mt 12,15-16; Lk 6,17-19)

⁷Isus se s učenicima povuče k moru. Za njim je išao silan svijet iz Galileje. I iz Judeje, ⁸iz Jeruzalema, iz Idumeje, iz Transjordanije i iz okolice Tira i Sidona - silno je mnoštvo čulo što čini i nagnulo k njemu.

⁹Stoga reče učenicima neka mu se zbog mnoštva pripravi lađica da ga ne bi zgnjeli. ¹⁰Jer mnoge je ozdravio pa su se svi koji bijahu pogođeni kakvim zlom bacali na nj da bi ga se dotakli. ¹¹A nečisti duhovi, čim bi ga spazili, padali bi preda nj i vikali: "Ti si Sin Božji!" ¹²A on im se oštro prijetio da ga ne prokazuju.

Izbor dvanaestorice (Mk 3,13)

(Mt 10,1-4; Lk 6,12-16; Dj 1,13)

¹³Uziđe na goru i pozove koje sam htjede. I dođoše k njemu. ¹⁴I ustanovi dvanaestoricu da budu s njime i da ih šalje propovijedati ¹⁵s vlašću da izgone đavle. ¹⁶Ustanovi dakle dvanaestoricu: Šimuna, kojemu nadjenu ime Petar, ¹⁷i Jakova Zebedejeva i Ivana, brata Jakovljeva, kojima nadjenu ime Boanerges, to jest Sinovi groma, ¹⁸i Andriju i Filipa i Bartolomeja i Mateja i Tomu i Jakova Alfejeva i Tadeja i Šimuna Kananajca ¹⁹i Judu Iškariotskoga, koji ga izda.

Neodržive klevete (Mk 3,20)

(Mt 12,22-32; Lk 11,14-23; 12,10)

²⁰I dođe Isus u kuću. Opet se skupi toliko mnoštvo da nisu mogli ni jesti. ²¹Čuvši to, dođoše njegovi da ga obuzdaju jer se govorilo: "Izvan sebe je!"

²²I pismoznanci što siđoše iz Jeruzalema govoraše: "Beelzebula ima, po poglavici đavolskom izgoni đavle."

²³A on ih dozva pa im u prisposodobama govoraše: "Kako može Sotona Sotonu izgoniti? ²⁴Ako se kraljevstvo u sebi razdijeli, ono ne može opstati. ²⁵Ili: ako se kuća u sebi razdijeli, ona ne može opstati. ²⁶Ako je dakle Sotona sam na sebe ustao i razdijelio se, ne može opstati, nego mu je kraj. ²⁷Nitko, dakako, ne može u kuću jakoga ući i oplijeniti mu pokućstvo ako prije jakoga ne sveže. Tada će mu kuću oplijeniti!"

²⁸Doista, kažem vam, sve će se oprostiti sinovima ljudskima, koliki god bili grijesi i hule kojima pohule. ²⁹No pohuli li tko na Duha Svetoga, nema oprostjenja do vijeka; krivac je grijeha vječnoga." ³⁰Jer govoraše: "Duha nečistoga ima."

Prava rodbina Isusova (Mk 3,31)

(Mt 12,46-50; Lk 8,19-21)

³¹I dođu majka njegova i braća njegova. Ostanu vani, a k njemu pošalju neka ga pozovu. ³²Oko njega je sjedjelo mnoštvo. I reknu mu: "Eno vani majke tvoje i braće tvoje, traže te!" ³³On im odgovori: "Tko je majka moja i braća moja?"

³⁴I okruži pogledom po onima što su sjedjeli oko njega u krugu i kaže: "Evo majke moje, evo braće moje!"
³⁵Tko god vrši volju Božju, on mi je brat i sestra i majka."

Isus govori u prisposodobama (Mk 4,1)

(Mt 13,1-3; Lk 8,4)

Mk 4.

I poče opet poučavati uz more. I zgrnu se k njemu silan svijet te on uđe u lađu i sjede na moru, a sve ono mnoštvo bijaše uz more, na kopnu.

²Poučavao ih je u prisposodobama mnogočemu. Govorio im u pouci:

Prisposodoba o sijaču (Mk 4,3)

(Mt 13,3-9; Lk 8,5-8)

³"Poslušajte! Gle, iziđe sijač sijati. ⁴I dok je sijao, poneko zrno pade uz put, dođoše ptice i pozobaše ga. ⁵Neko opet pade na kamenito tlo gdje nemaše dosta zemlje. Odmah izniknu jer nemaše duboke zemlje. ⁶Ali kad ogranu sunce, izgorje; i jer nemaše korijenja, osuši se. ⁷Neko opet pade u trnje i trnje uzraste i uguši ga te ploda ne donese. ⁸Neko napokon pade u dobru zemlju i dade plod, razraste se i razmnoži, te donese: jedno tridesetostruko, jedno šezdesetostruko, jedno stostruko."

⁹I doda: "Tko ima uši da čuje, neka čuje!"

Svrha prisposodoba (Mk 4,10)

(Mt 13,10-15; Lk 8,9-10)

¹⁰Kad bijaše nasamo, oni oko njega zajedno s dvanaesticom pitahu ga o prisposodobama. ¹¹I govoraše im: "Vama je dano otajstvo kraljevstva Božjega, a onima vani sve biva u prisposodobama:

¹²*da gledaju, gledaju - i ne vide,
slušaju, slušaju - i ne razumiju,
da se ne obrate
pa da im se otpusti."*

Tumačenje prisposodobe o sijaču (Mk 4,13)

(Mt 13,18-23; Lk 8,11-15)

¹³I kaže im: "Zar ne znate tu prisposodobu? Kako ćete onda razumjeti prisposodobe uopće? ¹⁴Sijač sije Riječ. ¹⁵Oni uz put, gdje je Riječ posijana, jesu oni kojima, netom čuju, odmah dolazi Sotona i odnosi Riječ u njih posijanu. ¹⁶Zasijani na tlo kamenito jesu oni koji kad čuju Riječ, odmah je s radošću prime, ¹⁷ali nemaju u sebi korijena, nego su nestalni: kad nastane nevolja ili progonstvo zbog Riječi, odmah se sablazne. ¹⁸A drugi su oni u trnje zasijani. To su oni koji poslušaju Riječ, ¹⁹ali nadošle brige vremenite, zavodljivost bogatstva i ostale požude uguše Riječ te ona ostane bez ploda. ²⁰A zasijani na dobru zemlju jesu oni koji čuju i prime Riječ te urode: tridesetostruko, šezdesetostruko, stostruko."

Prisposodoba o svjetiljci i o mjeri: shvaćanje evanđelja (Mk 4,21)

(Mt 5,15; 10,26; 13,12; Lk 8,16-18)

²¹I govoraše im: "Unosi li se svjetiljka da se pod posudu stavi ili pod postelju? Zar ne da se stavi na svijećnjak? ²²Ta ništa nije zastrto, osim zato da se očituje; i ništa skriveno, osim zato da dođe na vidjelo!"
²³Ima li tko uši da čuje, neka čuje."

²⁴I govoraše im: "Pazite što slušate. Mjerom kojom mjerite mjerit će vam se. I nadodat će vam se. ²⁵Doista, onomu tko ima dat će se, a onomu tko nema oduzet će se i ono što ima."

Prisposodoba o sjemenu koje samo raste (Mk 4,26)

²⁶I govoraše im: "Kraljevstvo je Božje kao kad čovjek baci sjeme u zemlju. ²⁷Spavao on ili bdio, noću i danju sjeme klija i raste - sam ne zna kako; ²⁸zemlja sama od sebe donosi plod: najprije stabljiku, onda klas i napokon puno zrnja na klasu. ²⁹A čim plod dopusti, brže se on laća srpa jer eto žetve."

Prisposodoba o gorušičinu zrnu (Mk 4,30)

(Mt 13,31-32; Lk 13,18-19)

³⁰I govoraše: "Kako da prisposodobimo kraljevstvo nebesko ili u kojoj da ga prisposodobi iznesemo? ³¹Kao kad se gorušičino zrno posije u zemlju. Manje od svega sjemenja na zemlji, ³²jednoć posijano, naraste i postane veće od svega povrća pa potjera velike grane te se pod sjenom njegovom gnijezde ptice nebeske."

Zaključak o prispodobama (Mk 4,33)

(Mt 13,34-35)

³³Mnogim takvim prispodobama navješćivaše im Riječ, kako već mogahu slušati. ³⁴Bez prispodobe im ne govoraše, a nasamo bi svojim učenicima sve razjašnjavao.

Stišana oluja (Mk 4,35)

(Mt 8,23-27; Lk 8,22-25)

³⁵Uvečer istoga dana kaže im: "Prijeđimo prijeko!" ³⁶Oni otpuste mnoštvo i povezu Isusa kako već bijaše u lađi. A pratile su ga i druge lađe. ³⁷Najednom nastaje žestoka oluja, na lađu navale valovi te su je već gotovo napunili. ³⁸A on na krmi spavaše na uzglavku. Probude ga i kažu mu: "Učitelju! Zar ne mariš što ginemo?" ³⁹On se probudi, zaprijeti vjetru i reče moru: "Utihni! Umukni!" I smiri se vjetar i nastaje velika utiha. ⁴⁰Tada im reče: "Što ste bojažljivi? Kako nemate vjere?" ⁴¹Oni se silno prestrašise pa se zapitkivahu: "Tko li je ovaj da mu se i vjetar i more pokoravaju?"

Opsjednuti Gerazenac (Mk 5,1)

(Mt 8,28-34; Lk 8,26-39)

Mk 5.

Stigoše na onu stranu mora, u kraj gerazenski. ²Čim iziđe iz lađe, odmah mu iz grobnica pohiti u susret neki čovjek s nečistim duhom. ³Obitavalište je imao u grobnicama. I nitko ga više nije mogao svezati ni lancima ⁴jer je već često bio i okovima i lancima svezan, ali je raskinuo okove i iskidao lance i nitko ga nije mogao ukrotiti. ⁵Po cijele bi noći i dane u grobnicama i po brdima vikao i bio se kamenjem.

⁶Kad izdaleka opazi Isusa, dotrči i pokloni mu se, ⁷a onda u sav glas povika: "Što ti imaš sa mnom, Isuse, sine Boga Svevišnjega? Zaklinjem te Bogom, ne muči me!" ⁸Jer Isus mu bijaše rekao: "Iziđi, duše nečisti, iz ovoga čovjeka!" ⁹Isus ga nato upita: "Kako ti je ime?" Kaže mu: "Legija mi je ime! Ima nas mnogo!" ¹⁰I uporno zaklinjaše Isusa da ih ne istjera iz onoga kraja.

¹¹A ondje je pod brdom paslo veliko krdo svinja. ¹²Zaklinjahu ga dakle: "Pošalji nas u ove svinje da u njih uđemo!" ¹³I on im dopusti. Tada iziđoše nečisti duhovi i uđoše u svinje. I krdo od oko dvije tisuće jurnu niz obronak u more i podavi se u moru.

¹⁴Svinjari pobjgoše i razglesiše gradom i selima. A ljudi pođoše vidjeti što se dogodilo. ¹⁵Dođu Isusu. Ugledaju opsjednutoga: sjedio je obučen i zdrave pameti - on koji ih je imao legiju. I prestraše se. ¹⁶A očevici im razlagahu kako je to bilo s opsjednutim i ono o svinjama. ¹⁷Tada ga stanu moliti da ode iz njihova kraja.

¹⁸Kad je ulazio u lađu, onaj što bijaše opsjednut molio ga da bude uza nj. ¹⁹No on mu ne dopusti, nego mu reče: "Pođi kući k svojim pa im javi što ti je učinio Gospodin, kako ti se smilovao." ²⁰On ode i počeo razglašavati po Dekapolu što mu učini Isus. I svi su se divili.

Kći Jairova.

Ozdravljenje bolesne žene (Mk 5,21)

(Mt 9,18-26; Lk 8,40-56)

²¹Kad se Isus lađom ponovno prebacio prijeko, zgrnu se k njemu silan svijet. ²²Stajao je uz more. I dođe, gle, jedan od nadstojnika sinagoge, imenom Jair. Ugledavši ga, padne mu pred noge ²³pa ga usrdno moljaše: "Kćerica mi je na umoru! Dođi, stavi ruke na nju da ozdravi i ostane u životu!" ²⁴I pođe s njima. A za njim je išao silan svijet i pritiskao ga.

²⁵A neka je žena dvanaest godina bolovala od krvarenja, ²⁶mного pretrpjela od pustih liječnika, razdala sve svoje i ništa nije koristilo; štoviše, bivalo joj je sve gore. ²⁷Čuvši za Isusa, priđe mu među mnoštvom odostraga i dotaknu se njegove haljine. ²⁸Mislila je: "Dotaknem li se samo njegovih haljina, bit ću spašena." ²⁹I odmah prestane njezino krvarenje te osjeti u tijelu da je ozdravila od zla.

³⁰Isus odmah u sebi osjeti da je iz njega izišla sila pa se okrenu usred mnoštva i reče: "Tko se to dotaknu mojih haljina?" ³¹A učenici mu rekoše: "Ta vidiš kako te mnoštvo odasvud pritišće i još pitaš: 'Tko me se to dotaknu?'" ³²A on zaokruži pogledom da vidi onu koja to učini.

³³Žena, sva u strahu i trepetu, svjesna onoga što joj se dogodilo, pristupi i baci se preda nj pa mu kaza sve po istini. ³⁴On joj reče: "Kćeri, vjera te tvoja spasila! Pođi u miru i budi zdrava od svojega zla!"

³⁵Dok je Isus još govorio, eto nadstojnikovih s porukom. "Kći ti je umrla. Čemu dalje mučiti učitelja?" ³⁶Isus je čuo taj razgovor, pa će nadstojniku: "Ne boj se! Samo vjeruj!" ³⁷I ne dopusti da ga itko drugi prati osim Petra i Jakova i Ivana, brata Jakovljeva. ³⁸I dođu u kuću nadstojnikovu. Ugleda buku i one koji plakahu i naricahu u sav glas. ³⁹Uđe i kaže im: "Što bučite i plačete? Dijete nije umrlo, nego spava." ⁴⁰A oni mu se podsmjehivahu.

No on ih sve izbaci, uzme sa sobom djetetova oca i majku i svoje pratiocice pa uđe onamo gdje bijaše dijete. ⁴¹Primi dijete za ruku govoreći: "Talita, kum!" što znači: "Djevojko! Zapovijedam ti, ustani!" ⁴²

djevojka odmah usta i poče hodati. Bijaše joj dvanaest godina. I u tren ostadoše zapanjeni, u čudu veliku.
⁴³On im dobro poprijeti neka toga nitko ne dozna; i reče da djevojci dadnu jesti.

Isus nije priznat u svom zavičaju (Mk 6,1)

(Mt 13,53-58; Lk 4,16-30)

Mk 6.

I otišavši odande, dođe u svoj zavičaj. A doprate ga učenici. ²I kada dođe subota, poče učiti u sinagogi. I mnogi što su ga slušali preneraženi govorahu: "Odakle to ovome? Kakva li mu je mudrost dana? I kakva se to silna djela događaju po njegovim rukama? ³Nije li ovo drvodjelja, sin Marijin, i brat Jakovljevi, i Josipovi, i Judini, i Šimunovi? I nisu li mu sestre ovdje među nama?" I sablažnjavahu se o njega.

⁴A Isus im govoraše: "Nije prorok bez časti doli u svom zavičaju i među rodbinom i u svom domu." ⁵I ne mogaše ondje učiniti ni jedno čudo, osim što ozdravi nekoliko nemoćnika stavivši ruke na njih. ⁶I čudio se njihovoj nevjeri.

Slanje apostola (Mk 6,6b)

(Mt 10,1-15; Lk 9,1-6)

Obilazio je selima uokolo i naučavao.

⁷Dozva dvanaestoricu te ih poče slati dva po dva dajući im vlast nad nečistim dusima. ⁸I zapovjedi im da na put ne nose ništa osim štapa: ni kruha, ni torbe, ni novaca o pojasu, ⁹nego da nose samo sandale i da ne oblače dviju haljina.

¹⁰I govoraše im: "Kad uđete gdje u kuću, u njoj ostanite dok ne odete odande. ¹¹Ako vas gdje ne prime te vas ne poslušaju, iziđite odande i otesite prah ispod svojih nogu njima za svjedočanstvo."

¹²Otišavši, propovijedali su obraćenje, ¹³izgonili mnoge zloduhe i mnoge su nemoćnike mazali uljem i oni su ozdravljali.

Umorstvo Ivana Krstitelja (Mk 6,14)

(Mt 14,1-12; Lk 9,7-9; 3,19-20)

¹⁴Dočuo to i kralj Herod jer se razglasilo Isusovo ime te se govorilo: "Ivan Krstitelj uskrsnuo od mrtvih i zato čudesne sile djeluju u njemu." ¹⁵A drugi govorahu: "Ilija je!" Treći opet: "Prorok, kao jedan od proroka." ¹⁶Herod pak na to govoraše: "Uskrsnu Ivan kojemu ja odrubih glavu."

¹⁷Herod doista bijaše dao uhititi Ivana i svezati ga u tamnici zbog Herodijade, žene brata svoga Filipa, kojom se bio oženio. ¹⁸Budući da je Ivan govorio Herodu: "Ne smiješ imati žene brata svojega!", ¹⁹Herodijada ga mrzila i htjela ga ubiti, ali nije mogla ²⁰jer se Herod bojao Ivana; znao je da je on čovjek pravedan i svet pa ga je štiti. I kad god bi ga slušao, uvelike bi se zbunio, a rado ga je slušao.

²¹I dođe zgodan dan kad Herod o svom rođendanu priredi gozbu svojim velikašima, časnicima i prvacima galilejskim. ²²Uđe kći Herodijadina i zaplesa. Svidje se Herodu i sustolnicima. Kralj reče djevojci: "Zaišti od mene što god hoćeš i dat ću ti!" ²³I zakle joj se: "Što god zaišteš od mene, dat ću ti, *pa bilo to i pol mojega kraljevstva.*" ²⁴Ona iziđe pa će svojoj materi: "Što da zaištem?" A ona će: "Glavu Ivana Krstitelja!" ²⁵I odmah žurno uđe kralju te zaište: "Hoću da mi odmah dadeš na pladnju glavu Ivana Krstitelja!"

²⁶Ožalosti se kralj, ali zbog zakletve i sustolnika na htjede je odbiti. ²⁷Kralj odmah posla krvnika i naredi da donese glavu Ivanovu. On ode, odrubi mu glavu u tamnici, ²⁸donese je na pladnju i dade je djevojci, a djevojka materi. ²⁹Kad za to dočuše Ivanovi učenici, dođu, uzmu njegovo tijelo i polože ga u grob.

Isus hrani pet tisuća ljudi (Mk 6,30)

(Mt 14,13-21; Lk 9,10-17; Iv 6,1-13)

³⁰Uto se apostoli skupe oko Isusa i izvijeste ga o svemu što su činili i naučavali. ³¹I reče im: "Hajdete i vi u osamu na samotno mjesto, i otpočinite malo." Jer mnogo je svijeta dolazilo i odlazilo pa nisu imali kada ni jesti. ³²Otploviše dakle lađom na samotno mjesto, u osamu. ³³No kad su odlazili, mnogi ih vidješe i prepoznaše te se pješice iz svih gradova strčашe onamo i pretekoše ih.

³⁴Kad iziđe, vidje silan svijet i sažali mu se jer bijahu kao ovce bez pastira pa ih stane poučavati u mnogočemu.

³⁵A u kasni već sat pristupe mu učenici pa mu reknu: "Pust je ovo kraj i već je kasno. ³⁶Otpusti ih da odu po okolnim zaseocima i selima i kupe sebi što za jelo." ³⁷No on im odgovori: "Podajte im vi jesti." Kažu mu: "Da pođemo i kupimo za dvjesta denara kruha pa da im damo jesti?"

³⁸A on će im: "Koliko kruhova imate? Idite i vidite!" Pošto izvidješe, kažu: "Pet, i dvije ribe." ³⁹I zapovjedi im da sve, u skupinama, posjedaju po zelenoj travi. ⁴⁰I pružiše se po sto i po pedeset na svaku lijehu.

⁴¹On uze pet kruhova i dvije ribe, pogleda na nebo, izreče blagoslov pa razlomi kruhove i davaše učenicima da posluže ljude. Tako i dvije ribe razdijeli svima. ⁴²I jeli su svi i nasitili se. ⁴³I od ulomaka nakupiše dvanaest punih košara, a i od riba. ⁴⁴A jelo je pet tisuća muškaraca.

Isus hoda po moru (Mk 6,45)

(Mt 14,22-33; Iv 6,16-21)

⁴⁵On odmah prisili učenike da uđu u lađu i da se prebace prijeko, prema Betsaidi, dok on otpusti mnoštvo. ⁴⁶I pošto se rasta s ljudima, otiđe u goru da se pomoli.

⁴⁷Uvečer pak lađa bijaše posred mora, a on sam na kraju. ⁴⁸Vidjevši kako se muče veslajući, jer im bijaše protivan vjetar, oko četvrte noćne straže dođe k njima hodeći po moru. I htjede ih mimoići. ⁴⁹A oni, vidjevši kako hodi po moru, pomisliše da je utvara pa kriknuše. ⁵⁰Jer svi su ga vidjeli i prestrašili se. A on im odmah progovori: "Hrabro samo! Ja sam! Ne bojte se!" ⁵¹I uziđe k njima u lađu, a vjetar utihnu. I veoma se, prekomjerno, snebivahu; ⁵²još ne shvatiše ono o kruhovima, nego im srce bijaše stvrdnuto.

Ozdravljenje u genezaretskom kraju (Mk 6,53)

(Mt 14,34-36)

⁵³Pošto doploviše na kraj, dođu u Genezaret i pristanu. ⁵⁴Kad iziđu iz lađe, ljudi ga odmah prepoznaju ⁵⁵pa oblete sav onaj kraj. I počnu donositi na nosilima bolesnike onamo gdje bi čuli da se on nalazi. ⁵⁶I kamo bi god ulazio - u sela, u gradove, u zaseoke - po trgovima bi stavljali bolesnike i molili ga da se dotaknu makar skuta njegove haljine. I koji bi ga se god dotakli, ozdravljali bi.

Prepirka o farizejskim predajama (Mk 7,1)

(Mt 15,1-20; Lk 11,37-41)

Mk 7.

Skupe se oko njega farizeji i neki od pismoznanaca koji dođoše iz Jeruzalema. ²I opaze da neki njegovi učenici jedu kruh nečistih, to jest neopranih ruku.

³A farizeji i svi Židovi ne jedu ako prije temeljito ne operu ruke; drže se predaje starih. ⁴Niti s trga što jedu ako prije ne operu. Mnogo toga još ima što zbog predaje drže: pranje čaša, vrčeva i lonaca.

⁵Zato farizeji i pismoznanci upitaju Isusa: "Zašto tvoji učenici ne postupaju po predaji starih, nego nečistih ruku blaguju?"

⁶A on im reče: "Dobro prorokova Izaija o vama, licemjeri, kad napisao:

*Ovaj me narod usnama časti,
a srce mu je daleko od mene.*

⁷*Uzalud me štujete
naučavajući nauke - uredbu ljudske.*

⁸Napustili ste zapovijed Božju, a držite se predaje ljudske."

⁹Još im govoraše: "Lijepo! Dokidate Božju zapovijed da biste sačuvali svoju predaju. ¹⁰Mojsije doista reče: *Poštuj oca svoga i majku svoju. I: Tko prokune oca ili majku, smrću neka se kazni.* ¹¹A vi velite: 'Rekne li tko ocu ili majci: Pomoć koja te od mene ide neka bude 'korban', to jest sveti dar', ¹²takvome više ne dopuštate ništa učiniti za oca ili majku. ¹³Tako dokidate riječ Božju svojom predajom, koju sami sebi predadoste. I još štošta tomu slično činite." ¹⁴Tada ponovno dozove mnoštvo i stane govoriti: "Poslušajte me svi i razumijte! ¹⁵Ništa što izvana ulazi u čovjeka ne može ga onečistiti, nego što iz čovjeka izlazi - to ga onečišćuje. ¹⁶Tko ima uši da čuje, neka čuje!"

¹⁷I kad od mnoštva uđe u kuću, upitaše ga učenici za prisposobu. ¹⁸I reče im: "Tako? Ni vi ne razumijete? Ne shvaćate li da čovjeka ne može onečistiti što u nj ulazi ¹⁹jer mu ne ulazi u srce, nego u utrobu te izlazi u zahod?" Tako on očisti sva jela.

²⁰Još dometnu: "Što iz čovjeka izlazi, te onečišćuje čovjeka. ²¹Ta iznutra, iz srca čovječjega, izlaze zle namisli, bludništva, krađe, ubojstva, ²²preljubi, lakomstva, opakosti, prijevara, razuzdanost, zlo oko, psovka, uznositost, bezumlje. ²³Sva ta zla iznutra izlaze i onečišćuju čovjeka."

III. ISUSOVO DJELOVANJE IZVAN GALILEJE (Mk 7,24)

Vjera jedne strankinje (Mk 7,24)

(Mt 15,21-28)

²⁴Odande otiđe u kraj tirski. I uđe u neku kuću. Htio je da nitko ne sazna, ali se nije mogao sakriti, ²⁵nego odmah doču žena koje kćerkica imaše duha nečistoga. Ona dođe i pade mu pred noge. ²⁶A žena bijaše Grkinja, Sirofeničanka rodom. I moljaše ga da joj iz kćeri istjera zloduha. ²⁷A on joj govoraše: "Pusti da se prije nasite djeca! Ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psićima." ²⁸A ona će mu: "Da, Gospodine! Ali i psići ispod stola jedu od mrvica dječjih." ²⁹Reče joj: "Zbog te riječi idi, izišao je iz tvoje kćeri zloduh." ³⁰I ode kući te nađe dijete gdje leži na postelji, a zloduh je bio izišao.

Ozdravljenje gluhog mucavca (Mk 7,31)

³¹Zatim se ponovno vrati iz krajeva tirskega pa preko Sidona dođe Galilejskom moru, u krajeve dekapolske.

³²Donesu mu nekoga gluhog mucavca pa ga zamole da stavi na nj ruku. ³³On ga uzme nasamo od mnoštva, utisne svoje prste u njegove uši, zatim pljune i dotakne se njegova jezika. ³⁴Upravi pogled u nebo, uzdahne i kaže mu: "Effata!" - to će reći: "Otvori se!" ³⁵I odmah mu se otvoriše uši i razdriješi spona jezika te stade govoriti razgovijetno.

³⁶A Isus im zabrani da nikome ne kazuju. No što im je on više branio, oni su to više razglašavali ³⁷i preko svake mjere zadivljeni govorili: "Dobro je sve učinio! Gluhima daje čuti, nijemima govoriti!"

Isus hrani četiri tisuće ljudi (Mk 8,1)

(Mt 15,32-39)

Mk 8.

Onih se dana opet skupio silan svijet. Budući da nisu imali što jesti, dozva Isus učenike pa im reče: ²"Žao mi je naroda jer su već tri dana uza me i nemaju što jesti. ³Ako ih otpravim gladne njihovim kućama, klonut će putom. A neki su od njih došli iz daleka." ⁴Učenici mu odgovore: "Otkuda bi ih tko ovdje u pustinji mogao nahraniti kruhom?" ⁵On ih zapita: "Koliko kruhova imate?" Oni odgovore: "Sedam." ⁶Nato zapovjedi mnoštvu da posjeda po zemlji. I uze sedam kruhova, zahvali, razlomi i davaše svojim učenicima da posluže. I poslužiše mnoštvu. ⁷A imali su i malo ribica. Blagoslovi i njih te reče da i to posluže. ⁸I jeli su i nasitili se. A od preteklih ulomaka odniješe sedam košara. ⁹Bilo ih je oko četiri tisuće. Tada ih otpusti, ¹⁰a sam sa svojim učenicima odmah uđe u lađu i ode u kraj dalmanutski.

Znak s neba (Mk 8,11)

(Mt 16,1-4; Lk 11,16-29)

¹¹Tada istupiše farizeji i počеше raspravljati s njime. Iskušavajući ga, zatraže od njega znak s neba. ¹²On uzdahnu iz sve duše i reče: "Zašto ovaj naraštaj traži znak? Zaista, kažem vam, ovome se naraštaju neće dati znak." ¹³Tada ih ostavi, ponovno uđe u lađu pa otiđe prijeko.

Kvasac farizejski (Mk 8,14)

(Mt 16,5-12; Lk 12,1)

¹⁴A zaboraviše ponijeti kruha; imali su samo jedan kruh sa sobom na lađi. ¹⁵Nato ih Isus opomenu: "Pazite, čuvajte se kvasca farizejskog i kvasca Herodova!" ¹⁶Oni, zamišljeni, među sobom govorahu: "Kruha nemamo." ¹⁷Zamijetio to Isus pa im reče: "Zašto ste zamišljeni što kruha nemate? Zar još ne shvaćate i ne razumijete? Zar vam je srce stvrđnuto?"

¹⁸*Oči imate, a ne vidite;
uši imate, a ne čujete?*

Zar se ne sjećate? ¹⁹Kad sam ono razlomio pet kruhova na pet tisuća, koliko punih košara ulomaka odnijeste?" Kažu mu: "Dvanaest." ²⁰"A kada razlomih sedam na četiri tisuće, koliko punih košara ulomaka odnijeste?" Odgovore: "Sedam." ²¹A on će njima: "I još ne razumijete?"

Ozdravljenje slijepca iz Betsaide (Mk 8,22)

²²Dođu u Betsaidu, dovedu mu slijepca pa ga zamole da ga se dotakne. ²³On uhvati slijepca za ruku, izvede ga iz sela, pljunu mu u oči, stavi na nj ruke i zapita ga: "Vidiš li što?" ²⁴Slijepac upilji pogled i reče: "Opažam ljude; vidim nešto kao drveće ... hodaju." ²⁵Tada mu Isus opet stavi ruke na oči i slijepac progleda i ozdravi te je mogao sve jasno na daleko vidjeti. ²⁶Tada ga posla kući i reče mu: "Ne ulazi u selo."

Petrova vjeroispovijest

(Mt 16,13-20; Lk 9,18-21; Iv 6,67-71)

²⁷I krenu Isus i njegovi učenici u sela Cezareje Filipove. Putem on upita učenike: "Što govore ljudi, tko sam ja?" ²⁸Oni mu rekoše: "Da si Ivan Krstitelj, drugi da si Ilija, treći opet da si neki od proroka." ²⁹On njih upita: "A vi, što vi kažete, tko sam ja?" Petar prihvati i reče: "Ti si Pomazanik - Krist!" ³⁰I zaprijeti im da nikomu ne kazuju o njemu.

Prvi navještaj muke i uskrsnuća (Mk 8,31)

(Mt 16,21-23; Lk 9,22)

³¹I poče ih poučavati kako Sin Čovječji treba da mnogo pretrpi, da ga starješine, glavari svećenički i pismoznanci odbace, da bude ubijen i nakon tri dana da ustane. ³²Otvoreno im to govoraše. Petar ga uze u stranu i poče odvrćati. ³³A on se okrenu, pogleda svoje učenike pa zaprijeti Petru: "Nosi se od mene, sotonu, jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko!"

"Hoće li tko za mnom..." (Mk 8,34)

(Mt 16,24-28; Lk 9,23-27; Iv 12,26)

³⁴Tada dozva narod i učenike pa im reče: "Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom. ³⁵Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj poradi mene i evanđelja, spasit će ga. ³⁶Ta što koristi čovjeku steći sav svijet, a životu svojem ugoditi? ³⁷Ta što da čovjek dadne u zamjenu za život svoj? ³⁸Doista, tko se zastidi mene i mojih riječi u ovom preljubničkom i grešničkom naraštaju - njega će se stidjeti i Sin Čovječji kada dođe u slavi Oca svoga zajedno sa svetim anđelima."

Mk 9.

Još im govoraše: "Zaista, kažem vam, neki od ovdje nazočnih neće okusiti smrti dok ne vide da je kraljevstvo Božje došlo u silu."

Preobraženje (Mk 9,2)

(Mt 17,1-13; Lk 9,28-36)

²Nakon šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i Ivana i povede ih na goru visoku, u osamu, same, i preobrazi se pred njima. ³I haljine mu postadoše sjajne, bijele veoma - nijedan ih bjelilac na zemlji ne bi mogao tako izbijeliti. ⁴I ukaza im se Ilija s Mojsijem te razgovarahu s Isusom.

⁵A Petar prihvati i reče Isusu: "Učitelju, dobro nam je ovdje biti! Načinimo tri sjenice: tebi jednu, Mojsiju jednu i Iliji jednu." ⁶Doista nije znao što da kaže jer bijahu prestrašeni.

⁷I pojavi se oblak i zasjeni ih, a iz oblaka se začu glas: "Ovo je Sin moj, Ljubljeni! Slušajte ga!" ⁸I odjednom, obazrevši se uokolo, nikoga uza se ne vidješe doli Isusa sama.

⁹Dok su silazili s gore, naloži im da nikomu ne pripovijedaju što su vidjeli dok Sin Čovječji od mrtvih ne ustane. ¹⁰Oni održaše tu riječ, ali se među sobom pitahu što znači to njegovo "od mrtvih ustati" ¹¹pa ga upitaju: "Zašto pismoznanci govore da prije treba da dođe Ilija?" ¹²A on im reče: "Ilija će, doduše, prije doći i sve obnoviti. Pa kako ipak piše o Sinu Čovječjem da će mnogo pretrpjeti i biti prezren? ¹³Ali, velim vam: Ilija je već došao i oni učiniše s njim što im se prohtjelo, kao što piše o njemu."

Padavičar (Mk 9,14)

(Mt 17,14-21; Lk 9,37-43)

¹⁴Kada dođoše k učenicima, ugledaše oko njih silan svijet i pismoznance kako raspravljaju s njima. ¹⁵Čim ga sve ono mnoštvo ugleda, iznenađeno brže pohri pozdraviti ga. ¹⁶A on ih upita: "Što to raspravljate s njima?" ¹⁷Odvrati netko iz mnoštva: "Učitelju, dovedoh k tebi svoga sina koji ima nijemoga duha. ¹⁸Gdje ga god zgrabi, obara ga, a on pjeni, škripi zubima i koči se. Rekoh tvojim učenicima da ga izagnaju, ali ne mogoše."

¹⁹On im odvrati: "O rode nevjerni! Dokle mi je biti s vama? Dokle li vas podnositi? Dovedite ga k meni!" ²⁰I dovedoše ga k njemu. Čim zloduh ugleda Isusa, potrese dječakom i on se, oboren na zemlju, stane valjati i pjeniti. ²¹Isus upita njegova oca: "Koliko je vremena kako mu se to događa?" On reče: "Od djetinjstva! ²²A često ga znade baciti i u vatru i u vodu da ga upropasti. Nego, ako što možeš, pomoz nam, imaj samilosti s nama!" ²³Nato mu Isus reče: "Što? Ako možeš? Sve je moguće onomu koji vjeruje!" ²⁴Dječakov otac brže povika: "Vjerujem! Pomoz mojoj nevjeri!" ²⁵Vidjevši da svijet odasvud grne, Isus zaprijeti nečistomu duhu: "Nijemi i gluhi duše, ja ti zapovijedam, iziđi iz njega i da nisi više u nj ušao!" ²⁶Zloduh nato zaviče, žestoko strese dječaka te iziđe, a on osta kao mrtav te su mnogi govorili da je umro. ²⁷No Isus ga dohvati za ruku, podiže ga i on ustade.

²⁸Kad Isus uđe u kuću, upitaše ga učenici nasamo: "Kako to da ga mi ne mogosmo izagnati?" ²⁹Odgovori im: "Ovaj se rod ničim drugim ne može izagnati osim molitvom i postom."

Drugi navještaj muke i uskrsnuća (Mk 9,30)

(Mt 17,22-23; Lk 9,43-45)

³⁰Otišavši odande, prolažahu kroz Galileju. On ne htjede da to itko sazna. ³¹Jer poučavaše svoje učenike. Govoraše im: "Sin Čovječji predaje se u ruke ljudima. Ubit će ga, ali će on, ubijen, nakon tri dana ustati." ³²No oni ne razumješe te besjede, a bojahu ga se pitati.

Tko je najveći? (Mk 9,33)

(Mt 18,1-5; Lk 9,46-48)

³³I dođoše u Kafarnaum. I već u kući upita ih: "Što ste putem raspravljali?" ³⁴A oni umukoše jer putem među sobom razgovarahu o tome tko je najveći. ³⁵On sjede i dozove dvanaestoricu te im reče: "Ako tko želi biti prvi, neka bude od svih posljednji i svima poslužitelj!" ³⁶I uzme dijete, postavi ga posred njih, zagrl ga i reče im: ³⁷"Tko god jedno ovakvo dijete primi u moje ime, mene prima. A tko mene prima, ne prima mene, nego onoga koji mene posla."

"Tko nije protiv nas, za nas je" (Mk 9,38)

(Lk 9,49-50)

³⁸Reče mu Ivan: "Učitelju, vidjesmo jednoga kako u tvoje ime izgoni zloduhe. Mi smo mu branili jer ne ide s nama." ³⁹A Isus reče: "Ne branite mu! Jer nitko ne može učiniti nešto silno u moje ime pa me ubrzo zatim pogrditi. ⁴⁰Tko nije protiv nas, za nas je."

Ljubav prema učenicima (Mk 9,41)

⁴¹"Uistinu, tko vas napoji čašom vode u ime toga što ste Kristovi, zaista, kažem vam, neće mu propasti plaća."

Sablazan (Mk 9,42)

(Mt 18,6-9; 5,13; Lk 17,1-2; 14,34-35)

⁴²"Onomu naprotiv tko bi sablaznio jednoga od ovih najmanjih što vjeruju, daleko bi bolje bilo da s mlinskim kamenom o vratu bude bačen u more."

⁴³"Pa ako te ruka sablažnjava, odsijeci je. Bolje ti je sakatu ući u život, nego s obje ruke otići u pakao, u oganj neugasivi. ⁴⁴ ⁴⁵I ako te noga sablažnjava, odsijeci je. Bolje ti je hromu ući u život, nego s obje noge biti bačen u pakao. ⁴⁶ ⁴⁷I ako te oko sablažnjava, iskopaj ga. Bolje ti je jednooku ući u kraljevstvo Božje, nego s oba oka biti bačen u pakao, ⁴⁸gdje *crv njihov ne gine niti se oganj gasi*.

⁴⁹Uistinu, ognjem će svaki od njih biti poslan.

⁵⁰Dobra je sol. Ali ako sol postane neslana, čime ćete nju začiniti? Imajte sol u sebi, a mir među sobom!"

Nerazrješivost ženidbe (Mk 10,1)

(Mt 19,1-12)

Mk 10.

Krenuvši odande, dođe u judejski kraj i na onu stranu Jordana. I opet mnoštvo nagru k njemu, a on ih po svojem običaju ponovno poučavaše.

²A pristupe farizeji pa, da ga iskušaju, upitaše: "Je li mužu dopušteno otpustiti ženu?" ³On im odgovori: "Što vam zapovjedi Mojsije?" ⁴Oni rekoše: "Mojsije je dopustio *napisati otpusno pismo i - otpustiti*." ⁵A Isus će im: "Zbog okorjelosti srca vašega napisa vam on tu zapovijed. ⁶Od početka stvorenja *muško i žensko stvori ih*. ⁷Stoga će *čovjek ostaviti oca* i majku da prione uza svoju ženu; ⁸i dvoje njih bit će jedno *tijelo*. Tako više nisu dvoje, nego jedno tijelo. ⁹Što dakle Bog združi, čovjek neka ne rastavlja!"

¹⁰U kući su ga učenici ponovno o tome ispitivali. ¹¹I reče im: "Tko otpusti svoju ženu pa se oženi drugom, čini prema prvoj preljub. ¹²I ako žena napusti svoga muža pa se uda za drugoga, čini preljub."

Isus i djeca (Mk 10,13)

(Mt 19,13-15; Lk 18,15-17)

¹³Donosili mu dječicu da ih se dotakne, a učenici im branili. ¹⁴Opazivši to, Isus se ozlovolji i reče im: "Pustite dječicu neka dolaze k meni; ne priječite im jer takvih je kraljevstvo Božje! ¹⁵Zaista, kažem vam, tko ne primi kraljevstva Božjega kao dijete, ne, u nj neće ući." ¹⁶Nato ih zagrli pa ih blagoslivljaše polazući na njih ruke.

Opasnost bogatstva (Mk 10,17)

(Mt 19,16-30; Lk 18,18-30)

¹⁷I dok je izlazio na put, dotrči netko, klekne preda nj pa ga upita: "Učitelju dobri, što mi je činiti da baštinih život vječni?" ¹⁸Isus mu reče: "Što me zoveš dobrim? Nitko nije dobar doli Bog jedini! ¹⁹Zapovijedi znadeš:

Ne ubij!

Ne čini preljuba!

Ne ukradi!

Ne svjedoči lažno!

Ne otmi!

Poštuj oca svoga i majku!"

²⁰On mu odgovori: "Učitelju, sve sam to čuvao od svoje mladosti." ²¹Isus ga nato pogleda, zavoli ga i rekne mu: "Jedno ti nedostaje! Idi i što imaš, prodaj i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom." ²²On se na tu riječ smrkne i ode žalostan jer imao je velik imetak.

²³Isus zaokruži pogledom pa će svojim učenicima: "Kako li će teško imućnici u kraljevstvo Božje!" ²⁴Učenici ostadoše zapanjeni tim njegovim riječima. Zato im Isus ponovi: "Djeco, kako je teško u kraljevstvo Božje! ²⁵Lakše je devi kroz ušice iglene nego bogatašu u kraljevstvo Božje."

²⁶Oni se još većma snébivahu te će jedan drugome: "Pa tko se onda može spasiti?" ²⁷Isus upre u njih pogled i reče: "Ljudima je nemoguće, ali ne Bogu! *Ta Bogu je sve moguće!*"

²⁸Petar mu poče govoriti: "Evo, mi sve ostavimo i pođosmo za tobom." ²⁹Reče Isus: "Zaista, kažem vam, nema ga tko ostavi kuću, ili braću, ili sestre, ili majku, ili oca, ili djecu, ili polja poradi mene i poradi evanđelja, ³⁰a da ne bi sada, u ovom vremenu, s progonstvima primio stotruku kuća, i braće, i sestara, i majki, i djece, i polja - i u budućem vijeku život vječni. ³¹A mnogi prvi bit će posljednji i posljednji prvi."

Treći navještaj muke i uskrsnuća (Mk 10,32)

(Mt 20,17-19; Lk 18,31-34)

³²Putovali su tako uzlazeći u Jeruzalem. Isus je išao pred njima te bijahu zaprepašteni, a oni koji su išli za njima, prestrašeni.

Tada Isus opet uze dvanaesticu i poče im kazivati što će ga zadesiti: ³³"Evo, uzlazimo u Jeruzalem i Sin Čovječji bit će predan glavarima svećeničkim i pismoznancima. Osudit će ga na smrt, predati poganima, ³⁴izrugati i poplijuvati. Izbičevat će ga, ubit će ga, ali on će nakon tri dana ustati."

Molba Zebedejevih sinova (Mk 10,35)

(Mt 20,20-28; Lk 22,24-27)

³⁵I pristupe mu Jakov i Ivan, sinovi Zebedejevi, govoreći mu: "Učitelju, htjeli bismo da nam učiniš što te zaištemo." ³⁶A on će im: "Što hoćete da vam učinim?" ³⁷Oni mu rekoše: "Daj nam da ti u slavi tvojoj sjednemo jedan zdesna, a drugi slijeva." ³⁸A Isus im reče: "Ne znate što ištete. Možete li piti čašu koju ja pijem, ili krstiti se krstom kojim se ja krstim?" ³⁹Oni mu rekoše: "Možemo." A Isus će im: "Čašu koju ja pijem pit ćete i krstom kojim se ja krstim bit ćete kršteni, ⁴⁰ali sjesti meni zdesna ili slijeva nisam ja vlastan dati - to je onih kojima je pripravljeno."

⁴¹Kad su to čula ostala deseterica, počеше se gnjeviti na Jakova i Ivana. ⁴²Zato ih Isus dozva i reče im: "Znate da oni koji se smatraju vladarima gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. ⁴³Nije tako među vama! Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj! ⁴⁴I tko hoće da među vama bude prvi, neka bude svima sluga. ⁴⁵Jer ni Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge."

Jerihonski slijepac Bartimej (Mk 10,46)

(Mt 20,29-34; Lk 18,35-43)

⁴⁶Dođu tako u Jerihon. Kad je Isus s učenicima i sa silnim mnoštvom izlazio iz Jerihona, kraj puta je sjedio slijepi prosjak Bartimej, sin Timejev. ⁴⁷Kad je čuo da je to Isus Nazarećanin, stane vikati: "Sine Davidov, Isuse, smiluj mi se!" ⁴⁸Mnogi ga ušutkivahu, ali on još jače vikaše: "Sine Davidov, smiluj mi se!" ⁴⁹Isus se zaustavi i reče: "Pozovite ga!" I pozovu slijepca sokoleći ga: "Ustani! Zove te!" ⁵⁰On baci sa sebe ogrtač, skoči i dođe Isusu. ⁵¹Isus ga upita: "Što hoćeš da ti učinim?" Slijepac mu reče: "Učitelju moj, da progledam." ⁵²Isus će mu: "Idi, vjera te tvoja spasila!" I on odmah progleda i uputi se za njim.

IV. ISUSOVO DJELOVANJE U JERUZALEMU (Mk 11,1)

Mesijanski ulazak u Jeruzalem (Mk 11,1)

(Mt 21,1-11; Lk 19,28-40; Iv 12,12-19)

Mk 11.

Kad se približe Jeruzalemu, Betfagi i Betaniji, do Maslinske gore, pošalje dva učenika ²i kaže im: "Hajdete u selo pred vama. Čim u nj uđete, naći ćete privezano magare koje još nitko nije zajahao. Odriješite ga i vodite. ³Ako vam tko reče: 'Što to radite?' recite: 'Gospodinu treba', i odmah će ga ipak ovamo pustiti."

⁴Otiđoše i nađoše magare privezano uz vrata vani na cesti i odriješe ga. ⁵A neki od nazočnih upitaše: "Što radite? Što driješite magare?" ⁶Oni im odvrata kako im reče Isus. I pustiše ih. ⁷I dovedu magare Isusu, prebace preko njega svoje haljine i on zajaha na nj. ⁸Mnogi prostriješe svoje haljine po putu, a drugi narezaše zelenih grana po poljima. ⁹I oni pred njim i oni za njim klicahu: "*Hosana! Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje!*" ¹⁰Blagoslovljeno kraljevstvo oca našega Davida koji dolazi! *Hosana u visinama!*"

¹¹I uđe u Jeruzalem, u Hram. I sve uokolo razgleda, pa kako već bijaše kasno, pođe s dvanaesticom u Betaniju.

Neplodna smokva (Mk 11,12)

(Mt 21,18-19)

¹²Sutradan su izlazili iz Betanije, a on ogladnje. ¹³Ugleda izdaleka lisnatu smokvu i priđe ne bi li na njoj što našao. Ali došavši bliže, ne nađe ništa osim lišća jer ne bijaše vrijeme smokvama. ¹⁴Tada reče smokvi: "Nitko nikada više ne jeo s tebe!" Čuli su to njegovi učenici.

Izgon trgovaca iz Hrama (Mk 11,15)

(Mt 21,12-17; Lk 19,45-48; Iv 2,13-22)

¹⁵Stignu tako u Jeruzalem. On uđe u Hram i stane izgoniti one koji su prodavali i kupovali u Hramu. Mjenjačima isprevrta stolove i prodavačima golubova klupe. ¹⁶I ne dopusti da itko išta pronese kroz Hram. ¹⁷Učio ih je i govorio: "Nije li pisano: *Dom će se moj zvati Dom molitve za sve narode? A vi od njega načinili pećinu razbojniku!*"

¹⁸Kada su za to dočuli glavari svećenički i pismoznanci, tražili su kako da ga pogube. Uistinu, bojahu ga se jer je sav narod bio očaran njegovim naukom. ¹⁹A kad se uvečerilo, izlazili su iz grada.

Osušena smokva. Vjera i molitva (Mk 11,20)

(Mt 21,20-22)

²⁰Kad su ujutro prolazili mimo one smokve, opaze da je usahla do korijena. ²¹Petar se prisjeti pa će Isusu: "Učitelju, pogledaj! Smokva koju si prokleo usahnu."

²²Isus im odvrati: "Imajte vjeru Božju. ²³Zaista, kažem vam, rekne li tko ovoj gori: 'Digni se i baci u more!' i u srcu svome ne posumnja, nego vjeruje da će se dogoditi to što kaže - doista, bit će mu! ²⁴Stoga vam kažem: Sve što god zamolite i zaištete, vjerujte da ste postigli i bit će vam! ²⁵No kad ustanete na molitvu, otpustite ako što imate protiv koga da i vama Otac vaš, koji je na nebesima, otpusti vaše prijestupke." ²⁶

Odakle Isusu vlast? (Mk 11,27)

(Mt 21,23-27; Lk 20,1-8)

²⁷I dođu opet u Jeruzalem. Dok je obilazio Hramom, dođu k njemu glavari svećenički, pismoznanci i starješine. ²⁸I govorahu mu: "Kojom vlašću to činiš? Ili tko ti dade tu vlast da to činiš?" ²⁹A Isus im reče: "Jedno ću vas upitati. Odgovorite mi, pa ću vam kazati kojom vlašću ovo činim. ³⁰Krst Ivanov bijaše li od Neba ili od ljudi? Odgovorite mi!" ³¹A oni umovahu među sobom: "Reknemo li 'od Neba', odvratio će 'Zašto mu dakle ne povjerovaste?' ³²Nego, da reknemo 'od ljudi!'" - Bojahu se mnoštva. Ta svi Ivana smatrahu doista prorokom. ³³I odgovore Isusu: "Ne znamo." A Isus će im: "Ni ja vama neću kazati kojom vlašću ovo činim."

Vinogradari ubojice (Mk 12,1)

(Mt 21,33-46; Lk 20,9-19)

Mk 12.

I uze im zboriti u prisposobama: Čovjek *vinograd posadi, ogradom ogradi, iskopa tijesak i kulu podiže* pa ga iznajmi vinogradarima i otputova. ²I u svoje vrijeme posla vinogradarima slugu da od njih uzme dio uroda vinogradarskoga. ³A oni ga pograbiše, istukoše i otposlaše praznih ruku. ⁴I opet posla k njima drugog slugu: i njemu razbiše glavu i izružiše ga. ⁵Trećega također posla: njega ubiše. Tako i mnoge druge: jedne istukoše, druge pobiše."

⁶"Još jednoga imaše, sina ljubljenoga. Njega naposljetku posla k njima misleći: 'Poštovat će sina moga.' ⁷Ali ti vinogradari među sobom rekoše: 'Ovo je baštinič! Hajde da ga ubijemo i baština će biti naša.' ⁸I pograbu ga, ubiju i izbace iz vinograda."

⁹"Što li će učiniti gospodar vinograda? Doći će i pobiti te vinogradare i dati vinograd drugima.

¹⁰Niste li čitali ovo Pismo:

*Kamen što ga odbaciše graditelji,
postade kamen zaglavni.*

¹¹Gospodnje je to djelo -

kakvo čudo u očima našim!"

¹²I tražili su da ga uhvate, ali se pobojaše mnoštva. Razumješe da je protiv njih izrekao prisposobu pa ga ostave i odu.

Porez caru (Mk 12,13)

(Mt 22,15-22; Lk 20,20-26)

¹³I pošalju k njemu neke od farizeja i herodovaca da ga uhvate u riječi. ¹⁴Oni dođu i kažu mu: "Učitelju, znamo da si istinit i ne mariš tko je tko jer nisi pristran, nego po istini učiš putu Božjemu. Je li dopušteno dati porez caru ili nije? Da damo ili da ne damo?" ¹⁵A on im reče prozirući njihovo licemjerje: "Što me iskušavate? Donesite mi denar da vidim!" ¹⁶Oni donijeh. I reče im: "Čija je ovo slika i natpis?" A oni će mu: "Carev." ¹⁷A Isus im reče: "Caru podajte carevo, a Bogu Božje!" I divili su mu se.

Uskrsnuće mrtvih (Mk 12,18)

(Mt 22,23-33; Lk 20,27-40)

¹⁸Dođu k njemu saduceji, koji vele da nema uskrsnuća, i upitaju ga: ¹⁹"Učitelju, Mojsije nam napisa: *Umre li čiji brat i ostavi ženu, a ne ostavi djeteta, neka njegov brat uzme tu ženu te podigne porod bratu svomu.* ²⁰Sedmero braće bijaše. Prvi uze ženu i umrije ne ostavivši poroda. ²¹I drugi je uze te umrije ne ostavivši

poroda. I treći jednako tako. ²²I sedmorica ne ostaviše poroda. Najposlije i žena umrije. ²³Komu će biti žena o uskrsnuću, kad uskrsnu? Jer sedmorica su je imala za ženu."

²⁴Reče im Isus: "Niste li u zabludi zbog toga što ne razumijete Pisama ni sile Božje? ²⁵Ta kad od mrtvih ustaju, niti se žene niti udavaju, nego su kao anđeli na nebesima. ²⁶A što se tiče mrtvih, da ustaju, niste li čitali u knjizi Mojsijevoj ono o grmu, kako Mojsiju reče Bog: *Ja sam Bog Abrahamov i Bog Izakov i Bog Jakovljevi*? ²⁷Nije on Bog mrtvih, nego živih. Uvelike se varate."

Najveća zapovijed (Mk 12,28)

(Mt 22,34-40; Lk 10,25-28)

²⁸Tada pristupi jedan od pismoznanaca koji je slušao njihovu raspravu. Vidjevši da im je dobro odgovorio, upita ga: "Koja je zapovijed prva od svijetu?" ²⁹Isus odgovori: "Prva je: *Slušaj, Izraele! Gospodin Bog naš Gospodin je jedini.* ³⁰Zato ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svojega, i iz sve duše svoje, i iz svega uma svoga, *i iz sve snage svoje!*"

³¹"Druga je: *Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga.* Nema druge zapovijedi veće od tih."

³²Nato će mu pismoznamac: "Dobro, učitelju! Po istini si kazao: *On je jedini, nema drugoga osim njega.* ³³*Njega ljubiti* iz svega srca, iz svega razuma i iz sve snage i ljubiti bližnjega *kao sebe samoga* - više je nego sve *paljenice i žrtve.*"

³⁴Kad Isus vidje kako je pametno odgovorio, reče mu: "Nisi daleko od kraljevstva Božjega!" I nitko se više nije usuđivao pitati ga.

Krist, Sin i Gospodin Davidov (Mk 12,35)

(Mt 22,41-46; Lk 20,41-44)

³⁵A naučavajući u Hramu, uze Isus govoriti: "Kako pismoznanci kažu da je Krist sin Davidov? ³⁶A sam David reče u Duhu Svetome:

Reče Gospod Gospodinu mojemu:

'Sjedni mi zdesna

dok ne položim neprijatelje tvoje

za podnožje nogama tvojim!"

³⁷Sam ga David zove Gospodinom. Kako mu je onda sin?"

Isusov sud o pismoznancima (Mk 12,37b)

(Mt 23,1-36; Lk 20,45-47)

Silan ga je svijet s užitkom slušao. ³⁸A on im u pouci svojoj govoraše: "Čuvajte se pismoznanaca, koji rado idu u dugim haljinama, vole pozdrave na trgovima, ³⁹prva sjedala u sinagogama i pročelja na gozbama; ⁴⁰proždiru kuće udovičke, još pod izlikom dugih molitava. Stići će ih to oštija osuda!"

Udovičin novčić (Mk 12,41)

(Lk 21,1-4)

⁴¹Potom sjede nasuprot riznici te promatraše kako narod baca sitniš u riznicu. Mnogi bogataši bacahu mnogo. ⁴²Dođe i neka siromašna udovica i baci dva novčića, to jest jedan kvadrant. ⁴³Tada dozove svoje učenike i reče im: "Doista, kažem vam, ova je sirota udovica ubacila više od svih koji ubacuju u riznicu. ⁴⁴Svi su oni zapravo ubacili od svoga suviška, a ona je od svoje sirotinje ubacila sve što je imala, sav svoj žitak."

Eshatološka besjeda - Dovođenje Božjega djela

Uvod (Mk 13,1)

(Mt 24,1-3; Lk 21,5-7)

Mk 13.

Kad je izlazio iz Hrama, rekne mu jedan od njegovih učenika: "Učitelju, gledaj! Kakva li kamenja, kakvih li zdanja!" ²Isus mu odvrati: "Vidiš li ta veličanstvena zdanja? Ne, neće se ostaviti ni kamen na kamenu nerazvaljen."

³Dok je zatim na Maslinskoj gori sjedio sučelice Hramu, upitaju ga nasamo Petar, Jakov, Ivan i Andrija: ⁴"Reci nam kada će to biti i na koji se znak sve to ima svršiti?"

Početak nevolja (Mk 13,5)

(Mt 24,4-14; Lk 21,8-19)

⁵Tada im Isus počne govoriti: "Pazite da vas tko ne zavede. ⁶Mnogi će doći u moje ime i govoriti: *Ja sam!* I mnoge će zavesti. ⁷Kada pak čujete za ratove i za glasove o ratovima, ne uznemirujte se. Treba da se to dogodi, ali to još nije svršetak."

⁸"Narod će ustati protiv naroda, kraljevstvo protiv kraljevstva. Bit će potresa po raznim mjestima, bit će gladi. To je početak trudova."

⁹"Vi pak pazite sami na sebe. Predavat će vas vijećima i tući vas u sinagogama, pred upraviteljima i kraljevima stajat ćete zbog mene, njima za svjedočanstvo. ¹⁰A treba da se najprije svim narodima propovijeda evanđelje."

¹¹"Kad vas budu vodili na izručenje, ne brinite se unaprijed što ćete govoriti, nego govorite što vam bude dano u onaj čas. Ta niste vi koji govorite, nego Duh Sveti. ¹²Predavat će na smrt brat brata i otac sina. *Djeca će ustajati na roditelje* i ubijati ih. ¹³Svi će vas zamrziti zbog imena moga. Ali tko ustraje do svršetka, bit će spašen."

Propast Jeruzalema (Mk 13,14)

(Mt 24,15-28; Lk 21,20-24)

¹⁴"I kad vidite da *grozota pustoši* stoluje gdje joj nije mjesto - tko čita, neka razumije - koji se tada zateknu u Judeji, neka bježe u gore! ¹⁵Tko bude na krovu, neka ne silazi i ne ulazi u kuću da iz nje što uzme. ¹⁶I tko bude u polju, neka se ne okreće natrag da uzme ogrtač!"

¹⁷"Jao trudnicama i dojiljama u one dane! ¹⁸A molite da to ne bude zimi ¹⁹jer će onih dana biti *tjeskoba kakve ne bi od početka stvorenja*, koje stvori Bog, *sve do sada*, a neće je ni biti. ²⁰I kad Gospodin ne bi skratio dane one, nitko se ne bi spasio. No poradi izabranih, koje on sebi izabra, skratio je on te dane."

²¹Ako vam tada tko rekne: 'Evo Krista ovdje! Eno ondje!' - ne vjerujte. ²²Ustat će doista lažni kristi i *lažni proroci* i tvorit će *znamenja i čudesa* da, bude li moguće, zavedu izabrane. ²³Vi dakle budite na oprezu! Evo, prorekao sam vam sve!"

Dolazak Sina Čovječjega (Mk 13,24)

(Mt 24,29-31; Lk 21,25-28)

²⁴Nego, u one dane, nakon one nevolje,
sunce će pomrčati
i mjesec neće više svijetljati
²⁵*a zvijezde će s neba padati*
i sile će se nebeske poljuljati.

²⁶Tada će ugledati *Sina Čovječjega gdje dolazi na oblacima* s velikom moći i slavom. ²⁷I razaslat će anđele i *sabrati* svoje izabranike *s četiri vjetra, s kraja zemlje do na kraj neba.*"

Vrijeme Dolaska neizvjesno (Mk 13,28)

(Mt 24,32-35; Lk 21,29-33)

²⁸A od smokve se naučite prisposodbi! Kad joj grana već omekša i lišće potjera, znate: ljeto je blizu. ²⁹Tako i vi kad vidite da se to zbiva, znajte: blizu je, na vratima! ³⁰Zaista, kažem vam, ne, neće uminuti naraštaj ovaj dok se sve to ne zbude. ³¹Nebo će i zemlja uminuti, ali riječi moje ne, neće uminuti."

³²"A o onom danu i času nitko ne zna, pa ni anđeli na nebu, ni Sin, nego samo Otac."

"Bdijte!" (Mk 13,33)

(Mt 24,36-44)

³³"Pazite! Bdijte jer ne znate kada je čas.

³⁴Kao kad ono čovjek neki polazeći na put ostavi svoju kuću, upravu povjeri slugama, svakomu svoj posao, a vrataru zapovjedi da bdije. ³⁵Bdijte, dakle, jer ne znate kad će se domaćin vratiti - da li uvečer ili o ponoći, da li za prvih pijetlova ili ujutro - ³⁶da vas ne bi našao pozaspale ako iznenada dođe."

³⁷"Što vama kažem, svima kažem: Bdijte!"

V. ISUSOVA MUKA I USKRSNUĆE (Mk 14,1)

Zavjera protiv Isusa (Mk 14,1)

(Mt 26,1-5; Lk 22,1-2; Iv 11,45-53)

Mk 14.

Za dva dana bijaše Pasha i Beskvasni kruhovi. Glavari svećenički i pismoznanci tražili su kako da ga na prijeveru uhvate i ubiju. ²Jer se govorilo: "Nikako ne na Blagdan da ne nastane pobuna naroda."

Pomazanje u Betaniji (Mk 14,3)

(Mt 26,6-13; Iv 12,1-8)

³I kad je u Betaniji, u kući Šimuna Gubavca, bio za stolom, dođe neka žena s alabastrenom posudicom prave skupocjene nardove pomasti. Razbi posudicu i poli ga po glavi. ⁴A neki negodovahu te će jedan

drugomu: "Čemu to rasipanje pomasti? ⁵Mogla se pomast prodati za više od tristo denara i dati siromasima." I otrezahu se na nju. ⁶A Isus reče: "Pustite je, što joj dodijavate? Dobro djelo učini na meni. ⁷Ta siromaha svagda imate uza se i kad god hoćete možete im dobro činiti, a mene nemate svagda. ⁸Učinila je što je mogla: unaprijed mi pomaza tijelo za ukop. ⁹Zaista, kažem vam, gdje se god bude propovijedalo evanđelje, po svem svijetu, navješćivat će se i ovo što ona učini - njoj na spomen."

Judina izdaja (Mk 14,10)

(Mt 26,14-16; Lk 22,3-6)

¹⁰A Juda Išariotski, jedan od dvanaestorice, ode glavarima svećeničkim da im ga preda. ¹¹Kad su oni to čuli, obradovali su se i obećali mu dati novca. I tražio je zgodu da ga preda.

Pashalna večera (Mk 14,12)

(Mt 26,17-25; Lk 22,7-14. 21-23; Iv 13,21-30)

¹²Prvog dana Beskvasnih kruhova, kad se žrtvovala pasha, upitaju učenici Isusa: "Gdje hoćeš blagovati pashu, da odemo i pripravimo?" ¹³On pošalje dvojicu učenika i rekne im: "Idite u grad i namjerit ćete se na čovjeka koji nosi krčag vode. Pođite za njim ¹⁴pa gdje on uđe, recite domaćinu: 'Učitelj pita: Gdje mi je svratište u kojem bih blagovao pashu sa svojim učenicima?' ¹⁵I on će vam pokazati na katu veliko blagovalište, prostrto i spremljeno. Ondje nam pripravite."

¹⁶Učenici odu, dođu u grad i nađu kako im on reče te priprave pashu.

¹⁷A uvečer dođe on s dvanaesticom.

¹⁸I dok bijahu za stolom te blagovahu, reče Isus: "Zaista, kažem vam, jedan će me od vas izdati - *koji sa mnom blaguje.*" ¹⁹Ožalošćeni, stanu mu govoriti jedan za drugim: "Da nisam ja?" ²⁰A on im reče: "Jedan od dvanaestorice koji umače sa mnom u zdjelicu. ²¹Sin Čovječji, istina, odlazi kako je o njemu pisano, ali jao čovjeku onomu koji ga predaje. Tomu bi čovjeku bolje bilo da se ni rodio nije!"

Ustanovljenje Euharistije - Večere Gospodnje (Mk 14,22)

(Mt 26,26-30; Lk 22,15-20; 1 Kor 11,23-25)

²²I dok su blagovali, on uze kruh, izreče blagoslov pa razlomi, dade im i reče: "Uzmite, ovo je tijelo moje." ²³I uze čašu, zahvali i dade im. I svi su iz nje pili. ²⁴A on im reče: "Ovo je krv moja, *krv Saveza*, koja se za mnoge proljeva. ²⁵Zaista, kažem vam, ne, neću više piti od ovoga roda trsova do onoga dana kad ću ga - novoga - piti u kraljevstvu Božjem."

Proroštvo o Petrovoj zataji (Mk 14,26)

(Mt 26,31-35; Lk 22,31-34; Iv 13,36-38)

²⁶Otpjevavši hvalospjeve, zaputiše se prema Maslinskoj gori. ²⁷I reče im Isus: "Svi ćete se sablazniti. Ta pisano je:

Udarit ću pastira

i ovce će se razbjeći.

²⁸Ali kad uskrsnem, ići ću pred vama u Galileju." ²⁹Nato će mu Petar: "Ako se i svi sablazne, ja neću!" ³⁰A Isus mu reče: "Zaista, kažem ti, baš ti, danas, ove noći, prije nego se pijetao dvaput oglasi, triput ćeš me zatajiti." ³¹Ali on je upornije uvjeravao: "Bude li trebalo i umrijeti s tobom - ne, neću te zatajiti." A tako su svi govorili.

Molitva u Getsemanskom vrtu (Mk 14,32)

(Mt 26,36-46; Lk 22,39-46)

³²I dođu u predio imenom Getsemani. I kaže Isus svojim učenicima: "Sjednite ovdje dok se ne pomolim." ³³I povede sa sobom Petra, Jakova i Ivana. Spopade ga užas i tjeskoba ³⁴pa im reče: "*Duša mi je nasmrtno žalosna!* Ostanite ovdje i bdijte!" ³⁵Ode malo dalje i rušeci se na zemlju molio je da ga, ako je moguće, mimoide ovaj čas. ³⁶Govoraše: "Abba! Oče! Tebi je sve moguće! Otkloni čašu ovu od mene! Ali ne što ja hoću, nego što hoćeš ti!"

³⁷I dođe, nađe ih pozaspale pa reče Petru: "Šimune, spavaš? Jedan sat nisi mogao probdjeti? ³⁸Bdijte i molite da ne padnete u napast. Duh je, istina, voljan, no tijelo je slabo."

³⁹Opet ode i pomoli se istim riječima. ⁴⁰Ponovno dođe i nađe ih pozaspale. Oči im se sklapale i nisu znali što da mu odgovore. ⁴¹Dođe i treći put i reče im: "Samo spavajte i počivajte! Gotovo je! Dođe čas! Evo, predaje se Sin Čovječji u ruke grešničke! ⁴²Ustanite, hajdemo! Evo, izdajica se moj približio!"

Isus uhvaćen (Mk 14,43)

(Mt 26,47-56; Lk 22,47-53; Iv 18,3-12)

⁴³Uto, dok je on još govorio, stiže Juda, jedan od dvanaestorice, i s njime svjetina s mačevima i toljagama, poslana od glavara svećeničkih, pismoznanaca i starješina. ⁴⁴A izdajica im njegov dade znak:

"Koga poljubim, taj je! Uхватite ga i oprezno odvedite!" ⁴⁵I kako dođe, odmah pristupi k njemu i reče: "Učitelju!" I poljubi ga. ⁴⁶Oni podignu na nj ruke i uhvate ga. ⁴⁷A jedan od nazočnih trgnu mač, udari slugu velikoga svećenika i odsiječe mu uho.

⁴⁸Isus im prozbori: "Kao na razbojnika iziđoste s mačevima i toljagama da me uhvatite. ⁴⁹Danomice bijah vam u Hramu, naučavah i ne uhvatiste me. No neka se ispune Pisma!"

⁵⁰I svi ga ostave i pobjegnu.

⁵¹A jedan je mladić išao za njim, ogrnut samo plahtom. I njega htjedoše uhvatiti, ⁵²no on ostavi plahtu i gol pobježe.

Pred židovskim Vijećem (Mk 14,53)

(Mt 26,57-68; Lk 22,54-55. 63-71; Iv 18,13-14. 19-24)

⁵³Zatim odvedoše Isusa velikom svećeniku. I skupe se svi glavari svećenički, starješine i pismoznanci. ⁵⁴Petar je izdaleka išao za njim do u dvor velikog svećenika. Tu je sjedio sa stražarima i grijao se uz vatru.

⁵⁵A glavari svećenički i cijelo Vijeće, da bi mogli pogubiti Isusa, tražili su protiv njega kakvo svjedočanstvo, ali nikako da ga nađu. ⁵⁶Mnogi su doduše lažno svjedočili protiv njega, ali im se svjedočanstva ne slagahu. ⁵⁷Ustali su neki i lažno svjedočili protiv njega: ⁵⁸"Mi smo ga čuli govoriti: 'Ja ću razvaliti ovaj rukotvoreni Hram i za tri dana sagraditi drugi, nerukotvoreni!'" ⁵⁹Ali ni u tom im svjedočanstvo ne bijaše složno.

⁶⁰Usta nato veliki svećenik na sredinu i upita Isusa: "Zar ništa ne odgovaraš? Što to ovi svjedoče protiv tebe? ⁶¹A on je šutio i ništa mu nije odgovarao. Veliki ga svećenik ponovo upita: "Ti li si Krist, Sin Blagoslovljenoga?" ⁶²A Isus mu reče: "*Ja jesam! I gledat ćete Sina Čovječjega gdje sjedi zdesna Sile i dolazi s oblacima nebeskim.*" ⁶³Nato veliki svećenik razdrije haljine i reče: "Što nam još trebaju svjedoci? ⁶⁴Čuli ste hulu. Što vam se čini?" Oni svi presudiše da zaslužuje smrt.

⁶⁵I neki stanu pljuvati po njemu, zastirati mu lice i udarati ga govoreći: "Proreci!" I sluge ga stadoše pljuskati.

Petar se odriče Isusa (Mk 14,66)

(Mt 26,69-75; Lk 22,56-62; Iv 18,15-18. 25-27)

⁶⁶I dok je Petar bio dolje u dvoru, dođe jedna sluškinja velikoga svećenika; ⁶⁷ugledavši Petra gdje se grije, upre u nj pogled i reče: "I ti bijaše s Nazarećaninom, Isusom." ⁶⁸On zanijeka: "Niti znam niti razumijem što govoriš." I iziđe van u predvorje, a pijetao se oglasi. ⁶⁹Sluškinja ga ugleda i poče opet govoriti nazočnima: "Ovaj je od njih!" ⁷⁰On opet nijekaše. Domalo nazočni opet stanu govoriti Petru: "Doista, i ti si od njih! Ta Galilejac si!" ⁷¹On se tada stane kleti i preklinjati: "Ne znam čovjeka o kom govorite!" ⁷²I odmah se po drugi put oglasi pijetao. I spomenu se Petar one besjede, kako mu ono Isus reče: "Prije nego se pijetao dvaput oglasi, triput ćeš me zatajiti." I briznu u plač.

Pred Pilatom (Mk 15,1)

(Mt 27,1-2. 11-26; Lk 23,1-5. 13-25; Iv 18,28-19,16)

Mk 15.

Odmah izjutra glavari svećenički zajedno sa starješinama i pismoznancima - cijelo Vijeće - upriličili su vijećanje pa Isusa svezali, odveli i predali Pilatu. ²I upita ga Pilat: "Ti li si kralj židovski?" On mu odgovori: "Ti kažeš." ³I glavari ga svećenički teško optuživahu. ⁴Pilat ga opet upita: "Ništa ne odgovaraš? Gle, koliko te optužuju." ⁵A Isus ništa više ne odgovori te se Pilat čudio.

⁶O Blagdanu bi im pustio uznika koga bi zaiskali. ⁷A zajedno s pobunjenicima koji u pobuni počinise umorstvo bijaše u okove bačen čovjek zvani Baraba. ⁸I uziđe svjetina te poče od Pilata iskati ono što im običavaše činiti. ⁹A on im odgovori: "Hoćete li da vam pustim kralja židovskoga?" ¹⁰Znao je doista da ga glavari svećenički bijahu predali iz zavisti. ¹¹Ali glavari svećenički podjare svjetinu da traži neka im radije pusti Barabu. ¹²Pilat ih opet upita: "Što dakle da učinim s ovim kojega zovete kraljem židovskim?" ¹³A oni opet povikaše: "Raspi ga!" ¹⁴Reče im Pilat: "Ta što je zla učinio?" Povikaše još jače: "Raspi ga!" ¹⁵Hoteći ugoditi svjetini, Pilat im pusti Barabu, a Isusa izbičeva i preda da se razapne.

Trnov vijenac (Mk 15,16)

(Mt 27,27-31; Iv 19,2-3)

¹⁶Vojnici ga odvedu u unutarjnost dvora, to jest u pretorij, pa sazovu cijelu četu ¹⁷i zaogrnu ga grimizom; spletu trnov vijenac i stave mu na glavu ¹⁸te ga stanu pozdravljati: "Zdravo, kralju židovski!" ¹⁹I udarahu ga trskom po glavi, pljuvahu po njemu i klanjahu mu se prigibajući koljena. ²⁰A pošto ga izrugaaše, svukoše mu grimiz i obukoše mu njegove haljine.

Raspeće (Mk 15,20b)

(Mt 27,32-44; Lk 23,26-43; Iv 19,17-27)

I izvedu ga da ga razapnu. ²¹I prisile nekog prolaznika koji je dolazio s polja, Šimuna Cirenca, oca Aleksandrova i Rufova, da mu ponese križ. ²²I dovuku ga na mjesto Golgotu, što znači Lubanjsko mjesto. ²³I nuđahu mu piti namirisana vina, ali on ne uze. ²⁴Kad ga razapeše, *razdijele među se haljine njegove bacivši za njih kocku* - što će tko uzeti. ²⁵A bijaše treća ura kad ga razapeše. ²⁶Bijaše napisan i natpis o njegovoj krivici: "Kralj židovski." ²⁷A zajedno s njime razapnu i dva razbojnika, jednoga njemu zdesna, drugoga slijeva. ²⁸.

²⁹Prolaznici su ga pogrđivali mašući glavama: "Ej, ti, koji razvaljuješ Hram i sagradiš ga za tri dana, ³⁰spasi sam sebe, siđi s križa!" ³¹Slično i glavari svećenički s pismoznancima rugajući se govorahu jedni drugima: "Druge je spasio, sebe ne može spasiti!" ³²Krist, kralj Izraelov! Neka sad siđe s križa da vidimo i povjerujemo!" Vrijeđahu ga i oni koji bijahu s njim raspeti.

Isusova smrt (Mk 15,33)

(Mt 27,45-56; Lk 23,44-49; Iv 19,28-30)

³³A o šestoj uri tama nastaje po svojoj zemlji - sve do ure devete. ³⁴O devetoj uri povika Isus iza glasa: "Eloi, Eloi lama sabahtani?" To znači: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?" ³⁵Neki od nazočnih čuvši to govorahu: "Gle, Iliju zove." ³⁶A jedan otrča, natopi spužvu octom, natakne na trsku i pruži mu piti govoreći: "Pustite da vidimo hoće li doći Ilija da ga skine."

³⁷A Isus zavapi jakim glasom i izdahnu.

³⁸I zavjesa se hramska razdrije nadvoje, odozgor dodolje. ³⁹A kad satnik koji stajao njemu nasuprot vidje da tako izdahnu, reče: "Zaista, ovaj čovjek bijaše Sin Božji!"

Žene na Golgoti (Mk 15,40)

⁴⁰Izdaleka promatrahu i neke žene: među njima Marija Magdalena i Marija, majka Jakova Mlađega i Josipa, i Saloma - ⁴¹te su ga pratile kad bijaše u Galileji i posluživale mu - i mnoge druge koje uzidoše s njim u Jeruzalem.

Isusov ukop (Mk 15,42)

(Mt 27,57-61; Lk 23,50-56; Iv 19,38-42)

⁴²A uvečer, budući da je bila Priprava, to jest predvečerje subote, ⁴³dode Josip iz Arimateje, ugledan vijećnik, koji također iščekivao kraljevstvo Božje: odvaži se, uđe k Pilatu i zaista tijelo Isusovo. ⁴⁴Pilat se začudi da je već umro pa dozva satnika i upita ga je li odavna umro. ⁴⁵Kad sazna od satnika, darova Josipu tijelo. ⁴⁶Josip kupi platno, skine tijelo i zavije ga u platno te položi u grob, koji bijaše izduben iz stijene. I dokotrlja kamen na grobna vrata.

⁴⁷A Marija Magdalena i Marija Josipova promatrahu kamo ga polažu.

Uskrsnuće Isusovo (Mk 16,1)

(Mt 28,1-8; Lk 24,1-12; Iv 20,1-10)

Mk 16.

Kad prođe subota, Marija Magdalena i Marija Jakovljeva i Saloma kupiše miomirisa da odu pomazati Isusa. ²I prvoga dana u tjednu, veoma rano, o izlasku sunčevu, dođu na grob.

³I razgovarahu među sobom: "Tko će nam otkotrljati kamen s vrata grobnih?" ⁴Pogledaju, a ono kamen otkotrljan. Bijaše doista veoma velik. ⁵I ušavši u grob, ugledaju mladića zaogrnutu bijelom haljinom gdje sjedi zdesna. I preplaše se. ⁶A on će im: "Ne plašite se! Isusa tražite, Nazarećanina, Raspetoga? Uskrsnu! Nije ovdje! Evo mjesta kamo ga položiše. ⁷Nego idite, recite njegovim učenicima i Petru: Ide pred vama u Galileju! Ondje ćete ga vidjeti, kamo vam reče!"

⁸One iziđu i stanu bježati od groba: spopade ih strah i trepet. I nikomu ništa ne rekoše jer se bojahu.

Ukazanje Mariji Magdaleni (Mk 16,9)

(Mt 28,9-10; Iv 20,11-18)

⁹Uskrsnuvši dakle rano prvoga dana u tjednu, ukaza se najprije Mariji Magdaleni iz koje bijaše istjerao sedam zloduha. ¹⁰Ona ode i dojavila njegovima, tužnima i zaplakanima. ¹¹Kad su oni čuli da je živ i da ga je ona vidjela, ne povjerovalaše.

Ukazanje dvojici učenika (Mk 16,12)

(Lk 24,13-35)

¹²Nakon toga ukazao se u drugome obličju dvojici od njih na putu dok su išli u selo. ¹³I oni odu i dojavile drugima. Ni njima ne povjerovalaše.

Sveopće poslanje (Mk 16,14)

(Mt 28,16-20; Lk 24,36-49; Iv 20,19. 23; Dj 1,6-8)

¹⁴Napokon se ukaza jedanaestorici dok bijahu za stolom. Prekori njihovu nevjeru i okorjelost srca što ne povjerovaše onima koji ga vidješe uskrsla od mrtvih.

¹⁵I reče im: "Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju. ¹⁶Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se. ¹⁷A ovi će znakovi pratiti one koji uzvjeruju: u ime će moje izganjati zloduhe, novim će jezicima zboriti, ¹⁸zmiје uzimati; i popiju li što smrtonosno, ne, neće im nauditi; na nemoćnike će ruke polagati, i bit će im dobro."

Uzašašće Isusovo (Mk 16,19)

(Lk 24,50-53; Dj 1,9-11)

¹⁹I Gospodin Isus, pošto im to reče, *bude uzet na nebo i sjede zdesna Bogu.*

²⁰Oni pak odoše i propovijedahu posvuda, a Gospodin surađivaše i utvrđivaše Riječ popratnim znakovima.

Evandjelje po Luki (Lk.)

PROSLOV

(Lk 1,1)

Lk 1.

Kad već mnogi poduzeše sastaviti izvješće o događajima koji se ispuniše među nama - ²kako nam to predadoše oni koji od početka bijahu očevici i slugе Riječi - ³pošto sam sve, od početka, pomno ispitao, naumih i ja tebi, vrli Teofile, sve po redu napisati ⁴da se tako osvjedočiš o pouzdanosti svega u čemu si poučen.

I. KRSTITELJEVO I ISUSOVO ROĐENJE I SKROVITI ŽIVOT

(Lk 1,5)

Navještenje Krstiteljeva rođenja (Lk 1,5)

⁵U dane Heroda, kralja judejskoga, bijaše neki svećenik imenom Zaharija iz razreda Abijina. Žena mu bijaše od kćeri Aronovih, a ime joj Elizabeta. ⁶Oboje bijahu pravedni pred Bogom: živjeli su besprijeckorno po svim zapovijedima i odredbama Gospodnjim. ⁷No nisu imali djeteta jer Elizabeta bijaše nerotkinja, a oboje već poodmakle dobi.

⁸Dok je Zaharija jednom po redu svoga razreda obavljao svećeničku službu pred Bogom, ⁹ždrijebom ga zapade po bogoslužnom običaju da uđe u Svetište Gospodnje i prinese kad. ¹⁰Za vrijeme kađenice sve je ono mnoštvo naroda vani molilo.

¹¹A njemu se ukaza anđeo Gospodnji. Stajao je s desne strane kadionoga žrtvenika. ¹²Ugledavši ga, Zaharija se prepade i strah ga spopade. ¹³No anđeo mu reče: "Ne boj se, Zaharija! Uslišana ti je molitva: žena će ti Elizabeta roditi sina. Nadjenut ćeš mu ime Ivan. ¹⁴Bit će ti radost i veselje i rođenje će njegovo mnoge obradovati. ¹⁵Bit će doista velik pred Gospodinom. Ni *vina ni drugoga opojnog pića neće piti*. Duha Svetoga bit će pun već od majčine utrobe. ¹⁶Mnoge će sinove Izraelove obratiti Gospodinu, Bogu njihovu. ¹⁷Lci će pred njim u duhu i sili *Iljinoj da obrati srce otaca k sinovima* i nepokorne k razumnosti pravednih te spremi Gospodinu narod pripravan."

¹⁸Nato Zaharija reče anđelu: "*Po čemu ću ja to razaznati*. Ta star sam i žena mi poodmakle dobi." ¹⁹Anđeo mu odgovori: "Ja sam Gabriel koji stojim pred Bogom. Poslan sam da govorim s tobom i da ti donesem ovu radosnu poruku. ²⁰I evo, budući da nisi povjerovao mojim riječima, koje će se ispuniti u svoje vrijeme, zanijemjet ćeš i nećeš moći govoriti do dana dok se to ne zbude."

²¹Narod je iščekivao Zahariju i čudio se što se toliko zadržao u Svetišću. ²²Kad je napokon izašao, nije im mogao ništa reći pa zaključiše da je u Svetišću imao viđenje. Nastojao im se doduše izraziti znakovima, ali osta nijem. ²³Kad se navršiše dani njegove službe, otiđe kući. ²⁴Nakon tih dana zatrudnje Elizabeta, njegova žena. Krila se pet mjeseci govoreći: ²⁵"Evo, to mi je učinio Gospodin u dane kad mu se svidje skinuti s mene sramotu među ljudima."

Navještenje Isusova rođenja (Lk 1,26)

²⁶U šestome mjesecu posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret ²⁷k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. ²⁸Anđeo uđe k njoj i reče: "Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!" ²⁹Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. ³⁰No anđeo joj reče: "Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. ³¹*Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus*. ³²On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati *prijestolje Davida*, oca njegova, ³³*kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijeke* i njegovu kraljevstvu neće biti kraja."

³⁴Nato će Marija anđelu: "Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?" ³⁵Anđeo joj odgovori: "Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. ³⁶A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj zače sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec. ³⁷*Ta Bogu ništa nije nemoguće!*"

³⁸Nato Marija reče: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!" I anđeo otiđe od nje.

Marijin pohod Elizabeti (Lk 1,39)

³⁹Tih dana usta Marija i pohiti u Gorje, u grad Judin. ⁴⁰Uđe u Zaharijinu kuću i pozdravi Elizabetu. ⁴¹Čim Elizabeta začu Marijin pozdrav, zaigra joj čedo u utrobi. I napuni se Elizabeta Duha Svetoga ⁴²i povika iz svega glasa: "Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje! ⁴³Ta otkuda meni da mi dođe majka Gospodina mojega? ⁴⁴Gledaj samo! Tek što mi do ušiju doprije glas pozdrava tvogega, zaigra mi od radosti čedo u utrobi. ⁴⁵Blažena ti što povjerova da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina!"

Hvalospjev Marijin (Lk 1,46)

⁴⁶Tada Marija reče:

"Veliča duša moja Gospodina,

*⁴⁷klikće duh moj u Bogu,
mome Spasitelju,*

⁴⁸*što pogleda na neznatnost službenice svoje:
odsad će me, evo, svi naraštaji
zvati blaženom.*

⁴⁹*Jer velika mi djela učini Svesilni,
sveto je ime njegovo!*

⁵⁰*Od koljena do koljena dobrota je njegova
nad onima što se njega boje.*

⁵¹*Iskaza snagu mišice svoje,
rasprši oholice umišljene.*

⁵²*Silne zbaci s prijestolja,
a uzvisi neznatne.*

⁵³*Gladne napuni dobrima,
a bogate otpusti prazne.*

⁵⁴*Prihvati Izraela, slugu svoga,
kako obeća ocima našim:*

⁵⁵*spomenuti se dobrote svoje
prema Abrahamu i potomstvu njegovu
dovijeka."*

⁵⁶Marija osta s Elizabetom oko tri mjeseca, a onda se vrati kući.

Rođenje Ivana Krstitelja (Lk 1,57)

⁵⁷Elizabeti se međutim navršilo vrijeme da rodi. I porodi sina. ⁵⁸Kad su njezini susjedi i rođaci čuli da joj Gospodin obilno iskaza dobrotu, radovahu se s njome.

⁵⁹Osmoga se dana okupe da obrežu dječaka. Htjedoše ga prozvati imenom njegova oca - Zaharija, ⁶⁰no mati se njegova usprotivi: "Nipošto, nego zvat će se Ivan!" ⁶¹Rekoše joj na to: "Ta nikoga nema od tvoje rodbine koji bi se tako zvao." ⁶²Tada znakovima upitaju oca kojim ga imenom želi prozvati. ⁶³On zaiska pločicu i napisu "Ivan mu je ime!" Svi se začude, ⁶⁴a njemu se umah otvoriše usta i jezik te progovori blagoslivljajući Boga.

⁶⁵Strah obuze sve njihove susjede, a po svem su se Gorju judejskom razglašavali svi ti događaji. ⁶⁶I koji su god čuli, razmišljahu o tome pitajući se: "Što li će biti od ovoga djeteta?" Uistinu, ruka Gospodnja bijaše s njime.

⁶⁷A Zaharija, otac njegov, napuni se Duha Svetoga i stade prorokovati:

Hvalospjev Zaharijin (Lk 1,68)

⁶⁸*"Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov,
što pohodi i otkupi narod svoj!*

⁶⁹*Podiže nam snagu spasenja
u domu Davida, sluge svojega,*

⁷⁰*kao što obeća na usta svetih proroka
svojih odvijeka:*

⁷¹*spasiti nas od neprijatelja naših
i od ruke sviju koji nas mrze;*

⁷²iskazati *dobrotu ocima našim*
i *sjetiti se svetog Saveza svojega,*
⁷³*zakletve kojom se zakle Abrahamu,*
ocu našem:
da će nam dati
⁷⁴*te mu, izbačeni iz ruku neprijatelja,*
služimo bez straha
⁷⁵*u svetosti i pravednosti pred njim*
u sve dane svoje.
⁷⁶*A ti, dijete, prorok ćeš se Svevišnjega zvati*
jer ćeš ići pred Gospodinom
da mu pripraviš putove,
⁷⁷*da pružiš spoznaju spasenja narodu*
njegovu
po otpuštenju grijeha njihovih,
⁷⁸*darom premilosrdnog srca Boga našega*
po kojem će nas pohoditi
Mlado sunce s visine
⁷⁹*da obasja one što sjede u tmuni*
i sjeni smrtnoj,
da upravi noge naše na put mira."

Krstiteljev skroviti život (Lk 1,80)

⁸⁰Dječak je međutim rastao i duhom jačao. Boravio je u pustinji sve do dana svoga javnog nastupa pred Izraelom.

Rođenje Isusovo (Lk 2,1)

(Mt 1,18-25)

Lk 2.

U one dane izađe naredba cara Augusta da se provede popis svega svijeta. ²Bijaše to prvi popis izvršen za Kvirinijeva upravljanja Sirijom. ³Svi su išli na popis, svaki u svoj grad. ⁴Tako i Josip, budući da je bio iz doma i loze Davidove, uziđe iz Galileje, iz grada Nazareta, u Judeju - u grad Davidov, koji se zove Betlehem - ⁵da se podvrgne popisu zajedno sa svojom zaručnicom Marijom koja bijaše trudna.

⁶I dok se bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi. ⁷I porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jaslje jer za njih nije bilo mjesta u svratištu.

Pohod pastira (Lk 2,8)

⁸A u tom kraju bijahu pastiri: pod vedrim su nebom čuvali noćnu stražu kod svojih stada. ⁹Anđeo im Gospodnji pristupi i slava ih Gospodnja obasja! Silno se prestrašise. ¹⁰No anđeo im reče: "Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! ¹¹Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist, Gospodin. ¹²I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama." ¹³I odjednom se anđelu pridruži silna nebeska vojska hvaleći Boga i govoreći:

¹⁴"Slava na visinama Bogu,
a na zemlji mir ljudima,
miljenicima njegovim!"

¹⁵Čim anđeli otiđoše od njih na nebo, pastiri stanu poticati jedni druge: "Hajdemo dakle do Betlehema. Pogledajmo što se to dogodilo, događaj koji nam obznani Gospodin." ¹⁶I pohite te pronađu Mariju, Josipa i novorođenče gdje leži u jaslama. ¹⁷Pošto sve pogledaše, ispriповijediše što im bijaše rečeno o tom djetetu.

¹⁸A svi koji su to čuli divili se tome što su im pripovijedali pastiri.

¹⁹Marija u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu.

²⁰Pastiri se zatim vratiše slaveći i hvaleći Boga za sve što su čuli i vidjeli kako im je bilo rečeno.

Obrezanje i prikazanje u Hramu (Lk 2,21)

²¹Kad se navršilo *osam dana da bude obrezan*, nadjenuše mu ime Isus, kako ga je bio prozvaao anđeo prije njegova začeca. ²²Kad se zatim po Mojsijevu Zakonu *navršiše dani njihova čišćenja*, poniješe ga u Jeruzalem da ga prikažu Gospodinu - ²³kao što piše u Zakonu Gospodnjem: *Svako muško prvorođenče neka se posveti Gospodinu!* - ²⁴i da prinesu žrtvu kako je rečeno u Zakonu Gospodnjem: *dvije grlice ili dva golubića.*

Šimunovo proroštvo (Lk 2,25)

²⁵Živio tada u Jeruzalemu čovjek po imenu Šimun. Taj čovjek, pravedan i bogobožan, iščekivaše Utjehu Izraelovu i Duh Sveti bijaše na njemu. ²⁶Objavio mu Duh Sveti da neće vidjeti smrti dok ne vidi Pomazanika Gospodnjega. ²⁷Ponukan od Duha, dođe u Hram. I kad roditelji uniješe dijete Isusa da obave što o njemu propisuje Zakon, ²⁸primi ga on u naručje, blagoslovi Boga i reče:

²⁹"Sad otpuštaš slugu svojega, Gospodaru,
po riječi svojoj, u miru!

³⁰*Ta vidješe oči moje
spasenje tvoje,*

³¹koje si pripravo
pred licem svih naroda:

³²*svjetlost na prosvjetljenje naroda,
slavu puka svoga izraelskoga."*

³³Otac njegov i majka divili se što se to o njemu govori. ³⁴Šimun ih blagoslovi i reče Mariji, majci njegovoj: "Ovaj je evo postavljen na propast i uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak osporavan - ^{35a} i tebi će samo jač mač probosti dušu - da se razotkriju namisli mnogih srdaca!"

Anino proroštvo (Lk 2,36)

³⁶A bijaše neka proročica Ana, kći Penuelova, iz plemena Ašerova, žena veoma odmakla u godinama. Nakon djevojaštva živjela je s mužem sedam godina, ^{37a} sama kao udovica do osamdeset i četvrte. Nije napuštala Hrama, nego je postovima i molitvama danju i noću služila Bogu. ³⁸Upravo u taj čas nadođe. Hvalila je Boga i svima koji iščekivahu otkupljenje Jeruzalema pripovijedala o djetetu.

Isusov skroviti život (Lk 2,39)

³⁹Kad obaviše sve po Zakonu Gospodnjem, vratiše se u Galileju, u svoj grad Nazaret. ⁴⁰A dijete je raslo, jačalo i napunjalo se mudrosti i milost je Božja bila na njemu.

Isus među učiteljima (Lk 2,41)

⁴¹Njegovi su roditelji svake godine o blagdanu Pashe išli u Jeruzalem. ⁴²Kad mu bijaše dvanaest godina, uziđoše po običaju blagdanskome. ⁴³Kad su minuli ti dani, vraćahu se oni, a dječak Isus osta u Jeruzalemu, a da nisu znali njegovi roditelji. ⁴⁴Uvjereni da je među suputnicima, odoše dan hoda, a onda ga stanu tražiti među rodbinom i znancima. ⁴⁵I kad ga ne nađu, vrate se u Jeruzalem tražeći ga.

⁴⁶Nakon tri dana nadoše ga u Hramu gdje sjedi posred učitelja, sluša ih i pita. ⁴⁷Svi koji ga slušahu bijahu zaneseni razumnošću i odgovorima njegovim. ⁴⁸Kad ga ugledaše, zapanjiše se, a majka mu njegova reče: "Sinko, zašto si nam to učinio? Gle, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili." ⁴⁹A on im reče: "Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?" ⁵⁰Oni ne razumješe riječi koju im reče.

Isus u Nazaretu (Lk 2,51)

⁵¹I siđe s njima, dođe u Nazaret i bijaše im poslušan. A majka je njegova brižno čuvala sve ove uspomene u svom srcu. ⁵²A Isus *napredovaše u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi.*

II. PRIPRAVA ISUSOVA DJELOVANJA (Lk 3,1)

Propovijedanje Ivana Krstitelja (Lk 3,1)

(Mt 3,1-12; Mk 1,1-8; Iv 1,19-28)

Lk 3.

Petnaeste godine vladanja cara Tiberija, dok je upravitelj Judeje bio Poncije Pilat, tetrah Galileje Herod, a njegov brat Filip tetrah Itureje i zemlje trahonitidske, i Lizanije tetrah Abilene, ²za velikog svećenika Ane i Kajfe, dođe riječ Božja Ivanu, sinu Zaharijinu, u pustinji. ³On obiđe svu okolicu jordansku propovijedajući obraćeničko krštenje na otpuštenje grijeha ⁴kao što je pisano u Knjizi besjeda Izaije proroka:

Glas viče u pustinji:

*Pripravite put Gospodinu,
poravnite mu staze!*

⁵*Svaka dolina neka se ispuni,
svaka gora i brežuljak neka se slegne!*

*Što je krivudavo, neka se izravna,
a hrapavi putovi neka se izglade!*

⁶*I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje.*

⁷Govoraše dakle mnoštvu koje je dolazilo da se krsti: "Leglo gujinje! Tko vas samo upozori da bježite od skore srdžbe? ⁸Donosite dakle plodove dostojne obraćenja. I nemojte početi u sebi govoriti: 'Imamo oca

Abrahama! Jer, kažem vam: Bog iz ovog kamenja može podići djecu Abrahamovu. ⁹Već je sjekira položena na korijen stablima: svako dakle stablo koje ne donosi dobra roda siječe se i u oganj baca."

¹⁰Pitalo ga mnoštvo: "Što nam je dakle činiti?" ¹¹On im odgovaraše: "Tko ima dvije haljine, neka podijeli s onim koji nema. U koga ima hrane, neka učini isto tako." ¹²Dođoše krstiti se i carinici pa ga pitahu: "Učitelju, što nam je činiti?" ¹³Reče im: "Ne utjerujte više nego što vam je određeno." ¹⁴Pitahu ga i vojnici: "A nama, što je nama činiti?" I reče im: "Nikome ne činite nasilja, nikoga krivo ne prijavljujte i budite zadovoljni svojom plaćom."

¹⁵Narod bijaše u iščekivanju i svi se u srcu pitahu o Ivanu nije li on možda Krist. ¹⁶Zato im Ivan svima reče: "Ja vas, istina, vodom krstim. Ali dolazi jači od mene. Ja nisam dostojan odriješiti mu remenje na obući. On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem. ¹⁷U ruci mu vijača da pročisti gumno svoje i sabere žito u žitnicu svoju, a pljevu će spaliti ognjem neugasivim." ¹⁸I mnogim je drugim pobudama Ivan narodu navješćivao evanđelje.

¹⁹A Heroda je tetrarha Ivan prekorio zbog Herodijade, žene njegova brata i zbog svih njegovih zlodjela. ²⁰Svem tome nadoda Herod još i ovo: zatvori Ivana u tamnicu.

Isusovo krštenje (Lk 3,21)

(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)

²¹Kad se krstio sav narod, krstio se i Isus. I dok se molio, rastvori se nebo, ²²siđe na nj Duh Sveti u tjelesnom obličju, poput goluba, a glas se s neba zaori: "*Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!*"

Zakonsko porijeklo Isusovo (Lk 3,23)

(Mt 1,1-17)

²³Kad je Isus nastupio, bilo mu je oko trideset godina. Bijaše - kako se smatralo - sin Josipov, Elijev, ²⁴Matatov, Levijev, Malkijev, Janajev, Josipov. ²⁵Matatijin, Amosov, Naumov, Heslijev, Nagajev, ²⁶Mahatov, Matatijin, Šimijev, Josehov, Jodin, ²⁷Johanonov, Resin, Zerubabelov, Šealtielov, Nerijev, ²⁸Malkijev, Adijev, Kosamov, Elmadamov, Erov, ²⁹Jošuin, Eliezerov, Jorimov, Matatov, Levijev, ³⁰Šimunov, Judin, Josipov, Jonamov, Elijahimov, ³¹Melejin, Menin, Matatin, Natanov, Davidov, ³²Jišajev, Obedov, Boazov, Salin, Nahšonov, ³³Aminadabov, Adminov, Arnijev, Hesronov, Peresov, Judin, ³⁴Jakovljevi, Izakov, Abrahamov, Terahov, Nahorov, ³⁵Serugov, Reuov, Pelegov, Eberov, Šelahov, ³⁶Kenanov, Arpakšadov, Šemov, Noin, Lamekov, ³⁷Metušalahov, Henokov, Jeredov, Mahalalelov, Kenanov, ³⁸Enošev, Šetov, Adamov, Božji.

Kušnja u pustinji (Lk 4,1)

(Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)

Lk 4.

Isus se, pun Duha Svetoga, vratio s Jordana i Duh ga četrdeset dana vodio pustinjom, ²gdje ga je iskušavao đavao. Tih dana nije ništa jeo, te kad oni istekoše, ogladnje. ³A đavao mu reče: "Ako si Sin Božji, reci ovom kamenu da postane kruhom." ⁴Isus mu odgovori: "Pisano je: *Ne živi čovjek samo o kruhu.*"

⁵I povede ga đavao na visoko, pokaza mu odjednom sva kraljevstva zemlje ⁶i reče mu: "Tebi ću dati svu ovu vlast i slavu njihovu jer meni je dana i komu hoću, dajem je. ⁷Ako se dakle pokloniš preda mnom, sve je tvoje." ⁸Isus mu odgovori: "Pisano je:

*Klanjaj se Gospodinu, Bogu svomu,
i njemu jedinomu služi!"*

⁹Povede ga u Jeruzalem i postavi na vrh Hrama i reče mu: "Ako si Sin Božji, baci se odavde dolje! ¹⁰Ta pisamo je:

*Anđelima će svojim zapovjediti za tebe
da te čuvaju.*

¹¹I: *Na rukama će te nositi*

da se gdje nogom ne spotakneš o kamen."

¹²Odgovori mu Isus: "Rečeno je: *Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!"*

¹³Pošto iscrpi sve kušnje, đavao se udalji od njega do druge prilike.

III. ISUSOVO DJELOVANJE U GALILEJI (Lk 4,14)

Isus se vraća u Galileju (Lk 4,14)

(Mt 4,12-17; Mk 1,14-15)

¹⁴A Isus se u snazi Duha vratio u Galileju te glas o njemu puče po svojoj okolini. ¹⁵I slavljeno od svijeta, naučavaše po njihovim sinagogama.

Odbačen u Nazaretu (Lk 4,16)

(Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)

¹⁶I dođe u Nazaret, gdje bijaše othranjen. I uđe po svom običaju na dan subotni u sinagogu te ustane čitati. ¹⁷Pruže mu Knjigu proroka Izaije. On razvije knjigu i nađe mjesto gdje stoji napisano:

¹⁸*Duh Gospodnji na meni je
jer me pomaza!*

On me posla

blagovjesnikom biti siromasima,

proglasiti sužnjima oslobođenje,

vid sljepima,

na slobodu pustiti potlačene,

¹⁹*proglasiti godinu milosti Gospodnje.*

²⁰Tada savi knjigu, vrati je poslužitelju i sjede. Oči sviju u sinagogi bijahu uprte u njega. ²¹On im progovori: "Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima." ²²I svi su mu povlađivali i divili se milini riječi koje su tekle iz njegovih usta. Govorahu: "Nije li ovo sin Josipov?"

²³A on im reče: "Zacijelo ćete mi reći onu prisposobu: Liječniče, izliječi sam sebe! Što smo čuli da se dogodilo u Kafarnaumu, učini i ovdje, u svom zavičaju." ²⁴I nastavi: "Zaista, kažem vam, nijedan prorok nije dobro došao u svom zavičaju. ²⁵Uistinu, kažem vam, mnogo bijaše udovica u Izraelu u dane Ilijine kad se na tri godine i šest mjeseci zatvorilo nebo pa zavlada velika glad po svoj zemlji. ²⁶I ni k jednoj od njih nije bio poslan Ilija doli k ženi udovici u Sarfati sidonskoj. ²⁷I mnogo bijaše gubavaca u Izraelu za proroka Elizeja. I nijedan se od njih ne očisti doli Naaman Sirac."

²⁸Čuvši to, svi se u sinagogi napune gnjevom, ²⁹ustanu, izbace ga iz grada i odvedu na rub brijega na kojem je sagrađen njihov grad da ga strmoglave. ³⁰No on prođe između njih i ode.

Naučava u Kafarnaumu i liječi opsjednutoga (Lk 4,31)

(Mk 1,21-28)

³¹I siđe u Kafarnaum, grad galilejski. I poučavaše ih subotom ³²te bijahu zaneseni njegovim naukom jer silna bijaše riječ njegova.

³³A zatekao se u sinagogi čovjek s duhom nečistoga đavla. On povika u sav glas: ³⁴"Hej, što ti imaš s nama, Isuse Nazarećanine? Došao si da nas uništiš! Znam ja tko si ti: Svetac Božji." ³⁵Isus mu zaprijeti: "Umukni i izidi iz njega!" Nato đavao čovjeka obori u sredinu te iziđe iz njega ne nauding mu ništa. ³⁶I nastala opće zaprepaštenje te se među sobom razgovarahu: "Kakve li riječi! S vlašću i snagom zapovijeda nečistim dusima te izlaze!" ³⁷I glas se o njemu širio po svim okolnim mjestima.

Ozdravljenje Šimunove punice i drugih bolesnika (Lk 4,38)

(Mt 8,14-17; Mk 1,29-34)

³⁸Ustavši iz sinagoge, uđe u kuću Šimunovu. A Šimunovu je punicu mučila velika ognjica. I zamole ga za nju. ³⁹On se nadvi nad nju, zaprijeti ognjici i ona je pusti. I odmah ustade i posluživaše im.

⁴⁰O zalazu sunca svi koji su imali bolesnike od raznih bolesti dovedoše ih k njemu. A on bi na svakoga od njih stavljao ruke i ozdravljao ih. ⁴¹A iz mnogih su izlazili i zlodusi vičući: "Ti si Sin Božji!" On im se prijetio i nije im dao govoriti jer su znali da je on Krist.

Ostavlja Kafarnaum i prolazi Judejom (Lk 4,42)

(Mk 1,35-39)

⁴²Kad osvanu dan, iziđe i pođe na samotno mjesto. I mnoštvo ga tražilo. Dođoše k njemu i zadržavahu ga da ne ode od njih. ⁴³A on im reče: "I drugim gradovima treba da navješćujem evanđelje o kraljevstvu Božjem. Jer za to sam poslan." ⁴⁴I naučavaše po sinagogama judejskim.

Prva četiri učenika (Lk 5,1)

(Mt 4,18-22; Mk 1, 16-20)

Lk 5.

Dok se jednom oko njega gurao narod da čuje riječ Božju, stajaše on pokraj Genezaretskog jezera. ²Spazi dvije lađe gdje stoje uz obalu; ribari bili izašli iz njih i ispirali mreže. ³Uđe u jednu od tih lađa; bila je Šimunova pa zamoli Šimuna da malo otisne od kraja. Sjedne te iz lađe poučavaše mnoštvo.

⁴Kada dovrši pouku, reče Šimunu: "Izvezi na pučinu i bacite mreže za lov." ⁵Odgovori Šimun: "Učitelju, svu smo se noć trudili i ništa ne ulovismo, ali na tvoju riječ bacit ću mreže." ⁶Učiniše tako te uhvatiše veoma mnogo riba; mreže im se gotovo razdirale. ⁷Mahnuše drugovima na drugoj lađi da im dođu pomoći. Oni dođoše i napuniše obje lađe, umalo im ne potonuše.

⁸Vidjevši to, Šimun Petar pade do nogu Isusovih govoreći: "Idi od mene! Grešan sam čovjek, Gospodine!" ⁹Zbog lovine riba što ih uloviše bijaše se zapanjio on i svi koji bijahu s njime, ¹⁰a tako i Jakov i

Ivan, Zebedejevi sinovi, drugovi Šimunovi. Isus reče Šimunu: "Ne boj se! Odsada ćeš loviti ljude!" ¹¹Oni izvukoše lađe na kopno, ostaviše sve i pođoše za njim.

Ozdravljenje gubavca (Lk 5,12)

(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)

¹²I dok bijaše u jednom gradu, gle čovjeka puna gube! Ugledavši Isusa, padne ničice i zamoli ga: "Gospodine, ako hoćeš, možeš me očistiti." ¹³Isus pruži ruku i dotakne ga se govoreći: "Hoću, očisti se!" I odmah nesta gube s njega. ¹⁴I zapovjedi mu: "Nikome ni riječi, nego otiđi, *pokaži se svećeniku* i prinesi za svoje očišćenje kako propisa Mojsije, njima za svjedočanstvo."

¹⁵Glas se o njemu sve više širio i silan svijet grnuo k njemu da ga sluša i da ozdravi od svojih bolesti. ¹⁶A on se sklanjao na samotna mjesta da moli.

Ozdravljenje uzetoga (Lk 5,17)

(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)

¹⁷I jednog je dana on naučavao. A sjeđahu ondje farizeji i učitelji Zakona koji bijahu došli iz svih galilejskih i judejskih sela i Jeruzalema. A sila ga je Gospodnja nukala da liječi.

¹⁸I gle, ljudi doniješe na nosiljci čovjeka koji bijaše uzet. Tražili su da ga unesu i stave preda nj. ¹⁹Budući da zbog mnoštva nisu našli kuda bi ga unijeli, popnu se na krov te ga između crepova s nosiljkom spuste u sredinu pred Isusa. ²⁰Vidjevši njihovu vjeru reče on: "Čovječe, otpušteni su ti grijesi!" ²¹Pismoznanci i farizeji počеше mudrovati: "Tko je ovaj što huli? Tko može grijeha otpuštati doli Bog jedini?" ²²Proniknuvši njihovo mudrovanje, upita ih Isus: "Što mudrujete u sebi? ²³Što je lakše? Reći: 'Otpušteni su ti grijesi' ili reći: 'Ustani i hodi?' ²⁴Ali da znate: Vlastan je Sin Čovječji na zemlji otpuštati grijeha!" I reče uzetomu: "Tebi zapovijedam: ustani, uzmi nosiljku i idi kući!" ²⁵I on odmah usta pred njima, uze na čemu ležaše i ode kući slaveći Boga.

²⁶A sve obuze zanos te su slavili Boga i puni straha govorili: "Danas vidjesmo nešto neviđeno!"

Poziv Levija (Lk 5,27)

(Mt 9,9-13; Mk 2,13-17)

²⁷Nakon toga iziđe i ugleda carinika imenom Levija gdje sjedi u carinarnici. I reče mu: "Pođi za mnom!" ²⁸On sve ostavi, usta i pođe za njim.

²⁹I Levi mu u svojoj kući priredi veliku gozbu. A s njime bijaše za stolom veliko mnoštvo carinika i drugih. ³⁰Farizeji i pismoznanci njihovi negodovahu i govorahu njegovim učenicima: "Zašto s carinicima i grešnicima jedete i pijete?" ³¹Isus im odgovori: "Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima. ³²Nisam došao zvati pravedne, nego grešnike na obraćenje."

Rasprava o postu (Lk 5,33)

(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)

³³A oni mu rekoše: "Učenici Ivanovi, a tako i farizejski, počesto poste i obavljaju molitve, tvoji pak jedu i piju." ³⁴Reče im Isus: "Ne možete svatove prisiliti da poste dok je zaručnik s njima. ³⁵Doći će već dani: kad im se ugrabi zaručnik, tada će postiti, u one dane!"

³⁶A kazivao im je i prisodobu: "Nitko neće otparati krpe s novog odijela da je stavi na staro odijelo. Inače će i novo rasparati, a starom neće pristajati krpa s novoga."

³⁷"I nitko ne ulijeva novo vino u stare mješine. Inače će novo vino proderati mješine pa će se i ono proliti i mješine će propasti. ³⁸Nego, novo vino neka se ulijeva u nove mješine!" ³⁹"I nitko pijuć staro, ne zaželi novoga. Ta veli se: 'Valja staro!'"

Trganje klasja u subotu (Lk 6,1)

(Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

Lk 6.

Jedne je subote prolazio kroz usjeve. Učenici su njegovi trgali klasje, trli ga rukama i jeli. ²A neki farizeji rekoše: "Zašto činite što subotom nije dopušteno?" ³Odgovori im Isus: "Zar niste čitali što učini David kad ogladnje on i njegovi pratioci? ⁴Kako uđe u Dom Božji, uze, pojede i svojim pratiocima dade prinesene kruhove kojih ne smije jesti nitko, nego samo svećenici?" ⁵I govoraše im: "Sin Čovječji gospodar je subote!"

Ozdravljenje u subotu (Lk 6,6)

(Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

⁶Druge subote uđe u sinagogu i stane naučavati. Bio je ondje čovjek kome desnica bijaše usahla. ⁷Pismoznanci i farizeji vrebahu na nj da li subotom liječi kako bi našli u čemu da ga optuže. ⁸A on je znao njihove namjere pa reče čovjeku s usahlom rukom: "Ustani i stani na sredinu!" On usta i stade. ⁹A Isus im reče: "Pitam ja vas: je li subotom dopušteno činiti dobro ili činiti zlo? Život spasiti ili upropastiti?" ¹⁰Sve ih

ošinu pogledom pa reče čovjeku: "Ispruži ruku!" On učini tako - i ruka mu zdrava. ¹¹A oni se, izbezumljeni, počnu dogovarati što da poduzmu protiv Isusa.

Izbor dvanaestorice (Lk 6,12)

(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

¹²Onih dana iziđe na goru da se pomoli. I provede noć moleći se Bogu. ¹³Kad se razdanilo, dozva k sebi učenike te između njih izabra dvanaesticu, koje prozva apostolima: ¹⁴Šimuna, koga prozva Petrom, i Andriju, brata njegovu, i Jakova, i Ivana, i Filipa, i Bartolomeja, ¹⁵i Mateja, i Tomu, i Jakova Alfejeva, i Šimuna zvanoga Revnitelj, ¹⁶i Judu Jakovljeva, i Judu Išariotskoga, koji posta izdajica.

Mnoštvo hrli za Isusom (Lk 6,17)

(Mt 4,24-25; 12,15-16; Mk 3,7-12)

¹⁷Isus siđe s njima i zaustavi se na ravnu. I silno mnoštvo njegovih učenika i silno mnoštvo naroda iz cijele Judeje i Jeruzalema, iz primorja tirske i sidonske ¹⁸nagruše da ga slušaju i da ozdrave od svojih bolesti. I ozdravljali su oni koje su mučili nečisti dusi. ¹⁹Sve je to mnoštvo tražilo da ga se dotakne jer je snaga izlazila iz njega i sve ozdravljala.

Nastupna besjeda (Lk 6,20)

(Mt 5,1-12)

²⁰On podigne oči prema učenicima i govoraše:

"Blago vama, siromasi:
vaše je kraljevstvo Božje!

²¹Blago vama koji sada gladujete:
vi ćete se nasititi!

Blago vama koji sada plačete:
vi ćete se smijati!

²²Blago vama kad vas zamrže ljudi
i kad vas izopće i pogrde
te izbace ime vaše kao zločinačko
zbog Sina Čovječjega!

²³Radujte se u dan onaj i poskakujte:
evo, plaća vaša velika je na nebu.
Ta jednako su činili prorocima
oci njihovi!"

²⁴"Ali jao vama, bogataši:
imate svoju utjehu!

²⁵Jao vama koji ste sada siti:
gladovat ćete!

Jao vama koji se sada smijete:
jadikovat ćete i plakati!

²⁶Jao vama kad vas svi budu hvalili!
Ta tako su činili lažnim prorocima
oci njihovi."

Ljubav prema neprijateljima (Lk 6,27)

(Mt 5,38-48; 7,12)

²⁷"Nego, velim vama koji slušate:
Ljubite svoje neprijatelje,

dobro činite svojim mrziteljima,

²⁸blagoslivljajte one koji vas proklinju,
molite za one koji vas zlostavljaju."

²⁹"Onomu tko te udari po jednom obrazu pruži i drugi, i onomu tko ti otima gornju haljinu ne krati ni donje.

³⁰Svakomu tko od tebe ište daji, a od onoga tko tvoje otima ne potražuj."

³¹"I kako želite da ljudi vama čine, tako činite i vi njima."

³²"Ako ljubite one koji vas ljube, kakvo li vam uzdarje? Ta i grešnici ljube ljubitelje svoje. ³³Jednako tako, ako dobro činite svojim dobročiniteljima, kakvo li vam uzdarje? I grešnici to isto čine. ³⁴Ako pozajmljujete samo onima od kojih se nadate dobiti, kakvo li vam uzdarje? I grešnici grešnicima pozajmljuju da im se jednako vrati."

³⁵"Nego, ljubite neprijatelje svoje. Činite dobro i pozajmljujte ne nadajući se odatle ničemu. I bit će vam plaća velika, i bit ćete sinovi Svevišnjega jer je on dobronamjnik i prema nezahvalnicima i prema opakima."

³⁶"Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan."

Milosrđe i dobrohotnost (Lk 6,37)

(Mt 7,1-5; 15,14; 10,24-25)

³⁷"Ne sudite i nećete biti suđeni. Ne osuđujte i nećete biti osuđeni. Praštajte i oprostit će vam se. ³⁸Dajte i dat će vam se: mjera dobra, nabijena, natresena, preobilna dat će se u krilo vaše jer mjerom kojom mjerite vama će se zauzvrat mjeriti."

³⁹A kaza im i prisposobu: "Može li slijepac slijepca voditi? Neće li obojica u jamu upasti? ⁴⁰Nije učenik nad učiteljem. Pa i tko je posve doučen, bit će samo kao njegov učitelj."

⁴¹"Što gledaš trun u oku brata svojega, a brvna u oku svome ne opažaš? ⁴²Kako možeš kazati bratu svomu: 'Brate, de da izvadim trun koji ti je u oku', a sam u svom oku brvna ne vidiš? Licemjere! Izvadi najprije brvno iz oka svoga pa ćeš onda dobro vidjeti izvaditi trun što je u oku bratovu."

Stablo se pozna po plodovima (Lk 6,43)

(Mt 7,17-20; 12,34-35)

⁴³"Nema dobra stabla koje bi rađalo nevaljalim plodom niti stabla nevaljala koje bi rađalo dobrim plodom. ⁴⁴Ta svako se stablo po svom plodu poznaje. S trnja se ne beru smokve niti se s gloga grožđe trga."

⁴⁵"Dobar čovjek iz dobra blaga srca svojega iznosi dobro, a zao iz zla iznosi zlo. Ta iz obilja srca usta mu govore."

Djela ne samo riječi (Lk 6,46)

(Mt 7,21. 24-27)

⁴⁶"Što me zovete 'Gospodine, Gospodine!', a ne činite što zapovijedam? ⁴⁷Tko god dolazi k meni te sluša moje riječi i vrši ih, pokazat ću vam kome je sličan: ⁴⁸sličan je čovjeku koji gradi kuću pa iskopa u dubinu i postavi temelj na kamen. A kad bude poplava, nahrupi bujica na tu kuću, ali je ne može uzdrmati jer je dobro sagrađena. ⁴⁹A koji čuje i ne izvrši, sličan je čovjeku koji sagradi kuću na tlu bez temelja; nahrupi na nju bujica i umah se sruši te bude od te kuće razvalina velika."

Vjera rimskog satnika (Lk 7,1)

(Mt 8,5-13)

Lk 7.

Pošto dovrši sve te svoje besjede narodu, uđe u Kafarnaum. ²Nekomu satniku bijaše bolestan sluga, samo što ne izdahnu, a bijaše mu veoma drag. ³Kad je satnik čuo za Isusa, posla k njemu starješine židovske moleći ga da dođe i ozdravi mu slugu. ⁴Kad oni dođoše Isusu, usrdno ga moljahu: "Dostojan je da mu to učiniš ⁵jer voli naš narod, i sinagogu nam je sagradio." ⁶Isus se uputi s njima. I kad bijaše već kući nadomak, posla satnik prijatelje s porukom: "Gospodine, ne muči se. Nisam dostojan da uđeš pod krov moj. ⁷Zato se i ne smatrah dostojnim doći k tebi. Nego - reci riječ da ozdravi sluga moj. ⁸Ta i ja, premda sam vlasti podređen, imam pod sobom vojnike pa rekнем jednomu: 'Idi' - i ode, drugomu: 'Dođi' - i dođe, a služi svomu: 'Učini to' - i učini."

⁹Čuvši to, zadivi mu se Isus pa se okrenu mnoštvu koje je išlo za njim i reče: "Kažem vam, ni u Izraelu na našoh tolike vjere."

¹⁰Kad se oni koji su bili poslani vratiše kući, našoše slugu zdrava.

Uskrišenje sina udovice iz Naina (Lk 7,11)

¹¹Nakon toga uputi se Isus u grad zvani Nain. Pratili ga njegovi učenici i silan svijet. ¹²Kad se približi gradskim vratima, gle, upravo su iznosili mrtvaca, sina jedinca u majke, majke udovice. Pratilo ju mnogo naroda iz grada. ¹³Kad je Gospodin ugleda, sažali mu se nad njom i reče joj: "Ne plači!" ¹⁴Pristupi zatim, dotače se nosila; nosioci stadoše, a on reče: "Mladiću, kažem ti, ustani!" ¹⁵I mrtvac se podiže i progovori, a on ga dade njegovoj majci. ¹⁶Sve obuze strah te slavljahu Boga govoreći: "Prorok velik usta među nama! Pohodi Bog narod svoj!" ¹⁷I proširi se taj glas o njemu po svoj Judeji i po svoj okolici.

Isusovo svjedočanstvo o Ivanu (Lk 7,18)

(Mt 11,2-15)

¹⁸Sve to dojavio Ivanu njegovi učenici. On dozva dvojicu svojih učenika ¹⁹i posla ih Gospodinu da ga pitaju: "Jesi li ti Onaj koji ima doći ili drugoga da čekamo?" ²⁰Došavši k njemu, rekoše ti ljudi: "Ivan Krstitelj posla nas k tebi da pitamo: 'Jesi li ti Onaj koji ima doći ili drugoga da čekamo?'"

²¹Upravo u taj čas Isus je ozdravio mnoge od bolesti, muka i zlih duhova i mnoge je slijepo podario vidom. ²²Tada im odgovori: "Pođite i javite Ivanu što ste vidjeli i čuli: *Slijepi progledaju, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se navješćuje evanđelje.* ²³I blago onom tko se ne sablazni o mene."

²⁴Kad Ivanovi glasnici odoše, poče Isus govoriti mnoštvu o Ivanu: "Što ste izašli u pustinju gledati? Trsku koju vjetar ljulja? ²⁵Ili što ste izašli vidjeti: Čovjeka u mekušaste haljine odjevena? Eno, oni u sjajnoj odjeći i raskošju po kraljevskim su dvorima. ²⁶Ili što ste izašli vidjeti? Proroka? Uistinu, kažem vam, i više nego proroka! ²⁷On je onaj o kome je pisano:

*Evo, šaljem glasnika svoga
pred licem tvojim
da pripravi put pred tobom.*

²⁸Kažem vam: među rođenima od žene nitko nije veći od Ivana. A ipak, i najmanji u kraljevstvu Božjem veći je od njega."

²⁹Sav narod koji ga je slušao, pa i carinici, uvidješe pravednost Božju: pokrstiše se Ivanovim krstom.

³⁰Naprotiv, farizeji i zakonoznanci ometoše što je Bog s njima naumio jer ne htjedoše da ih Ivan krsti.

Isusov sud o suvremenicima (Lk 7,31)

(Mt 11,16-19)

³¹"S kime dakle da prisposodobim ljude ovog naraštaja? Komu su nalik? ³²Nalik su djeci što sjede na trgu pa jedni drugima po poslovići dovikuju: 'Zasvirasmo vam i ne zaigraste! Zakukasmo i ne zaplakaste!' ³³Doista, došao je Ivan Krstitelj. Nije kruha jeo ni vina pio, a velite: 'Đavla ima!' ³⁴Došao je Sin Čovječji koji jede i pije, a govorite: 'Evo izjelice i vinopije, prijatelja carinika i grešnika!' ³⁵Ali opravda se Mudrost pred svom djecom svojom."

Isusov odnos prema grešnicima (Lk 7,36)

³⁶Neki farizej pozva Isusa da bi blagovao s njime. On uđe u kuću farizejevu i priđe stolu. ³⁷Kad eto neke žene koja bijaše grešnica u gradu. Dozna da je Isus za stolom u farizejevoj kući pa ponese alabastrenu posudicu pomasti ³⁸i stade odostrag kod njegovih nogu. Sva zaplakana poče mu suzama kvasiti noge: kosom ih glave svoje otirala, cjelivala i mazala pomašću.

³⁹Kad to vidje farizej koji ga pozva, pomisli: "Kad bi ovaj bio Prorok, znao bi tko i kakva je to žena koja ga se dotiče: da je grešnica." ⁴⁰A Isus, da mu odgovori, reče: "Šimune, imam ti nešto reći." A on će: "Učitelju, reci!" A on: ⁴¹"Neki vjerovnik imao dva dužnika. Jedan mu dugovaše pet stotina denara, drugi pedeset. ⁴²Budući da nisu imali odakle vratiti, otpusti obojici. Koji će ga dakle od njih više ljubiti?" ⁴³Šimun odgovori: "Predmnijevam, onaj kojemu je više otpustio." Reče mu Isus: "Pravo si prosudio." ⁴⁴I okrenut ženi reče Šimunu: "Vidiš li ovu ženu? Uđoh ti u kuću, nisi mi vodom noge polio, a ona mi suzama noge oblila i kosom ih svojom otrla. ⁴⁵Poljupca mi nisi dao, a ona, otkako uđe, ne presta mi noge cjelivati. ⁴⁶Uljem mi glave nisi pomazao, a ona mi pomašću noge pomaza. ⁴⁷Stoga, kažem ti, oprošteni su joj grijesi mnogi jer ljubljaše mnogo. Komu se malo oprašta, malo ljubi." ⁴⁸A ženi reče: "Oprošteni su ti grijesi." ⁴⁹Sustolnici počeli nato među sobom govoriti: "Tko je ovaj da i grijeha oprašta?" ⁵⁰A on reče ženi: "Vjera te tvoja spasila! Idi u miru!"

Žene u službi Isusovoj (Lk 8,1)

Lk 8.

Zatim zareda obilaziti gradom i selom propovijedajući i navješćujući evanđelje o kraljevstvu Božjemu. Bila su s njim dvanaestorica ²i neke žene koje bijahu izliječene od zlih duhova i bolesti: Marija zvana Magdalena, iz koje bijaše izagnao sedam đavola; ³zatim Ivana, žena Herodova upravitelja Huze; Suzana i mnoge druge. One su im posluživale od svojih dobara.

Prispodoba o sijaču (Lk 8,4)

(Mt 13,1-9; Mk 4,1-9)

⁴Kad se skupio silan svijet te iz svakoga grada nagruše k njemu, prozbori u prispodobi:

⁵"Iziđe sijač sijati sjeme. Dok je sijao, jedno pade uz put, bi pogaženo i ptice ga nebeske pozobaše. ⁶Drugo pade na kamen i, tek što je izniklo, osuši se jer ne imaše vlage. ⁷Drugo opet pade među trnje i trnje ga preraste i uguši. ⁸Drugo napokon pade u dobru zemlju, nikne i urodi stotrukim plodom." Rekavši to, povika: "Tko ima uši da čuje, neka čuje!"

Zašto Isus govori u prispodobama (Lk 8,9)

(Mt 13,10-17; Mk 4,10-12)

⁹Upitaše ga učenici kakva bi to bila prispodoba. ¹⁰A on im reče: "Vama je dano znati otajstva kraljevstva Božjega, a ostalima u prispodobama -

*da gledajući ne vide
i slušajući ne razumiju."*

¹¹"A ovo je prispodoba: Sjeme je Riječ Božja. ¹²Oni uz put slušatelji su. Zatim dolazi đavao i odnosi Riječ iz srca njihova da ne bi povjerovali i spasili se. ¹³A na kamenu - to su oni koji kad čuju, s radošću prime Riječ, ali korijena nemaju: ti neko vrijeme vjeruju, a u vrijeme kušnje otpadnu. ¹⁴A što pade u trnje - to su

oni koji poslušaju, ali poneseni brigama, bogatstvom i nasladama života, uguše se i ne dorode roda. ¹⁵Ono pak u dobroj zemlji - to su oni koji u plemenitu i dobrom srcu slušaju Riječ, zadrže je i donose rod u ustrajnosti."

Prispodoba o svjetiljci (Lk 8,16)

(Mt 5,15; 10,26; 13,12; Mk 4,21-25)

¹⁶"Nitko ne užije svjetiljke da je pokrije posudom ili stavi pod postelju, nego je stavlja na svijećnjak da oni koji ulaze vide svjetlost. ¹⁷Ta ništa nije tajno što se neće očitovati; ništa skriveno što se neće saznati i na vidjelo doći."

¹⁸"Pazite dakle kako slušate. Doista, onomu tko ima dat će se, a onomu tko nema oduzet će se i ono što misli da ima."

Prava rodbina Isusova (Lk 8,19)

(Mt 12,46-50; Mk 3,21. 31-35)

¹⁹A majka i braća njegova htjedoše k njemu, ali ne mogoše do njega zbog mnoštva. ²⁰Javiše mu: "Majka tvoja i braća tvoja stoje vani i žele te vidjeti." ²¹A on im odgovori: "Majka moja, braća moja - ovi su koji riječ Božju slušaju i vrše."

Stišana oluja (Lk 8,22)

(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)

²²Jednoga dana uđe u lađu on i učenici njegovi. I reče im: "Prijeđimo na onu stranu jezera." I otisnuše se. ²³Dok su plovili, on zaspao. I spusti se oluja na jezero. Voda stane nadirati te bijahu u pogibli. ²⁴Oni pristupiše i probudiše ga govoreći: "Učitelju, učitelju, propadosmo!" On se probudi, zaprijeti vjetru i valovlju; i oni se smire te nastala utiha. ²⁵A on će im: "Gdje vam je vjera?" A oni se prestrašeni u čudu zapitkivahu: "Tko li je ovaj da i vjetrovima zapovijeda i vodi, i pokoravaju mu se?"

Ozdravljenje opsjednutoga (Lk 8,26)

(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)

²⁶Doploviše u gergezenski kraj koji je nasuprot Galileji. ²⁷Čim iziđe na kopno, eto mu iz grada u susret nekog čovjeka koji imaše zloduhe. Već dugo vremena nije se uopće odijevao niti stanovao u kući, nego po grobnicama. ²⁸Kad opazi Isusa, zastenja, pade ničice preda nj i u sav glas povika: "Što ti imaš sa mnom, Isuse, Sine Boga Svevišnjega? Molim te, ne muči me!" ²⁹Jer bijaše zapovjedio nečistom duhu da iziđe iz toga čovjeka. Da, dugo ga je već vremena držao u vlasti i makar su ga lancima vezali i u verigama čuvali, on bi raskidao sponu i zloduh bi ga odagnao u pustinju. ³⁰Isus ga nato upita: "Kako ti je ime?" On reče: "Legija", jer u nj uđoše mnogi zlodusi. ³¹I zaklinjahu ga da im ne naredi vratiti se u Bezdani.

³²A ondje u gori paslo je poveliko krdo svinja. Zaklinjahu ga dakle da im dopusti ući u njih. I on im dopusti. ³³Tada zlodusi iziđoše iz čovjeka i uđoše u svinje. Krdo jurnu niz obronak u jezero i podavi se.

³⁴Vidjevši što se dogodilo, svinjari pobjegoše i razglesiše gradom i selima. ³⁵A ljudi iziđoše vidjeti što se dogodilo. Dođoše Isusu i nađoše čovjeka iz kojega bijahu izašli zlodusi gdje do nogu Isusovih sjedi, obučen i zdrave pameti. I prestraše se. ³⁶A očevici im ispriповijediše kako je opsjednuti ozdravio.

³⁷I zamoli ga sve ono mnoštvo iz okolice gergezenske da ode od njih jer ih strah velik spopade. On uđe u lađu i vrati se.

³⁸A moljaše ga čovjek iz koga iziđoše zlodusi da može ostati s njim, ali ga on otpusti govoreći: ³⁹"Vrati se kući i pripovijedaj što ti učini Bog." On ode razglašujući po svem gradu što mu učini Isus.

Ozdravljenje bolesne žene

i uskrišenje Jairove kćeri (Lk 8,40)

(Mt 9,18-26; Mk 5,21-43)

⁴⁰Na povratku Isusa dočeka mnoštvo jer su ga svi željno iščekivali. ⁴¹I gle, dođe čovjek, ime mu Jair, koji bijaše predstojnik sinagoge. Baci se Isusu pred noge i stane ga moliti da dođe u njegovu kuću. ⁴²Imaše kćer jedinicu, otprilike od dvanaest godina, koja umiraše. Dok je onamo išao, mnoštvo ga guralo odasvud.

⁴³A neka žena koja je već dvanaest godina bolovala od krvarenja, sve svoje imanje potrošila na liječnike i nitko je nije mogao izliječiti, ⁴⁴priđe odostrag i dotaknu se skuta njegove haljine i umah joj se zaustavi krvarenje.

⁴⁵I reče Isus: "Tko me se to dotaknu?" Svi se branili, a Petar će: "Učitelju, mnoštvo te gura i pritišće." ⁴⁶A Isus: "Netko me se dotaknuo. Osjetio sam kako snaga izlazi iz mene." ⁴⁷A žena, vidjevši da se ne može kriti, sva u strahu pristupi i baci se preda nj te pred svim narodom ispriповijedi zašto ga se dotakla i kako je umah ozdravila. ⁴⁸A on joj reče: "Kćeri, vjera te tvoja spasila. Idi u miru!"

⁴⁹Dok je on još govorio, eto jednog od nadstojnikovih s porukom: "Umrkla ti kći, ne muči više Učitelja." ⁵⁰Čuo to Isus pa mu reče: "Ne boj se! Samo vjeruj i ona će se spasiti!"

⁵¹Uđe u kuću, ali nikomu ne dopusti da s njim uđe osim Petra, Ivana, Jakova i djetetova oca i majke. ⁵²A svi plakahu i žalovahu za njom. A on im reče: "Ne plaćite! Nije umrla, nego spava!" ⁵³No oni mu se podsmjehivahu znajući da je umrla. ⁵⁴On je uhvati za ruku i povika: "Dijete, ustani!" ⁵⁵I povrati joj se duh i umah ustade, a on naredi da joj dadu jesti. ⁵⁶Njezini se roditelji začudiše, a on zapovjedi da nikome ne reknu što se dogodilo.

Poslanje dvanaestorice (Lk 9,1)

(Mt 10,1-15; Mk 6,7-13)

Lk 9.

Sazva dvanaestoricu i dade im moć i vlast nad svim zlodusima i da liječe bolesti. ²I posla ih propovijedati kraljevstvo Božje i liječiti bolesnike. ³I reče im: "Ništa ne uzimajte na put: ni štapa, ni torbe, ni kruha, ni srebra! I da niste imali više od dvije haljine! ⁴U koju god kuću uđete, ondje ostanite pa odande dalje pođite. ⁵Gdje vas ne prime, iziđite iz toga grada i stresite prašinu s nogu za svjedočanstvo protiv njih."

⁶Oni krenuše: obilazili su po selima, navješćivali evanđelje i liječili posvuda.

Herod i Isus (Lk 9,7)

(Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)

⁷Dočuo Herod tetrarh sve što se događa te se nađe u nedoumici jer su neki govorili: "Ivan uskrsnu od mrtvih"; ⁸drugi: "Pojavio se Ilija"; treći opet: "Ustao je neki od drevnih proroka." ⁹A Herod reče: "Ivanu ja odrubih glavu. Tko je onda ovaj o kom toliko čujem?" I tražio je priliku da ga vidi.

Isus hrani pet tisuća ljudi (Lk 9,10)

(Mt 14,13-21; Mk 6,30-34; Iv 6,1-14)

¹⁰Apostoli se vrate i ispriповjede što su učinili. Isus ih povede sa sobom i povuče se nasamo u grad zvani Betsaida. ¹¹Saznalo to mnoštvo po pođe za njim. On ih primi te im govoraše o kraljevstvu Božjem i ozdravljajše sve koji su trebali ozdravljenja.

¹²Dan bijaše na izmaku. Pristupe dakle dvanaestorica pa mu reknu: "Otpusti svijet, neka pođu po okolnim selima i zaseocima da se sklone i nađu jela jer smo ovdje u pustu kraju." ¹³A on im reče: "Podajte im vi jesti!" Oni rekoše: "Nemamo više od pet kruhova i dvije ribe, osim da odemo kupiti hrane za sav ovaj narod." ¹⁴A bijaše oko pet tisuća muškaraca. Nato će on svojim učenicima: "Posjedajte ih po skupinama, otprilike po pedeset." ¹⁵I učine tako: sve ih posjedaju. ¹⁶A on uze pet kruhova i dvije ribe, pogleda na nebo, blagoslovi ih i razlomi pa davaše učenicima da posluže mnoštvo.

¹⁷Jeli su i svi se nasitili. I od preteklih ulomaka nakupilo se dvanaest košara.

Petrova vjeroispovijest (Lk 9,18)

(Mt 16,13-20; Mk 8,27-30; Iv 6,67-70)

¹⁸Dok je jednom u osami molio, bijahu s njim samo njegovi učenici. On ih upita: "Što govori svijet, tko sam ja?" ¹⁹Oni odgovoriše: "Da si Ivan Krstitelj, drugi: da si Ilija, treći opet: da neki od drevnih proroka usta." ²⁰A on im reče: "A vi, što vi kažete, tko sam ja?" Petar prihvati i reče: "Krist - Pomazanik Božji!"

²¹A on im zaprijeti da toga nikomu ne kazuju.

Prvi navještaj muke i uskrsnuća (Lk 9,22)

(Mt 16,21-23; Mk 8,31-33)

²²Reče: "Treba da Sin Čovječji mnogo pretrpi, da ga starješine, glavari svećenički i pismoznanci odbace, da bude ubijen i treći dan da uskrsne."

Uvjeti za nasljedovanje Isusa (Lk 9,23)

(Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1; Iv 12,25-26)

²³A govoraše svima: "Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka danomice uzima križ svoj i neka ide za mnom. ²⁴Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj poradi mene, taj će ga spasiti. ²⁵Ta što koristi čovjeku ako sav svijet zadobije, a sebe samoga izgubi ili sebi naudi?"

²⁶"Doista, tko se zastidi mene i mojih riječi, toga će se i Sin Čovječji stidjeti kada dođe u slavi svojoj i Očevoj i svetih anđela."

²⁷"A kažem vam uistinu: neki od nazočnih neće okusiti smrti dok ne vide kraljevstva Božjega."

Preobraženje (Lk 9,28)

(Mt 17,1-8; Mk 9,2-8)

²⁸Jedno osam dana nakon tih besjeda povede Isus sa sobom Petra, Ivana i Jakova te uziđe na goru da se pomoli. ²⁹I dok se molio, izgled mu se lica izmijenili, a odjeća sjajem zablistala.

³⁰I gle, dva čovjeka razgovarahu s njime. Bijahu to Mojsije i Ilija. ³¹Ukazali se u slavi i razgovarali s njime o njegovu Izlasku, što se doskora imao ispuniti u Jeruzalemu. ³²No Petra i njegove drugove bijaše svladao san. Kad se probudiše, ugledaše njegovu slavu i dva čovjeka koji stajahu uza nj. ³³I dok su oni odlazili od njega, reče Petar Isusu: "Učitelju, dobro nam je ovdje biti. Načinimo tri sjenice: jednu tebi, jednu Mojsiju, jednu Iliji." Nije znao što govori.

³⁴Dok je on to govorio, pojavi se oblak i zasjeni ih. Ušavši u oblak, oni se prestrašiše. ³⁵A glas se začu iz oblaka: "Ovo je Sin moj, Izabranik! Njega slušajte!" ³⁶I upravo kad se začu glas, osta Isus sam. Oni su šutjeli i nikomu onih dana nisu kazivali što su vidjeli.

Opsjednuti padavičar (Lk 9,37)

(Mt 17,14-21; Mk 9,14-29)

³⁷A kad su sutradan sišli s gore, pohiti mu u susret silan svijet. ³⁸I gle, čovjek neki iz mnoštva povika: "Učitelju, molim te pogledaj mi sina: jedinac mi je, ³⁹a gle, duh ga spopada te on odmah udari u krik; trza njime i on se pjeni te jedva da od njega odstupi dok ga nije posve satro. ⁴⁰Molio sam tvoje učenike da ga izagnaju, ali ne moguše."

⁴¹Isus odvrati: "O rode nevjerni i opaki, dokle mi je biti s vama i podnositi vas? Dovedi ovamo svoga sina!" ⁴²I dok je prilazio, obori ga zloduh i potrese. A Isus zaprijeti nečistom duhu te izliječi dječaka i preda ga njegovu ocu. ⁴³Svi se zapanjiše zbog veličanstva Božjega.

Drugi navještaj muke i uskrsnuća (Lk 9,43b)

(Mt 17,22-23; Mk 9,30-32)

Dok su se svi divili svemu što je činio, reče on učenicima: ⁴⁴"Uzmite k srcu ove riječi: Sin Čovječji doista ima biti predan ljudima u ruke." ⁴⁵Ali oni nerazumješe te besjede, bijaše im skrivena te ne shvatiše, a bojahu se upitati ga o tome.

Tko je najveći? (Lk 9,46)

(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37)

⁴⁶U njima se porodi misao tko bi od njih bio najveći. ⁴⁷Znajući tu misao njihova srca, uzme Isus dijete, postavi ga uza se ⁴⁸i reče im: "Tko god primi ovo dijete u moje ime, mene prima. A tko mene prima, prima onoga koji me je poslao. Doista, tko je najmanji među vama svima, taj je velik!"

"Tko nije protiv vas, za vas je" (Lk 9,49)

(Mt 9,38-40)

⁴⁹Prihvati Ivan i reče: "Učitelju, vidjesmo jednoga koji u tvoje ime izgoni zloduhe. Mi smo mu branili, jer ne ide za nama." ⁵⁰Reče mu Isus: "Ne branite! Ta tko nije protiv vas, za vas je!"

IV. ISUS NA PUTU PREMA JERUZALEMU (Lk 9,51)

Negostoljubivi Samarijanci (Lk 9,51)

⁵¹Kad su se navršili dani da bude uznesen, krenu Isus sa svom odlučnošću prema Jeruzalemu. ⁵²I posla glasnike pred sobom. Oni odoše i uđoše u neko samarijansko selo da mu pripreme mjesto. ⁵³No ondje ga ne primiše jer je bio na putu u Jeruzalem. ⁵⁴Kada to vidješe učenici Jakov i Ivan, rekoše: "Gospodine, hoćeš li da kažemo *neka oganj siđe s neba i uništi ih?*" ⁵⁵No on se okrenu i prekori ih. ⁵⁶I odoše u drugo selo.

Zahtjevi apostolskog poziva (Lk 9,57)

(Mt 8,19-22)

⁵⁷Dok su išli putom, reče mu netko: "Za tobom ću kamo god ti pošao." ⁵⁸Reče mu Isus: "Lisice imaju jazbine, ptice nebeske gnijezda, a Sin Čovječji nema gdje bi glavu naslonio."

⁵⁹Drugomu nekom reče: "Pođi za mnom!" A on će mu: "Dopusti mi da prije odem i pokopam oca." ⁶⁰Reče mu: "Pusti neka mrtvi pokopaju svoje mrtve, a ti idi i navješćuj kraljevstvo Božje."

⁶¹I neki drugi reče: "Za tobom ću, Gospodine, ali dopusti mi da se prije oprostim sa svojim ukućanima." ⁶²Reče mu Isus: "Nitko tko stavi ruku na plug pa se obazire natrag, nije prikladan za kraljevstvo Božje."

Poslanje sedamdesetdvojice (Lk 10,1)

Lk 10.

Nakon toga odredi Gospodin drugih sedamdesetdvojicu učenika i posla ih po dva pred sobom u svaki grad i u svako mjesto kamo je kanio doći. ²Govorio im je: "Žetva je velika, ali radnika malo. Molite dakle

gospodara žetve da radnike pošalje u žetvu svoju. ³Idite! Evo, šaljem vas kao janjce među vukove. ⁴Ne nosite sa sobom ni kese, ni torbe, ni obuće. I nikoga putem ne pozdravljajte.

⁵U koju god kuću uđete, najprije recite: 'Mir kući ovoj!' ⁶Bude li tko ondje prijatelj mira, počinut će na njemu mir vaš. Ako li ne, vratit će se na vas. ⁷U toj kući ostanite, jedite i pijte što se kod njih nađe. Ta vrijedan je radnik plaće svoje. Ne prelazite iz kuće u kuću."

⁸"Kad u koji grad uđete pa vas prime, jedite što vam se ponudi ⁹i liječite bolesnike koji su u njemu. I kazujte im: 'Približilo vam se kraljevstvo Božje!' ¹⁰A kad u neki grad uđete pa vas ne prime, iziđite na njegove ulice i recite: ¹¹'I prašinu vašega grada, koja nam se nogu uhvatila, stresamo vam sa sebe! Ipak znajte ovo: Približilo se kraljevstvo Božje!' ¹²Kažem vam: Sodomcima će u onaj dan biti lakše negoli tomu gradu."

Prijetnja neobraćenim gradovima (Lk 10,13)

(Mt 11,20-24)

¹³"Jao tebi, Korozaine! Jao tebi, Betsaido! Da su se u Tiru i Sidonu zbila čudesa koja su se dogodila u vama, odavna bi već, sjedeć u kostrijeti i pepelu, činili pokoru. ¹⁴Ali Tiru i Sidonu bit će na Sudu lakše negoli vama.

¹⁵I ti Kafarnaume!

Zar ćeš se do neba uzvisiti?

Do u Podzemlje ćeš se strovaliti.

¹⁶Tko vas sluša, mene sluša; tko vas prezire, mene prezire. A tko mene prezire, prezire onoga koji mene posla."

Pravi razlog apostolske radosti (Lk 10,17)

¹⁷Vratiše se zatim sedamdesetdvojica radosni govoreći: "Gospodine, i zlodusi nam se pokoravaju na tvoje ime!" ¹⁸A on im reče: "Promatrah Sotonu kako poput munje s neba pade. ¹⁹Evo, dao sam vam vlast da *gazite po zmijama* i štipavcima i po svojoj sili neprijateljevoj i ništa vam neće naškoditi. ²⁰Ali ne radujte se što vam se duhovi pokoravaju, nego radujte se što su vam imena zapisana na nebesima."

Evandjelje objavljeno jednostavnima (Lk 10,21)

(Mt 11,25-27; 13,16-17)

²¹U taj isti čas uskliknu Isus u Duhu Svetom: "Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima. Da, Oče! Tako se tebi svidjelo. ²²Sve mi preda Otac moj i nitko ne zna tko je Sin - doli Otac; niti tko je Otac - doli Sin i onaj kome Sin hoće da objavi."

²³Tada se okrene učenicima pa im nasamo reče: "Blago očima koje gledaju što vi gledate! ²⁴Kažem vam: mnogi su proroci i kraljevi htjeli vidjeti što vi gledate, ali nisu vidjeli; i čuti što vi slušate, ali nisu čuli!"

Zapovijed ljubavi (Lk 10,25)

(Mt 22,34-40; Mk 12,28-34)

²⁵I gle, neki zakonoznanac usta i, da ga iskuša, upita: "Učitelju, što mi je činiti da život vječni baštinim?" ²⁶A on mu reče: "U Zakonu što piše? Kako čitaš?" ²⁷Odgovori mu onaj: *Ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svoga, i svom dušom svojom, i svom snagom svojom, i svim umom svojim; i svoga bližnjega kao sebe samoga!*" ²⁸Reče mu na to Isus: "Pravo si odgovorio. *To čini i živjet ćeš.*"

Milosrdni Samaritanac (Lk 10,29)

²⁹Ali hoteći se opravdati, reče on Isusu: "A tko je moj bližnji?" ³⁰Isus prihvati i reče:

"Čovjek neki silazio iz Jeruzalema u Jerihon. Upao među razbojнике koji ga svukoše i izraniše pa odoše ostavivši ga polumrtva. ³¹Slučajno je onim putem silazio neki svećenik, vidje ga i zaobiđe. ³²A tako i levit: prolazeći onuda, vidje ga i zaobiđe. ³³Neki Samaritanac putujući dođe do njega, vidje ga, sažali se ³⁴pa mu pristupi i povije rane zalivši ih uljem i vinom. Zatim ga posadi na svoje živinče, odvede ga u gostinjac i pobrinu se za nj. ³⁵Sutradan izvadi dva denara, dade ih gostioničaru i reče: 'Pobrini se za njega. Ako što više potrošiš, isplatit ću ti kad se budem vraćao.'"

³⁶"Što ti se čini, koji je od ove trojice bio bližnji onomu koji je upao među razbojнике?" ³⁷On odgovori: "Onaj koji mu iskaza milosrđe." Nato mu reče Isus: "Idi pa i ti čini tako!"

Marta i Marija (Lk 10,38)

³⁸Dok su oni tako putovali, uđe on u jedno selo. Žena neka, imenom Marta, primi ga u kuću. ³⁹Imala je sestru koja se zvala Marija. Ona sjede do nogu Gospodinovih i slušaše riječ njegovu. ⁴⁰A Marta bijaše sva zauzeta posluživanjem pa pristupi i reče: "Gospodine, zar ne mariš što me sestra samu ostavila posluživati? Reci joj dakle da mi pomogne." ⁴¹Odgovori joj Gospodin: "Marta, Marta! Brineš se i uznemiruješ za mnogo, ⁴²a jedno je potrebno. Marija je uistinu izabrala bolji dio, koji joj se neće oduzeti."

Pouka o molitvi (Lk 11,1)

(Mt 6,9-15; 7,7-11)

Lk 11.

Jednom je Isus na nekome mjestu molio. Čim presta, reče mu jedan od učenika: "Gospodine, nauči nas moliti kao što je i Ivan naučio svoje učenike." ²On im reče: "Kad molite, govorite:

'Oče!

Sveti se ime tvoje!

Dođi kraljevstvo tvoje!

³Kruh naš svagdanji
daji nam svaki dan!

⁴I otpusti nam grijehе naše:

ta i mi otpuštamo

svakom dužniku svojem!

I ne uvedi nas u napast!"

⁵I reče im: "Tko to od vas ima ovakva prijatelja? Pođe k njemu o ponoći i rekne mu: 'Prijatelju, posudi mi tri kruha. ⁶Prijatelj mi se s puta svratio te nemam što staviti preda nj!' ⁷A onaj mu iznutra odgovori: 'Ne dosađuj mi! Vrata su već zatvorena, a dječica sa mnom u postelji. Ne mogu ustati da ti dadnem...'⁸Kažem vam: ako i ne ustane da mu dadne zato što mu je prijatelj, ustat će i dati mu što god treba zbog njegove bezočnosti."

⁹"I ja vama kažem: Ištite i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se! ¹⁰Doista, tko god ište, prima; i tko traži, nalazi; i onomu tko kuca, otvorit će se."

¹¹"A koji je to otac među vama: kad ga sin zaište ribu, zar će mu mjesto ribe zmiju dati? ¹²Ili kad zaište jaje, zar će mu dati štipavca? ¹³Ako dakle vi, iako zli, znate dobrim darima darivati djecu svoju, koliko li će više Otac s neba obdariti Duhom Svetim one koji ga zaištu!"

Isus i Beelzebul (Lk 11,14)

(Mt 12,22-30; Mk 3,20-27)

¹⁴I istjerivaše đavla koji bijaše nijem. Kad iziđe đavao, progovori njemak. I mnoštvo se divilo. ¹⁵A neki od njih rekoše: "Po Beelzebulu, poglavici đavolskom, izgoni đavle!" ¹⁶A drugi su iskušavajući ga, tražili od njega kakav znak s neba. ¹⁷Ali on, znajući njihove misli, reče im: "Svako kraljevstvo u sebi razdijeljeno opustjet će i kuća će na kuću pasti. ¹⁸Ako je dakle Sotona u sebi razdijeljen, kako će opstati kraljevstvo njegovo? Jer vi kažete da ja po Beelzebulu izgonim đavle. ¹⁹Ako dakle ja po Beelzebulu izgonim đavle, po kome ih vaši sinovi izgone? Zato će vam oni biti suci. ²⁰Ali ako ja prstom Božjim izgonim đavle, zbilja je došlo k vama kraljevstvo Božje."

²¹"Dokle god jaki i naoružani čuva svoj stan, u miru je sav njegov posjed. ²²Ali ako dođe jači od njega, svlada ga i otme mu sve njegovo oružje u koje se uzdao, a plijen razdijeli."

²³"Tko nije sa mnom, protiv mene je. I tko sa mnom ne sabire, rasipa."

Ponovni pad (Lk 11,24)

(Mt 12,43-45)

²⁴"Kad nečisti duh iziđe iz čovjeka, luta bezvodnim mjestima tražeći spokoja. Kad ga ne nađe, rekne: 'Vratit ću se u kuću odakle iziđoh.' ²⁵Došavši, nađe je pometenu i uređenu. ²⁶Tada ode i uzme sa sobom sedam drugih duhova, gorih od sebe, te uđu i nastane se ondje. Na kraju bude onomu čovjeku gore nego na početku."

Pravo blaženstvo (Lk 11,27)

²⁷Dok je on to govorio, povika neka žena iz mnoštva: "Blažena utroba koja te nosila i prsi koje si sisao!" ²⁸On odgovori: "Još blaženiji oni koji slušaju riječ Božju i čuvaju je!"

Jonin znak (Lk 11,29)

(Mt 12,38-42; Mk 8,12)

²⁹Kad je nagrnulo mnoštvo, poče im Isus govoriti: "Naraštaj ovaj naraštaj je opak. Znak traži, ali mu se znak neće dati doli znak Jonin. ³⁰Doista, kao što je Jona bio znak Ninivljanima, tako će biti i Sin Čovječji ovomu naraštaju."

³¹"Kraljica će Juga ustati na Sudu s ljudima ovog naraštaja i osuditi ih jer je s krajeva zemlje došla čuti mudrost Salomonovu, a evo ovdje i više od Salomona! ³²Ninivljani će ustati na Sudu s ovim naraštajem i osuditi ga jer se obratiše na propovijed Joninu, a evo ovdje i više od Jone!"

Druga prispodoba o svjetiljci (Lk 11,33)

(Mt 5,15; 6,22-23)

³³"Nitko ne užije svjetiljku da je stavi u zakutak ili pod posudu, nego na svijećnjak da oni koji ulaze vide svjetlost. ³⁴Oko je svjetiljka tvomu tijelu. Kad ti je oko bistro, sve ti je tijelo svijetlo. A kad je ono nevaljalo, i tijelo ti je tamno. ³⁵Pazi dakle da svjetlost koja je u tebi ne bude tamna. ³⁶Ako ti dakle sve tijelo bude svijetlo, bez djelića tame, bit će posve svijetlo, kao kad te svjetiljka svojim sjajem rasvjetljuje."

Protiv farizeja i zakonoznanaca (Lk 11,37)

(Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 20,45-47)

³⁷Dok je on govorio, pozva ga neki farizej k sebi na objed. On uđe i priđe k stolu. ³⁸Vidjevši to, farizej se začudi što se Isus prije objeda ne oprao. ³⁹A Gospodin mu reče: "Da, vi farizeji čistite vanjštinu čaše u zdjele, a nutrina vam je puna grabeža i pakosti. ⁴⁰Bezumnici! Nije li onaj koji načini vanjštinu načinio i nutrinu. ⁴¹Nego, dajte za milostinju ono iznutra i gle - sve vam je čisto."

⁴²"Ali jao vama, farizeji! Namirujete desetinu od metvice i rutvice i svake vrste povrća, a ne marite za pravednost i ljubav Božju. Ovo je trebalo činiti, a ono ne zanemariti."

⁴³"Jao vama farizeji! Volite prvo sjedalo u sinagogama i pozdrave na trgovima. ⁴⁴Jao vama! Vi ste kao nezamjetljivi grobovi po kojima ljudi ne znajući hode."

⁴⁵Nato će neki zakonoznanac: "Učitelju, tako govoreći i nas vrijeđaš." ⁴⁶A on reče: "Jao i vama, zakonoznanci! Tovarite na ljude terete nepodnosive, a sami ni da ih se jednim prstom dotaknete."

⁴⁷"Jao vama! Podižete spomenike prorocima, a vaši ih oci ubiše. ⁴⁸Zato ste svjedoci i sumišljenici djela svojih otaca: oni ih ubiše, a vi spomenike podižete! ⁴⁹Zbog toga i kaza Mudrost Božja: 'Poslat ću k njima proroke i apostole. Neke će poubijati i prognati - ⁵⁰da se od ovog naraštaja zatraži krv svih proroka prolivena od postanka svijeta, ⁵¹od krvi Abelove do krvi Zaharije, koji je pogubljen između žrtvenika i svetišta.' Da, kažem vam, tražit će se od ovoga naraštaja!"

⁵²"Jao vama, zakonoznanci! Uzeste ključ znanja: sami ne učoste, a spriječiste one koji htjedoše ući."

⁵³Kad Isus izađe odande, stadoše pismoznanci i farizeji žestoko na nj navaljivati i postavljati mu mnoga pitanja ⁵⁴vrebajući na nj, ne bi li što god ulovili iz njegovih usta.

Protiv licemjerja (Lk 12,1)

Lk 12.

Kad se uto skupilo mnoštvo, tisuće i tisuće, te su jedni druge gazili, počeo Isus govoriti najprije svojim učenicima: "Čuvajte se kvasca farizejskoga, to jest licemjerja. ²Ništa nije skriveno što se neće otkriti ni tajno što se neće saznati. ³Naprotiv, sve što u tami rekoste, na svjetlu će se čuti; i što ste po skrovištima u uho šaptali, propovijedat će se po krovovima."

Koga se treba bojati (Lk 12,4)

(Mt 10,28-31)

⁴"A kažem vama, prijateljima svojim: ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, a nakon toga nemaju više što učiniti. ⁵Pokazat ću vam koga vam se bojati: onoga se bojte koji pošto ubije, ima moć baciti u pakao. Da, velim vam, njega se bojte! ⁶Ne prodaje li se pet vrapčića za dva novčića? Pa ipak ni jednoga od njih Bog ne zaboravlja. ⁷A vama su i vlasi na glavi sve izbrojene. Ne bojte se! Vredniji ste nego mnogo vrabaca!"

Priznati se Kristovim pred ljudima (Lk 12,8)

(Mt 10,32-33; 12,32; 10,19-20)

⁸"A kažem vam: tko se god prizna mojim pred ljudima, i Sin Čovječji priznat će se njegovim pred anđelima Božjim. ⁹A tko mene zaniječe pred ljudima, bit će zaniječan pred anđelima Božjim."

¹⁰"I tko god rekne riječ na Sina Čovječjega, oprostit će mu se. Ali tko pohuli protiv Duha Svetoga, neće mu se oprostiti."

¹¹"Nadalje, kad vas budu dovodili pred sinagoge i poglavarstva i vlasti, ne budite zabrinuti kako ćete se ili čime braniti, što li reći! ¹²Ta Duh Sveti poučit će vas u taj čas što valja reći."

Zgrtanje varava bogatstva (Lk 12,13)

¹³Tada mu netko iz mnoštva reče: "Učitelju, reci mome bratu da podijeli sa mnom baštinu." ¹⁴Nato mu on reče: "Čovječe, tko me postavio sucem ili djeliocem nad vama?" ¹⁵I dometnu im: "Klonite se i čuvajte svake pohlepe: koliko god netko obilovao, život mu nije u onom što posjeduje."

¹⁶Kaza im i prisposobu: "Nekomu bogatu čovjeku obilno urodi zemlja ¹⁷pa u sebi razmišljaše: 'Što da učinim? Nemam gdje skupiti svoju ljetinu.' ¹⁸I reče: 'Evo što ću učiniti! Srušit ću svoje žitnice i podignuti veće pa ću ondje zgrnuti sve žito i dobra svoja. ¹⁹Tada ću reći duši svojoj: dušo, evo imaš u zalihama mnogo dobara za godine mnoge. Počivaj, jedi, pij, uživaj!' ²⁰Ali Bog mu reče: 'Bezumniče! Već noćas duša će se tvoja zaiskati od tebe! A što si pripravio, čije će biti?' ²¹Tako biva s onim koji sebi zgrće blago, a ne bogati se u Bogu."

Pouzdanje u providnost (Lk 12,22)

(Mt 6,25-34. 19-21)

²²Zatim reče svojim učenicima: "Zato vam kažem: ne budite zabrinuti za život: što ćete jesti; ni za tijelo: u što ćete se obući. ²³Ta život je vredniji od jela i tijelo od odijela. ²⁴Promotrite gavrane! Ne siju niti žanju, nemaju spremišta ni žitnice, pa ipak ih Bog hrani. Koliko li ste vi vredniji od ptica! ²⁵A tko od vas zabrinutošću može svojemu stasu dodati lakat? ²⁶Ako dakle ni ono najmanje ne možete, što ste onda za ostalo zabrinuti? ²⁷Promotrite ljiljane, kako niti predu niti tkaju, a kažem vam: ni Salomon se u svoj svojoj slavi ne zaodjenu kao jedan od njih. ²⁸Pa ako travu koja je danas u polju, a sutra se u peć baca Bog tako odijeva, koliko li će više vas, malovjerni!"

²⁹"Zato i vi: ne tražite što ćete jesti, što piti. Ne uznemirujte se! ³⁰Ta sve to traže pogani ovoga svijeta. Otac vaš zna da vam je sve to potrebno. ³¹Nego, tražite kraljevstvo njegovo, a to će vam se nadodati!"

³²"Ne boj se, stado malo: svidjelo se Ocu vašemu dati vam Kraljevstvo."

³³"Prodajte što god imate i dajte za milostinju! Načinite sebi kese koje ne stare, blago nepropadljivo na nebesima, kamo se kradljivac ne približava i gdje moljac ne rastače. ³⁴Doista, gdje vam je blago, ondje će vam i srce biti."

Budni sluge (Lk 12,35)

(Mt 24,45-51)

³⁵"Neka vam bokovi budu opasani i svjetiljke upaljene, ³⁶a vi slični ljudima što čekaju gospodara kad se vraća sa svadbe da mu odmah otvori čim stigne i pokuca. ³⁷Blago onim slugama koje gospodar, kada dođe, nađe budne! Zaista, kažem vam, pripasat će se, posaditi ih za stol pa će pristupiti i posluživati ih. ³⁸Pa dođe li o drugoj ili o trećoj straži i nađe ih tako, blago njima!"

³⁹"A ovo znajte: kad bi domaćin znao u koji čas kradljivac dolazi, ne bi dao prokopati kuće. ⁴⁰I vi budite pripravniji jer u čas kad i ne mislite Sin Čovječji dolazi."

⁴¹Nato će Petar: "Gospodine, govoriš li tu prisodobu samo za nas ili i za sve?" ⁴²Reče Gospodin: "Tko li je onaj vjerni i razumni upravitelj što će ga gospodar postaviti nad svojom poslugom da im u pravo vrijeme daje obrok? ⁴³Blago onome sluzi kojega gospodar kada dođe, nađe da tako radi. ⁴⁴Uistinu, kažem vam, postavit će ga nad svim imanjem svojim."

⁴⁵"No rekne li taj sluga u srcu: 'Okasnit će gospodar moj' pa stane tući sluge i sluškinje, jesti, piti i opijati se, ⁴⁶doći će gospodar toga slugu u dan u koji mu se ne nada i u čas u koji i ne sluti; rasjeći će ga i dodijeliti mu udes među nevjernicima."

⁴⁷"I onaj sluga što je znao volju gospodara svoga, a nije bio spreman ili nije učinio po volji njegovoj, dobit će mnogo udaraca. ⁴⁸A onaj koji nije znao, ali je učinio što zaslužuje udarce, dobit će malo udaraca. Kome je god mnogo dano, od njega će se mnogo iskati. Kome je mnogo povjereno, više će se od njega iskati."

Veliko dijeljenje svijeta (Lk 12,49)

(Mt 10,34-36)

⁴⁹"Oganj dođoh baciti na zemlju pa što hoću ako je već planuo! ⁵⁰Ali krstom mi se krstiti i kakve li muke za me dok se to ne izvrši!"

⁵¹"Mislite li da sam došao mir dati na zemlji? Nipošto, kažem vam, nego razdjeljenje. ⁵²Ta bit će odsada petorica u jednoj kući razdijeljena: razdijelit će se trojica protiv dvojice i dvojica protiv trojice - ⁵³otac protiv sina i *sin protiv oca*, mati protiv kćeri i *kći protiv matere*, svekrva protiv snahe i *snaha protiv svekrve*."

Znakovi vremena (Lk 12,54)

(Mt 16,2-3)

⁵⁴Zatim je govorio mnoštvu: "Kad opazite da se oblak diže na zapadu, odmah kažete: 'Kiša će!' I bude tako. ⁵⁵Kad zapuše južnjak, kažete: 'Bit će vrućine!' I bude. ⁵⁶Licemjeri! Lice zemlje i neba umijete rasuditi, kako onda ovo vrijeme ne rasuđujete?"

Nagoditi se s protivnikom (Lk 12,57)

(Mt 5,25-26)

⁵⁷"Zašto sami od sebe ne sudite što je pravo? ⁵⁸Kad s protivnikom ideš glavaru, na putu sve uložiti da ga se oslobodiš pa te ne odvuče k sucu. Sudac će te predati izvršitelju, a izvršitelj baciti u tamnicu. ⁵⁹Kažem ti: nećeš izići odande dok ne isplatiš do posljednjega novčića."

Brzo promijenite život! (Lk 13,1)

Lk 13.

Upravo u taj čas dođoše neki te mu javiše što se dogodilo s Galilejcima kojih je krv Pilat pomiješao s krvlju njihovih žrtava. ²Isus im odgovori: "Mislite li da ti Galilejci, jer tako postradaše, bijahu grešniji od drugih Galilejaca? ³Nipošto, kažem vam, nego ako se ne obratite, svi ćete slično propasti! ⁴Ili onih osamnaest na

koje se srušila kula u Siloamu i ubila ih, zar mislite da su oni bili veći dužnici od svih Jeruzalemaca?
5Nipošto, kažem vam, nego ako se ne obratite, svi ćete tako propasti."

Neplodna smokva (Lk 13,6)

6Nato im pripovjedi ovu prisposobu: "Imao netko smokvu zasađenu u svom vinogradu. Dođe tražeć ploda na njoj i ne nađe 7pa reče vinogradaru: 'Evo, već tri godine dolazim i tražim ploda na ovoj smokvi i ne nalazim. Posijeci je. Zašto da iscrpljuje zemlju?' 8A on mu odgovori: 'Gospodaru, ostavi je još ove godine dok je ne okopam i ne pognojim. 9Možda će ubuduće ipak uroditi. Ako li ne, posjeći ćeš je.'"

Ozdravljenje zgrbljene žene u subotu (Lk 13,10)

10Jedne je subote naučavao u nekoj sinagogi. 11Kad eto žene koja je osamnaest godina imala duha bolesti. Bila je zgrbljena i nikako se nije mogla uspraviti. 12Kad je Isus opazi, dozva je i reče joj: "Ženo, oslobođena si svoje bolesti!" 13I položi na nju ruke, a ona se umah uspravi i poče slaviti Boga.

14Nadstojnik sinagoge - ozlovoljen što je Isus u subotu izliječio - govoraše mnoštvu: "Šest je dana u koje treba raditi! U te dakle dane dolazite i liječite se, a ne u dan subotni!" 15Odgovori mu Gospodin: "Licemjeri! Ne driješi li svaki od vas u subotu svoga vola ili magarca od jasala da ga vodi na vodu? 16Nije li dakle i ovu kćer Abrahamovu, koju Sotona sveza evo osamnaest je već godina, trebalo odriješiti od tih spona u dan subotni?"

17Na te njegove riječi postidješe se svi protivnici njegovi, a sav se narod radovaše zbog svega čime se on proslavio.

Prisposoba o gorušičinu zrnu (Lk 13,18)

(Mt 13,31-32; Mk 4,30-32)

18Govoraše dakle: "Čemu je slično kraljevstvo Božje? Čemu da ga prisposobim? 19Ono je kao kad čovjek uze gorušičino zrno i baci ga u svoj vrt. Uzraste i razvi se u stablo te mu se *ptice nebeske gnijezde po granama.*"

Prisposoba o kvascu (Lk 13,20)

(Mt 13,33)

20I opet im reče: "Čemu da prisposobim kraljevstvo Božje? 21Ono je kao kad žena uze kvasac i zamijesi ga u tri mjere brašna dok sve ne uskisne."

Odbačenje nevjernih Židova.

Poziv poganima (Lk 13,22)

(Mt 7,13-14. 21-23)

22Putujući tako u Jeruzalem, prolazio je i naučavao gradovima i selima. 23Reče mu tada netko: "Gospodine, je li malo onih koji se spasavaju?" A on im reče: 24"Borite se da uđete na uska vrata jer mnogi će, velim vam, tražiti da uđu, ali neće moći."

25"Kada gospodar kuće ustane i zaključa vrata, a vi stojeći vani počnete kucati na vrata: 'Gospodine, otvori nam!', on će vam odgovoriti: 'Ne znam vas odakle ste!' 26Tada ćete početi govoriti: 'Pa mi smo s tobom jeli i pili, po našim si trgovima naučavao!' 27A on će vam reći: 'Kažem vam: ne znam odakle ste. *Odstupite od mene, svi zlotvori!*'"

28"Ondje će biti plač i škrgut zubi kad ugledate Abrahama i Izaka i Jakova i sve proroke u kraljevstvu Božjem, a sebe vani, izbačene. 29I doći će s *istoka i zapada, sa sjevera i juga* i sjesti za stol u kraljevstvu Božjem. 30Evo, ima posljednjih koji će biti prvi, ima i prvih koji će biti posljednji."

Herod lisica (Lk 13,31)

31U taj čas pristupe neki farizeji i reknu mu: "Otiđi, otputuj odavde jer te Herod hoće ubiti." 32A on će njima: "Idite i kažite toj lisici: 'Evo, izgonim đavle i liječim danas i sutra, a treći dan dovršujem. 33Ali danas, sutra i prekosutra moram nastaviti put jer ne priliči da prorok pogine izvan Jeruzalema.'"

Prijetnja Jeruzalemu (Lk 13,34)

(Mt 23,37-39)

34"Jeruzaleme, Jeruzaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one što su tebi poslani! Koliko li puta htjedoh skupiti djecu tvoju kao kvočka piliće pod krila i ne htjedoste! 35Evo, napuštena vam kuća. A kažem vam, nećete me vidjeti dok ne dođe čas te reknete: *"Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje!"*

Opet ozdravljenje u subotu (Lk 14,1)

Lk 14.

Jedne subote dođe on u kuću nekoga prvaka farizejskog na objed. A oni ga vrebahu. ²Kad evo: pred njim neki čovjek koji je imao vodenu bolest. ³Nato Isus upita zakonoznance i farizeje: "Je li dopušteno subotom liječiti ili nije?" ⁴A oni mukom ponikoše. On ga dotaknu, izliječi i otpusti. ⁵A njima reče: "Ako komu od vas sin ili vol padne u bunar, neće li ga brže bolje izvući i u dan subotni?" ⁶I ne mogoše mu na to odgovoriti.

Pouka o poniznosti (Lk 14,7)

⁷Promatrajući kako uzvanici biraju prva mjesta, kaza im prispodobu: ⁸"Kada te tko pozove na svadbu, ne sjedaj na prvo mjesto da ne bi možda bio pozvan koji časniji od tebe, ⁹te ne dođe onaj koji je pozvao tebe i njega i ne rekne ti: 'Ustupi mjesto ovome.' Tada ćeš, postidjen, morati zauzeti posljednje mjesto. ¹⁰Nego kad budeš pozvan, idi i sjedni na posljednje mjesto pa, kada dođe onaj koji te pozvao, da ti rekne: 'Prijatelju, pomakni se naviše!' Bit će ti to tada na čast pred svim sustolnicima, ¹¹jer - svaki koji se uzvisuje, bit će ponižen, a koji se ponizuje, bit će uzvišen."

Izbor uzvanika (Lk 14,12)

¹²A i onome koji ga pozva, kaza: "Kad priređuješ objed ili večeru, ne pozivaj svojih prijatelja, ni braće, ni rodbine, ni bogatih susjeda, da ne bi možda i oni tebe pozvali i tako ti uzvratili. ¹³Nego kad priređuješ gozbu, pozovi siromahe, sakate, hrome, slijepe. ¹⁴Blago tebi jer oni ti nemaju čime uzvratiti. Uzvratit će ti se doista o uskrsnuću pravednih."

Prispodoba o uzvanicima (Lk 14,15)

(Mt 22,1-10)

¹⁵Kad je to čuo jedan od sustolnika, reče mu: "Blago onome koji bude blagovao u kraljevstvu Božjem!" ¹⁶A on mu reče: "Čovjek neki priredi veliku večeru i pozva mnoge. ¹⁷I posla slugu u vrijeme večere da rekne uzvanicima: 'Dođite! Već je pripravljeno!' ¹⁸A oni se odreda počeli ispričavati. Prvi mu reče: 'Njivu sam kupio i valja mi poći pogledati je. Molim te, ispričaj me.' ¹⁹Drugi reče: 'Kupio sam pet jarmova volova pa idem okušati ih. Molim te, ispričaj me.' ²⁰Treći reče: 'Oženio sam se i zato ne mogu doći.'"

²¹"Sluga se vrati i javi to domaćinu. Tada domaćin, gnjevan, reče sluzi: 'Iziđi brzo na trgove gradske i ulice pa dovedi ovamo prosjake, sakate, slijepe i hrome.' ²²I sluga reče: 'Gospodaru, učinjeno je što si naredio i još ima mjesta.' ²³Reče gospodar sluzi: 'Iziđi na putove i među ograde i prisili neka uđu da mi se napuni kuća.' ²⁴A kažem vam: nijedan od onih pozvanih neće okusiti moje večere."

Odreći se svega (Lk 14,25)

(Mt 10,37-38)

²⁵S njim je zajedno putovalo silno mnoštvo. On se okrene i reče im: ²⁶"Dođe li tko k meni, a ne mrzi svog oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa i sam svoj život, ne može biti moj učenik! ²⁷I tko ne nosi svoga križa i ne ide za mnom, ne može biti moj učenik!"

²⁸"Tko od vas, nakan graditi kulu, neće prije sjesti i proračunati troškove ima li čime dovršiti: ²⁹da ga ne bi - pošto već postavi temelj, a ne mogne dovršiti - počeli ismijevati svi koji to vide: ³⁰'Ovaj čovjek počeo graditi, a ne može dovršiti!' ³¹Ili koji kralj kad polazi da se zarati s drugim kraljem, neće prije sjesti i promisliti da li s deset tisuća može presresti onoga koji na nj dolazi s dvadeset tisuća? ³²Ako ne može, dok je onaj još daleko, poslat će poslanstvo da zaište mir."

³³"Tako dakle nijedan od vas koji se ne odrekne svega što posjeduje, ne može biti moj učenik."

³⁴"Dobra je sol. Ali ako i sol obljutavi, čime će se ona začiniti? ³⁵Nije prikladna ni za zemlju ni za gnojište. Van se baca. Tko ima uši da čuje, neka čuje!"

Tri prispodobe o milosrđu (Lk 15,1)

Lk 15.

Okupljahu se oko njega svi carinici i grešnici da ga slušaju. ²Stoga farizeji i pismoznanci mrmljahu: "Ovaj prima grešnike, i blaguje s njima."

Izgubljena i nađena ovca (Lk 15,3)

(Mt 18,12-14)

³Nato im Isus kaza ovu prispodobu: ⁴"Tko to od vas, ako ima sto ovaca pa izgubi jednu od njih, ne ostavi onih devedeset i devet u pustinji te pođe za izgubljenom dok je ne nađe? ⁵A kad je nađe, stavi je na ramena sav radostan ⁶pa došavši kući, sazove prijatelje i susjede i rekne im: 'Radujte se sa mnom! Nađoh ovcu svoju izgubljenu.' ⁷Kažem vam, tako će na nebu biti veća radost zbog jednog obraćena grešnika nego li zbog devedeset i devet pravednika kojima ne treba obraćenja."

Izgubljena i nađena drahma (Lk 15,8)

⁸"Ili koja to žena, ima li deset drahma pa izgubi jednu drahmu, ne zapali svjetiljku, pomete kuću i brižljivo pretraži dok je ne nađe? ⁹A kad je nađe, pozove prijateljice i susjede pa će im: 'Radujte se sa mnom! Nađoh drahmu što je bijah izgubila.' ¹⁰Tako, kažem vam, biva radost pred anđelima Božjim zbog jednog obraćena grešnika."

Izgubljeni i nađeni sin (Lk 15,11)

¹¹I nastavi: "Čovjek neki imao dva sina. ¹²Mlađi reče ocu: 'Oče, daj mi dio dobara koji mi pripada.' I razdijeli im imanje. ¹³Nakon nekoliko dana mlađi sin pokupi sve, otputova u daleku zemlju i ondje potratila svoja dobra živeći razvratno."

¹⁴"Kad sve potroši, nastala ljuta glad u onoj zemlji te on počeo oskudijevati. ¹⁵Ode i pribi se kod jednoga žitelja u onoj zemlji. On ga posla na svoja polja pasti svinje. ¹⁶Želio se nasititi rogačima što su ih jele svinje, ali mu ih nitko nije davao."

¹⁷"Došavši k sebi, reče: 'Koliki najamnici oca moga imaju kruha napretek, a ja ovdje umirem od gladi! ¹⁸Ustat ću, poći svomu ocu i reći mu: 'Oče, sagriješih protiv Neba i pred tobom! ¹⁹Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim. Primi me kao jednog od svojih najamnika.'"

²⁰"Usta i pođe svom ocu. Dok je još bio daleko, njegov ga otac ugleda, ganu se, potrčao, pade mu oko vrata i izljubi ga. ²¹A sin će mu: 'Oče! Sagriješih protiv Neba i pred tobom! Nisam više dostojan zvati se sinom tvojim.' ²²A otac reče slugama: 'Brzo iznesite haljinu najljepšu i obucite ga! Stavite mu prsten na ruku i obuću na noge! ²³Tele ugojeno dovedite i zakoljite, pa da se pogostimo i provedimo ²⁴jer sin mi ovaj bijaše mrtav i oživje, izgubljen bijaše i nađe se!' I stadoše se veseliti."

²⁵"A stariji mu sin bijaše u polju. Kad se na povratku približio kući, začu svirku i igru ²⁶pa dozva jednoga slugu da se raspita što je to. ²⁷A ovaj će mu: 'Došao tvoj brat pa otac tvoj zakla tele ugojeno što sina zdrava dočeka.' ²⁸A on se rasrdi i ne htjede ući. Otac tada iziđe i stane ga nagovarati. ²⁹A on će ocu: 'Evo toliko ti godina služim i nikada ne prestupih tvoju zapovijed, a nikad mi ni jareta nisi dao da se s prijateljima provedim. ³⁰A kada dođe ovaj sin tvoj koji s bludnicama proždrije tvoje imanje, ti mu zakla ugojeno tele.' ³¹Nato će mu otac: 'Sinko, ti si uvijek sa mnom i sve moje - tvoje je. ³²No trebalo se veseliti i radovati jer ovaj brat tvoj bijaše mrtav i oživje, izgubljen i nađe se!'"

Nepošteni upravitelj (Lk 16,1)

Lk 16.

Govoraše i svojim učenicima: "Bijaše neki bogat čovjek koji je imao upravitelja. ²Ovaj je bio optužen pred njim kao da mu rasipa imanje. On ga pozva pa mu reče: 'Što to čujem o tebi? Položi račun o svom upravljanju jer više ne možeš biti upravitelj!' ³Nato upravitelj reče u sebi: 'Što da učinim kad mi gospodar moj oduzima upravu? Kopati? Nemam snage. Prošiti? Stidim se. ⁴Znam što ću da me prime u svoje kuće kad budem maknut s uprave.'"

⁵"I pozva dužnike svoga gospodara, jednog po jednog. Upita prvoga: 'Koliko duguješ gospodaru mojemu?' On reče: 'Sto bata ulja.' ⁶A on će mu: 'Uzmi svoju zadužnicu, sjedni brzo, napiši pedeset.' ⁷Zatim reče drugomu: 'A ti, koliko ti duguješ?' On odgovori: 'Sto kora pšenice.' Kaže mu: 'Uzmi svoju zadužnicu i napiši osamdeset.'"

⁸"I pohvali gospodar nepoštenog upravitelja što snalažljivo postupi jer sinovi su ovoga svijeta snalažljiviji prema svojima od sinova svjetlosti."

Ne može se služiti dvojici gospodara (Lk 16,9)

⁹"I ja vama kažem: napravite sebi prijatelje od nepoštena bogatstva pa kad ga nestane da vas prime u vječne šatore."

¹⁰"Tko je vjeran u najmanjem, i u najvećem je vjeran; a tko je u najmanjem nepošten, i u najvećem je nepošten. ¹¹Ako dakle ne bijaste vjerni u nepoštenom bogatstvu, tko li će vam istinsko povjeriti? ¹²I ako u tuđem ne bijaste vjerni, tko li će vam vaše dati?"

¹³"Nijedan sluga ne može služiti dvojici gospodara. Ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti; ili će uz jednoga prijanjati, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu."

Protiv pohlepnih farizeja (Lk 16,14)

¹⁴Sve su to slušali farizeji, srebroljupci, i rugali mu se. ¹⁵On im reče: "Vi se pravite pravedni pred ljudima, ali zna Bog srca vaša. Jer što je ljudima uzvišeno, odvratnost je pred Bogom."

Vječnost Zakona (Lk 16,16)

(Mt 11,12-13; 5,18)

¹⁶"Zakon i Proroci do Ivana su, a otada se navješćuje kraljevstvo Božje i svatko se u nj silom probija. ¹⁷Lakše će nebo i zemlja proći, negoli propasti i jedan potezić Zakona."

Nerazrješivost ženidbe (Lk 16,18)

(Mt 19,9; Mk 10,11-12)

¹⁸"Tko god otpusti svoju ženu pa se oženi drugom, čini preljub. I tko se god oženi otpuštenom, čini preljub."

Bogataš i Lazar (Lk 16,19)

¹⁹"Bijaše neki bogataš. Odijevao se u grimiz i tanani lan i danomice se sjajno gostio. ²⁰A neki siromah, imenom Lazar, ležao je sav u čirevima pred njegovim vratima ²¹i priželjkivao nasititi se onim što je padalo s bogataševa stola. Čak su i psi dolazili i lizali mu čireve."

²²"Kad umrije siromah, odnesoše ga anđeli u krilo Abrahamovo. Umrije i bogataš te bude pokopan. ²³Tada u teškim mukama u paklu, podiže svoje oči te izdaleka ugleda Abrahama i u krilu mu Lazara ²⁴pa zavapi: 'Oče Abrahame, smiluj mi se i pošalji Lazara da umoči vršak svoga prsta u vodu i rashladi mi jezik jer se strašno mučim u ovom plamenu.' ²⁵Reče nato Abraham: 'Sinko! Sjeti se da si za života primio dobra svoja, a tako i Lazar zla. Sada se on ovdje tješi, a ti se mučiš. ²⁶K tome između nas i vas zjapi provalija golema te koji bi i htjeli prijeći odavde k vama, ne mogu, a ni odatle k nama prijelaza nema.'"

²⁷"Nato će bogataš: 'Molim te onda, oče, pošalji Lazara u kuću oca moga. ²⁸Imam petero braće pa neka im posvjedoči da i oni ne dođu u ovo mjesto muka.'

²⁹Kaže Abraham: 'Imaju Mojsija i Proroke! Njih neka poslušaju!' ³⁰A on će: 'O ne, oče Abrahame! Nego dođe li tko od mrtvih k njima, obratit će se.' ³¹Reče mu: 'Ako ne slušaju Mojsija i Proroka, neće povjerovati sve da i od mrtvih tko ustane.'"

Sablazan (Lk 17,1)

(Mt 18,6-7; Mk 9,42)

Lk 17.

I reče svojim učenicima: "Nije moguće da ne dođu sablazni, no jao onome po kom dolaze; ²je li s mlinskim kamenom o vratu strovaljen u more, korisnije mu je, nego da sablazni jednoga od ovih malenih. ³Čuvajte se!"

Bratska opomena (Lk 17,3b)

(Mt 18,15)

"Pogriješi li tvoj brat, prekori ga; ako se obrati, oprosti mu. ⁴Pa ako se sedam puta na dan ogriješi o tebe i sedam se puta obrati tebi govoreći: 'Žao mi je!', oprosti mu."

Moć vjere (Lk 17,5)

(Mt 17,19-21; Mk 9,28-29)

⁵Apostoli zamole Gospodina: "Umnoži nam vjeru!" ⁶Gospodin im odvrati: "Da imate vjere koliko je zrno gorušičino, rekli biste ovom dudu: 'Iščupaj se s korijenom i presadi se u more!' I on bi vas poslušao."

Služiti ponizno (Lk 17,7)

⁷"Tko će to od vas reći sluzi svomu, oraču ili pastiru, koji se vrati s polja: 'Dođi brzo i sjedni za stol?' ⁸Neće li mu naprotiv reći: 'Pripravi što ću večerati pa se pripaši i poslužuj mi dok jedem i pijem; potom ćeš ti jesti i piti?' ⁹Zar duguje zahvalnost sluzi jer je izvršio što mu je naređeno? ¹⁰Tako i vi: kad izvršite sve što vam je naređeno, recite: 'Sluge smo beskorisne! Učinismo što smo bili dužni učiniti!'"

Deset gubavaca (Lk 17,11)

¹¹Dok je tako putovao u Jeruzalem, prolazio je između Samarije i Galileje. ¹²Kad je ulazio u neko selo, eto mu u susret deset gubavaca. Zaustave se podaleko ¹³i zavape: "Isuse, Učitelju, smiluj nam se!" ¹⁴Kad ih Isus ugleda, reče im: "Idite, *pokažite se svećenicima!*" I dok su išli, očistiše se. ¹⁵Jedan od njih vidjevši da je ozdravio, vrati se slaveći Boga u sav glas. ¹⁶Baci se ničice k Isusovim nogama zahvaljujući mu. A to bijaše neki Samaritanac. ¹⁷Nato Isus primijeti: "Zar se ne očistiše deseterica? ¹⁸A gdje su ona deveterica? Ne nađe li se nijedan koji bi se vratio i podao slavu Bogu, osim ovoga tuđinca?" ¹⁹A njemu reče: "Ustani! Idi! Tvoja te vjera spasila!"

Bog će uspostaviti svoje kraljevstvo (Lk 17,20)

(Mt 24,23-28. 37-41)

²⁰Upitaju ga farizeji: "Kad će doći kraljevstvo Božje?" Odgovori im: "Kraljevstvo Božje ne dolazi primjetljivo. ²¹Niti će se moći kazati: 'Evo ga ovdje!' ili: 'Evo ga ondje!' Ta evo - kraljevstvo je Božje među vama!"

²²Zatim reče učenicima: "Doći će dani kad ćete zaželjeti vidjeti i jedan dan Sina Čovječjega, ali ga nećete vidjeti. ²³Govorit će vam: 'Evo ga ondje, evo ovdje!' Ne odlazite i ne pomamite se! ²⁴Jer kao što munja

sijevne na jednom kraju obzorja i odbljesne na drugom, tako će biti i sa Sinom Čovječjim u Dan njegov.
²⁵No prije treba da on mnogo pretrpi i da ga ovaj naraštaj odbaci."

²⁶"I kao što bijaše u dane Noine, tako će biti i u dane Sina Čovječjega: ²⁷jeli su, pili, ženili se i udavali do dana kad *Noa uđe u korablju*. I dođe potop i sve uništi. ²⁸Slično kao što bijaše u dane Lotove: jeli su, pili, kupovali, prodavali, sadili, gradili. ²⁹A onog dana kad Lot iziđe iz Sodome, *zapljušti s neba oganj i sumpor* i sve uništi. ³⁰Tako će isto biti u dan kad se Sin Čovječji objavi."

³¹"U onaj dan tko bude na krovu, a stvari mu u kući, neka ne siđe da ih uzme. ³²I tko bude u polju, neka se *ne okreće natrag*. Sjetite se žene Lotove! ³³Tko god bude nastojao život svoj sačuvati, izgubit će ga; a tko ga izgubi, živa će ga sačuvati."

³⁴"Kažem vam, one će noći biti dvojica u jednoj postelji: jedan će se uzeti, drugi ostaviti. ³⁵Dvije će mljeti zajedno: jedna će se uzeti, druga ostaviti." ³⁶ . ³⁷Upitaše ga na to: "Gdje to, Gospodine?" A on im reče: "Gdje bude trupla, ondje će se okupljati i orlovi."

Ustrajnost u molitvi (Lk 18,1)

Lk 18.

Kaza im i prisodobu kako valja svagda moliti i nikada ne sustati: ²"U nekom gradu bio sudac. Boga se nije bojao, za ljude nije mario. ³U tom gradu bijaše i neka udovica. Dolazila k njemu i molila: 'Obrani me od mog tužitelja!' ⁴No on ne htjede zadugo. Napokon reče u sebi: 'Iako se Boga ne bojim nit za ljude marim, ipak, ⁵jer mi udovica ova dodijava, obranit ću je da vječno ne dolazi mučiti me.'"

⁶Nato reče Gospodin: "Čujte što govori nepravedni sudac! ⁷Neće li onda Bog obraniti svoje izabrane koji dan i noć vape k njemu sve ako i odgađa stvar njihovu? ⁸Kažem vam, ustat će žurno na njihovu obranu. Ali kad Sin Čovječji dođe, hoće li naći vjere na zemlji?"

Farizej i carinik (Lk 18,9)

⁹Nekima pak koji se pouzdavahu u sebe da su pravednici, a druge potcjenjivahu, reče zatim ovu prisodobu: ¹⁰"Dva čovjeka uzidoše u Hram pomoliti se: jedan farizej, drugi carinik. ¹¹Farizej se uspravan ovako u sebi molio: 'Bože, hvala ti što nisam kao ostali ljudi: grabežljivci, nepravednici, preljubnici ili - kao ovaj carinik.' ¹²Postim dvaput u tjednu, dajem desetinu od svega što steknem.' ¹³A carinik, stojeći izdaleka, ne usudi se ni očiju podignuti k nebu, nego se udaraše u prsa govoreći: 'Bože milostiv budi meni grešniku!' ¹⁴Kažem vam: ovaj siđe opravdan kući svojoj, a ne onaj! Svaki koji se uzvisuje, bit će ponižen; a koji se ponizuje, bit će uzvišen."

Isus i djeca (Lk 18,15)

(Mt 19,13-15; Mk 10,13-16)

¹⁵A donosili mu i dojenčad da ih se dotakne. Vidjevši to, učenici im branili. ¹⁶A Isus ih dozva i reče: "Pustite dječicu neka dolaze k meni i ne priječite im jer takvih je kraljevstvo Božje."

¹⁷"Zaista, kažem vam, tko ne primi kraljevstva Božjega kao dijete, ne, u nj neće ući."

Opasnost bogatstva (Lk 18,18)

(Mt 19,16-30; Mk 10,17-31)

¹⁸I upita ga neki uglednik: "Učitelju dobri, što mi je činiti da baštinim život vječni?" ¹⁹Reče mu Isus: "Što me zoveš dobrim? Nitko nije dobar, doli Bog jedini. ²⁰Zapovijedi znaš:

Ne čini preljuba!

Ne ubij!

Ne ukradi!

Ne svjedoči lažno!

Poštuj oca svoga i majku!"

²¹A onaj će: "Sve sam to čuvao od mladosti." ²²Čuvši to, Isus mu reče: "Još ti jedno preostaje: sve što imaš prodaj i razdaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom." ²³Kad je on to čuo, ražalosti se jer bijaše silno bogat.

²⁴Vidjevši ga, reče Isus: "Kako li je teško imućnicima u kraljevstvo Božje! ²⁵Lakše je devi kroz uši iglene nego bogatašu u kraljevstvo Božje."

²⁶Koji su to čuli, rekoše: "Pa tko se onda može spasiti?" ²⁷A on će: "Što je nemoguće ljudima, moguće je Bogu."

²⁸Nato reče Petar: "Evo, mi ostavimo svoje i pođosmo za tobom." ²⁹Isus će im: "Zaista, kažem vam, nema ga tko bi ostavio kuću, ili ženu, ili braću, ili roditelje, ili djecu poradi kraljevstva Božjega, ³⁰a da ne bi primio mnogostruko već u ovom vremenu, i u budućem vijeku život vječni."

Treći navještaj muke i uskrsnuća (Lk 18,31)

(Mt 20,17-19; Mk 10,32-34)

³¹I uzevši sa sobom dvanaestoricu, reče im: "Evo uzlazimo u Jeruzalem i na Sinu Čovječjem ispunit će se sve što su napisali proroci: ³²doista, bit će predan poganima, izrugan, zlostavljan i popljuvan; ³³i pošto ga izbičuju, ubit će ga, ali on će treći dan ustati."

³⁴No oni ništa od toga ne razumješe. Te im riječi bijahu skrivene i ne shvaćahu što bijaše rečeno.

Jerihonski slijepac (Lk 18,35)

³⁵A kad se približavao Jerihonu, neki slijepac sjedio kraj puta i prosio. ³⁶Čuvši gdje mnoštvo prolazi, raspitivao se što je to. ³⁷Rekoše mu: "Isus Nazarećanin prolazi." ³⁸Tada povika: "Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se!" ³⁹Oni ga sprijeda uštkivali, ali on je još jače vikao: "Sine Davidov, smiluj mi se!"

⁴⁰Isus se zaustavi i zapovjedi da ga dovedu k njemu. Kad se on približi, upita ga: ⁴¹"Što hoćeš da ti učinim?" A on će: "Gospodine, da progledam." ⁴²Isus će mu: "Progledaj! Vjera te tvoja spasila." ⁴³I umah progleda i uputi se za njim slaveći Boga. I sav narod koji to vidje dade hvalu Bogu.

Zakej carinik (Lk 19,1)

Lk 19.

I uđe u Jerihon. Dok je njime prolazio, ²eto čovjeka imenom Zakej. Bijaše on nadcarinik, i to bogat. ³Želio je vidjeti tko je to Isus, ali ne mogaše od mnoštva jer je bio niska stasa. ⁴Potrča naprijed, pope se na smokvu da ga vidi jer je onuda imao proći. ⁵Kad Isus dođe na to mjesto, pogleda gore i reče mu: "Zakeju, žurno siđi! Danas mi je proboraviti u tvojoj kući." ⁶On žurno siđe i primi ga sav radostan. ⁷A svi koji to vidješe stadoše mrmrljati: "Čovjeku se grešniku svratio!" ⁸A Zakej usta i reče Gospodinu: "Evo, Gospodine, polovicu svog imanja dajem siromasima! I ako sam koga u čemu prevario, vraćam četverostruko." ⁹Reče mu na to Isus: "Danas je došlo spasenje ovoj kući jer i on je sin Abrahamov! ¹⁰Ta Sin Čovječji dođe *potražiti* i spasiti *izgubljeno!*"

Prispodoba o mnama (Lk 19,11)

(Mt 25,14-30)

¹¹Kako su oni to slušali, dometnu on prispodobu - zato što bijaše nadomak Jeruzalemu i oni mislili da će se umah pojaviti kraljevstvo Božje. ¹²Reče dakle:

"Neki je ugledan čovjek imao otputovati u daleku zemlju da primi svoje kraljevstvo pa da se vrati. ¹³Dozva svojih deset slugu, dade im deset mna i reče: 'Trgujte dok ne dođem.' ¹⁴A njegovi ga građani mrzili te poslaše za njim poslanstvo s porukom: 'Nećemo da se ovaj zakralji nad nama.'"

¹⁵"Kad je on primio kraljevstvo i vratio se, naredi da mu dozovu one slugu kojima je predao novac da sazna što su zaradili."

¹⁶"Pristupi prvi i reče: 'Gospodaru, tvoja mna donije deset mna.' ¹⁷Reče mu: 'Valjaš, slugo dobri! U najmanjem si bio vjeran, vladaj nad deset gradova!' ¹⁸Dođe i drugi govoreći: 'Mna je tvoja, gospodaru, donijela pet mna.' ¹⁹I tomu reče: 'I ti budi nad pet gradova!'"

²⁰"Treći, opet dođe govoreći: 'Gospodaru, evo ti tvoje mne. Držao sam je pohranjenu u rupcu. ²¹Bojao sam te se jer si čovjek strog: uzimaš što nisi pohranio, žanješ što nisi posijao.'"

²²"Kaže mu: 'Iz tvojih te usta sudim, zli slugo! Znao si da sam čovjek strog, da uzimam što nisam pohranio i žanjem što nisam posijao? ²³Zašto onda nisi uložio moj novac u novčarnicu? Ja bih ga po povratku podigao s dobitkom.' ²⁴Nato reče nazočnima: 'Uzmite od njega mnu i dajte onomu koji ih ima deset.' ²⁵Rekoše mu: 'Gospodaru, ta već ima deset mna!' ²⁶Kažem vam: svakomu koji ima još će se dati, a od onoga koji nema oduzet će se i ono što ima. ²⁷A moje neprijatelje - one koji me ne htjedoše za kralja - dovedite ovamo i smaknite ih pred mojim očima!'"

V. ISUSOVI POSLJEDNJI DANI U JERUZALEMU (Lk 19,28)

Mesijanski ulazak u Jeruzalem (Lk 19,28)

(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Iv 12,12-19)

²⁸Rekavši to, nastavi put uzlazeći u Jeruzalem.

²⁹Kad se približi Betfagi i Betaniji, uz goru koja se zove Maslinska, posla dvojicu učenika ³⁰govoreći: "Hajdete u selo pred vama. Čim uđete u nj, naći ćete privezano magare koje još nitko nije zajahao. Odriješite ga i dovedite. ³¹Upita li vas tko: 'Zašto driješite?', ovako recite: 'Gospodinu treba.'"

³²Oni koji bijahu poslani otiđoše i nađoše kako im bijaše rekao. ³³I dok su driješili magare, rekoše im gospodari: "Što driješite magare?" ³⁴Oni odgovore: "Gospodinu treba." ³⁵I dovedoše ga Isusu i staviše svoje haljine na magare te posjednuše Isusa.

³⁶I kuda bi on prolazio, prostirali bi po putu svoje haljine. ³⁷A kad se već bio približio obronku Maslinske gore, sve ono mnoštvo učenika, puno radosti, poče iza glasa hvaliti Boga za sva silna djela što ih vidješe: ³⁸"*Blagoslovljen Kralj, Onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Na nebu mir! Slava na visinama!*"

³⁹Nato mu neki farizeji iz mnoštva rekoše: "Učitelju, prekori svoje učenike." ⁴⁰On odgovori: "Kažem vam, ako ovi ušute, kamenje će vikati!"

Isus plače nad Jeruzalemom (Lk 19,41)

⁴¹Kad se približi i ugleda grad, zaplaka nad njim ⁴²govoreći: "O kad bi i ti u ovaj dan spoznao što je za tvoj mir! ⁴³Ali sada je sakriveno tvojim očima. Doći će dani na tebe kad će te neprijatelji tvoji opkoliti opkopom, okružiti će te i pritijesniti odasvud. ⁴⁴*Smrskat će o zemlju tebe i djecu tvoju u tebi. I neće ostaviti u tebi ni kamena na kamenu zbog toga što nisi upoznao časa svoga pohođenja.*"

Izgon trgovaca iz Hrama (Lk 19,45)

(Mt 21,12-13; Mk 11,15-17; Iv 2,13-17)

⁴⁵Ušavši u Hram, stane izgoniti prodavače. ⁴⁶Kaže im: "Pisano je: *Dom moj bit će Dom molitve, a vi od njega načiniste pećinu razbojničku!*"

Poučavanje u Hramu (Lk 19,47)

(Mk 11,18-19; Iv 11,52-53)

⁴⁷I danomice naučavaše u Hramu.

A glavari su svećenički i pismoznanci tražili kako da ga pogube, a tako i prvaci narodni, ⁴⁸ali nikako naći što da učine jer je sav narod visio o njegovoj riječi.

Odakle Isusu vlast? (Lk 20,1)

(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)

Lk 20.

Jednog dana dok je naučavao narod u Hramu i naviještao evanđelje, ispriječe se glavari svećenički i pismoznanci sa starješinama ²pa mu dobace: "Reci nam kojom vlašću to činiš ili tko ti dade tu vlast?" ³On odgovori: "Upitat ću i ja vas. Recite mi: ⁴krst Ivanov bijaše li od Neba ili od ljudi?" ⁵A oni smišljahu među sobom: "Reknemo li 'od Neba', odvratit će 'Zašto mu ne povjerovaste?' ⁶A reknemo li 'od ljudi', sav će nas narod kamenovati. Ta uvjeren je da je Ivan prorok." ⁷I odgovore da ne znaju odakle. ⁸I Isus reče njima: "Ni ja vama neću kazati kojom vlašću ovo činim."

Vinogradari ubojice (Lk 20,9)

(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹Zatim uze narodu kazivati ovu prisposobu: "Čovjek *posadi vinograd*, iznajmi ga vinogradarima i otputova na dulje vrijeme."

¹⁰"Kada dođe doba, posla slugu vinogradarima da mu dadnu od uroda vinogradskoga. No vinogradari ga istukoše i otposlaše praznih ruku. ¹¹Nato on posla drugoga slugu. Ali oni i toga istukoše, izružiše i otposlaše praznih ruku. ¹²Posla i trećega. A oni i njega izraniše i izbaciše."

¹³"Nato reče gospodar vinograda: 'Što da učinim? Poslat ću im sina svoga ljubljenoga. Njega će valjda poštovati.' ¹⁴Ali kada ga vinogradari ugledaju, stanu među sobom umovati: 'Ovo je baštinič. Ubijmo ga da baština bude naša.' ¹⁵Izbaciše ga iz vinograda i ubiše.'" "Što će dakle učiniti s njima gospodar vinograda? ¹⁶Doći će i pogubiti te vinogradare i dati vinograd drugima." Koji ga slušahu rekoše: "Bože sačuvaj!" ¹⁷A on ih ošinu pogledom i reče: "A što ono piše:

*Kamen što ga odbaciše graditelji
postade kamen zaglavni?*

¹⁸Tko god padne na taj kamen, smrskat će se, a na koga on padne, satrt će ga."

¹⁹Pismoznanci i glavari svećenički gledahu da istog časa stave ruke na nj, ali se pobojaše naroda. Dobro razumješe da o njima kaza tu prisposobu.

Porez caru (Lk 20,20)

(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

²⁰Vrebajući na nj, poslaše uhode koji su se pravili pravednicima da ga uhvate u riječi pa da ga predaju oblasti i vlasti upraviteljevoj. ²¹Upitaše ga dakle: "Učitelju, znamo da pravo zboriš i naučavaš te nisi pristran, nego po istini učiš putu Božjem. ²²Je li nam dopušteno dati porez caru ili nije?" ²³Proničući njihovu lukavost, reče im: ²⁴"Pokažite mi denar." "Čiju ima sliku i natpis?" ²⁵A oni će: "Carevu." On im reče: "Stoga dajte caru carevo, a Bogu Božje."

²⁶I ne mogoše ga uhvatiti u riječi pred narodom, nego umuknuše zadivljeni njegovim odgovorom.

Uskrsnuće mrtvih (Lk 20,27)

(Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)

²⁷Pristupe mu neki od saduceja, koji niječu uskrsnuće. Upitaše ga: ²⁸"Učitelju! Mojsije nam napisa: *Umre li bez djece čiji brat koji imaše ženu, neka njegov brat uzme tu ženu te podigne porod bratu svomu.* ²⁹Bijaše tako sedmero braće. Prvi se oženi i umrije bez djece. ³⁰Drugi uze njegovu ženu, ³¹onda treći; i tako redom sva sedmorica pomriješe ne ostavivši djece. ³²Naposljedku umrije i žena. ³³Kojemu će dakle od njih ta žena pripasti o uskrsnuću? Jer sedmorica su je imala za ženu."

³⁴Reče im Isus: "Djeca se ovog svijeta žene i udaju. ³⁵No oni koji se nađoše dostojni onog svijeta i uskrsnuća od mrtvih niti se žene niti udaju. ³⁶Zaista, ni umrijeti više ne mogu: anđelima su jednaki i sinovi su Božji jer su sinovi uskrsnuća."

³⁷"A da mrtvi ustaju, naznači i Mojsije kad u odlomku o grmu Gospodina zove *Bogom Abrahamovim, Bogom Izakovim i Bogom Jakovljevim.* ³⁸A nije on Bog mrtvih, nego živih. Ta svi njemu žive!"

³⁹Neki pismoznanci primijete: "Učitelju! Dobro si rekao!" ⁴⁰I nisu se više usuđivali upitati ga bilo što.

Krist, Sin i Gospodin Davidov (Lk 20,41)

(Mt 22,41-46; Mk 12,35-37)

⁴¹A on im reče: "Kako kažu da je Krist sin Davidov? ⁴²Ta sam David veli u Knjizi psalama:

Reče Gospod Gospodinu mojemu:

'Sjedi mi zdesna

⁴³*dok ne položim neprijatelje tvoje*

za podnožje nogama tvojim!'

⁴⁴David ga dakle naziva Gospodinom. Kako mu je onda sin?"

Isusov sud o pismoznancima (Lk 20,45)

(Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 11,37-54)

⁴⁵I pred svim narodom reče svojim učenicima: ⁴⁶"Čuvajte se pismoznana, koji rado hodaju u dugim haljinama, vole pozdrave na trgovima, prva sjedala u sinagogama i pročelja na gozbama, ⁴⁷proždiru kuće udovičke, još pod izlikom dugih molitava. Stići će ih to oštija osuda."

Udovičin darak (Lk 21,1)

(Mk 12,41-44)

Lk 21.

Pogleda i vidje kako bogataši bacaju u riznicu svoje darove. ²A ugleda i neku ubogu udovicu kako baca onamo dva novčića. ³I reče: "Uistinu, kažem vam: ova je sirota udovica ubacila više od sviju. ⁴Svi su oni zapravo među darove ubacili od svog suviška, a ona je od svoje sirotinje ubacila sav žitak što ga imaše."

ESHATOLOŠKA BESJEDA

Uvod (Lk 21,5)

(Mt 24,1-2; Mk 13,1-2)

⁵I dok su neki razgovarali o Hramu, kako ga resi divno kamenje i zavjetni darovi, reče: ⁶"Doći će dani u kojima se od ovoga što motrite neće ostaviti ni kamen na kamenu nerazvaljen."

Prethodni znaci (Lk 21,7)

(Mt 24,3-14; Mk 13,3-13)

⁷Upitaše ga: "Učitelju, a kada će to biti? I na koji se znak to ima dogoditi?" ⁸A on reče: "Pazite, ne dajte se zavesti. Mnogi će doista doći u moje ime i govoriti: 'Ja sam' i: 'Vrijeme se približilo!' Ne idite za njima. ⁹A kad čujete za ratove i pobune, ne prestrašite se. Doista *treba da se to prije dogodi*, ali to još nije odmah svršetak."

¹⁰Tada im kaza: "*Narod će ustati protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva.* ¹¹I bit će velikih potresa i po raznim mjestima gladi i pošasti; bit će strahota i velikih znakova s neba."

¹²"No prije svega toga podignut će na vas ruke i progoniti vas, predavati vas u sinagoge i tamnice. Vući će vas pred kraljeve i upravitelje zbog imena mojega. ¹³Zadesit će vas to radi svjedočenja."

¹⁴"Stoga uzmite k srcu: nemojte unaprijed smišljati obranu! ¹⁵Ta ja ću vam dati usta i mudrost kojoj se neće moći suprotstaviti niti oduprijeti nijedan vaš protivnik. ¹⁶A predavat će vas čak i vaši roditelji i braća, rođaci i prijatelji. Neke će od vas i ubiti."

¹⁷"Svi će vas zamrziti zbog imena mojega. ¹⁸Ali ni vlas vam s glave neće propasti. ¹⁹Svojom ćete se postojanošću spasiti."

Razorenje Jeruzalema (Lk 21,20)

(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)

²⁰"Kad ugledate da vojska opkoljuje Jeruzalem, tada znajte: približilo se njegovo opustošenje. ²¹Koji se tada zateknu u Judeji, neka bježe u gore; a koji u Gradu, neka ga napuste; koji pak po poljima, neka se u nj ne vraćaju ²²jer to su *dani odmazde*, da se ispuni sve što je pisano."

²³"Jao trudnicama i dojiljama u one dane jer bit će jad velik na zemlji i gnjev nad ovim narodom. ²⁴Padat će od oštrice mača, odvodit će ih kao roblje po svim narodima. I *Jeruzalem će gaziti pogani sve dok se ne navrše vremena pogana.*"

Svršetak svijeta i Dolazak Sina Čovječjega (Lk 21,25)

(Mt 24,29-31; Mk 13,24-27)

²⁵"I bit će znaci na suncu, mjesecu i zvijezdama, a na zemlji bezizlazna tjeskoba naroda zbog *huke mora i valovlja*. ²⁶Izdisat će ljudi od straha i iščekivanja onoga što prijeti svijetu. Doista, *sile će se nebeske poljuljati*. ²⁷Tada će ugledati *Sina Čovječjega gdje dolazi u oblaku s velikom moći i slavom*. ²⁸Kad se sve to stane zbivati, uspravite se i podignite glave jer se približuje vaše otkupljenje."

Vrijeme Dolaska neizvjesno (Lk 21,29)

(Mt 24,32-35; Mk 13,28-31)

²⁹I reče im prisposobu: "Pogledajte smokvu i sva stabla. ³⁰Kad već propupaju, i sami vidite i znate: blizu je već ljeto. ³¹Tako i vi kad vidite da se to zbiva, znajte: blizu je kraljevstvo Božje. ³²Zaista, kažem vam, ne, neće uminuti naraštaj ovaj dok se sve ne zbude. ³³Nebo će i zemlja uminuti, ali moje riječi ne, neće uminuti."

Budnost. Noćni tat (Lk 21,34)

³⁴"Pazite na se da vam srca ne otežaju u proždrljivosti, pijanstvu i u životnim brigama te vas iznenada ne zatekne onaj Dan ³⁵jer će kao zamka nadoći na sve žitelje po svoj zemlji."

³⁶"Stoga budni budite i u svako doba molite da uzmognete umaći svemu tomu što se ima zbiti i stati pred Sina Čovječjega."

Posljednji dani Isusovi (Lk 21,37)

³⁷Danju je učio u Hramu, a noću bi izlazio i noćio na gori zvanj Maslinska. ³⁸A sav bi narod rano hrlio k njemu u Hram da ga sluša.

VI. MUKA (Lk 22,1)

Zavjera protiv Isusa i Judina izdaja (Lk 22,1)

(Mt 26,1-5. 14-16; Mk 14,1-2. 10-11; Iv 11,45-53)

Lk 22.

Bližio se Blagdan beskvasnih kruhova zvan Pasha. ²Glavari svećenički i pismoznanci tražili su kako da Isusa smaknu jer se bojahu naroda.

³A Sotona uđe u Judu zvanog Iškariotski koji bijaše iz broja dvanaestorice. ⁴On ode i ugovori s glavarima svećeničkim i zapovjednicima kako da im ga preda. ⁵Oni se povesele i ugovore da će mu dati novca. ⁶On pristade. Otada je tražio priliku da im ga preda mimo naroda.

Priprava za pashalnu večeru (Lk 22,7)

(Mt 26,17-25; Mk 14,12-21; Iv 13,21-30)

⁷Kada dođe Dan beskvasnih kruhova, u koji je trebalo žrtvovati pashu, ⁸posla Isus Petra i Ivana i reče: "Hajdete, pripravite nam da blagujemo pashu." ⁹Rekoše mu: "Gdje hoćeš da pripravimo?" ¹⁰On im reče: "Evo, čim uđete u grad, namjerit ćete se na čovjeka koji nosi krčag vode. Pođite za njim u kuću u koju uniđe ¹¹i recite domaćinu te kuće: 'Učitelj veli: Gdje je svratište u kojem bih blagovao pashu sa svojim učenicima?' ¹²I on će vam pokazati na katu veliko blagovalište prostrto: ondje pripravite." ¹³Oni odu, nađu kako im je rekao i priprave pashu.

Pashalna večera (Lk 22,14)

¹⁴Kada dođe čas, sjede Isus za stol i apostoli s njim. ¹⁵I reče im: "Svom sam dušom čeznuo ovu pashu blagovati s vama prije svoje muke. ¹⁶Jer kažem vam, neću je više blagovati dok se ona ne završi u kraljevstvu Božjem."

¹⁷I uze čašu, zahvali i reče: "Uzmite je i razdijelite među sobom. ¹⁸Jer kažem vam, ne, neću više piti od roda trsova dok kraljevstvo Božje ne dođe."

Ustanovljenje Euharistije - Večere Gospodnje (Lk 22,19)

(Mt 26,26-30; Mk 14,22-26; 1 Kor 11,23-25)

¹⁹I uze kruh, zahvali, razlomi i dade im govoreći: "Ovo je tijelo moje koje se za vas predaje. Ovo činite meni na spomen." ²⁰Tako i čašu, pošto večeraše, govoreći: "Ova čaša *novi je Savez u mojoj krvi* koja se za vas proljeva."

²¹"A evo, ruka mog izdajice sa mnom je na stolu. ²²Sin Čovječji, istina, ide kako je određeno, ali jao čovjeku onomu koji ga predaje." ²³I oni se počеше ispitivati tko bi od njih mogao takvo što učiniti.

Tko je najveći? (Lk 22,24)

²⁴Uto nastu među njima prepirka tko bi od njih bio najveći. ²⁵A on im reče: "Kraljevi gospoduju svojim narodima i vlastodršci nazivaju sebe dobrotvorima. ²⁶Vi nemojte tako! Naprotiv, najveći među vama neka bude kao najmlađi; i predstojnik kao poslužitelj. ²⁷Ta tko je veći? Koji je za stolom ili koji poslužuje? Zar ne onaj koji je za stolom? A ja sam posred vas kao onaj koji poslužuje."

Nagrada apostolima (Lk 22,28)

²⁸"Da, vi ste sa mnom ustrajali u mojim kušnjama. ²⁹Ja vam stoga u baštinu predajem kraljevstvo što ga je meni predao moj Otac: ³⁰da jedete i pijete za mojim stolom u kraljevstvu momemu i sjedite na prijestoljima sudeći dvanaest plemena Izraelovih."

Proroštvo o Petrovoj zataji (Lk 22,31)

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Iv 13,36-38)

³¹"Šimune, Šimune, evo Sotona zaista da vas prorešeta kao pšenicu. ³²Ali ja sam molio za tebe da ne malakše tvoja vjera. Pa kad k sebi dođeš, učvrsti svoju braću."

³³Petar mu reče: "Gospodine, s tobom sam spreman i u tamnicu i u smrt." ³⁴A Isus će mu: "Kažem ti, Petre, neće se danas oglasiti pijetao dok triput ne zatajiš da me poznaš."

Čas odlučne borbe (Lk 22,35)

³⁵I reče: "Kad sam vas poslao bez kese i bez torbe i bez sandala, je li vam što nedostajalo?" Oni odgovore: "Ništa." ³⁶Nato će im: "No sada tko ima kesu, neka je uzme! Isto tako i torbu! A koji nema, neka proda svoju haljinu i neka kupi sebi mač ³⁷jer kažem vam, ono što je napisano treba se ispuniti na meni: Među zlikovce bi ubrojen. Uistinu, sve što se odnosi na mene ispunja se." ³⁸Oni mu rekoše: "Gospodine, evo ovdje dva mača!" Reče im: "Dosta je!"

Molitva na Maslinskoj gori (Lk 22,39)

(Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)

³⁹Tada iziđe te se po običaju zaputi na Maslinsku goru. Za njim pođoše i njegovi učenici. ⁴⁰Kada dođe onamo, reče im: "Molite da ne padnete u napast!"

⁴¹I otrgnu se od njih koliko bi se kamenom dobacilo, pade na koljena pa se molio: ⁴²"Oče! Ako hoćeš, otkloni ovu čašu od mene. Ali ne moja volja, nego tvoja neka bude!"

⁴³A ukaza mu se anđeo s neba koji ga ohrabri. A kad je bio u smrtnoj mucu, usrdnije se molio. ⁴⁴I bijaše znoj njegov kao kaplje krvi koje su padale na zemlju.

⁴⁵Usta od molitve, dođe učenicima i nađe ih snene od žalosti ⁴⁶pa im reče: "Što spavate? Ustanite! Molite da ne padnete u napast!"

Isus uhvaćen (Lk 22,47)

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Iv 18,3-11)

⁴⁷Dok je on još govorio, eto svjetine, a pred njom jedan od dvanaestorice, zvani Juda. On se približi Isusu da ga poljubi. ⁴⁸Isus mu reče: "Juda, poljupcem Sina Čovječjeg predaješ?"

⁴⁹A oni oko njega, vidjevši što se zbiva, rekoše: "Gospodine, da udarimo mačem?" ⁵⁰I jedan od njih udari slugu velikoga svećenika i odsiječe mu desno uho. ⁵¹Isus odgovori: "Pustite! Dosta!" Onda se dotače uha i zacijeli ga.

⁵²Nato Isus reče onima koji se digoše na nj, glavarima svećeničkim, zapovjednicima hramskim i starješinama: "Kao na razbojnika iziđoste s mačevima i toljagama! ⁵³Danomice bijah s vama u Hramu i ne digoste ruke na me. No ovo je vaš čas i vlast Tmina."

Petar se odriče Isusa (Lk 22,54)

(Mt 26,57-68. 69-75; Mk 14,53-54. 66-72; Iv 18,12-18. 25-27)

⁵⁴Uhvatiše ga dakle, odvedoše i uvedoše u dom velikoga svećenika. Petar je išao za njim izdaleka. ⁵⁵A posred dvorišta naložiše vatru i posjedaše uokolo. Među njih sjedne Petar.

⁵⁶Ugleda ga neka sluškinja gdje sjedi kraj vatre, oštro ga pogleda i reče: "I ovaj bijaše s njim!" ⁵⁷A on zaniijeka: "Ne znam ga, ženo!" ⁵⁸Malo zatim opazi ga netko drugi i reče: "I ti si od njih!" A Petar reče: "Čovječe, nisam!" ⁵⁹I nakon otprilike jedne ure drugi neki navaljivaše: "Doista, i ovaj bijaše s njim! Ta Galilejac je!" ⁶⁰A Petar će: "Čovječe, ne znam što govoriš!"

I umah, dok je on još govorio, oglasi se pijetao. ⁶¹Gospodin se obazre i upre pogled u Petra, a Petar se spomenu riječi Gospodinove, kako mu ono reče: "Prije nego se danas pijetao oglasi, zatajit ćeš me tri puta." ⁶²I iziđe te goroko zaplaka.

Prva zlostavljanja (Lk 22,63)

(Mt 26,67-68; Mk 14,65)

⁶³A ljudi koji su Isusa čuvali udarajući ga poigravali se njime ⁶⁴i zastirući mu lice, zapitkivali ga: "Proreci tko te udario!" ⁶⁵I mnogim se drugim pogrđama nabacivali na nj.

Isus pred židovskim Vijećem (Lk 22,66)

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Iv 18,19-24)

⁶⁶A kad se razdanilo, sabra se starješinstvo narodno, glavari svećenički i pismoznanci te ga dovedoše pred svoje Vijeće ⁶⁷i rekoše: "Ako si ti Krist, reci nam!" A on će im: "Ako vam rekнем, nećete vjerovati; ⁶⁸ako vas zapitam, nećete odgovoriti. ⁶⁹No od sada će *Sin Čovječji sjedjeti zdesna Sile Božje.*" ⁷⁰Nato svi rekoše: "Ti si, dakle, Sin Božji!" On im reče: "Vi velite! *Ja jesam!*" ⁷¹Nato će oni: "Što nam još svjedočanstvo treba? Ta sami smo čuli iz njegovih usta!"

Pred Pilatom (Lk 23,1)

(Mt 27,1-2. 11-14; Mk 15,1-5; Iv 18,28-38)

Lk 23.

I ustade sva ona svjetina. Odvedoše ga Pilatu ²i stadoše ga optuživati: "Ovoga nađosmo kako zavodi naš narod i brani davati caru porez te za sebe tvrdi da je Krist, kralj."

³Pilat ga upita: "Ti li si kralj židovski?" On mu odgovori: "Ti kažeš!" ⁴Tada Pilat reče glavarima svećeničkim i svjetini: "Nikakve krivnje ne nalazim na ovom čovjeku!" ⁵No oni navaljivahu: "Buni narod naučavajući po svoj Judeji, počevši od Galileje pa dovde!"

⁶Čuvši to, Pilat propita da li je taj čovjek Galilejac. ⁷Saznavši da je iz oblasti Herodove, poslao ga Herodu, koji i sam bijaše onih dana u Jeruzalemu.

Isus pred Herodom (Lk 23,8)

⁸A kad Herod ugleda Isusa, veoma se obradova jer ga je već odavna želo vidjeti zbog onoga što je o njemu slušao te se nadao od njega vidjeti koje čudo. ⁹Postavljao mu je mnoga pitanja, ali mu Isus uopće nije odgovarao. ¹⁰A stajahu ondje i glavari svećenički i pismoznanci optužujući ga žestoko. ¹¹Herod ga zajedno sa svojom vojskom prezre i ismija: obuče ga u bijelu haljinu i poslao natrag Pilatu. ¹²Onoga se dana Herod i Pilat sprijateljiše, jer prije bijahu neprijatelji.

Pilat osuđuje Isusa na smrt (Lk 23,13)

(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Iv 18,39-19,16)

¹³A Pilat dade sazvati glavare svećeničke, vijećnike i narod ¹⁴te im reče: "Doveli ste mi ovoga čovjeka kao da buni narod. Ja ga evo ispitah pred vama pa ne nađoh na njemu ni jedne krivice za koju ga optužujete. ¹⁵A ni Herod jer ga poslao natrag nama. Evo, on nije počinio ništa čime bi zaslužio smrt. ¹⁶Kaznit ću ga dakle i pustiti." ¹⁷.

¹⁸I povikaše svi uglas: "Smakni ovoga, a pusti nam Barabu!" ¹⁹A taj bijaše bačen u tamnicu zbog neke pobune u gradu i ubojstva. ²⁰Pilat im stoga ponovno progovori hoteći osloboditi Isusa. ²¹Ali oni vikahu: "Raspni, raspni ga!" ²²On im treći put reče: "Ta što je on zla učinio? Ne nađoh na njemu smrtne krivice. Kaznit ću ga dakle i pustiti." ²³Ali oni navaljivahu iza glasa ištući da se razapne. I vika im bivala sve jača.

²⁴Pilat presudi da im bude što ištu. ²⁵Pusti onoga koji zbog pobune i ubojstva bijaše bačen u tamnicu, koga su iskali, a Isusa preda njima na volju.

Križni put (Lk 23,26)

²⁶Kad ga odvedoše, uhvatiše nekog Šimuna Cirenca koji je dolazio s polja i stave na nj križ da ga nosi za Isusom.

²⁷Za njim je išlo silno mnoštvo svijeta, napose žena, koje su plakale i naricale za njim. ²⁸Isus se okrenu prema njima pa im reče: "Kćeri Jeruzalemske, ne plačite nada mnom, nego plačite nad sobom i nad djecom svojom. ²⁹Jer evo idu dani kad će se govoriti: 'Blago nerotkinjama, utrobama koje ne rodiše i sisama koje ne dojiše.' ³⁰Tad će početi govoriti gorama: 'Padnite na nas!' i bregovima: 'Pokrijte nas!' ³¹Jer

ako se tako postupa sa zelenim stablom, što li će biti sa suhim?"³²A vodili su i drugu dvojicu, zločince, da ih s njime pogube.

Raspeće (Lk 23,33)

(Mt 27,33-37; Mk 15,22-26; Iv 19,17-27)

³³I kada dođoše na mjesto zvano Lubanja, ondje razapeše njega i te zločince, jednoga zdesna, drugoga slijeva.

³⁴A Isus je govorio: "Oče, oprosti im, ne znaju što čine!" *I razdijeliše među se haljine njegove bacivši kocke.*

³⁵Stajao je ondje narod i *promatrao*. A *podrugivali* se i glavari govoreći: "Druge je spasio, neka spasi sam sebe ako je on Krist Božji, Izabranik!"³⁶Izrugivali ga i vojnici, prilazili mu i nudili ga *octom* ³⁷govoreći: "Ako si ti kralj židovski, spasi sam sebe!"³⁸A bijaše i natpis ponad njega: "Ovo je kralj židovski."

Dobri razbojnik (Lk 23,39)

(Mt 27,44; Mk 15,32)

³⁹Jedan ga je od obješenih zločinaca pogrđivao: "Nisi li ti Krist? Spasi sebe i nas!" ⁴⁰A drugi ovoga prekoraše: "Zar se ne bojiš Boga ni ti, koji si pod istom osudom? ⁴¹Ali mi po pravdi jer primamo što smo djelima zaslužili, a on - on ništa opako ne učini." ⁴²Onda reče: "Isuse, sjeti me se kada dođeš u kraljevstvo svoje." ⁴³A on će mu: "Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raj!"

Isusova smrt (Lk 23,44)

(Mt 27,45-55; Mk 15,33-41; Iv 19,28-30)

⁴⁴Bijaše već oko šeste ure kad nastaje tama po svoj zemlji - sve do ure devete, ⁴⁵jer sunce pomrča, a hramska se zavjesa razdrije po sredini.⁴⁶I povika Isus iza glasa: "*Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!*" To rekavši, izdahnu.

⁴⁷Kad satnik vidje što se zbiva, stane slaviti Boga: "Zbilja, čovjek ovaj bijaše pravednik!" ⁴⁸I kad je sav svijet koji se zgrnuo na taj prizor vidio što se zbiva, vraćao se bijući se u prsa.⁴⁹*Stajahu* podalje i gledahu to svi *znanci* njegovi i žene koje su za njim išle iz Galileje.

Ukop (Lk 23,50)

(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Iv 19,38-42)

⁵⁰I dođe čovjek imenom Josip, vijećnik, čovjek čestit i pravedan; ⁵¹on ne privoli njihovoj odluci i postupku. Bijaše iz Arimateje, grada judejskoga i iščekivao kraljevstvo Božje. ⁵²Taj dakle pristupi Pilatu i zaista tijelo Isusovo.⁵³Zatim ga skinu, povi u platno i položi u grob isklesan u koji još ne bijaše nitko položen.

⁵⁴Bijaše dan Priprave; subota je svitala. ⁵⁵A pratile to žene koje su s Isusom došle iz Galileje: motrile grob i kako je položeno tijelo njegovo. ⁵⁶Zatim se vrate i priprave miomirise i pomasti.U subotu mirovahu po propisu.

VII. NAKON USKRSNUĆA (Lk 24,1)

Uskrsnuće Isusovo (Lk 24,1)

(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Iv 20,1-10)

Lk 24.

Prvog dana u tjednu, veoma rano, dođoše one na grob s miomirisima što ih pripraviše. ²Kamen nađoše otkotrljan od groba. ³Uđoše, ali ne nađoše tijela Gospodina Isusa. ⁴I dok su stajale zbunjene nad tim, gle, dva čovjeka u blistavoj odjeći stadoše do njih. ⁵Zastrašene obore lica k zemlji, a oni će im: "Što tražite Živoga među mrtvima? ⁶Nije ovdje, nego uskrsnu! Sjetite se kako vam je govorio dok je još bio u Galileji: ⁷'Trebalo da Sin Čovječji bude predan u ruke grešnika, i raspet, i treći dan da ustane.'" ⁸I sjetit će se one riječi njegovih, ⁹vratit će se s groba te javit će sve to jedanaestoricima i svima drugima.¹⁰A bile su to: Marija Magdalena, Ivana i Marija Jakovljeva. I ostale zajedno s njima govorahu to apostolima, ¹¹ali njima se te riječi pričiniše kao tlapnja, te im ne vjerovahu.

¹²A Petar usta i potrča na grob. Sagnuvši se, opazi samo pivoje. I vrati se kući čudeći se tome što se zbilja.

Ukazanje učenicima na putu u Emaus (Lk 24,13)

(Mk 16,12-13)

¹³I gle, dvojica su od njih toga istog dana putovala u selo koje se zove Emaus, udaljeno od Jeruzalema šezdeset stadija. ¹⁴Razgovarahu međusobno o svemu što se dogodilo. ¹⁵I dok su tako razgovarali i raspravljali, približi im se Isus i pođe s njima. ¹⁶Ali prepoznati ga - bijaše uskraćeno njihovim očima. ¹⁷On ih

upita: "Što to putem pretresate među sobom?" Oni se snuždeni zaustave ¹⁸te mu jedan od njih, imenom Kleofa, odgovori: "Zar si ti jedini stranac u Jeruzalemu te ne znaš što se u njemu dogodilo ovih dana?"

¹⁹A on će: "Što to?" Odgovore mu: "Pa ono s Isusom Nazarećaninom, koji bijaše prorok - silan na djelu i na riječi pred Bogom i svim narodom: ²⁰kako su ga glavari svećenički i vijećnici naši predali da bude osuđen na smrt te ga razapeli. ²¹A mi se nadasmo da je on onaj koji ima otkupiti Izraela. Ali osim svega toga ovo je već treći dan što se to dogodilo. ²²A zbuniše nas i žene neke od naših: u praskozorje bijahu na grobu, ²³ali nisu našle njegova tijela pa dođoše te rekoše da su im se ukazali anđeli koji su rekli da je on živ. ²⁴Odoše nato i neki naši na grob i nađoše kako žene rekoše, ali njega ne vidješe." ²⁵A on će im: "O bezumni i srca spora da vjerujete što god su proroci navijestili! ²⁶Nije li trebalo da Krist sve to pretrpi te uđe u svoju slavu?" ²⁷Počevši tada od Mojsija i svih proroka, protumači im što u svim Pismima ima o njemu. ²⁸Uto se približe selu kamo su išli, a on kao da htjede dalje. ²⁹No oni navaljivahu: "Ostani s nama jer zamalo će večer i dan je na izmaku!" I uniđe da ostane s njima.

³⁰Dok bijaše s njima za stolom, uze kruh, izreče blagoslov, razlomi te im davaše. ³¹Uto im se otvore oči te ga prepoznaše, a on im iščeznu s očiju. ³²Tada rekoše jedan drugome: "Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok nam je otkrivao Pisma?" ³³U isti se čas digoše i vratiše u Jeruzalem. Nađoše okupljenu jedanaesticu i one koji bijahu s njima. ³⁴Oni im rekoše: "Doista uskrsnu Gospodin i ukaza se Šimunu!" ³⁵Nato oni pripovjede ono s puta i kako ga prepoznaše u lomljenju kruha.

Isus se ukazuje apostolima (Lk 24,36)

(Mt 28,16-20; Mk 16,14-18; Iv 20,19-23; Dj 6,1-8)

³⁶Dok su oni o tom razgovarali, stane Isus posred njih i reče im: "Mir vama!" ³⁷Oni, zbunjeni i prestrašeni, pomisliše da vide duha. ³⁸Reče im Isus: "Zašto se prepadoste? Zašto vam sumnje obuzimaju srce? ³⁹Pogledajte ruke moje i noge! Ta ja sam! Opipajte me i vidite jer duh tijela ni kostiju nema kao što vidite da ja imam."

⁴⁰Rekavši to, pokaza im ruke i noge. ⁴¹I dok oni od radosti još nisu vjerovali, nego se čudom čudili, on im reče: "Imate li ovdje što za jelo?" ⁴²Oni mu pruže komad pečene ribe. ⁴³On uzme i pred njima pojede.

⁴⁴Nato im reče: "To je ono što sam vam govorio dok sam još bio s vama: treba da se ispuni sve što je u Mojsijevu Zakonu, u Prorocima i Psalmima o meni napisano." ⁴⁵Tada im otvori pamet da razumiju Pisma ⁴⁶te im reče: "Ovako je pisano: 'Krist će trpjeti i treći dan ustati od mrtvih, ⁴⁷i u njegovo će se ime propovijedati obraćenje i otpuštenje grijeha po svim narodima počevši od Jeruzalema.' ⁴⁸Vi ste tomu svjedoci. ⁴⁹I evo, ja šaljem na vas Obećanje Oca svojega. Ostanite zato u gradu dok se ne obučete u Silu odozgor."

Uzašašće (Lk 24,50)

(Mk 16,19-20; Dj 1,9-11)

⁵⁰Zatim ih izvede do Betanije, podiže ruke pa ih blagoslovi. ⁵¹I dok ih blagoslivljaše, rasta se od njih i uznesen bi na nebo. ⁵²Oni mu se ničice poklone pa se s velikom radosti vrata u Jeruzalem ⁵³te sve vrijeme u Hramu blagoslivljahu Boga.

Evandjelje po Ivanu (Iv.)

PROSLOV

(Iv 1,1)

Iv 1.

U početku bijaše Riječi Riječ bijaše u Boga
i Riječ bijaše Bog.²Ona bijaše u početku u Boga.³Sve postade po njoj
i bez nje ne postade ništa.

Svemu što postade⁴u njoj bijaše život
i život bijaše ljudima svjetlo;⁵i svjetlo u tami svijetli
i tama ga ne obuže.

⁶Bi čovjek poslan od Boga,
ime mu Ivan.

⁷On dođe kao svjedok
da posvjedoči za Svjetlo
da svi vjeruju po njemu.

⁸Ne bijaše on Svjetlo,
nego - da posvjedoči za Svjetlo.⁹Svjetlo istinsko

koje prosvjetljuje svakog čovjeka
dođe na svijet;¹⁰bijaše na svijetu

i svijet po njemu posta
i svijet ga ne upozna.¹¹K svojim dođe
i njegovi ga ne primiše.¹²A onima koji ga primiše
podade moć
da postanu djeca Božja:
onima koji vjeruju u njegovo ime,¹³koji su rođeni
ne od krvi,
ni od volje tjelesne,
ni od volje muževlje,
nego - od Boga.¹⁴I Riječ tijelom postade
i nastani se među nama
i vidjesmo slavu njegovu
- slavu koju ima kao Jedinorođenac
od Oca - pun milosti i istine.
¹⁵Ivan svjedoči za njega. Viče:
"To je onaj o kojem rekoh:
koji za mnom dolazi, preda mnom je
jer bijaše prije mene!"¹⁶Doista, od punine njegove
svi mi primismo,
i to milost na milost.¹⁷Uistinu, Zakon bijaše dan po Mojsiju,
a milost i istina nastala po Isusu Kristu.¹⁸Boga nitko nikada ne vidje:
Jedinorođenac - Bog -
koji je u krilu Očevu,
on ga obznani.

I. PRVA PASHA (Iv 1,19)

1. UVODNI TJEDAN (Iv 1,19)

Ivanovo svjedočanstvo (Iv 1,19)

(Mt 3,1-17; Mk 1,1-11; Lk 3,1-22)

¹⁹A evo svjedočanstva Ivanova. Kad su Židovi iz Jeruzalema poslali k njemu svećenike i levite da ga upitaju: "Tko si ti?", ²⁰on prizna; ne zaniješka, nego prizna: "Ja nisam Krist." ²¹Upitaše ga nato: "Što dakle? Jesi li Ilija?" Odgovori: "Nisam." "Jesi li Prorok?" Odgovori: "Ne." ²²Tada mu rekoše: "Pa tko si da dadnemo odgovor onima koji su nas poslali? Što kažeš sam o sebi?" ²³On odgovori:

"Ja sam glas koji viče u pustinji:

Poravnite put Gospodnji!- kako reče prorok Izaija."

²⁴A neki izaslanici bijahu farizeji. ²⁵Oni prihvatit će riječ i upitaše ga: "Zašto onda krstiš kad nisi Krist, ni Ilija, ni Prorok?" ²⁶Ivan im odgovori: "Ja krstim vodom. Među vama stoji koga vi ne poznate - ²⁷onaj koji za mnom dolazi, komu ja nisam dostojan odriješiti remenje na obući." ²⁸To se dogodilo u Betaniji s onu stranu Jordana, gdje je Ivan krstio.

²⁹Sutradan Ivan ugleda Isusa gdje dolazi k njemu pa reče: "Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta!" ³⁰To je onaj o kojem rekoh:

Za mnom dolazi čovjek
koji je preda mnom
jer bijaše prije mene!"

³¹"Ja ga nisam poznavao, ali baš zato dođoh i krstim vodom da se on očituje Izraelu." ³²I posvjedoči Ivan: "Promatrao sam Duha gdje se neba silazi kao golub i ostaje na njemu. ³³Njega ja nisam poznavao, ali onaj koji me posla vodom krstiti reče mi: 'Na koga vidiš da Duh silazi i ostaje na njemu, to je onaj koji krsti Duhom Svetim.' ³⁴I ja sam to vidio i svjedočim: on je Sin Božji."

Prvi učenici (Iv 1,35)

³⁵Sutradan opet stajaše Ivan s dvojicom svojih učenika. ³⁶Ugleda Isusa koji je onuda prolazio i reče: "Evo Jaganjca Božjega!" ³⁷Te njegove riječi čula ona dva njegova učenika pa pođoše za Isusom. ³⁸Isus se obazre i vidjevši da idu za njim, upita ih: "Što tražite?" Oni mu rekoše: "Rabbi" - što znači: "Učitelju - gdje stanuješ?" ³⁹Reče im: "Dođite i vidjet ćete." Pođoše dakle i vidješe gdje stanuje i ostadoše kod njega onaj dan. Bila je otprilike deseta ura.

⁴⁰Jedan od one dvojice, koji su čuvši Ivana pošli za Isusom, bijaše Andrija, brat Šimuna Petra. ⁴¹On najprije nađe svoga brata Šimuna te će mu: "Našli smo Mesiju!" - što znači "Krist - Pomazanik". ⁴²Dovede ga Isusu, a Isus ga pogleda i reče: "Ti si Šimun, sin Ivanov! Zvat ćeš se Kefa!" - što znači "Petar - Stijena".⁴³Sutradan naumi Isus poći u Galileju. Nađe Filipa i reče mu: "Pođi za mnom!" ⁴⁴Filip je bio iz Betsaide, iz grada Andrijina i Petrova.

⁴⁵Filip nađe Natanaela i javi mu: "Našli smo onoga o kome je pisao Mojsije u Zakonu i Proroci: Isusa, sina Josipova, iz Nazareta." ⁴⁶Reče mu Natanael: "Iz Nazareta da može biti što dobro?" Kaže mu Filip: "Dođi i vidi."

⁴⁷Kad Isus ugleda gdje Natanael dolazi k njemu, reče za njega: "Evo istinitog Izraelca u kojem nema prijekora!" ⁴⁸Kaže mu Natanael: "Odakle me poznaješ?" Odgovori mu Isus: "Vidjeh te prije negoli te Filip pozva, dok si bio pod smokvom." ⁴⁹Nato će mu Natanael: "Učitelju, ti si Sin Božji! Ti kralj si Izraelov!" ⁵⁰Odgovori mu Isus: "Stoga što ti rekoh: 'Vidjeh te pod smokvom', vjeruješ. I više ćeš od toga vidjeti!" ⁵¹I nadoda: "Zaista, zaista, kažem vam: gledat ćete otvoreno nebo i *anđele Božje gdje uzlaze i silaze nad Sina Čovječjega.*"

Svadba u Kani (Iv 2,1)

Iv 2.

Trećeg dana bijaše svadba u Kani Galilejskoj. Bila ondje Isusova majka. ²Na svadbu bijaše pozvan i Isus i njegovi učenici. ³Kad ponesta vina, Isusu će njegova majka: "Vina nemaju." ⁴Kaže joj Isus: "Ženo, što ja imam s tobom? Još nije došao moj čas!" ⁵Nato će njegova mati poslužiteljima: "*Što god vam rekne, učinite!*"

⁶A bijaše ondje Židovima za čišćenje šest kamenih posuda od po dvije do tri mjere. ⁷Kaže Isus poslužiteljima: "Napunite posude vodom!" I napune ih do vrha. ⁸Tada im reče: "Zagrabite sada i nosite ravnatelj stola." Oni odnesu. ⁹Kad okusi vodu što posta vinom, a nije znao odakle je - znale su sluge koje zagrabiše vodu - ravnatelj stola pozove zaručnika ¹⁰i kaže mu: "Svaki čovjek stavlja na stol najprije dobro vino, a kad se ponapiju, gore. Ti si čuvao dobro vino sve do sada."

¹¹Tako, u Kani Galilejskoj, učini Isus prvo znamenje i objavi svoju slavu te povjerovaše u njega njegovi učenici. ¹²Nakon toga siđe sa svojom majkom, s braćom i sa svojim učenicima u Kafarnaum. Ondje ostadoše nekoliko dana.

2. BLAGDAN PASHE (Iv 2,13)

Čišćenje Hrama (Iv 2,13)

(Mt 21,12-13; Mk 11,15-17; Lk 19,45-46)

¹³Blizu bijaše židovska Pasha. Stoga Isus uziđe u Jeruzalem. ¹⁴U Hramu nađe prodavače volova, ovaca i golubova i mjenjače gdje sjede. ¹⁵I načini bič od užeta te ih sve istjera iz Hrama zajedno s ovcama i volovima. Mjenjačima rasu novac i stolove isprevrta, ¹⁶a prodavačima golubova reče: "Nosite to odavde i ne činite od kuće Oca mojega kuću trgovačku." ¹⁷Prisjetiše se njegovi učenici da je pisano: *Izjeda me revnost za Dom tvoj.*

¹⁸Nato se umiješaju Židovi i upitaju ga: "Koje nam znamenje možeš pokazati da to smiješ činiti?" ¹⁹Odgovori im Isus: "Razvalite ovaj hram i ja ću ga u tri dana podići." ²⁰Rekoše mu nato Židovi: "Četrdeset i šest godina gradio se ovaj Hram, a ti da ćeš ga u tri dana podići?" ²¹No on je govorio o hramu svoga tijela. ²²Pošto uskrsnu od mrtvih, prisjetiše se njegovi učenici da je to htio reći te povjerovaše Pismu i besjedi koju Isus reče.

Boravak u Jeruzalemu (Iv 2,23)

²³Dok je boravio u Jeruzalemu o blagdanu Pashe, mnogi povjerovaše u njegovo ime promatrajući znamenja koja je činio. ²⁴No sam se Isus njima nije povjeravao jer ih je sve dobro poznao ²⁵i nije trebalo da mu tko daje svjedočanstvo o čovjeku: ta sam je dobro znao što je u čovjeku.

3. OBJAVA OTAJSTVA DUHA (Iv 3,1)

Razgovor s Nikodemom (Iv 3,1)

Iv 3.

Bijaše među farizejima čovjek imenom Nikodem, ugledan Židov. ²On dođe Isusu obnoć i reče mu: "Rabbi, znamo da si od Boga došao kao učitelj jer nitko ne može činiti znamenja kakva ti činiš ako Bog nije s njime." ³Odgovori mu Isus:

"Zaista, zaista, kažem ti:

tko se ne rodi nanovo, odozgor,
ne može vidjeti kraljevstva Božjega!"

⁴Kaže mu Nikodem: "Kako se čovjek može roditi kad je star? Zar može po drugi put ući u utrobu majke svoje i roditi se?" ⁵Odgovori Isus:

"Zaista, zaista, kažem ti:
ako se tko ne rodi iz vode i Duha,
ne može ući u kraljevstvo Božje.

⁶Što je od tijela rođeno, tijelo je;
i što je od Duha rođeno, duh je.

⁷Ne čudi se što ti rekoh:

'Trebalo da se rodite nanovo, odozgor.'

⁸Vjetar puše gdje hoće;
čuješ mu šum,
a ne znaš odakle dolazi i kamo ide.
Tako je sa svakim
koji je rođen od Duha."

⁹Upita ga Nikodem: "Kako se to može zbiti?" ¹⁰Odgovori mu Isus: "Ti si učitelj u Izraelu pa to da ne razumiješ?"

¹¹Zaista, zaista, kažem ti:
govorimo što znamo,
svjedočimo za ono što vidjesmo,
ali svjedočanstva našega ne primamo.

¹²Ako vam rekoh zemaljsko
pa ne vjerujete,
kako ćete vjerovati
kad vam budem govorio nebesko?

¹³Nitko nije uzašao na nebo
doli onaj koji siđe s neba,
Sin Čovječji.

¹⁴I kao što je Mojsije podigao
zmiju u pustinji
tako ima biti podignut Sin Čovječji

¹⁵da svaki koji vjeruje
u njemu ima život vječni.

¹⁶Uistinu, Bog je tako ljubio svijet
te je dao svoga Sina Jedinorođenca
da nijedan koji u njega vjeruje
ne propadne,
nego da ima život vječni.

¹⁷Ta Bog nije poslao Sina na svijet
da sudi svijetu,
nego da se svijet spasi po njemu.

¹⁸Tko vjeruje u njega, ne osuđuje se;
a tko ne vjeruje, već je osuđen
što nije vjerovao
u ime jedinorođenoga Sina Božjega.

¹⁹A ovo je taj sud:
Svjetlost je došla na svijet,
ali ljudi su više ljubili
tamu nego svjetlost
jer djela im bijahu zla.

²⁰Uistinu, tko god čini zlo,
mrzi svjetlost i ne dolazi k svjetlosti
da se ne razotkriju djela njegova;

²¹a tko čini istinu,
dolazi k svjetlosti
nek bude bjelodano
da su djela njegova u Bogu učinjena."

II. PUT U SAMARIJU I GALILEJU (Iv 3,22)

Posljednje svjedočanstvo Krstiteljevo (Iv 3,22)

²²Poslije toga ode Isus sa svojim učenicima u Judejsku zemlju. Tu je boravio s njima i krstio. ²³A krstio je i Ivan, u Enonu blizu Salima, jer ondje bijaše mnogo vode. Ljudi su dolazili i krstili se. ²⁴Jer Ivan još nije bio bačen u tamnicu.

²⁵Između Ivanovih učenika i nekog Židova nastade tako prepirka o čišćenju. ²⁶Dođoše Ivanu i rekoše mu: "Učitelju, onaj koji s tobom bijaše s onu stranu Jordana i za kojega si ti svjedočio - on eno krsti i svi hrle k njemu." ²⁷Ivan odgovori:

"Nitko ne može sebi uzeti ništa
ako mu nije dano s neba.

²⁸Vi ste mi sami svjedoci da sam rekao: 'Nisam ja Krist, nego poslan sam pred njim.'

²⁹Tko ima zaručnicu, zaručnik je.

A prijatelj zaručnikov,
koji stoji uza nj i sluša ga,
klikće od radosti na glas zaručnikov.
Ta se moja radost upravo ispunila.

³⁰On treba da raste,
a ja da se umanjujem.

³¹Tko odozgor dolazi,
on je iznad svijeta;
tko je sa zemlje,
zemaljski je i zemaljski govori.
Tko dolazi s neba,
on je iznad svijeta:

³²Što je vidio i čuo - za to svjedoči,
a svjedočanstva njegova nitko ne prima.

³³Tko primi njegovo svjedočanstvo,
potvrđuje da je Bog istinit.

³⁴Uistinu, onaj koga Bog posla
Božje riječi govori
jer Bog Duha ne daje na mjeru.

³⁵Otac ljubi Sina
i sve je predao u ruku njegovu.

³⁶Tko vjeruje u Sina,
ima vječni život;
a tko neće da vjeruje u Sina,
neće vidjeti života;
gnjev Božji ostaje na njemu."

Spasitelj svijeta objavljuje se Samarijancima (Iv 4,1)

Iv 4.

Kad Gospodin dozna da su farizeji dočuli kako on, Isus, okuplja i krsti više učenika nego Ivan - ²iako zapravo nije krstio sam Isus, nego njegovi učenici - ³ode iz Judeje i ponovno se vrati u Galileju.

⁴Morao je proći kroza Samariju. ⁵Dođe dakle u samarijski grad koji se zove Sihar, blizu imanja što ga Jakov dade svom sinu Josipu. ⁶Ondje bijaše zdenac Jakovljev. Isus je umoran od puta sjedio na zdencu. Bila je otprilike šesta ura. ⁷Dođe neka žena Samarijanka zahvatiti vode. Kaže joj Isus: "Daj mi piti!" ⁸Njegovi učenici bijahu otišli u grad kupiti hrane. ⁹Kaže mu na to Samarijanka: "Kako ti, Židov, išteš piti od mene, Samarijanke?" Jer Židovi se ne družu sa Samarijancima. ¹⁰Isus joj odgovori:

"Kad bi znala dar Božji
i tko je onaj koji ti veli:
'Daj mi piti',
ti bi u njega zaiskala
i on bi ti dao vode žive."

¹¹Odvрати mu žena: "Gospodine, ta nemaš ni čime bi zahvatio, a zdenac je dubok. Otkuda ti dakle voda živa? ¹²Zar si ti možda veći od oca našeg Jakova koji nam dade ovaj zdenac i sam je iz njega pio, a i sinovi njegovi i stada njegova?" ¹³Odgovori joj Isus:

"Tko god pije ove vode,
opet će ožednjati.

¹⁴A tko bude pio vode koju ću mu ja dati,
ne, neće ožednjati nikada:
voda koju ću mu ja dati
postat će u njemu izvorom vode
koja struji u život vječni."

¹⁵Kaže mu žena: "Gospodine, daj mi te vode da ne žeđam i da ne moram dolaziti ovamo zahvaćati."
¹⁶Nato joj on reče: "Idi i zovi svoga muža pa se vrati ovamo." ¹⁷Odgovori mu žena: "Nemam muža." Kaže joj
Isus: "Dobro si rekla: 'Nemam muža!'" ¹⁸Pet si doista muževa imala, a ni ovaj koga sada imaš nije ti muž. To
si po istini rekla." ¹⁹Kaže mu žena: "Gospodine, vidim da si prorok. ²⁰Naši su se očevi klanjali na ovome
brdu, a vi kažete da je u Jeruzalemu mjesto gdje se treba klanjati." ²¹A Isus joj reče:
"Vjeruj mi, ženo, dolazi čas
kad se nećete klanjati Ocu
ni na ovoj gori ni u Jeruzalemu.

²²Vi se klanjate onome što ne poznate,
a mi se klanjamo onome što poznamo
jer spasenje dolazi od Židova.

²³Ali dolazi čas - sada je! -
kad će se istinski klanjatelji klanjati Ocu
u duhu i istini
jer takve upravo klanjatelje traži Otac.

²⁴Bog je duh
i koji se njemu klanjaju,
u duhu i istini treba da se klanjaju."

²⁵Kaže mu žena: "Znam da ima doći Mesija zvani Krist - Pomazanik. Kad on dođe, objavit će nam sve."
²⁶Kaže joj Isus: "*Ja sam*, ja koji s tobom govorim!"

²⁷Uto dođu njegovi učenici pa se začude što razgovara sa ženom. Nitko ga ipak ne zapita: "Što tražiš?"
ili: "Što razgovaraš s njom?"

²⁸Žena ostavi svoj krčag pa ode u grad i reče ljudima: ²⁹"Dođite da vidite čovjeka koji mi je kazao sve što
sam počinila. Da to nije Krist?" ³⁰Oni iziđu iz grada te se upute k njemu. ³¹Učenici ga dotle nudili: "Učitelju,
jedi!" ³²A on im reče: "Hraniti mi se valja jelom koje vi ne poznajete." ³³Učenici se nato zapitkivahu: "Da mu
nije tko donio jesti?" ³⁴Kaže im Isus:
"Jelo je moje
vršiti volju onoga koji me posla
i dovršiti djelo njegovo.

³⁵Ne govorite li vi:
'Još četiri mjeseca i evo žetve?'
Gle, kažem vam,
podignite oči svoje i pogledajte polja:
već se bjelasaju za žetvu.

³⁶Žetelac već prima plaću,
sabire plod za vječni život
da se sijač i žetelac zajedno raduju.

³⁷Tu se obistinjuje izreka:
'Jedan sije, drugi žanje.'

³⁸Ja vas poslah žeti
ono oko čega se niste trudili;
drugi su se trudili,
a vi ste ušli u trud njihov."

³⁹Mnogi Samarijanci iz onoga grada povjerovali su u njega zbog riječi žene koja je svjedočila: "Kazao mi je
sve što sam počinila." ⁴⁰Kad su dakle Samarijanci došli k njemu, moljahu ga da ostane u njih. I ostade
ondje dva dana. ⁴¹Tada ih je još mnogo više povjerovalo zbog njegove riječi ⁴²pa govorađu ženi: "Sada više
ne vjerujemo zbog tvoga kazivanja; ta sami smo čuli i znamo: ovo je uistinu Spasitelj svijeta."

Isus liječi sina kraljeva službenika (Iv 4,43)

⁴³Nakon dva dana ode odande u Galileju. ⁴⁴Sam je Isus doduše izjavio da prorok nema časti u svom
zavičaju. ⁴⁵Kad je dakle stigao u Galileju, Galilejci ga lijepo primiše jer bijahu vidjeli što je sve učinio u
Jeruzalemu za blagdana. Jer su i oni bili uzišli na blagdan.

⁴⁶Dođe dakle ponovno u Kanu Galilejsku, gdje bijaše pretvorio vodu u vino. Ondje bijaše neki kraljevski
službenik koji je imao bolesna sina u Kafarnaumu. ⁴⁷Kad je čuo da je Isus došao iz Judeje u Galileju, ode k
njemu pa ga moljaše da siđe i ozdravi mu sina jer već samo što nije umro. ⁴⁸Nato mu Isus reče: "Ako ne

vidite znamenja i čudesa, ne vjerujete!" ⁴⁹Kaže mu kraljevski službenik: "Gospodine, siđi dok mi ne umre dijete." ⁵⁰Kaže mu Isus: "Idi, sin tvoj živi!" Povjerovala čovjek riječi koju mu reče Isus i ode. ⁵¹Dok je on još silazio, pohite mu u susret sluga s viješću da mu sin živi. ⁵²Upita ih dakle za uru kad mu je krenulo nabolje. Rekoše mu: "Jučer oko sedme ure pustila ga ognjica." ⁵³Tada razabra otac da je to bilo upravo onog časa kad mu Isus reče: "Sin tvoj živi." I povjerovala on i sav dom njegov.

⁵⁴Bijaše to drugo znamenje što ga učini Isus po povratku iz Judeje u Galileju.

III. DRUGI BLAGDAN U JERUZALEMU (Iv 5,1)

Ozdravljenje uzetoga (Iv 5,1)

Iv 5.

Nakon toga bijaše židovski blagdan pa Isus uziđe u Jeruzalem. ²U Jeruzalemu se kod Ovčjih vrata nalazi kupalište koje se hebrejski zove Bethzatha, a ima pet trijemova. ³U njima je ležalo mnoštvo bolesnika - slijepih, hromih, uzetih:čekali su da izbije voda. ⁴Anđeo bi Gospodnji, naime, silazio od vremena do vremena u ribnjak i pokrenuo vodu: tko bi prvi ušao pošto je voda izbila, ozdravio bi makar bolovao od bilo kakve bolesti.

⁵Bijaše ondje neki čovjek koji je trpio od svoje bolesti trideset i osam godina. ⁶Kad ga Isus opazi gdje leži i kada dozna da je već dugo u tome stanju, kaže mu: "Želiš li ozdraviti?" ⁷Odgovori mu bolesnik: "Gospodine, nikoga nemam tko bi me uronio u kupalište kad se voda uzbiba. Dok ja stignem, drugi već prije mene siđe." ⁸Kaže mu Isus: "Ustani, uzmi svoju postelju i hodi!" ⁹Čovjek odmah ozdravi, uzme svoju postelju i prohoda. Toga dana bijaše subota. ¹⁰Židovi su stoga govorili ozdravljenomu: "Subota je! Ne smiješ nositi postelju svoju!" ¹¹On im odvrati: "Onaj koji me ozdravi reče mi: 'Uzmi svoju postelju i hodi!'" ¹²Upitaše ga dakle: "Tko je taj čovjek koji ti je rekao: 'Uzmi i hodi?'"

¹³No ozdravljenik nije znao tko je taj jer je Isus nestao u mnoštvu što se ondje nalazilo. ¹⁴Nakon toga nađe ga Isus u Hramu i reče mu: "Eto, ozdravio si! Više ne griješi da te što gore ne snađe!" ¹⁵Čovjek ode i javi Židovima da je Isus onaj koji ga je ozdravio. ¹⁶Zbog toga su Židovi počeli Isusa napadati što to radi subotom. ¹⁷Isus im odgovori: "Otac moj sve do sada radi pa i ja radim." ¹⁸Zbog toga su Židovi još više gledali da ga ubiju jer je ne samo kršio subotu nego i Boga nazivao Ocem svojim izjednačujući sebe s Bogom.

Besjeda o Sinovljevim djelima (Iv 5,19)

¹⁹Isus nato odvrati:

"Zaista, zaista, kažem vam:
Sin ne može sam od sebe činiti ništa,
doli što vidi da čini Otac;
što on čini,
to jednako i Sin čini.

²⁰Jer Otac Ljubi Sina

i pokazuje mu sve što sam čini.
Pokazat će mu i veća djela od ovih
te ćete se čudom čuditi.

²¹Uistinu, kao što Otac uskrisuje mrtve

i oživljava
tako i Sin oživljava koje hoće.

²²Otac doista ne sudi nikomu:

sav je sud predao Sinu

²³da svi časte Sina

kao što časte Oca.
Tko ne časti Sina,
ne časti ni Oca koji ga posla."

²⁴"Zaista, zaista, kažem vam:

tko sluša moju riječ
i vjeruje onomu koji me posla,
ima život vječni
i ne dolazi na sud,
nego je prešao iz smrti u život.

²⁵Zaista, zaista, kažem vam:

dolazi čas - sada je! -
kad će mrtvi čuti glas Sina Božjega

i koji čuju, živjet će.
26 Doista, kao što Otac ima život u sebi
tako je i Sinu dao da ima život u sebi;
27 i ovlasti ga da sudi
jer je Sin Čovječji.
28 Ne čudite se tome
jer dolazi čas
kad će svi koji su u grobovima,
čuti njegov glas.
29 I izići će:
koji su dobro činili
- na uskrsnuće života,
a koji su radili zlo
- na uskrsnuće osude.
30 Ja sam od sebe ne mogu učiniti ništa:
kako čujem, sudim,
i sud je moj pravedan
jer ne tražim svoje volje,
nego volju onoga koji me posla."
31 "Ako ja svjedočim sam za sebe,
svjedočanstvo moje nije istinito.
32 Drugi svjedoči za mene
i znam:
istinito je svjedočanstvo
kojim on svjedoči za mene.
33 Vi ste poslali k Ivanu
i on je posvjedočio za istinu.
34 Ja ne primam svjedočanstva od čovjeka,
već govorim to da se vi spasite.
35 On bijaše svjetiljka
što gori i svijetli,
a vi se htjedoste samo za čas
naslađivati njegovom svjetlosti.
36 Ali ja imam svjedočanstvo
veće od Ivanova:
djela koja mi je dao izvršiti Otac,
upravo ta djela koja činim,
svjedoče za mene
- da me poslao Otac.
37 Pa i Otac koji me posla
sam je svjedočio za mene.
Niti ste glasa njegova ikada čuli
niti ste lica njegova ikada vidjeli,
38 a ni riječ njegova ne prebiva u vama
jer ne vjerujete
onomu kojega on posla.
39 Vi istražujete Pisma
jer mislite po njima imati život vječni.
I ona svjedoče za mene,
40 a vi ipak nećete da dođete k meni
da život imate.
41 Slave od ljudi ne tražim,
42 ali vas dobro upoznah:
ljubavi Božje nemate u sebi.
43 Ja sam došao u ime Oca svoga
i vi me ne primate.
Dođe li tko drugi u svoje ime,
njega ćete primiti.
44 Ta kako biste vi vjerovali
kad tražite slavu jedni od drugih,

a slave od Boga jedinoga ne tražite!
45Ne mislite da ću vas ja tužiti Ocu.
Vaš je tužitelj Mojsije
u koga se uzdate.
46Uistinu, kad biste vjerovali Mojsiju,
i meni biste vjerovali:
ta o meni je on pisao.
47Ali ako njegovim pismima ne vjerujete,
kako da mojim riječima vjerujete?"

IV. PASHA KRUHA ŽIVOTA (Iv 6,1)

Isus hrani pet tisuća ljudi (Iv 6,1)

(Mt 14,13-21; Mk 6,30-34; Lk 9,10-17)

Iv 6.

Nakon toga ode Isus na drugu stranu Galilejskog, Tiberijadskog mora. 2Slijedilo ga silno mnoštvo jer su gledali znamenja što ih je činio na bolesnicima. 3A Isus uzide na goru i ondje sjedaše sa svojim učenicima. 4Bijaše blizu Pasha, židovski blagdan.

5Isus podigne oči i ugleda kako silan svijet dolazi k njemu pa upita Filipa: "Gdje da kupimo kruha da ovi blaguju?" 6To reče kušajući ga; jer znao je što će učiniti. 7Odgovori mu Filip: "Za dvjestu denara kruha ne bi bilo dosta da svaki nešto malo dobije." 8Kaže mu jedan od njegovih učenika, Andrija, brat Šimuna Petra: 9"Ovdje je dječak koji ima pet ječmenih kruhova i dvije ribice! Ali što je to za tolake?" 10Reče Isus: "Neka ljudi posjedaju!" A bilo je mnogo trave na tome mjestu.

Posjedaše dakle muškarci, njih oko pet tisuća. 11Isus uze kruhove, izreče zahvalnicu pa razdijeli onima koji su posjedali. A tako i od ribica - koliko su god htjeli. 12A kad se nasitiše, reče svojim učenicima: "Skupite preostale ulomke da ništa ne propadne!" 13Skupili su dakle i napunili dvanaest košara ulomaka što od pet ječmenih kruhova pretekoše onima koji su blagovali.

14Kad su ljudi vidjeli znamenje što ga Isus učini, rekoše: "Ovo je uistinu Prorok koji ima doći na svijet!" 15Kad Isus spozna da kane doći, pograbit ga i zakraljiti, povuče se ponovno u goru, posve sam.

Isus hoda po moru (Iv 6,16)

(Mt 14,22-23; Mk 6,45-52)

16Kad nastaje večer, siđoše njegovi učenici k moru, 17uđoše u lađicu i krenuše na onu stranu mora, u Kafarnaum. Već se i smrklo, a Isusa još nikako k njima. 18More se uzburkalo od silnog vjetra što je zapuhao. 19Pošto su dakle isplovili oko dvadeset i pet do trideset stadija, ugledaju Isusa gdje ide po moru i približava se lađici. Prestraše se, 20a on će njima: "*Ja sam!* Ne bojte se!" 21Htjedoše ga uzeti u lađicu, kadli se lađica odmah nađe na obali kamo su se zaputili.

Besjeda u Kafarnaumu: Isus kruh života (Iv 6,22)

22Sutradan mnoštvo, koje osta s onu stranu mora, zapazi da ondje bijaše samo jedna lađica i da Isus nije bio ušao zajedno sa svojim učenicima u lađicu, nego da oni odoše sami. 23Iz Tiberijade pak stigoše druge lađice blizu onog mjesta gdje jedoše kruh pošto je Gospodin izrekao zahvalnicu. 24Kada dakle mnoštvo vidje da ondje nema Isusa ni njegovih učenika, uđu u lađice i odu u Kafarnaum tražeći Isusa. 25Kad ga nađoše s onu stranu mora, rekoše mu: "Učitelju, kad si ovamo došao?" 26Isus im odgovori:

"Zaista, zaista, kažem vam:

tražite me,

ali ne stoga što vidjeste znamenja,

nego stoga što ste jeli od onih kruhova

i nasitili se.

27Radite,

ali ne za hranu propadljivu,

nego za hranu koja ostaje za život vječni:

nju će vam dati Sin Čovječji

jer njega Otac - Bog - opečati."

28Rekoše mu dakle: "Što nam je činiti da bismo radili djela Božja?" 29Odgovori im Isus: "Djelo je Božje da vjerujete u onoga kojega je on poslao." 30Rekoše mu onda: "Kakvo ti znamenje činiš da vidimo pa da ti vjerujemo? Koje je tvoje djelo?" 31Očevi naši blagovaše manu u pustinji, kao što je pisano: *Nahrani ih kruhom nebeskim.*"

32Reče im Isus:

"Zaista, zaista, kažem vam:
nije vam Mojsije dao kruh s neba,
nego Otac moj daje vam kruh s neba,
kruh istinski;

³³Jer kruh je Božji
Onaj koji silazi s neba
i daje život svijetu."

³⁴Rekoše mu nato: "Gospodine, daj nam uvijek toga kruha." ³⁵Reče im Isus:
"Ja sam kruh života.
Tko dolazi k meni,
neće ogladnjeti;
tko vjeruje u mene,
neće ožednjati nikada.

³⁶No rekoh vam:
vidjeli ste me, a opet ne vjerujete.

³⁷Svi koje mi daje Otac
doći će k meni,
i onoga tko dođe k meni
neću izbaciti;

³⁸Jer siđoh s neba
ne da vršim svoju volju,
nego volju onoga koji me posla.

³⁹A ovo je volja onoga koji me posla:
da nikoga od onih koje mi je dao
ne izgubim,
nego da ih uskrisim u posljednji dan.

⁴⁰Da, to je volja Oca mogega
da tko god vidi Sina
i vjeruje u njega,
ima život vječni
i ja da ga uskrisim u posljednji dan."

⁴¹Židovi nato mrmljahu protiv njega što je rekao: "Ja sam kruh koji je sišao s neba." ⁴²Govorahu: "Nije li to Isus, sin Josipov? Ne poznajemo li mu oca i majku? Kako sada govori: 'Sišao sam s neba?'"

⁴³Isus im odvrati:
"Ne mrmlijajte među sobom!

⁴⁴Nitko ne može doći k meni
ako ga ne povuče Otac koji me posla;
i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan.

⁴⁵Pisano je u Prorocima:
Svi će biti učenici Božji.
Tko god čuje od Oca i pouči se,
dolazi k meni.

⁴⁶Ne da bi tko vidio Oca,
doli onaj koji je kod Boga;
on je vidio Oca.

⁴⁷Zaista, zaista, kažem vam:
tko vjeruje, ima život vječni.

⁴⁸Ja sam kruh života.

⁴⁹Očevi vaši jedoše u pustinji manu
i pomriješe.

⁵⁰Ovo je kruh koji silazi s neba:
da tko od njega jede,
ne umre.

⁵¹Ja sam kruh živi
koji je s neba sišao.
Tko bude jeo od ovoga kruha,
živjet će uvijeka.
Kruh koji ću ja dati
tijelo je moje
- za život svijeta."

⁵²Židovi se nato među sobom prepirahu: "Kako nam ovaj može dati tijelo svoje za jelo?" ⁵³Reče im stoga Isus:

"Zaista, zaista, kažem vam:
ako ne jedete tijela Sina Čovječjega
i ne pijete krvi njegove,
nemate života u sebi!

⁵⁴Tko blaguje tijelo moje
i pije krv moju,
ima život vječni;
i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan.

⁵⁵Tijelo je moje jelo istinsko,
krv je moja piće istinsko.

⁵⁶Tko jede moje tijelo
i pije moju krv,
u meni ostaje
i ja u njemu.

⁵⁷Kao što je mene poslao živi Otac
i ja živim po Ocu,
tako i onaj koji mene blaguje
živjet će po meni.

⁵⁸Ovo je kruh koji je s neba sišao,
ne kao onaj koji jedoše očevi
i pomriješe.
Tko jede ovaj kruh,
živjet će uvijeke."

⁵⁹To reče Isus naučavajući u sinagogi u Kafarnaumu. ⁶⁰Mnogi od njegovih učenika čuvši to rekoše: "Tvrda je to besjeda! Tko je može slušati?" ⁶¹A Isus znajući sam od sebe da njegovi učenici zbog toga mrmljaju, reče im: "Zar vas to sablažnjava? ⁶²A što ako vidite Sina Čovječjega kako uzlazi onamo gdje je prije bio?"

⁶³"Duh je onaj koji oživljuje,
tijelo ne koristi ništa.
Riječi koje sam vam govorio
duh su i život su."

⁶⁴"A ipak, ima ih među vama koji ne vjeruju." Jer znao je Isus od početka koji su oni što ne vjeruju i tko je onaj koji će ga izdati. ⁶⁵I doda: "Zato sam vam i rekao da nitko ne može doći k meni ako mu nije dano od Oca." ⁶⁶Otada mnogi učenici odstupiše, više nisu išli s njime.

Petrova ispovijest (Iv 6,67)

(Mt 16,13-20; Mk 8,27-30; Lk 9,18-21)

⁶⁷Reče stoga Isus dvanaestorici: "Da možda i vi ne kanite otići?" ⁶⁸Odgovori mu Šimun Petar: "Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga! ⁶⁹I mi vjerujemo i znamo: ti si Svetac Božji." ⁷⁰Odgovori im Isus: "Nisam li ja vas dvanaesticu izabrao? A ipak, jedan je od vas đavao." ⁷¹Govoraše to o Judi, sinu Šimuna Iškariotskoga, jednom od dvanaestorice, jer on ga je imao izdati.

V. BLAGDAN SJENICA (Iv 7,1)

Isus ide u Jeruzalem (Iv 7,1)

Iv 7.

Nakon toga Isus je obilazio po Galileji; nije htio u Judeju jer su Židovi tražili da ga ubiju. ²Bijaše blizu židovski Blagdan sjenica. ³Rekoše mu stoga njegova braća: "Otiđi odavle i pođi u Judeju da i tvoji učenici vide djela što činiš. ⁴Ta tko želi biti javno poznat, ne čini ništa u tajnosti. Ako već činiš sve to, očituj se svijetu." ⁵Jer ni braća njegova nisu vjerovala u njega. ⁶Reče im nato Isus: "Moje vrijeme još nije došlo, a za vas je vrijeme svagda pogodno. ⁷Vas svijet ne može mrziti, ali mene mrzi jer ja svjedočim protiv njega: da su mu djela opaka. ⁸Vi samo uzidište na blagdan. Ja još ne uzlazim na ovaj blagdan jer moje se vrijeme još nije ispunilo." ⁹To im reče i ostade u Galileji.

¹⁰Ali pošto njegova braća uzidoše na blagdan, uzide i on, ne javno, nego potajno. ¹¹A Židovi su ga tražili o blagdanu pitajući: "Gdje je onaj?" ¹²I među mnoštvom o njemu se mnogo šaptalo. Jedni govorahu: "Dobar je!" Drugi pak: "Ne, nego zavodi narod." ¹³Ipak nitko nije otvoreno govorio o njemu zbog straha od Židova.

Isus proglašuje svoje božansko poslanje (Iv 7,14)

¹⁴Usred blagdana uzide Isus u Hram i stade naučavati. ¹⁵Židovi se u čudu pitahu: "Kako ovaj znade Pisma, a nije učio?" ¹⁶Nato im Isus odvrati:

"Moj nauk nije moj,
nego onoga koji me posla.

¹⁷Ako tko hoće vršiti volju njegovu,
prepoznat će da li je taj nauk od Boga
ili ja sam od sebe govorim.

¹⁸Tko sam od sebe govori,
svoju slavu traži,
a tko traži slavu onoga koji ga posla,
taj je istinit
i nema u njemu nepravедnosti.

¹⁹Nije li vam Mojsije dao Zakon?
Pa ipak nitko od vas ne vrši Zakona."

"Zašto tražite da me ubijete?" ²⁰Odgovori mnoštvo: "Zloduha imaš! Tko traži da te ubije?" ²¹Uzvrati im Isus: "Jedno djelo učinih i svi se čudite. ²²Mojsije vam dade obrezanje - ne, ono i nije od Mojsija, nego od otaca - i vi u subotu obrezujete čovjeka. ²³Ako čovjek može primiti obrezanje u subotu da se ne prekrši Mojsijev zakon, zašto se ljutite na mene što sam svega čovjeka ozdravio u subotu? ²⁴Ne sudite po vanjštini, nego sudite sudom pravednim!"

Rasprave o Isusovu podrijetlu (Iv 7,25)

²⁵Rekoše tada neki Jeruzalemcima: "Nije li to onaj koga traže da ga ubiju? ²⁶A evo, posve otvoreno govori i ništa mu ne kažu. Da nisu možda i glavari doista upoznali da je on Krist? ²⁷Ali za njega znamo odakle je, a kad Krist dođe, nitko neće znati odakle je!"

²⁸Nato Isus, koji je učio u Hramu, povika:

"Da! Poznajete me
i znate odakle sam!
A ipak ja nisam došao sam od sebe:
postoji jedan istiniti koji me posla.
Njega vi ne znate.

²⁹Ja ga znadem
jer sam od njega
i on me poslao."

Isus navješćuje svoj odlazak (Iv 7,30)

³⁰Židovi su otad vrebali da ga uhvate. Ipak nitko ne stavi na nj ruke jer još nije bio došao njegov čas. ³¹A mnogi iz mnoštva povjerovali su u nj te govorahu: "Zar će Krist, kada dođe, činiti više znamenja nego što ih ovaj učini?" ³²Dočući farizeji da se to u mnoštvu o njemu šapće. Stoga glavari svećenički i farizeji poslaše stražare da ga uhvate.

³³Tada Isus reče:
"Još sam malo vremena s vama
i odlazim onomu koji me posla.

³⁴Tražiti ćete me
i nećete me naći;
gdje sam ja,
vi ne možete doći."

³⁵Rekoše nato Židovi među sobom: "Kamo to ovaj kani da ga mi nećemo naći? Da ne kani poći raseljenima među Grcima i naučavati Grke? ³⁶Što li znači besjeda koju reče:

"Tražiti ćete me
i nećete me naći;
gdje sam ja,
vi ne možete doći?"

Obećanje Duha Svetoga (Iv 7,37)

³⁷U posljednji, veliki dan blagdana Isus stade i povika:

"Ako je tko žedan, neka dođe k meni!
Neka pije ³⁸koji vjeruje u mene!

Kao što reče Pismo: 'Rijeke će žive vode poteći iz njegove utrobe!'" ³⁹To reče o Duhu kojega su imali primiti oni što vjeruju u njega. Tada doista ne bijaše još došao Duh jer Isus nije bio proslavljen.

Ponovne rasprave o Kristovu podrijetlu (Iv 7,40)

⁴⁰Kad su neki iz naroda čuli te riječi, govorahu: "Ovo je uistinu Prorok." ⁴¹Drugi govorahu: "Ovo je Krist." A bilo ih je i koji su pitali: "Pa zar Krist dolazi iz Galileje?" ⁴²Ne kaže li Pismo da Krist dolazi *iz potomstva Davidova*, i to *iz Betlehema*, mjesta gdje bijaše David?" ⁴³Tako je u narodu nastala podvojenost zbog njega. ⁴⁴Neki ga čak htjedoše uhvatiti, ali nitko ne stavi na nj ruke.

⁴⁵Dođoše dakle stražari glavarima svećeničkim i farizejima, a ovi im rekoše: "Zašto ga ne dovedoste?" ⁴⁶Stražari odgovore: "Nikada nitko nije ovako govorio." ⁴⁷Nato će im farizeji: "Zar ste se i vi dali zavesti?" ⁴⁸Je li itko od glavara ili farizeja povjerovao u njega? ⁴⁹Ali ta svjetina koja ne pozna Zakona - to je proklet!" ⁵⁰Kaže im Nikodem - onaj koji ono prije dođe k Isusu, a bijaše jedan od njih: ⁵¹"Zar naš Zakon sudi čovjeku ako ga prije ne sasluša i ne dozna što čini?" ⁵²Odgovoriše mu: "Da nisi i ti iz Galileje? Istraži pa ćeš vidjeti da iz Galileje ne ustaje prorok." ⁵³I otiđoše svaki svojoj kući.

Preljubnica (Iv 8,1)

Iv 8.

A Isus se uputi na Maslinsku goru. ²U zoru eto ga opet u Hramu. Sav je narod hrlio k njemu. On sjede i stade poučavati. ³Uto mu pismoznanci i farizeji dovedu neku ženu zatečenu u preljubu. Postave je u sredinu ⁴i kažu mu: "Učitelju! Ova je žena zatečena u samom preljubu. ⁵U Zakonu nam je Mojsije naredio takve kamenovati. Što ti na to kažeš?" ⁶To govorahu samo da ga iskušaju pa da ga mogu optužiti.

Isus se sagne pa stane prstom pisati po tlu. ⁷A kako su oni dalje navaljivali, on se uspravi i reče im: "Tko je od vas bez grijeha, neka prvi na nju baci kamen." ⁸I ponovno se sagnuvši, nastavi pisati po zemlji. ⁹A kad oni to čuše, stadoše odlaziti jedan za drugim, počevši od starijih. Osta Isus sam - i žena koja stajaše u sredini. ¹⁰Isus se uspravi i reče joj: "Ženo, gdje su oni? Zar te nitko ne osudi?" ¹¹Ona reče: "Nitko, Gospodine." Reče joj Isus: "Ni ja te ne osuđujem. Idi i odsada više nemoj griješiti."

Isus - svjetlost svijeta (Iv 8,12)

¹²Isus im zatim ponovno progovori:

"Ja sam svjetlost svijeta;

tko ide za mnom, neće hoditi u tami,

nego će imati svjetlost života." ¹³Farizeji mu nato rekoše: "Ti svjedočiš sam za sebe: svjedočanstvo

tvoje nije istinito!" ¹⁴Odgovori im Isus:

"Ako ja i svjedočim sam za sebe,

svjedočanstvo je moje istinito

jer znam odakle dođoh i kamo idem.

A vi ne znate

ni odakle dolazim ni kamo idem.

¹⁵Vi sudite po tijelu;

ja ne sudim nikoga;

¹⁶No ako i sudim,

sud je moj istinit

jer nisam sam,

nego - ja i onaj koji me posla, Otac.

¹⁷Ta i u vašem zakonu piše

da je svjedočanstvo dvojice istinito.

¹⁸Ja svjedočim za sebe,

a svjedoči za mene i onaj

koji me posla, Otac." ¹⁹Nato ga upitaju: "Gdje je tvoj Otac?" Odgovori Isus:

"Niti mene poznajete niti Oca mojega.

Kad biste poznavali mene,

i Oca biste moga poznavali." ²⁰Te riječi rekao je Isus u riznici dok je naučavao u Hramu. I nitko ga ne

uhvati jer još ne bijaše došao njegov čas.

Upozorenje nevjernim Židovima (Iv 8,21)

²¹Reče im ponovno Isus:

"Ja odlazim,

a vi ćete me tražiti

i u svojem ćete grijehu umrijeti.

Kamo ja odlazim,

vi ne možete doći." ²²Židovi se nato stanu pitati: "Da se možda ne kani ubiti kad govori: 'Kamo ja

odlazim, vi ne možete doći?'" ²³A Isus nastavi:

"Vi ste odozdol,

ja sam odozgor.
Vi ste od ovoga svijeta,
a ja nisam od ovoga svijeta.
24 Stoga vam i rekoah:
'Umrijet ćete u grijesima svojim.'
Uistinu, ako ne povjerujete da *Ja jesam*,
umrijet ćete u grijesima svojim." 25 Nato mu oni rekoše: "A tko si ti?" Odvratu Isus:
26 "Ta što da vam s početka opet zborim?
Mnogo toga imam o vama zboriti
i suditi;
no onaj koji me posla istinit je,
i što sam čuo od njega,
to ja zborim svijetu." 27 Ne shvatiše da im govori o Ocu. 28 Isus im nato reče:
"Kad uzdignete Sina Čovječjega,
tada ćete upoznati da *Ja jesam*
i da sam od sebe ne činim ništa,
nego da onako zborim
kako me naučio Otac.
29 Onaj koji me posla sa mnom je
i ne ostavi me sama
jer ja uvijek činim što je njemu milo."

Vjera u Isusa daje slobodu (Iv 8,30)

30 Na te njegove riječi mnogi povjerovali su u njega. 31 Tada Isus progovori Židovima koji mu povjerovali su:
"Ako ostanete u mojoj riječi,
uistinu, moji ste učenici;
32 upoznat ćete istinu
i istina će vas osloboditi." 33 Odgovore mu: "Potomstvo smo Abrahamovo i nikome nikada nismo
robovali. Kako to ti govoriš: 'Postat ćete slobodni?'" 34 Odgovori im Isus:
"Zaista, zaista, kažem vam:
tko god čini grijeh, rob je grijeha.
35 Rob ne ostaje u kući zauvijek,
a sin ostaje zauvijek.
36 Ako vas dakle Sin oslobodi,
zbilja ćete biti slobodni.
37 Znam: potomstvo ste Abrahamovo,
a ipak tražite da me ubijete
jer moja riječ nema mjesta u vama.
38 Ja govorim što vidjeh kod Oca,
a vi činite
što čujete od svog oca." 39 Odgovoriše mu: "Naš je otac Abraham". Kaže im Isus:
"Da ste djeca Abrahamova,
djela biste Abrahamova činili.
40 A eto, tražite da ubijete mene,
mene koji sam vam govorio istinu
što sam je od Boga čuo.
Takvo što Abraham nije učinio!
41 Vi činite djela oca svojega." Rekoše mu: "Mi se nismo rodili iz preljuba, jedan nam je Otac - Bog."
42 Reče im Isus:
"Kad bi Bog bio vaš Otac,
ljubili biste mene
jer sam ja od Boga izišao i došao;
nisam sam od sebe došao,
nego on me posla.
43 Zašto moje besjede ne razumijete?
Zato što niste kadri slušati moju riječ.
44 Vama je otac đavao
i hoće vam se vršiti prohtjeve oca svoga.
On bijaše čovjekoubojica od početka
i ne stajaše u istini

jer nema istine u njemu:
kad govori laž,
od svojega govori
jer je lažac i otac laži.

⁴⁵A meni, jer istinu govorim,
meni ne vjerujete.

⁴⁶Tko će mi od vas dokazati grijeh?
Ako istinu govorim,
zašto mi ne vjerujete?

⁴⁷Tko je od Boga,
riječi Božje sluša;
vi zato ne slušate
jer niste od Boga."⁴⁸Odgovoriše mu Židovi: "Ne kažemo li pravo da si ti Samarijanac i da imaš zloduha?"⁴⁹Odgovori Isus:
"Ja nemam zloduha,
nego častim svoga Oca,
a vi me obeščašćujete.

⁵⁰No ja ne tražim svoje slave;
ima tko traži i sudi.

⁵¹Zaista, zaista, kažem vam:
ako tko očuva moju riječ,
neće vidjeti smrti do vijeka."⁵²Rekoše mu Židovi: "Sada vidimo da imaš zloduha. Abraham umrije, tako i proroci, a ti kažeš: 'Ako tko čuva moju riječ, neće okusiti smrti do vijeka.'"⁵³Zar si ti veći od oca našega Abrahama, koji je umro? Pa i proroci pomriješe. Kime se to praviš?"

⁵⁴Odgovori Isus:
"Ako ja sam sebe slavim,
slava moja nije ništa.
Ima koji me slavi - Otac moj,
a vi velite da je on vaš Bog,

⁵⁵no ne poznajete ga,
a ja ga znam.
Ako vam rekнем da ga ne znam,
bit ću lažac jednak vama.
No znam ga
i riječ njegovu čuvam.

⁵⁶Abraham, otac vaš, usklikta
što će vidjeti moj Dan.
I vidje i obradova se."⁵⁷Rekoše mu nato Židovi: "Ni pedeset ti još godina nije, a vidio si Abrahama?"

⁵⁸Reče im Isus:
"Zaista, zaista, kažem vam:
prije negoli Abraham posta,
Ja jesam!"⁵⁹Nato pograbiše kamenje da bace na nj. No Isus se sakri te iziđe iz Hrama.

Ozdravljenje slijepa od rođenja (Iv 9,1)

Iv 9.

Prolazeći ugleda čovjeka slijepa od rođenja. ²Zapitaše ga njegovi učenici: "Učitelju, tko li sagriješi, on ili njegovi roditelji te se slijep rodio?" ³Odgovori Isus: "Niti sagriješi on niti njegovi roditelji, nego je to zato da se na njemu očituju djela Božja."

⁴"Dok je dan,
treba da radimo djela
onoga koji me posla.
Dolazi noć,
kad nitko ne može raditi.

⁵Dok sam na svijetu,
svjetlost sam svijeta."

⁶To rekavši, pljune na zemlju i od pljuvačke načini kal pa mu kalom premaza oči. ⁷I reče mu: "Idi, operi se u kupalištu Siloamu!" - što znači "Poslanik." Onaj ode, umije se pa se vrati gledajući.

⁸Susjedi i oni koji su ga prije viđali kao prosjaka govorili su: "Nije li to onaj koji je sjedio i prosio?" ⁹Jedni su govorili: "On je." Drugi opet: "Nije, nego mu je sličan." On je sam tvrdio: "Da, ja sam!" ¹⁰Nato ga upitaše: "Kako su ti se otvorile oči?" ¹¹On odgovori: "Čovjek koji se zove Isus načini kal, premaza mi oči i reče mi:

'Idi u Siloam i operi se.' Odoh dakle, oprah se i progledah." ¹²Rekoše mu: "Gdje je on?" Odgovori: "Ne znam."

¹³Tada odvedoše toga bivšeg slijepca farizejima. ¹⁴A toga dana kad Isus načini kal i otvori njegove oči, bijaše subota. ¹⁵Farizeji ga počeše iznova ispitivati kako je progledao. On im reče: "Stavio mi kal na oči i ja se oprah - i evo vidim." ¹⁶Nato neki između farizeja rekoše: "Nije taj čovjek od Boga: ne pazi na subotu." Drugi su pak govorili: "A kako bi jedan grešnik mogao činiti takva znamenja?" I nastade među njima podvojenost. ¹⁷Zatim ponovno upitaju slijepca: "A što ti kažeš o njemu? Otvorio ti je oči!" On odgovori: "Prorok je!" ¹⁸Židovi ipak ne vjerovahu da on bijaše slijep i da je progledao dok ne dozvaše roditelje toga koji je progledao ¹⁹i upitaše ih: "Je li ovo vaš sin za kojega tvrdite da se slijep rodio? Kako sada vidi?" ²⁰Njegovi roditelji odvrata: "Znamo da je ovo naš sin i da se slijep rodio. ²¹A kako sada vidi, to mi ne znamo; i tko mu je otvorio oči, ne znamo. Njega pitajte! Punoljetan je: neka sam o sebi govori!" ²²Rekoše tako njegovi roditelji jer su se bojali Židova. Židovi se doista već bijahu dogovorili da se iz sinagoge ima izopćiti svaki koji njega prizna Kristom. ²³Zbog toga rekoše njegovi roditelji: "Punoljetan je, njega pitajte!"

²⁴Pozvaše stoga po drugi put čovjeka koji bijaše slijep i rekoše mu: "Podaj slavu Bogu! Mi znamo da je taj čovjek grešnik!" ²⁵Nato im on odgovori: "Je li grešnik, ja ne znam. Jedno znam: slijep sam bio, a sada vidim." ²⁶Rekoše mu opet: "Što ti učini? Kako ti otvori oči?" ²⁷Odgovori im: "Već vam rekoh i ne poslušaste me. Što opet hoćete čuti? Da ne kanite i vi postati njegovim učenicima?"

²⁸Nato ga oni izgrdiše i rekoše: "Ti si njegov učenik, a mi smo učenici Mojsijevi. ²⁹Mi znamo da je Mojsiju govorio Bog, a za ovoga ne znamo ni odakle je." ³⁰Odgovori im čovjek: "Pa to i jest čudnovato da vi ne znate odakle je, a meni je otvorio oči. ³¹Znamo da Bog grešnike ne uslišava; nego je li tko bogobojazan i vrši li njegovu volju, toga uslišava. ³²Odvijeka se nije čulo da bi tko otvorio oči slijepcu od rođenja. ³³Kad ovaj ne bi bio od Boga, ne bi mogao činiti ništa". ³⁴Odgovore mu: "Sav si se u grijesima rodio, i ti nas da učiš?" i izbaciš ga.

³⁵Dočuo Isus da su onoga izbacili pa ga nađe i reče mu: "Ti vjeruješ u Sina Čovječjega?" ³⁶On odgovori: "A tko je taj, Gospodine, da vjerujem u njega?" ³⁷Reče mu Isus: "Vidio si ga! To je onaj koji govori s tobom!" ³⁸A on reče: "Vjerujem, Gospodine!" I baci se ničice preda nj. ³⁹Tada Isus reče: "Radi suda dođoh na ovaj svijet: da progledaju koji ne vide, a koji vide, da oslijepe!" ⁴⁰Čuli to neki od farizeja koji su bili s njime pa ga upitaju: "Zar smo i mi slijepi?" ⁴¹Isus im odgovori:

"Da ste slijepi,
ne biste imali grijeha.
No vi govorite: 'Vidimo'
pa grijeh vaš ostaje."

Isus - Dobri pastir (Iv 10,1)

Iv 10.

"Zaista, zaista, kažem vam: tko god u ovčinjak ne ulazi na vrata, nego negdje drugdje preskače, kradljivac je i razbojnik. ²A tko na vrata ulazi, pastir je ovaca. ³Tome vratar otvara i ovce slušaju njegov glas. On ovce svoje zove imenom pa ih izvodi. ⁴A kad sve svoje izvede, pred njima ide i ovce idu za njim jer poznaju njegov glas. ⁵Za tuđincem, dakako, ne idu, već bježe od njega jer tuđinčeva glasa ne poznaju."

⁶Isus im kaza tu poredbu, ali oni ne razumješe što im htjede time kazati. ⁷Stoga im Isus ponovno reče:

"Zaista, zaista, kažem vam:
ja sam vrata ovacama.
⁸Svi koji dođu prije mene,
kraljivci su i razbojnici;
ali ih ovce ne poslušaju.
⁹Ja sam vrata.
Kroza me tko uđe, spasi će se:
i ulaziti će i izlaziti
i pašu nalaziti.
¹⁰Kradljivac dolazi samo da ukrade,
zakolje i pogubi.
Ja dođoh da život imaju,
u izobilju da ga imaju."
¹¹"Ja sam pastir dobri.
Pastir dobri život svoj polaže za ovce.
¹²Najamnik - koji nije pastir
i nije vlasnik ovaca -
kad vidi vuka gdje dolazi,
ostavlja ovce i bježi,
a vuk ih grabi i razgona:

¹³najamnik je
 i nije mu do ovaca.
¹⁴Ja sam pastir dobri
 i poznajem svoje
 i mene poznaju moje,
¹⁵kao što mene poznaje Otac
 i ja poznajem Oca
 i život svoj polažem za ovce.
¹⁶Imam i drugih ovaca,
 koje nisu iz ovog ovčinjaka.
 I njih treba da dovedem
 i glas će moj čuti
 i bit će jedno stado,
 jedan pastir.
¹⁷Zbog toga me i ljubi Otac
 što polažem život svoj
 da ga opet uzmem.
¹⁸Nitko mi ga ne oduzima,
 nego ja ga sam od sebe polažem.
 Vlast imam položiti ga,
 vlast imam opet uzeti ga.
 Tu zapovijed primih od Oca svoga."
¹⁹Među Židovima ponovno nastaje podvojenost zbog tih riječi. ²⁰Mnogi su od njih govorili: "Zloduha ima pa mahnit! Što ga slušate?" ²¹Drugi su govorili: "Nisu to riječi opsjednuta. Zar zloduh može slijepima oči otvoriti?"

VI. BLAGDAN POSVETE HRAMA (Iv 10,22)

Isus se proglašava Sinom Božjim (Iv 10,22)

²²Svetkovao se tada u Jeruzalemu Blagdan posvećenja. Bila je zima. ²³Isus je obilazio Hramom po trijemu Salomonovu. ²⁴Okružili ga Židovi i govorili mu: "Dokle ćeš nam dušu držati u neizvjesnosti? Ako si ti Krist, reci nam otvoreno!" ²⁵Isus im odgovori:
 "Rekoh vam pa ne vjerujete.
 Djela što ih ja činim u ime Oca svoga -
 ona svjedoče za mene.
²⁶Ali vi ne vjerujete
 jer niste od mojih ovaca.
²⁷Ovce moje slušaju glas moj;
 ja ih poznajem i one idu za mnom.
²⁸Ja im dajem život vječni
 te neće propasti nikada
 i nitko ih neće ugrabiti iz moje ruke.
²⁹Otac moj, koji mi ih dade,
 veći je od svih
 i nitko ih ne može ugrabiti
 iz ruke Očeve.
³⁰Ja i Otac jedno smo."
³¹Židovi ponovno pograbiše kamenje da ga kamenuju. ³²Isus im odgovori: "Mnoga vam dobra djela Očeva pokazah. Za koje me od tih djela kamenujete?" ³³Odgovoriše mu Židovi: "Zbog dobra te djela ne kamenujemo, nego zbog hule: što ti - čovjek - sebe Bogom praviš." ³⁴Odgovori im Isus:
 "Nije li pisano u vašem Zakonu:
Ja rekoh: bogovi ste!
³⁵Ako bogovima nazva
 one kojima je riječ Božja upravljena
 - a Pismo se ne može dokinuti -
³⁶kako onda vi onome kog Otac posveti
 i posla na svijet
 možete reći: 'Huliš!'
 - zbog toga što rekoh: 'Sin sam Božji!'

³⁷Ako ne činim djela Oca svoga,
nemojte mi vjerovati.

³⁸Ali ako činim,
sve ako meni i ne vjerujete,
djelima vjerujte
pa uvidite i upoznajte
da je Otac u meni
i ja u Ocu."

³⁹Nato ga ponovno nastojahu uhvatiti, ali im on izmaknu iz ruku.

Isus se povlači u Pereju (Iv 10,40)

⁴⁰I ode ponovno na onu stranu Jordana - na mjesto gdje je prije Ivan krstio. I osta ondje. ⁴¹A mnogi dođoše k njemu i rekoše mu: "Ivan doduše ne učini nijednog znamenja, ali se sve obistinilo što je rekao o ovome." ⁴²Mnogi ondje povjerovaše u njega.

Lazarova bolest i smrt (Iv 11,1)

Iv 11.

Bijaše neki bolesnik, Lazar iz Betanije, iz sela Marije i sestre joj Marte. ²Marija bijaše ono pomazala Gospodina pomašću i otrla mu noge svojom kosom. Njezin dakle brat Lazar bijaše bolestan. ³Sestre stoga poručiše Isusu: "Gospodine, evo onaj koga ljubiš, bolestan je." ⁴Čuvši to, Isus reče: "Ta bolest nije na smrt, nego na slavu Božju, da se po njoj proslavi Sin Božji."

⁵A Isus ljubljaše Martu i njezinu sestru i Lazara. ⁶Ipak, kad je čuo za njegovu bolest, ostade još dva dana u onome mjestu gdje se nalazio. ⁷Istom nakon toga reče učenicima: "Pođimo opet u Judeju!" ⁸Kažu mu učenici: "Učitelju, Židovi su sad tražili da te kamenuju, pa da opet ideš onamo?" ⁹Odgovori Isus:

"Nema li dan dvanaest sati?

Hodi li tko danju, ne spotiče se
jer vidi svjetlost ovoga svijeta.

¹⁰Hodi li tko noću, spotiče se
jer nema svjetlosti u njemu."

¹¹To reče, a onda im dometnu: "Lazar, prijatelj naš, spava, no idem probuditi ga." ¹²Rekoše mu nato učenici: "Gospodine, ako spava, ozdravit će." ¹³No Isus to reče o njegovoj smrti, a oni pomisliše da govori o spavanju, o snu. ¹⁴Tada im Isus reče posve otvoreno: "Lazar je umro. ¹⁵Ja se radujem što ne bijah ondje, i to poradi vas - da uzvjerujete. Nego pođimo k njemu!" ¹⁶Nato Toma zvani Blizanac reče suučenicima: "Hajdemo i mi da umremo s njime!"

Isus je život (Iv 11,17)

¹⁷Kad je dakle Isus stigao, nađe da je onaj već četiri dana u grobu. ¹⁸Betanija bijaše blizu Jeruzalema otprilike petnaest stadija. ¹⁹A mnogo Židova bijaše došlo tješiti Martu i Mariju zbog brata njihova. ²⁰Kad Marta doču da Isus dolazi, pođe mu u susret dok je Marija ostala u kući. ²¹Marta reče Isusu: "Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro. ²²Ali i sada znam: što god zaišteš od Boga, dat će ti." ²³Kaza joj Isus: "Uskrsnut će brat tvoj!" ²⁴A Marta mu odgovori: "Znam da će uskrsnuti o uskrsnuću, u posljednji dan." ²⁵Reče joj Isus:

"Ja sam uskrsnuće i život:

tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će.

²⁶I tko god živi i vjeruje u mene,
neće umrijeti nikada.

Vjeruješ li ovo?"

²⁷Odgovori mu: "Da, Gospodine! Ja vjerujem da si ti Krist, Sin Božji, Onaj koji dolazi na svijet!"

²⁸Rekavši to ode, zovnu svoju sestru Mariju i reče joj krišom: "Učitelj je ovdje i zove te." ²⁹A ona, čim doču, brzo ustane i pođe k njemu. ³⁰Isus još ne bijaše ušao u selo, nego je dotada bio na mjestu gdje ga je Marta susrela. ³¹Kad Židovi, koji su s Marijom bili u kući i tješili je, vidješe kako je brzo ustala i izišla, pođoše za njom; mišljahu da ide na grob plakati.

³²A kad Marija dođe onamo gdje bijaše Isus i kad ga ugleda, baci mu se k nogama govoreći: "Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro." ³³Kad Isus vidje kako plače ona i Židovi koji je dopratiše, potresen u duhu i uzbuđen ³⁴upita: "Kamo ste ga položili?" Odgovoriše mu: "Gospodine, dođi i pogledaj!" ³⁵I zaplaka Isus.

³⁶Nato su Židovi govorili: "Gle, kako ga je ljubio!" ³⁷A neki između njih rekoše: "Zar on, koji je slijepcu otvorio oči, nije mogao učiniti da ovaj ne umre?"

Uskrišenje Lazarovo (Iv 11,38)

³⁸Isus onda, ponovno potresen, pođe grobu. Bila je to pećina, a na nju navaljen kamen. ³⁹Isus zapovjedi: "Odvalite kamen!" Kaže mu pokojnikova sestra Marta: "Gospodine, već zaudara. Ta četvrti je dan." ⁴⁰Kaže joj Isus: "Nisam li ti rekao: budeš li vjerovala, vidjet ćeš slavu Božju?" ⁴¹Odvališe dakle kamen. A Isus podiže oči i reče:

"Oče, hvala ti što si me uslišao.

⁴²Ja sam znao da me svagda uslišavaš;
no rekoh to zbog nazočnog mnoštva:
da vjeruju da si me ti poslao."

⁴³Rekavši to povika iza glasa: "Lazare, izlazi!" ⁴⁴I mrtvac iziđe, noge mu i ruke bile povezane povojima, a lice omotano ručnikom. Nato Isus reče: "Odriješite ga i pustite neka ide!"

Židovski glavari izglasaše smrt Isusovu (Iv 11,45)

(Mt 26,1-5; Mk 14,1-2; Lk 22,1-2)

⁴⁵Tada mnogi Židovi koji bijahu došli k Mariji, kad vidješe što Isus učini, povjerovaše u nj. ⁴⁶A neki od njih odu farizejima i pripovjede im što Isus učini. ⁴⁷Stoga glavari svećenički i farizeji sazvaše Vijeće. Govorili su: "Što da radimo? Ovaj čovjek čini mnoga znamenja. ⁴⁸Ako ga pustimo tako, svi će povjerovati u nj pa će doći Rimljani i oduzeti nam ovo mjesto i narod!" ⁴⁹A jedan od njih - Kajfa, veliki svećenik one godine - reče im: "Vi ništa ne znate. ⁵⁰I ne mislite kako je za vas bolje da jedan čovjek umre za narod, nego da sav narod propadne!" ⁵¹To ne reče sam od sebe, nego kao veliki svećenik one godine prorokova da Isus ima umrijeti za narod; ⁵²ali ne samo za narod nego i zato da raspršene sinove Božje skupi u jedno. ⁵³Toga dana dakle odluče da ga ubiju.

⁵⁴Zbog toga se Isus više nije javno kretao među Židovima, nego je odatle otišao u kraj blizu pustinje, u grad koji se zove Efrajim. Tu se zadržavao s učenicima.

VII. POSLJEDNJA PASHA - PROSLAVA SINA ČOVJEČJEGA (Iv 11,55)

1. PRIJE MUKE (Iv 11,55)

⁵⁵Bijaše blizu židovska Pasha i mnogi iz toga kraja uzidoše prije Pashe u Jeruzalem da se očiste. ⁵⁶Iskahu dakle Isusa te se stojeći u Hramu zapitkivahu: "Što vam se čini? Zar on ne kani doći na Blagdan?" ⁵⁷A glavari svećenički i farizeji izdadoše naredbu: ako tko sazna gdje je, neka dojavu da ga uhvate.

Pomazanje u Betaniji (Iv 12,1)

(Mt 26,6-13; Mk 14,3-9)

Iv 12.

Šest dana prije Pashe dođe Isus u Betaniju gdje bijaše Lazar koga je Isus uskrisio od mrtvih. ²Ondje mu prirediše večeru. Marta posluživaše, a Lazar bijaše jedan od njegovih sustolnika. ³Tada Marija uzme libru prave dragocjene nardove pomasti, pomaže Isusu noge i otare ih svojom kosom. I sva se kuća napuni mirisom pomasti.

⁴Nato reče Juda Išariotski, jedan od njegovih učenika, onaj koji ga je imao izdati: ⁵"Zašto se ta pomast nije prodala za trista denara i razdala siromasima?" ⁶To ne reče zbog toga što mu bijaše stalo do siromaha, nego što bijaše kradljivac: kako je imao kesu, kradom je uzimao što se u nju stavljalo. ⁷Nato Isus odvrati: "Pusti je! Neka to izvrši za dan mog ukopa! ⁸Jer siromahe imate uvijek uza se, a mene nemate uvijek."

⁹Silno mnoštvo Židova dozna da je Isus ondje pa se okupi, ne samo zbog Isusa, već i zato da vide Lazara kojega on bijaše uskrisio od mrtvih. ¹⁰A glavari svećenički odlučiše i Lazara ubiti ¹¹jer su zbog njega mnogi Židovi odlazili i vjerovali u Isusa.

Isusov mesijanski ulazak u Jeruzalem (Iv 12,12)

(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Lk 19,28-40)

¹²Kad je sutradan silan svijet koji dođe na Blagdan čuo da Isus dolazi u Jeruzalem, ¹³uze palmove grančice i iziđe mu u susret. Vikahu:

"Hosana! *Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Kralj Izraelov.*"

¹⁴A Isus nađe magarčića i sjede na nj kao što je pisano:

¹⁵*Ne boj se, kćeri Sionska!*

Evo, kralj tvoj dolazi

jašuć na mladetu magaričinu!

¹⁶To učenici njegovi isprva ne razumješe. Ali pošto je Isus bio proslavljen, prisjetiše se da je to bilo o njemu napisano i da mu baš to učiniše.

¹⁷Mnoštvo koje bijaše s njime kad Lazara pozva iz groba i uskrisi od mrtvih pronosilo je svjedočanstvo o tome. ¹⁸Stoga mu je i izišao u susret silan svijet: pročulo se da je on učinio to znamenje. ¹⁹Farizeji nato rekoše među sobom: "Vidite da ništa ne postižete. Eno, svijet ode za njim!"

Neki Grci traže Isusa (Iv 12,20)

(Mt 16,24-25; Mk 8,34-35; Lk 9,23-24)

²⁰A među onima koji su se došli klanjati na Blagdan bijahu i neki Grci. ²¹Oni pristupe Filipu iz Betsaide galilejske pa ga zamole: "Gospodine, htjeli bismo vidjeti Isusa." ²²Filip ode i kaže to Andriji pa Andrija i Filip odu i kažu Isusu. ²³Isus im odgovori:

"Došao je čas

da se proslavi Sin Čovječji.

²⁴Zaista, zaista, kažem vam:

ako pšenično zrno, pavši na zemlju,

ne umre,

ostaje samo;

ako li umre,

donosi obilat rod.

²⁵Tko ljubi svoj život, izgubit će ga.

A tko mrzi svoj život na ovome svijetu,

sačuvat će ga za život vječni.

²⁶Ako mi tko hoće služiti,

neka ide za mnom.

I gdje sam ja,

ondje će biti i moj služitelj.

Ako mi tko hoće služiti,

počastit će ga moj Otac."

Isus tumači smisao svoje smrti (Iv 12,27)

²⁷"Duša mi je sada potresena

i što da kažem?

Oče, izbavi me iz ovoga časa?

No, zato dođoh u ovaj čas!

²⁸Oče, proslavi ime svoje!"

Uto dođe glas s neba: "Proslavio sam i opet ću proslaviti!" ²⁹Mnoštvo koje je ondje stajalo i slušalo govoraše: "Zagrmjelo je!" Drugi govoraše: "Anđeo mu je zborio." ³⁰Isus na to reče: "Ovaj glas nije bio poradi mene, nego poradi vas."

³¹"Sada je sud ovomu svijetu,

sada će knez ovoga svijeta biti izbačen.

³²A ja kad budem uzdignut sa zemlje,

sve ću privući k sebi."

³³To reče da označi kakvom će smrću umrijeti. ³⁴Nato mu mnoštvo odgovori: "Mi smo iz Zakona čuli da Krist ostaje zauvijek. Kako onda ti govoriš da Sin Čovječji treba da bude uzdignut? Tko je taj Sin Čovječji?"

³⁵Isus im nato reče:

"Još je malo vremena svjetlost među vama.

Hodite dok imate svjetlost

da vas ne obuzme tama.

Tko hodi u tami,

ne zna kamo ide.

³⁶Dok imate svjetlost, vjerujte u svjetlost

da budete sinovi svjetlosti!" To Isus doreče, a onda ode i sakri se od njih.

Zaključak: nevjerovanje židovsko

³⁷Iako je Isus pred njima učinio tolika znamenja, oni ne povjerovaše u njega, ³⁸da se ispuni riječ koju kaza prorok Izaija:

Gospodine!

Tko povjerova našoj poruci?

Kome li se otkri ruka Gospodnja?

³⁹Stoga i ne mogahu vjerovati, jer Izaija dalje kaže:

⁴⁰*Zaslijepi im oči,*

stvrđnu srca;

da očima ne vide,

*srcem ne razumiju
te se ne obrate
pa ih ozdravim.*

⁴¹Reče to Izaija jer je vidio slavu njegovu te o njemu zborio.

⁴²Ipak, mnogi su i od glavara vjerovali u njega, ali zbog farizeja nisu to priznavali: da ne budu izopćeni iz sinagoge. ⁴³Jer više im je bilo do slave ljudske, nego do slave Božje.

⁴⁴A Isus povika:

"Tko u mene vjeruje,
ne vjeruje u mene,
nego u onoga koji me posla;

⁴⁵i tko vidi mene,
vidi onoga koji me posla.

⁴⁶Ja - Svjetlost - dođoh na svijet
da nijedan koji u mene vjeruje
u tami ne ostane.

⁴⁷I sluša li tko moje riječi, a ne čuva ih,
ja ga ne sudim.
Ja nisam došao suditi svijetu,
nego svijet spasiti.

⁴⁸Tko mene odbacuje
i riječi mojih ne prima,
ima svoga suca:
riječ koju sam zborio -
ona će mu suditi u posljednji dan.

⁴⁹Jer nisam ja zborio sam od sebe,
nego onaj koji me posla - Otac -
on mi daje zapovijed
što da kažem, što da zborim.

⁵⁰I znam:
zapovijed njegova jest život vječni.
Što ja dakle zborim,
tako zborim
kako mi je rekao Otac."

2. POSLJEDNJA VEČERA - PROSLAVA SINA ČOVJEČJEGA (Iv 13,1)

Isus pere noge učenicima (Iv 13,1)

(Mt 23,6-12; 10,24-40; Lk 22,24-28; 6,40)

Iv 13.

Bijaše pred blagdan Pashe. Isus je znao da je došao njegov čas da prijeđe s ovoga svijeta Ocu, budući da je ljubio svoje, one u svijetu, do kraja ih je ljubio. ²I za večerom je đavao već bio ubacio u srce Judi Šimuna Iškariotskoga da ga izda. ³A Isus je znao da mu je Otac sve predao u ruke i da je od Boga izišao te da k Bogu ide pa ⁴usta od večere, odloži haljine, uze ubrus i opasa se. ⁵Nalije zatim vodu u praonik i počne učenicima prati noge i otirati ih ubrusom kojim je bio opasan.

⁶Dođe tako do Šimuna Petra. A on će mu: "Gospodine! Zar ti da meni pereš noge?" ⁷Odgovori mu Isus: "Što ja činim, ti sada ne znaš, ali shvatit ćeš poslije." ⁸Reče mu Petar: "Nećeš mi prati nogu nikada!" Isus mu odvrati: "Ako te ne operem, nećeš imati dijela sa mnom." ⁹Nato će mu Šimun Petar: "Gospodine, onda ne samo noge, nego i ruke i glavu!" ¹⁰Kaže mu Isus: "Tko je okupan, ne treba drugo da opere nego noge - i sav je čist! I vi ste čisti, ali ne svi!" ¹¹Jer znao je tko će ga izdati. Stoga je i rekao: "Niste svi čisti."

¹²Kad im dakle oprao noge, uze svoje haljine, opet sjede i reče im: "Razumijete li što sam vam učinio? ¹³Vi me zovete Učiteljem i Gospodinom. Pravo velite jer to i jesam! ¹⁴Ako dakle ja - Gospodin i Učitelj - vama oprah noge, treba da i vi jedni drugima perete noge. ¹⁵Primjer sam vam dao da i vi činite kao što ja vama učinih."

¹⁶Zaista, zaista, kažem vam:
nije sluga veći od gospodara
niti poslanik od onoga koji ga posla.

¹⁷Ako to znate, blago vama budete li tako i činili!"

Izdajica prokazan (Iv 13,18)

(Mt 26,20-25; Mk 14,17-21; Lk 22,21-23)

¹⁸"Ne govorim o svima vama! Ja znam koje izabrah! Ali - neka se ispuni Pismo: *Koji blaguje kruh moj, petu na me podiže.*"

¹⁹"Već vam sada kažem,
prije negoli se dogodi,
da kad se dogodi
vjerujete da *Ja jesam.*

²⁰Zaista, zaista, kažem vam:

Tko primi onoga kojega ja šaljem,
mene prima.

A tko mene primi,

prima onoga koji je mene poslao." ²¹Rekavši to, potresen u duhu Isus posvjedoči:

"Zaista, zaista, kažem vam:
jedan će me od vas izdati!"

²²Učenici se zgleдахu među sobom u nedoumici o kome to govori. ²³A jedan od njegovih učenika - onaj kojega je Isus ljubio - bijaše za stolom Isusu do krila. ²⁴Šimun Petar dade mu znak i reče: "Pitaj tko je taj o kome govori." ²⁵Ovaj se privine Isusu uz prsa i upita: "Gospodine, tko je taj?"

²⁶Isus odgovori: "Onaj je kome ja dadnem umočen zalogaj." ²⁷Tada umoči zalogaj, uze ga i dade Judi Šimuna Iškariotskoga. Nakon zalogaja uđe u nj Sotona. Nato mu Isus reče: "Što činiš, učini brzo!" ²⁸Nijedan od sustolnika nije razumio zašto mu je to rekao. ²⁹Budući da je Juda imao kesu, neki su mislili da mu je Isus rekao: "Kupi što nam treba za blagdan!" - ili neka poda nešto siromasima. ³⁰On dakle uzme zalogaj i odmah iziđe. A bijaše noć.

Rastanak: nova zapovijed (Iv 13,31)

³¹Pošto Juda iziđe, reče Isus:

"Sada je proslavljen Sin Čovječji
i Bog se proslavio u njemu!

³²Ako se Bog proslavio u njemu,
i njega će Bog proslaviti u sebi,
i uskoro će ga proslaviti!

³³Dječice,
još sam malo s vama.
Tražit ćete me,
ali kao što rekoh Židovima,
kažem sada i vama:
kamo ja odlazim,
vi ne možete doći.

³⁴Zapovijed vam novu dajem:
ljubite jedni druge;
kao što sam ja ljubio vas
tako i vi ljubite jedni druge.

³⁵Po ovom će svi znati da ste moji učenici:
ako budete imali ljubavi jedni za druge."

Isus i Petar (Iv 13,36)

(Mt 26,31-35; Mk 14,17-31; Lk 22,31-34)

³⁶Kaže mu Šimun Petar: "Gospodine, kamo to odlaziš?" Isus mu odgovori: "Kamo ja odlazim, ti zasad ne možeš poći za mnom. No poći ćeš poslije." ³⁷Nato će mu Petar: "Gospodine, a zašto sada ne bih mogao poći za tobom? Život ću svoj položiti za tebe!" ³⁸Odgovori Isus: "Život ćeš svoj položiti za mene? Zaista, zaista, kažem ti: Pijetao neće zapjevati dok me triput ne zatajiš."

Isus - put do Oca (Iv 14,1)

Iv 14.

"Neka se ne uznemiruje srce vaše! Vjerujte u Boga
i u mene vjerujte!

²U domu Oca mojega ima mnogo stanova.
Da nema, zar bih vam rekao:
'Idem pripremiti vam mjesto'?

³Kad odem i pripravim vam mjesto,
ponovno ću doći i uzeti vas k sebi

da i vi budete gdje sam ja.

⁴A kamo ja odlazim, znate put."

⁵Reče mu Toma: "Gospodine, ne znamo kamo odlaziš. Kako onda možemo put znati?" ⁶Odgovori mu Isus:

"Ja sam Put i Istina i Život:
nitko ne dolazi Ocu osim po meni.

⁷Da ste upoznali mene,
i Oca biste moga upoznali.
Od sada ga i poznajete
i vidjeli ste ga."

⁸Kaže mu Filip: "Gospodine, pokaži nam Oca i dosta nam je!" ⁹Nato će mu Isus: "Filipe, toliko sam vremena s vama i još me ne znaš?"

"Tko je vidio mene, vidio je i Oca.
Kako ti onda kažeš: 'Pokaži nam Oca'?"

¹⁰Ne vjeruješ li
da sam ja u Ocu i Otac u meni?
Riječi koje vam govorim,
od sebe ne govorim:
Otac koji prebiva u meni čini djela svoja.

¹¹Vjerujte mi:
ja sam u Ocu i Otac u meni.
Ako ne inače, zbog samih djela vjerujte.

¹²Zaista, zaista, kažem vam:
Tko vjeruje u mene,
činit će djela koja ja činim;
da veća će od njih činiti
jer ja odlazim Ocu.

¹³I što god zaištete u moje ime,
učinit ću,
da se proslavi Otac u Sinu.

¹⁴Ako me što zaištete u moje ime,
učinit ću."

Obećanje Duha (Iv 14,15)

¹⁵"Ako me ljubite,
zapovijedi ćete moje čuvati.

¹⁶I ja ću moliti Oca
i on će vam dati drugoga Branitelja
da bude s vama zauvijek:

¹⁷Duha Istine,
kojega svijet ne može primiti
jer ga ne vidi i ne poznaje.
Vi ga poznajete
jer kod vas ostaje i u vama je.

¹⁸Neću vas ostaviti kao siročad;
doći ću k vama.

¹⁹Još malo i svijet me više neće vidjeti,
no vi ćete me vidjeti
jer ja živim i vi ćete živjeti.

²⁰U onaj ćete dan spoznati
da sam ja u Ocu svom
i vi u meni i ja u vama.

²¹Tko ima moje zapovijedi i čuva ih,
taj me ljubi;
a tko mene ljubi,
njega će ljubiti Otac moj,
i ja ću ljubiti njega
i njemu se očitovati."

²²Kaže mu Juda, ne Iškariotski: "Gospodine, kako to da ćeš se očitovati nama, a ne svijetu?" ²³Odgovori mu Isus:

- "Ako me tko ljubi,
čuvat će moju riječ
pa će i Otac moj ljubiti njega
i k njemu ćemo doći
i kod njega se nastaniti.
- ²⁴Tko mene ne ljubi,
riječi mojih ne čuva.
A riječ koju slušate nije moja,
nego Oca koji me posla.
- ²⁵To sam vam govorio
dok sam boravio s vama.
- ²⁶Branitelj - Duh Sveti,
koga će Otac poslati u moje ime,
poučavat će vas o svemu
i dozivati vam u pamet
sve što vam ja rekoh.
- ²⁷Mir vam ostavljam,
mir vam svoj dajem.
Dajem vam ga, ali ne kao što svijet daje.
Neka se ne uznemiruje vaše srce
i neka se ne straši.
- ²⁸Čuli ste, rekoh vam:
'Odlazim i vraćam se k vama.'
Kad biste me ljubili, radovali biste se
što idem Ocu
jer Otac je veći od mene.
- ²⁹Kazao sam vam to sada,
prije negoli se dogodi,
da vjerujete kad se dogodi.
- ³⁰Neću više s vama mnogo govoriti
jer dolazi knez svijeta.
Protiv mene ne može on ništa.
- ³¹Ali neka svijet upozna da ja ljubim Oca
i da tako činim
kako mi je zapovjedio Otac.
Ustanite, pođimo odavde!"

Trs i loza (Iv 15,1)

Iv 15.

- "Ja sam istinski trs, a Otac moj - vinogradar.
- ²Svaku lozu na meni koja ne donosi roda
on siječe,
a svaku koja rod donosi
čisti
da više roda donese.
- ³Vi ste već očišćeni
po riječi koju sam vam zborio.
- ⁴Ostanite u meni i ja u vama.
Kao što loza ne može donijeti roda
sama od sebe,
ako ne ostane na trsu,
tako ni vi ako ne ostanete u meni.
- ⁵Ja sam trs,
vi loze.
Tko ostaje u meni i ja u njemu,
taj donosi mnogo roda.
Uistinu, bez mene ne možete učiniti ništa.
- ⁶Ako tko ne ostane u meni,
izbace ga kao lozu
i usahne.

- Takve onda skupe i bace u oganj te gore.
- ⁷Ako ostanete u meni
i riječi moje ako ostanu u vama,
što god hoćete, ištite
i bit će vam.
- ⁸Ovim se proslavlja Otac moj:
da donosite mnogo roda
i da budete moji učenici.
- ⁹Kao što je Otac ljubio mene
tako sam i ja ljubio vas;
ostanite u mojoj ljubavi.
- ¹⁰Budete li čuvali moje zapovijedi,
ostat ćete u mojoj ljubavi;
kao što sam i ja čuvao zapovijedi
Oca svoga
te ostajem u ljubavi njegovoj.
- ¹¹To sam vam govorio
da moja radost bude u vama
i da vaša radost bude potpuna.
- ¹²Ovo je moja zapovijed:
ljubite jedni druge
kao što sam ja vas ljubio!
- ¹³Veće ljubavi nitko nema od ove:
da tko život svoj položi za svoje prijatelje.
- ¹⁴Vi ste prijatelji moji
ako činite što vam zapovijedam.
- ¹⁵Više vas ne zovem slugama
jer sluga ne zna
što radi njegov gospodar;
vas sam nazvao prijateljima
jer vam priopćih sve
što sam čuo od Oca svoga.
- ¹⁶Ne izabrate vi mene,
nego ja izabrah vas
i postavih vas
da idete i rod donosite
i rod vaš da ostane
te vam Otac dadne
što ga god zaištete u moje ime.
- ¹⁷Ovo vam zapovijedam:
da ljubite jedni druge."

Mržnja svijeta na Isusove učenike (Iv 15,18)

- ¹⁸"Ako vas svijet mrzi,
znajte da je mene mrzio prije nego vas.
- ¹⁹Kad biste bili od svijeta,
svijet bi svoje ljubio;
no budući da niste od svijeta,
nego sam vas ja izabrao iz svijeta,
zbog toga vas svijet mrzi.
- ²⁰Sjećajte se riječi koju vam rekoh:
'Nije sluga veći od svoga gospodara.'
Ako su mene progonili,
i vas će progoniti;
ako su moju riječ čuvali,
da vašu će čuvati.
- ²¹A sve će to poduzimati protiv vas
poradi imena moga
jer ne znaju onoga koji mene posla.
- ²²Da nisam došao

- i da im nisam govorio,
ne bi imali grijeha;
no sada nemaju izgovora za svoj grijeh.
23 Tko mene mrzi, mrzi i Oca mojega.
24 Da nisam učinio među njima djela
kojih nitko drugi ne čini,
ne bi imali grijeha;
a sada vidješe
pa ipak zamrziše i mene i Oca mojega.
25 No neka se ispuni riječ
napisana u njihovu Zakonu:
Mrze me nizašto.
26 A kada dođe Branitelj
koga ću vam poslati od Oca
- Duh Istine koji od Oca izlazi -
on će svjedočiti za mene.
27 I vi ćete svjedočiti
jer ste od početka sa mnom.

Iv 16.

To sam vam govorio da se ne sablaznitate.

- 2 Izopćavat će vas iz sinagoga.

Štoviše, dolazi čas
kad će svaki koji vas ubije
misliti da služi Bogu.

- 3 A to će činiti
jer ne upознаše ni Oca ni mene.

- 4 Govorio sam vam ovo
da se, kada dođe vrijeme,
sjetite da sam vam rekao."

Djelovanje Duha Svetoga (Iv 16,4b)

"S početka vam ne rekoh ovo
jer bijah s vama.

- 5 A sada odlazim k onome koji me posla
i nitko me od vas ne pita: 'Kamo ideš?'

- 6 Naprotiv, žalošću se ispunilo vaše srce
što vam ovo kazah.

- 7 No kažem vam istinu:
bolje je za vas da ja odem:
jer ako ne odem,
Branitelj neće doći k vama;
ako pak odem,
poslat ću ga k vama.

- 8 A kad on dođe,
pokazat će svijetu
što je grijeh,
što li pravednost,
a što osuda:

- 9 grijeh je
što ne vjeruju u mene;

- 10 pravednost -
što odlazim k Ocu
i više me ne vidite;

- 11 a osuda -
što je knez ovoga svijeta osuđen.

- 12 Još vam mnogo imam kazati,
ali sada ne možete nositi.

- 13 No kada dođe on - Duh Istine -
upućivat će vas u svu istinu;
jer neće govoriti sam od sebe,

nego će govoriti što čuje
i navješćivat će vam ono što dolazi.
14 On će mene proslavljati
jer će od mojega uzimati
i navješćivati vama.
15 Sve što ima Otac, moje je.
Zbog toga vam rekoh:
od mojega uzima
i - navješćivat će vama."

"Opet ćete me vidjeti" (Iv 16,16)

16 "Malo, i više me nećete vidjeti;
i opet malo, pa ćete me vidjeti."
17 Nato se neki od učenika zapitkivahu: "Što je to što nam kaže: 'Malo, i nećete me vidjeti, i opet malo, pa ćete me vidjeti' i 'Odlazim Ocu'?" 18 Govorahu dakle: "Što je to što kaže 'Malo'? Ne znamo što govori."
19 Isus spozna da su ga htjeli pitati pa im reče: "Pitate se među sobom o tome što kazah:
'Malo, i nećete me vidjeti;
i opet malo, pa ćete me vidjeti?'"
20 Zaista, zaista, kažem vam:
vi ćete plakati i jaukati,
a svijet će se veseliti.
Vi ćete se žalostiti,
ali žalost će se vaša okrenuti u radost.
21 Žena kad rađa, žalosna je
jer je došao njezin čas;
ali kad rodi djetešce,
ne spominje se više muke
od radosti što se čovjek rodio na svijet.
22 Tako dakle i vi:
sad ste u žalosti,
no ja ću vas opet vidjeti;
i *srce će vam se radovati*
i radosti vaše nitko vam oteti neće.
23 U onaj me dan nećete ništa više pitati.
Zaista, zaista, kažem vam:
što god zaištete u Oca,
dat će vam u moje ime.
24 Dosad niste iskali ništa u moje ime.
Ištite i primit ćete
da radost vaša bude potpuna!"

Završetak govora: pobjeda nad svijetom (Iv 16,25)

25 "To sam vam govorio u poredbama.
Dolazi čas
kad vam više neću govoriti u poredbama,
nego ću vam otvoreno navješćivati Oca.
26 U onaj dan
iskat ćete u moje ime
i ne velim vam da ću ja moliti Oca za vas.
27 Ta sam vas Otac ljubi
jer vi ste mene ljubili
i vjerovali da sam ja od Boga izišao.
28 Izišao sam od Oca i došao na svijet.
Opet ostavljam svijet i odlazim Ocu."
29 Kažu mu učenici: "Evo, sad otvoreno zboriš i nikakvon se poredbom ne služiš. 30 Sada znamo da sve
znaš i ne treba da te tko pita. Stoga vjerujemo da si izišao od Boga."
31 Odgovori im Isus:
"Sada vjerujete?"
32 Evo dolazi čas i već je došao:
raspršit ćete se svaki na svoju stranu

i mene ostaviti sama.
No ja nisam sam
jer Otac je sa mnom.
³³To vam rekoh da u meni mir imate.
U svijetu imate muku,
ali hrabri budite -
ja sam pobijedio svijet!"

Isusova svećenička molitva (Iv 17,1)

Iv 17.

To Isus doreče, a onda podiže oči k nebu i progovori:

"Oče, došao je čas:
proslavi Sina svoga
da Sin proslavi tebe
²i da vlašću
koju si mu dao nad svakim tijelom
dade život vječni svima koje si mu dao.
³A ovo je život vječni:
da upoznaju tebe,
jedinoga istinskog Boga,
i koga si poslao - Isusa Krista.
⁴Ja tebe proslavih na zemlji
dovršivši djelo
koje si mi dao izvršiti.
⁵A sada ti, Oče, proslavi mene kod sebe
onom slavom koju imadoh kod tebe
prije negoli je svijeta bilo.
⁶Objavio sam ime tvoje ljudima
koje si mi dao od svijeta.
Tvoji bijahu, a ti ih meni dade
i riječ su tvoju sačuvali.
⁷Sad upoznaše
da je od tebe sve što si mi dao
⁸jer riječi koje si mi dao
njima predadoh
i oni ih primiše
i uistinu spoznaše da sam od tebe izišao
te povjerovaše da si me ti poslao.
⁹Ja za njih molim;
ne molim za svijet,
nego za one koje si mi dao
jer su tvoji.
¹⁰I sve moje tvoje je,
i tvoje moje,
i ja se proslavih u njima.
¹¹Ja više nisam u svijetu,
no oni su u svijetu,
a ja idem k tebi.
Oče sveti,
sačuvaj ih u svom imenu
koje si mi dao:
da budu jedno kao i mi.
¹²Dok sam ja bio s njima,
ja sam ih čuvao u tvom imenu,
njih koje si mi dao;
i štitio ih, te nijedan od njih ne propade
osim sina propasti,
da se Pismo ispuni.
¹³A sada k tebi idem
i ovo govorim u svijetu

da imaju puninu moje radosti u sebi.
14Ja sam im predao tvoju riječ,
a svijet ih zamrzi
jer nisu od svijeta
kao što ni ja nisam od svijeta.
15Ne molim te da ih uzmeš sa svijeta,
nego da ih očuvaš od Zloga.
16Oni nisu od svijeta
kao što ni ja nisam od svijeta.
17Posveti ih u istini:
tvoja je riječ istina.
18Kao što ti mene posla u svijet
tako i ja poslah njih u svijet.
19I za njih posvećujem samog sebe
da i oni budu posvećeni u istini.
20Ne molim samo za ove
nego i za one
koji će na njihovu riječ vjerovati u mene:
21da svi budu jedno
kao što ti, Oče, u meni
i ja u tebi,
neka i oni u nama budu
da svijet uzvjeruje da si me ti poslao.
22I slavu koju si ti dao meni
ja dadoh njima:
da budu jedno
kao što smo mi jedno -
23ja u njima i ti u meni,
da tako budu savršeno jedno
da svijet upozna da si me ti poslao
i ljubio njih kao što si mene ljubio.
24Oče,
hoću da i oni koje si mi dao
budu gdje sam ja,
da i oni budu sa mnom:
da gledaju moju slavu,
slavu koju si mi dao
jer si me ljubio
prije postanka svijeta.
25Oče pravedni,
svijet te nije upoznao,
ja te upoznah;
a i ovi upознаše
da si me ti poslao.
26I njima sam očitovao tvoje ime,
i još ću očitovati,
da ljubav kojom si ti mene ljubio
bude u njima -
i ja u njima."

3. MUKA I SMRT (Iv 18,1)

Isus izdan i uhvaćen (Iv 18,1)

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Lk 22,47-53)

Iv 18.

To rekavši, zaputi se Isus sa svojim učenicima na drugu stranu potoka Cedrona. Ondje bijaše vrt u koji uđe Isus i njegovi učenici. ²A poznavашe to mjesto i Juda, njegov izdajica, jer se Isus tu često sastajao sa svojim učenicima. ³Juda onda uze četvrticu i od svećeničkih glavara i farizeja sluge te dođe onamo sa zubljamama, svjetiljkama i oružjem.

⁴Znajući sve što će s njim biti, istupi Isus naprijed te ih upita: "Koga tražite?" ⁵Odgovore mu: "Isusa Nazarećanina." Reče im Isus: "Ja sam!" A stajaše s njima i Juda, njegov izdajica. ⁶Kad im dakle reče: "Ja sam!" - oni ustuknuše i popadaše na zemlju. ⁷Ponovno ih tada upita: "Koga tražite?" Oni odgovore: "Isusa Nazarećanina." ⁸Isus odvrati: "Rekoh vam da sam ja. Ako dakle mene tražite, pustite ove da odu" - ⁹da se ispuni riječ koju reče: "Ne izgubih ni jednoga od onih koje si mi dao."

¹⁰A Šimun Petar isuče mač koji je imao uza se pa udari slugu velikoga svećenika i odsiječe mu desno uho. Sluga se zvao Malho. ¹¹Nato Isus reče Petru: "Djeni mač u korice! Čašu koju mi dade Otac zar da ne pijem?" ¹²Tada četa, zapovjednik i židovski sluge uhvatiše Isusa te ga svezaše.

Isus pred Anom (Iv 18,13)

¹³Odvedoše ga najprije Ani jer on bijaše tast Kajfe, velikoga svećenika one godine. ¹⁴Kajfa pak ono svjetova Židove: "Bolje da jedan čovjek umre za narod."

Zataja Petrova (Iv 18,15)

(Mt 26,69-70; Mk 14,66-68; Lk 22,55-57)

¹⁵Za Isusom su išli Šimun Petar i drugi učenik. Taj učenik bijaše poznat s velikim svećenikom pa s Isusom uđe u dvorište velikoga svećenika. ¹⁶Petar osta vani kod vrata. Tada taj drugi učenik, znanac velikoga svećenika, iziđe i reče vratarici te uvede Petra. ¹⁷Nato će sluškinja, vratarica, Petru: "Da nisi i ti od učenika toga čovjeka?" On odvrati: "Nisam!" ¹⁸A stajahu ondje sluge i stražari, raspirivahu žeravicu jer bijaše studeno i grijahu se. S njima je stajao i Petar i grijao se.

Veliki svećenik ispituje Isusa (Iv 18,19)

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Lk 22,66-71)

¹⁹Veliki svećenik zapita Isusa o njegovim učenicima i o njegovu nauku. ²⁰Odgovori mu Isus: "Ja sam javno govorio svijetu. Uvijek sam naučavao u sinagogi i u Hramu gdje se skupljaju svi Židovi. Ništa nisam u tajnosti govorio. ²¹Zašto mene pitaš? Pitaj one koji su slušali što sam im govorio. Oni eto znaju što sam govorio." ²²Na te njegove riječi jedan od nazočnih slugu pljusne Isusa govoreći: "Tako li odgovaraš velikom svećeniku?" ²³Odgovori mu Isus: "Ako sam krivo rekao, dokaži da je krivo! Ako li pravo, zašto me udaraš?" ²⁴Ana ga zatim posla svezana Kajfi, velikom svećeniku.

Petar ponovno zatajuje Isusa (Iv 18,25)

(Mt 26,71-75; Mk 14,69-72; Lk 22,58-62)

²⁵Šimun Petar stajao je ondje i grijao se. Rekoše mu: "Da nisi i ti od njegovih učenika?" On zaniijeka: "Nisam!" ²⁶Nato će jedan od slugu velikog svećenika, rođak onoga komu je Petar bio odsjekao uho: "Nisam li te ja vidio u vrtu s njime?" ²⁷I Petar opet zaniijeka, a pijetao odmah zapjeva.

Isus pred Pilatom (Iv 18,28)

(Mt 27,1-2. 11-14; Mk 15,1-5; Lk 23,1-5)

²⁸Nato odvedoše Isusa od Kajfe u dvor upraviteljev. Bilo je rano jutro. I oni ne uđoše da se ne okaljaju, već da mognu blagovati pashu. ²⁹Pilat tada iziđe pred njih i upita: "Kakvu tužbu iznosite protiv ovoga čovjeka?" ³⁰Odgovore mu: "Kad on ne bi bio zločinac, ne bismo ga predali tebi." ³¹Reče im nato Pilat: "Uzmite ga vi i sudite mu po svom zakonu." Odgovoriše mu Židovi: "Nama nije dopušteno nikoga pogubiti" - ³²da se ispuni riječ Isusova kojom je označio kakvom mu je smrću umrijeti.

³³Nato Pilat uđe opet u dvor, pozove Isusa i upita ga: "Ti li si židovski kralj?" ³⁴Isus odgovori: "Govoriš li ti to sam od sebe ili ti to drugi rekoše o meni?" ³⁵Pilat odvrati: "Zar sam ja Židov? Tvoj narod i glavari svećenički predadoše te meni. Što si učinio?"

³⁶Odgovori Isus: "Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta. Kad bi moje kraljevstvo bilo od ovoga svijeta, moje bi se sluge borile da ne budem predan Židovima. Ali kraljevstvo moje nije odavde." ³⁷Nato mu reče Pilat: "Ti si dakle kralj?" Isus odgovori: "Ti kažeš: ja sam kralj. Ja sam se zato rodio i došao na svijet da svjedočim za istinu. Tko je god od istine, sluša moj glas." ³⁸Reče mu Pilat: "Što je istina?"

Isus osuđen na smrt (Iv 18,39)

(Mt 27,15-31; Mk 15,6-20; Lk 23,13-25)

³⁹Rekavši to, opet iziđe pred Židove i reče im: "Ja ne nalazim na njemu nikakve krivice. A u vas je običaj da vam o Pashi nekoga pustim. Hoćete li dakle da vam pustim kralja židovskoga?" ⁴⁰Povikaše nato opet: "Ne toga, nego Barabu!" A Baraba bijaše razbojnik.

Iv 19.

Tada Pilat uze i izbičeva Isusa. ²A vojnici spletoše vijenac od trnja i staviše mu ga na glavu; i zaogruše ga grimiznim plaštem. ³I prilazili su mu i govorili: "Zdravo kralju židovski!" I pljuskali su ga.

⁴A Pilat ponovno iziđe i reče im: "Evo vam ga izvodim da znate: ne nalazim na njemu nikakve krivice."
⁵Iziđe tada Isus s trnovim vijencem, u grimiznom plaštu. A Pilat im kaže: "Evo čovjeka!" ⁶I kad ga ugledaše glavari svećenički i sluga, povikaše: "Raspni, raspni!" Kaže im Pilat: "Uzmite ga vi i raspnite jer ja ne nalazim na njemu krivice." ⁷Odgovoriše mu Židovi: "Mi imamo Zakon i po Zakonu on mora umrijeti jer se pravio Sinom Božjim."

⁸Kad je Pilat čuo te riječi, još se više prestraši ⁹pa ponovno uđe u dvor i kaže Isusu: "Odakle si ti?" No Isus mu ne dade odgovora. ¹⁰Tada mu Pilat reče: "Zar meni ne odgovaraš? Ne znaš li da imam vlast da te pustim i da imam vlast da te razapnem?" ¹¹Odgovori mu Isus: "Ne bi imao nada mnom nikakve vlasti da ti nije dano odozgor. Zbog toga ima veći grijeh onaj koji me predao tebi."

¹²Od tada ga je Pilat nastojao pustiti. No Židovi vikahu: "Ako ovoga pustiš, nisi prijatelj caru. Tko se god pravi kraljem, protivi se caru." ¹³Čuvši te riječi, Pilat izvede Isusa i posadi na sudačku stolicu na mjestu koje se zove Litostrotos - Pločnik, hebrejski Gabata - ¹⁴a bijaše upravo priprava za Pashu, oko šeste ure - i kaže Židovima: "Evo kralja vašega!" ¹⁵Oni na to povikaše: "Ukloni! Ukloni! Raspni ga!" Kaže im Pilat: "Zar kralja vašega da razapnem?" Odgovoriše glavari svećenički: "Mi nemamo kralja osim cara!"

Raspeće (Iv 19,16)

(Mt 27,32-34. 37; Mk 15,22-24. 26; Lk 23,33-34)

¹⁶Tada im ga preda da se razapne. Uzeše dakle Isusa. ¹⁷I noseći svoj križ, iziđe on na mjesto zvano Lubanjsko, hebrejski Golgota. ¹⁸Ondje ga razapeše, a s njim i drugu dvojicu, s jedne i druge strane, a Isusa u sredini.

¹⁹A napisa Pilat i natpis te ga postavi na križ. Bilo je napisano: "Isus Nazarećanin, kralj židovski." ²⁰Taj su natpis čitali mnogi Židovi jer mjesto gdje je Isus bio raspet bijaše blizu grada, a bilo je napisano hebrejski, latinski i grčki. ²¹Nato glavari svećenički rekoše Pilatu: "Nemoj pisati: 'Kralj židovski', nego da je on rekao: 'Kralj sam židovski.'" ²²Pilat odgovori: "Što napisah, napisah!"

Dioba odjeće (Iv 19,23)

(Mt 27,35-36; Mk 15,24-25; Lk 23,34)

²³Vojnici pak, pošto razapeše Isusa, uzeše njegove haljine i razdijeliše ih na četiri dijela - svakom vojniku po dio. A uzeše i donju haljinu, koja bijaše nešivena, otkana u komadu odozgor dodolje. ²⁴Rekoše zato među sobom: "Ne derimo je, nego bacimo za nju kocku pa komu dopane" - da se ispuni Pismo koje veli:

*Razdijeliše među se haljine moje,
za odjeću koju baciše kocku. I vojnici učiniše tako.*

Majka Isusova - majka učenika (Iv 19,25)

(Mt 27,55-56; Mk 15,40-41; Lk 23,49)

²⁵Uz križ su Isusov stajale majka njegova, zatim sestra njegove majke, Marija Kleofina, i Marija Magdalena. ²⁶Kad Isus vidje majku i kraj nje učenika kojega je ljubio, reče majci: "Ženo! Evo ti sina!" Zatim reče učeniku: "Evo ti majke!" ²⁷I od toga časa uze je učenik k sebi.

Isusova smrt (Iv 19,28)

(Mt 27,45-54; Mk 15,33-39; Lk 23,44-48)

²⁸Nakon toga, kako je Isus znao da je sve dovršeno, da bi se ispunito Pismo, reče: "*Žedan sam.*" ²⁹A ondje je stajala posuda puna octa. I natakaoše na izopovu trsku spužvu natopljenu *octom* pa je primakaoše njegovim ustima.

³⁰Čim Isus uze ocat, reče: "Dovršeno je!" I prignuvši glavu, preda duh.

Probodeni bok (Iv 19,31)

³¹Kako bijaše Priprava, da ne bi tijela ostala na križu subotom, jer velik je dan bio one subote, Židovi zamoliše Pilata da se raspetima prebiju golijeni i da se skinu. ³²Dođoše dakle vojnici i prebiše golijeni prvomu i drugomu koji su s Isusom bili raspeti. ³³Kada dođoše do Isusa i vidješe da je već umro, ne prebiše mu golijeni, ³⁴nego mu jedan od vojnika kopljem probode bok i odmah poteče krv i voda.

³⁵Onaj koji je vidio svjedoči i istinito je svjedočanstvo njegovo. On zna da govori istinu da i vi vjerujete ³⁶jer se to dogodilo da se ispuni Pismo: *Nijedna mu se kost neće slomiti.* ³⁷I drugo opet Pismo veli: *Gledat će onoga koga su proboli.*

Ukop Isusov (Iv 19,38)

(Mt 27,56-61; Mk 15,42-47; Lk 23,50-56)

³⁸Nakon toga Josip iz Arimateje, koji je - kriomice, u strahu od Židova - bio učenik Isusov, zamoli Pilata da smije skinuti tijelo Isusovo. I dopusti mu Pilat. Josip dakle ode i skine Isusovo tijelo. ³⁹A dođe i Nikodem -

koji je ono prije bio došao Isusu noću - i donese sa sobom oko sto libara smjese smirne i aloja. ⁴⁰Uzmu dakle tijelo Isusovo i poviju ga u povoje s miomirisima, kako je u Židova običaj za ukop.

⁴¹A na mjestu gdje je Isus bio raspet bijaše vrt i u vrtu nov grob u koji još nitko ne bijaše položen. ⁴²Ondje dakle zbog židovske Priprave, jer grob bijaše blizu, polože Isusa.

VIII. USKRSNI DAN (Iv 20,1)

Prazan grob (Iv 20,1)

(Mt 28,1-8; Mk 16,1-8; Lk 24,1-12)

Iv 20.

Prvog dana u tjednu rano ujutro, još za mraka, dođe Marija Magdalena na grob i opazi da je kamen s groba dignut. ²Otrči stoga i dođe k Šimunu Petru i drugom učeniku, kojega je Isus ljubio, pa im reče: "Uzeše Gospodina iz groba i ne znamo gdje ga staviše."

³Uputiše se onda Petar i onaj drugi učenik i dođoše na grob. ⁴Trčahu obojica zajedno, ali onaj drugi učenik prestignu Petra i stiže prvi na grob. ⁵Sagne se i opazi povoje gdje leže, ali ne uđe. ⁶Uto dođe i Šimun Petar koji je išao za njim i uđe u grob. Ugleda povoje gdje leže ⁷i ubrus koji bijaše na glavi Isusovoj, ali nije bio uz povoje, nego napose svijen na jednome mjestu.

⁸Tada uđe i onaj drugi učenik koji prvi stiže na grob i vidje i povjerova. ⁹Jer oni još ne upoznaše Pisma da Isus treba da ustane od mrtvih. ¹⁰Potom se učenici vratiše kući.

Ukazanje Mariji Magdaleni (Iv 20,11)

(Mt 28,9-10; Mk 16,9-11)

¹¹A Marija je stajala vani kod groba i plakala. ¹²Zaplakana zaviri u grob i ugleda dva anđela u bjelini kako sjede na mjestu gdje je ležalo tijelo Isusovo - jedan kod glave, drugi kod nogu. ¹³Kažu joj oni: "Ženo, što plačeš?" Odgovori im: "Uzeše Gospodina mojega i ne znam gdje ga staviše." ¹⁴Rekavši to, obazre se i ugleda Isusa gdje stoji, ali nije znala da je to Isus.

¹⁵Kaže joj Isus: "Ženo, što plačeš? Koga tražiš?" Misleći da je to vrtlar, reče mu ona: "Gospodine, ako si ga ti odnio, reci mi gdje si ga stavio i ja ću ga uzeti." ¹⁶Kaže joj Isus: "Marijo!" Ona se okrene te će mu hebrejski: "Rabbuni!" - što znači: "Učitelju!" ¹⁷Kaže joj Isus: "Ne zadržavaj se sa mnom jer još ne uziđoh Ocu, nego idi mojoj braći i javi im: Uzlazim Ocu svomu i Ocu vašemu, Bogu svomu i Bogu vašemu."

¹⁸Ode dakle Marija Magdalena i navijesti učenicima: "Vidjela sam Gospodina i on mi je to rekao."

Ukazanje učenicima (Iv 20,19)

(Mt 28,16-20; Mk 16,14-18; Lk 24,36-49)

¹⁹I uvečer toga istog dana, prvog u tjednu, dok su učenici u strahu od Židova bili zatvorili vrata, dođe Isus, stane u sredinu i reče im: "Mir vama!" ²⁰To rekavši, pokaza im svoje ruke i bok. I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina.

²¹Isus im stoga ponovno reče:

"Mir vama!

Kao što mene posla Otac
i ja šaljem vas."

²²To rekavši, dahne u njih i kaže im:

"Primate Duha Svetoga.

²³Kojima otpustite grijeha,
otpuštaju im se;
kojima zadržite,
zadržani su im."

Ukazanje u nazočnosti Tominoj (Iv 20,24)

²⁴Ali Toma zvani Blizanac, jedan od dvanaestorice, ne bijaše s njima kad dođe Isus. ²⁵Govorili su mu dakle drugi učenici: "Vidjeli smo Gospodina!" On im odvrati: "Ako ne vidim na njegovim rukama biljeg čavala i ne stavim svoj prst u mjesto čavala, ako ne stavim svoju ruku u njegov bok, neću vjerovati."

²⁶I nakon osam dana bijahu njegovi učenici opet unutra, a s njima i Toma. Vrata bijahu zatvorena, a Isus dođe, stade u sredinu i reče: "Mir vama!" ²⁷Zatim će Tomi: "Prinesi prst ovamo i pogledaj mi ruke! Prinesi ruku i stavi je u moj bok i ne budi nevjeran nego vjeran." ²⁸Odgovori mu Toma: "Gospodin moj i Bog moj!"

²⁹Reče mu Isus:

"Budući da si me vidio, povjerovao si.

Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!"

Zaključak: svrha ove knjige (Iv 20,30)

³⁰Isus je pred svojim učenicima učinio i mnoga druga znamenja koja nisu zapisana u ovoj knjizi. ³¹A ova su zapisana da vjerujete: Isus je Krist, Sin Božji, i da vjerujući imate život u imenu njegovu.

DODATAK (Iv 21,1)

Ukazanje Isusovo kod Tiberijadskog jezera (Iv 21,1)

Iv 21.

Poslije toga očitova se Isus ponovno učenicima na Tiberijadskome moru. Očitova se ovako: ²Bijahu zajedno Šimun Petar, Toma zvani Blizanac, Natanael iz Kane Galilejske, zatim Zebedejevi i još druga dva njegova učenika. ³Kaže im Šimun Petar: "Idem ribariti." Rekoše: "Idemo i mi s tobom." Izađoše i uđoše u lađu, ali te noći ne uloviše ništa.

⁴Kad je već svanulo, stade Isus na kraju, ali učenici nisu znali da je to Isus. ⁵Kaže im Isus: "Dječice, imate li što za prismok?" Odgovoriše mu: "Nemamo." ⁶A on im reče: "Bacite mrežu na desnu stranu lađe i naći ćete." Baciše oni i više je ne mogoše izvući od mnoštva ribe. ⁷Tada onaj učenik kojega je Isus ljubio kaže Petru: "Gospodin je!" Kad je Šimun Petar čuo da je to Gospodin, pripaše si gornju haljinu, jer bijaše gol, te se baci u more. ⁸Ostali učenici dođoše s lađicom vukući mrežu s ribom jer ne bijahu daleko od kraja, samo kojih dvjesta lakata.

⁹Kad iziđu na kraj, ugledaju pripremljenu žeravicu i na njoj pristavljenu ribu i kruh. ¹⁰Kaže im Isus: "Donesite riba što ih sada uloviste." ¹¹Nato se Šimun Petar popne i izvuče na kraj mrežu punu velikih riba, sto pedeset i tri. I premda ih je bilo toliko, mreža se ne raskinu. ¹²Kaže im Isus: "Hajde, doručkujte!" I nitko se od učenika ne usudi upitati ga: "Tko si ti?" Znali su da je Gospodin. ¹³Isus pristupi, uzme kruh i dade im, a tako i ribu. ¹⁴To se već treći put očitova Isus učenicima pošto uskrsnu od mrtvih.

Isus podjeljuje Petru prvenstvo (Iv 21,15)

¹⁵Nakon doručka upita Isus Šimuna Petra: "Šimune Ivanov, ljubiš li me više nego ovi?" Odgovori mu: "Da, Gospodine, ti znaš da te volim." ¹⁶Kaže mu: "Pasi jaganjce moje!" Upita ga po drugi put: "Šimune Ivanov, ljubiš li me?" Odgovori mu: "Da, Gospodine, ti znaš da te volim!" Kaže mu: "Pasi ovce moje!" ¹⁷Upita ga treći put: "Šimune Ivanov, voliš li me?" Ražalosti se Petar što ga upita treći put: "Voliš li me?" pa mu odgovori: "Gospodine, ti sve znaš! Tebi je poznato da te volim." Kaže mu Isus: "Pasi ovce moje!"

¹⁸"Zaista, zaista kažem ti:

Dok si bio mlađi,
sam si se opasivao
i hodio kamo si htio;
ali kad ostariš,
raširit ćeš ruke
i drugi će te opasivati
i voditi kamo nećeš."

¹⁹A to mu reče nagovješćujući kakvom će smrću proslaviti Boga. Rekavši to doda: "Idi za mnom!" ²⁰Petar se okrene i opazi da ga slijedi onaj učenik kojega je Isus ljubio i koji se za večere bijaše privio Isusu uz prsa i upitao ga: "Gospodine, tko će te to izdati?" ²¹Vidjevši ga, Petar kaže Isusu: "Gospodine, a što s ovim?" ²²Odgovori mu Isus: "Ako hoću da on ostane dok ne dođem, što je tebi do toga? Ti idi za mnom!" ²³Stoga se pronese među braćom glas da onaj učenik neće umrijeti. No Isus mu nije rekao: "Neće umrijeti", nego: "Ako hoću da on ostane dok ne dođem, što je tebi do toga?"

Zaključak (Iv 21,24)

²⁴Taj učenik za ovo svjedoči i ovo napisa. I znamo da je istinito svjedočanstvo njegovo. ²⁵A ima još mnogo toga što učini Isus i kad bi se sve redom popisalo, sav svijet, mislim, ne bi obuhvatio knjiga koje bi se napisale.